ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปริญวิทย์ นุราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปริญวิทย์ นุราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO BEHAVIOR OF PROFESSIONAL LEARNING AND HAPPY LEARNING AMONG DENTAL STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

PARIYAWIT NURASH

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research at Srinakharinwirot University

March 2014

ปริญวิทย์ นุราช. (2556). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. วิชุดา กิจธรธรรม.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตกับปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ 2) ศึกษาอำนาจในการทำนายของปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2556 มีจำนวน 280 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ปัจจัยทางจิต ประกอบด้วย เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว แบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่ารวม 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .705 ถึง .914 และใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง วิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณแบบมีลำดับ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า 1) ตัวแปรเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมและด้านย่อยอีก 3 ด้าน ได้แก่ ความเป็นวิชาชีพ ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน และทักษะทางคลินิก 2) ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ด้านย่อย 2 ด้าน ได้แก่ ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน และการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก 3) ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพมีปฏิสัมพันธ์ร่วมส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ด้านย่อย 1 ด้าน ได้แก่ ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4) ตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ด้านย่อย 2 ด้าน ได้แก่ ความเป็นวิชาชีพและความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 5) ปัจจัยทางจิตทั้ง 4 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ได้เพิ่มขึ้นจากปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยมีร้อยละการทำนายที่เพิ่มขึ้นระหว่าง 13.40 ถึง 34.60 และ 6) พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Pariyawit Nurash. (2013). Psychosocial Factors Related Behavior Of Professional Competency Learning and Happy Learning of Dental Students. Master thesis, M.Sc. (The Master of Science degree in Applied Behavioral Science Research). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Dr. Wichuda Kittonthom.

This research aimed to study 1) the interaction between psychological factors and social factors associated with behavior of professional competency learning of undergraduate dental students, 2) the power of prediction of psychosocial factors on behavior of professional competency learning of undergraduate dental students and, 3) the relationship between behavior of professional competency learning and happy learning of dental students. The 280 students of the 5th year of undergraduate dental students from academic year 2013 were selected. The variables of the study were behavior of professional competency learning, happy learning, the psychological factors; i.e., adversity quotient, emotional quotient, future-orientation and self-control, and attitudes toward professional competency learning and the social factors; i.e., learning environment, professionalization of dentistry and family support. The instrument used in this study was a 6-rating scale questionnaire with 10 measurements of variables. The reliability of each measurement was between .705 to .914. The data were analyzed and presented by descriptive statistics, Two-Way Analysis of Variance, Hierarchical Multiple Regression Analysis and Pearson's Product Moment Correlation. The key findings showed in 6 results: 1) The interaction between emotional quotient and learning environment affected behaviors of overall aspect and in 3 specific aspects; i.e., the professionalism, the basic Science, and the clinical skill, of professional competency learning of undergraduate dental students. 2) The interaction between future-orientation and self-control and learning environment affected the learning behaviors in the basic Science and the oral health promotion aspects. 3) The interaction between future-orientation and self-control and professionalization of dentistry affected the learning behaviors in the basic Science knowledge aspect. 4) The interaction between attitudes toward professional competency learning and learning environment affected the learning behaviors in the professionalism and the basic Science knowledge aspect. 5) The 4 psychological factors could increase prediction of the professional competency learning of undergraduate dental students from the 3 social factors in overall and small

aspects about 13.40% to 34.60% with statistically significant at the .05 level. 6) The behavior of competency learning had positive relationship with happy learning with statistically significant at the .05 level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

ของ

ปริญวิทย์ นุราช

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน .....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรธรรม) (รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง วาสนา พัฒนพีระเดช)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรธรรม)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ฐาศุกร์ จันประเสริฐ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากความอนุเคราะห์จากบุคคลากรหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. วิชุดา กิจธรธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ท่านเสียสละเวลาให้ความกรุณาให้การดูแล ให้คำแนะนำการทำปริญญานิพนธ์ ด้วยความเอาใจใส่ อดทนกับผู้วิจัยเสมอมาขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์และคณะผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบเครื่องมือประกอบด้วย ว่าที่ร้อยตรี ดร.มนัส บุญประกอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จินงี่ อาจารย์ ดร.จรัล อุ่นฐิติวัฒน์ อาจารย์ ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล อาจารย์ ดร.ฐาศุกร์ จันประเสริฐ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง วาสนา พัฒนพีระเดช อาจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.เกศกาญจน์ เกศวยุธ และ อาจารย์ นายแพทย์ ดร.ดนัย วังสตุรค

ขอขอบพระคุณคณะผู้เกี่ยวข้องกับการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์และการเก็บข้อมูลภายในคณะทันตแพทยศาสตร์ ทั้ง 6 มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.สุชิต พูลทอง (คณบดี) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.กนกพร พลัง (รองคณบดีฝ่ายวิจัย) รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.วีระ เลิศจิราการ (ประธานกรรมฯ) รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.ปิยมาศ สำเร็จการจนกิจ (เลขานุการการกรรมการฯ) นางปาณิศา วิเชียรญาณ และนางสาวนุชวงศ์ คงสืบ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร. สิทธิชัย ขุนทองแก้ว (คณบดี) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.ทิพวัลย์ เตชะนิธิสวัสดิ์ (รองคณบดีฝ่ายวิชาการ) รองศาสตราจารย์ ดร.พันเอก ถวัลย์ ฤกษ์งาม (ประธานกรรมฯ) อาจารย์ ดร.วิมลพักตร์ ศรีไวย์ (เลขานุการการกรรมการฯ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.สุธี สุขสุเดช นางเบญจวรรณ ประจวบลาภ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานวิชาการ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ทองนารถ คำใจ (คณบดี) และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ อติศักดิ์ จึงพัฒนาวดี และเจ้าหน้าที่หน่วยงานวิชาการ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.นวรัตน์ วราอัศวปติเจริญ (คณบดี) รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.จรินทร์ ปภังกรกิจ (รองคณบดีฝ่ายวิชาการ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.สุวดี เอื้ออรัญโชติ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานวิชาการและหน่วยงานกิจการนิสิต จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ เหล่าศรีสิน (คณบดี) และ อาจารย์ ทันตแพทย์ ณัฐวุธ แก้วสุทธา (รองคณบดีฝ่ายบริหาร) และเจ้าหน้าที่หน่วยงานวิชาการและหน่วยงานกิจการนิสิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.อังคณา เธียรมนตรี (รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ) และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.จรัญญา หุ่นศรีสกุล จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ข้าพเจ้า คุณลิมป์ชัย ปรัชชญาสิทธิกุลและคุณนิพิฐพนธ์ แสงด้วง ที่ให้ความ

ช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าตลอดจนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่ให้ความอนุเคราะห์ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา

ปริญวิทย์ นุราช

สารบัญ

บทที่ **หน้า**

1 บทนำ..... 1

ภูมิหลัง..... 1

ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 4

ความสำคัญของการวิจัย..... 5

ขอบเขตของการวิจัย..... 5

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 5

ตัวแปรที่ศึกษา..... 6

นิยามศัพท์เฉพาะ..... 6

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8

มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต..... 8

พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 11

พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียน: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 15

ปัจจัยทางจิตกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์..... 19

เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 19

เชาวน์อารมณ์กับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 23

ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 27

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 30

ปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิต..... 33

สภาพแวดล้อมทางการเรียนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 33

การถ่ายทอดทางวิชาชีพกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 39

การสนับสนุนทางครอบครัวกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

2 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะชีวสังคมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีของนิสิตทันตแพทย์.... 48

เพศกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์:

ความหมาย การวัดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 48

รายได้ของบิดา/มารดากับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของ

นิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 49

ระดับการศึกษาของบิดา/มารดากับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ

ของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 50

ขนาดมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของ

นิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 51

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่ศึกษา..... 51

กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 52

นิยามปฏิบัติการ..... 53

สมมติฐานของการวิจัย..... 58

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 60

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 60

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 62

การหาคุณภาพของเครื่องมือ..... 69

การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 70

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล..... 70

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 71

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง..... 72

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 72

สถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย..... 73

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน..... 76

5. สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ..... 169

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย..... 169

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

5 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย..... 196

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ..... 197

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป..... 198

บรรณานุกรม..... 199

ภาคผนวก..... 212

ภาคผนวก ก..... 213

ภาคผนวก ข..... 215

ภาคผนวก ค..... 229

ภาคผนวก ง..... 231

ประวัติย่อผู้วิจัย..... 238

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1. จำนวนและกลุ่มตัวอย่างนิสิตทันตแพทย์..... 61
2. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะชีวสังคม..... 72
3. ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยทางจิต..... 73
4. ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยทางสังคม..... 74
5. ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรตาม..... 75
6. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 77
7. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวม ของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิต ทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ..... 78
8. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผล แบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 79
9. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 81
10. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ชาย..... 82
11. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อม ทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ..... 83
12. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อม ทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ..... 85
13. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อม ทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ..... 86

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

14. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อม ทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ..... 88
15. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระ ที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 89
16. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตาม สมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 91
17. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ..... 92
18. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 93
19. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 95
20. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อม ทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ..... 96
21. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระ ที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 97
22. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 99
23. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 100

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

24. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 102
25. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระ ที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 103
26. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อม ทางการเรียน..... 105
27. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 106
28. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อม ทางการเรียน..... 108
29. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มีรายได้ ของบิดาสูง..... 109
30. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 110
31. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อม ทางการเรียน..... 112
32. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระ ที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 113

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

33. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 115
34. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง..... 116
35. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 117
36. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ..... 120
37. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 121
38. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ..... 123
39. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 124
40. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตาม ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ..... 126

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

41. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ของนิสิตทันตแพทย์ชาย..... 127
42. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ.....128
43. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ.....130
44. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 131
45. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ..... 133
46. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 134
47. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 137
48. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 138
49 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 140

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

50. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม การเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง..... 141
51. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม การเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง..... 142
52. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 144
53. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 146
54. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม การเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง..... 147
55. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 148
56. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 150
57. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ วิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 151

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

58. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 153
59. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 154
60. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม..... 156
61. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม..... 158
62. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม..... 160
63. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม..... 162
64. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียน ตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม..... 164
65. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์..... 167
66. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของตัวแปรที่ใช้ศึกษา.. 214

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

67. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์..... 232
68. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์..... 233
69. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค..... 233
70. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเชาวน์อารมณ์..... 234
71. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน..... 234
72. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ..... 235
73. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียน..... 236
74. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการถ่ายทอดทางวิชาชีพ..... 236
75. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการสนับสนุนทางครอบครัว..... 237

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

1. ระดับสมรรถนะวิชาชีพของมิลเลอร์..... 13
2. แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ……..... 78
3. แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ชาย.....……..... 82
4. แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ…… 84
5. แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ ……..... 85
6. แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ..... 87
7. แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ..... 88
8. แสดงปฏิสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ……..... 92
9. แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ..... 96

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

10. แสดงปฏิสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง 109

11. แสดงปฏิสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง 116

12. แสดงปฏิสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ชาย 127

13. แสดงปฏิสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง 141

14. แสดงปฏิสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง 143

15. แสดงปฏิสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง 147

16. ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 170

17. ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 174

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

18. ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 176

19. ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 179

20. ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 184

20.1 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม..... 184

20.2 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม..... 185

20.3 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม..... 186

20.4 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม..... 187

20.5 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม..... 188

21. ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 194

22.1 ผลการทำนายระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมและด้านย่อยกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์..... 194

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ หน้า

22.2 ผลการทำนายระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับ
ความสุขในการเรียนด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์..... 195
23. ใบอนุมัติการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

วิชาชีพทันตกรรมเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการป้องกัน วินิจฉัยและรักษาโรค รวมทั้งการให้ข้อมูลเกี่ยวกับฟัน ขากรรไกร และช่องปากแก่ผู้รับบริการ เพื่อช่วยในการออกเสียงและส่งเสริมบุคลิกภาพ เป็นสิ่งที่ส่งเสริมความสมบูรณ์ของสุขภาพของชีวิตมนุษย์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549: 3-4 และ Jablonski. 1982: 237) การผลิตทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จึงต้องมีความมุ่งหมายให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในการตรวจวินิจฉัย วางแผนและบำบัดรักษาโรคในช่องปากและอวัยวะที่เกี่ยวข้องตลอดจนสามารถฟื้นฟูสุขภาพในช่องปากและส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องได้ หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งด้านภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางทันตกรรม โดยคำนึงถึง “คุณภาพ” ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ดังคำแถลงการณ์ของศาสตราจารย์ พันเอกหลวงวาจวิทยาวัฑฒน์ คณบดีคนแรกของคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กล่าวแก่นิสิตดังนี้

> “ การเรียนทันตแพทย์นั้น ต้องมีการฝึกฝนทางการช่าง การประดิษฐ์ และวิธีการต่างๆ เกี่ยวกับการบูรณะส่งเสริมการบดเคี้ยวอาหาร ซึ่งงานด้านการช่าง การฝีมือ เป็นงานที่ไม่ใช่ทุกคนจะทำได้เคยมีแพทย์ที่ไปเรียนต่อทันตแพทย์ต้องลาออกเพราะไม่สามารถประกอบการหัตถกรรมหลายชนิดได้ตามความต้องการของโรงเรียนทันตแพทย์ เพราะงานทันตกรรมเป็นงานพิสดาร มีความละเอียดของเทคนิคทันตกรรมแต่ละชิ้น ซึ่งแม้ทำได้ก็อาจจะไม่เป็นที่พอใจของอาจารย์ผู้ควบคุมเสมอไป ในเมื่อคณะทันตแพทยศาสตร์เห็นว่า **คุณภาพ** เป็นหัวใจของการศึกษาแต่ย่อมมีเหตุการณ์อันน่าสลดเกิดขึ้นได้ เช่น นักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเรียน หรือ ทำงานไม่ถึง **มาตรฐาน** อาจจะต้องแนะนำให้เลือกอาชีพอื่นๆ หรือต้องซ้ำชั้น การให้ผ่านยกชั้นโดยไม่ได้คำนึงอันตรายของนักศึกษาในอนาคต เมื่อเขาถูกปล่อยเดี่ยวให้ไปประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ออกไปทำงานที่มีคำว่า **ขาดคุณภาพ** จะทำให้คนในสังคมขาดความศรัทธาในวิชาชีพได้...” (เชื้อโชติ หังสสูต. 2536: 5-6)

ทันตแพทยสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพทันตแพทย์ ได้ปรับปรุงและจัดทำเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมปี พ.ศ. 2555 เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นองค์กรที่ต้องดูแลผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม และกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตให้บัณฑิตมีความรู้ มีทักษะ และเจตคติของการเป็นทันตแพทย์ที่ดี โดยมุ่งเน้นไปที่ความสามารถของบัณฑิตจบใหม่ให้สามารถปฏิบัติงานในฐานะทันตแพทย์ทั่วไปได้ ที่ผ่านมามีการสำรวจความ

คิดเห็นต่อมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทยศาสตร์ สำหรับทันตแพทยศาสตรบัณฑิตใหม่ จากกลุ่มอาจารย์และทันตแพทย์ โดยการใช้แบบสอบถามทั้งปลายปิดและปลายเปิดที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนกับกระบวนการเรียนการสอนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ พบว่า สิ่งที่ทันตแพทย์ทุกท่านไม่ว่าเป็นบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่หรือผู้ที่ประกอบอาชีพทันตกรรมต้อง “ตระหนัก” หรือสิ่งที่ “ต้องมี” “ไม่ใช่ควรมี” คือ ต้องรู้จักประเมินสถานการณ์ตลอดเวลา เพื่อสร้างประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยอย่างทวีคูณ เนื่องจากสภาพการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาให้เวลากับการเรียนภาคทฤษฎีน้อยเกินไป เรียนพอรู้ เพื่อทุ่มเทเวลากับการฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ส่งผลให้บัณฑิตที่จบออกมาแม้จะมีความเก่งในด้านการปฏิบัติรักษาผู้ป่วย แต่มีความเข้าใจในด้านวิชาการน้อย โดยเฉพาะความรู้ทางการแพทย์และทางทันตแพทย์ขั้นพื้นฐาน ซึ่งทันตแพทยศาสตรบัณฑิตบางคนอาจจะมีศักยภาพน้อยกว่าทันตภิบาลด้วยซ้ำ โดยกลุ่มอาจารย์และทันตแพทย์มีการเสนอแนะว่า “หากเป็นไปได้อยากให้มีการสอนภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติไปพร้อมๆ กันในคลินิก โดยเน้นความสามารถในการเข้าใจปัญหาและกล้าเผชิญกับปัญหา ในลักษณะเชิงกว้างมากกว่าเชิงลึก คือไม่ควรมุ่งไปที่ตัวบุคคลอย่างเดียว เพราะจะทำให้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข ควรปลูกฝังให้นิสิตรักการทำงานงานชุมชนมากขึ้น ซึ่งทันตแพทย์ที่จบใหม่ควรมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา กล้าตัดสินใจที่ดีไม่เพียงแต่การใช้ทักษะความชำนาญในเชิงหัตถการทางทันตกรรมเท่านั้น แต่ควรมีความรู้ด้านการแพทย์มากขึ้น เพื่อการทำงานร่วมกับวิชาชีพแพทย์ได้ดีขึ้น เป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีและสร้างคุณค่าทางวิชาทันตกรรม รับทบาทหน้าที่ในโรงพยาบาลให้มากขึ้น ตลอดจนรับทบาทหน้าที่ของความเป็นทันตแพทย์ที่ชัดเจนขึ้น เพื่อการบริหารจัดการกิจกรรมในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณาจารย์ควรสอนให้ทันตแพทย์รู้จักการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถด้านทักษะสื่อสารที่ดี ให้ความใส่ใจต่อผู้อื่น โดยเฉพาะกับผู้ป่วย การมีสัมพันธภาพกับบุคคลทุกระดับ สามารถจัดการกับความขัดแย้ง กล้าแสดงออกถึงความเห็นที่แตกต่างจากคนอื่น มีจิตสำนึกสาธารณะที่ธำรงศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ”

เจนจิรา ถิระวัฒน์ (2549: 372-380) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนและผู้ป่วยที่มีต่อมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์สำหรับบัณฑิตใหม่ พบว่า สิ่งที่บัณฑิตใหม่ควรมี คือ การเรียนรู้ด้านความเป็นวิชาชีพ เป็นลำดับแรก การมีความรู้ทางวิชาการเป็นเรื่องรอง ซึ่งปัจจุบันความรู้มีมาก แต่ได้รับการฝึกประสบการณ์น้อยและน้อยลงไปเรื่อยๆ เหตุผลเพราะ “หาผู้ป่วยยาก” ซึ่งมหาวิทยาลัยควรทบทวนเหตุผลเพื่อหาทางแก้ไขให้มีผู้ป่วยจำนวนมากเพียงพอต่อความความต้องการในการฝึกปฏิบัติของนิสิต นอกจากนั้นการฟ้องร้องคดีความเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่มีเพิ่มมากขึ้น สาเหตุจากการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความผิดพลาดจากการรักษา มีปัญหาในการรักษามากขึ้น ดังสถิติที่ผ่านมาช่วงปี พ.ศ. 2547-2554 พบว่า วิชาชีพทันตกรรมถูกร้องเรียนเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มวิชาชีพทางสาธารณสุข ทั้งด้านการรักษาและพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อผู้ป่วย มีคดีร้องเรียนในทันตแพทยสภาถึง 122 คดี พื้นที่ที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร 102 คน ในขณะที่ต่างจังหวัดมีจำนวน 34 คน (สมชาย กิจเสนาโยธิน. 2555: 9-11) งานวิจัยดังกล่าว

แสดงให้เห็นว่า แม้ทันตแพทย์สภามีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับสมาชิกวิชาชีพทันตกรรม แต่ถ้าบัณฑิตที่ผลิตออกมามีคุณภาพไม่ได้ตามเกณฑ์ที่วิชาชีพกำหนดไว้ย่อมส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของวิชาชีพ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นคุณภาพ เพื่อให้นิสิตที่จบออกมามีความรู้ มีทักษะด้านวิชาชีพทันตกรรมที่ได้มาตรฐานสามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงกับมนุษย์ หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจึงมีการกำหนดเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติทางหัตถกรรมที่มีความละเอียดและเคร่งครัดในการเรียนมากส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนในด้านความสุข

โครงการโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข (2549: 14-23) ได้ทำการสำรวจความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์ 8 มหาวิทยาลัยต่อหลักสูตรและการเรียนรู้ พบว่า นิสิตทันตแพทย์เป็นกลุ่มหนึ่งมีความสุขในการเรียนน้อย สาเหตุเพราะหลักสูตรมีเนื้อหามาก มีชั่วโมงเรียนแน่น ถึงร้อยละ 22.20 เรียนหนัก ไม่มีเวลาผ่อนคลายส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิต คือ นิสิตไม่มีเวลาเป็นส่วนตัว กินอาหารไม่เป็นเวลา ไม่มีเวลาในการทำผลงานที่ดีส่งอาจารย์ ไม่สามารถฝึกฝนงานทางหัตถกรรมเพิ่มเติมได้ และไม่สามารถจัดการบริหารเวลาได้ดี อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางการเรียนในคลินิกทำให้นิสิตมีความรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตแย่ลง คือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลร้อยละ 3.50 ความร่วมมือของคนไข้ร้อยละ 16.50 และประสิทธิภาพในระบบสนับสนุนการเรียนคลินิก เช่นการนัดคนไข้และการส่งต่อ ร้อยละ 12.30 และวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่มีผลต่อความรู้สึกที่ไม่ดีของนิสิต ร้อยละ 5.20 ที่มีมุมมองว่า ปริมาณงานขั้นต่ำ (Minimum Requirement) ในคลินิกไม่เหมาะสมกับเวลา เพราะการถ่ายทอดทางวิชาชีพมุ่งเน้นไปที่การสอนให้นิสิตสามารถปฏิบัติงานขั้นต่ำตามแต่เกณฑ์การสอนของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งเป็นที่มาของปัญหาต่างๆ สำหรับนิสิตทันตแพทย์ที่จะต้องเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่ได้ถูกกำหนดไว้และอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญไม่น้อยกว่าการประเมินคือ การปฏิบัติงานในคลินิกที่ต้องปฏิบัติการรักษากับสรีระมนุษย์แบบทำจริง โดยธรรมชาติของงานที่ต้องทำในช่องปากซึ่งเป็นที่ “แคบ” เป็นงานชิ้นเล็ก มีรายละเอียดมาก นิสิตทันตแพทย์จึงต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากก่อให้เกิดความวิตกกังวลสูงมากทำให้ความสุขที่ควรมีในวัยเรียนหายไป ตลอดจนในปีพ.ศ. 2551 ทันตแพทยสภาได้กำหนดให้นิสิตทันตแพทย์ต้องเข้าทดสอบความรู้เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ยิ่งทำให้นิสิตเกิดความวิตกกังวลและมีความเครียดเพิ่มขึ้นที่จะต้องสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางทันตแพทย์ควบคู่ไปกับการเรียนในรายชั่วโมง จากผลการศึกษาของ เมอร์ฟี่และคณะ (Murphy; and et.al. 2009) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบความเครียดของนักเรียนในการเรียนวิชาชีพทันตแพทย์และแพทย์ จำนวน 290 คน พบว่า สาเหตุของความเครียดในการเรียนของนิสิต คือ 1) การปฏิบัติงานวิชาการ 2) ผู้ป่วยและความรับผิดชอบในคลินิก 3) สัมพันธภาพกับคณาจารย์ 4) การเกิดคดีฟ้องร้อง และ 5) อัตลักษณ์ความเป็นวิชาชีพ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า นิสิตทันตแพทย์มีสาเหตุความเครียดสูงกว่านิสิตแพทย์ใน 3 สาเหตุ ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานวิชาการ 2) ผู้ป่วยและความรับผิดชอบในคลินิก และ 3) สัมพันธภาพกับคณาจารย์ นอกจากนี้นักเรียนทันตแพทย์และนักเรียนแพทย์ ยังมีความเครียดจากระดับผลการเรียนและการสอบภาคปฏิบัติเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวเป็นอุปสรรคที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาชีพทันตแพทย์ เป็นสิ่งที่ท้าทายทำให้นิสิตทันต

แพทย์ต้องฟันฝ่าไปให้ถึงเป้าหมาย คือ ความสำเร็จในการเรียนทันตแพทย์ ซึ่ง สตอลท์ (Stoltz. 1997: 9-13) ได้กล่าวว่า การฟันฝ่าอุปสรรคเป็นตัวทำนายประสิทธิผลการเรียนรู้ของบุคคลว่ามีศักยภาพมากน้อยแค่ไหน และนอกจากนั้นสามารถส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม สัมพันธภาพในครอบครัว การสื่อสาร วัฒนธรรม และสังคม สิ่งเหล่านี้ผู้เรียนต้องใช้พลังแรงขับจากภายในตัวเองเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายอันสูงสุดของชีวิต เช่นเดียวกับ โกลแมน (Goleman. 1995: 28) ที่กล่าวว่า การใช้ชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเชาวน์ปัญญาไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตแต่เชาวน์อารมณ์ต่างหากที่สำคัญกว่า ดังนั้นถ้านิสิตทันตแพทย์สามารถควบคุมความต้องการของตนเอง สามารถเข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมในสังคม โดยสามารถวิเคราะห์สาเหตุ มีความรับผิดต่อปัญหา ตลอดจนอดทนต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งชีวิตการเรียนและชีวิตส่วนตัวได้ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตก็จะเป็นจริง โดยนิสิตทันตแพทย์จะไม่ตัดสินใจทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพื่อประโยชน์เพียงเล็กน้อยในวันนี้ แต่จะมีความอดทน มุ่งมั่น ตั้งใจพากเพียรพยายาม อย่างสม่ำเสมอเพื่ออนาคตที่ดีกว่าในวันหน้า ซึ่งขวัญฤดี ขำซ่อนสัตย์. (2542: 12) กล่าวว่า ผู้เรียนที่จะประสบความสำเร็จจะต้องส่งงานตามที่ได้รับมอบหมายตามเวลา ไม่ทุจริตในสอบและพร้อมพัฒนาตนเองเพื่อเรียนรู้ด้านต่างๆ ให้ได้ตามเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ของสถาบันกำหนด เพื่อผลตอบแทนที่ดีต่อไปในอนาคต ซึ่งถ้านิสิตทันตแพทย์ปฏิบัติได้เช่นนั้น ย่อมจบออกมาเป็นทันตแพทยศาสตรบัณฑิตที่มีความรู้มีความสามารถ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทันตกรรม

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า นิสิตทันตแพทย์จะสามารถเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้และมีความสุขในการเรียนด้วยนั้น มีหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมนั้น ซึ่งปัจจัยเหล่านั้น ประกอบด้วยปัจจัยภายในหรือปัจจัยทางจิตและภายนอกหรือปัจจัยทางสังคม เป็นปัจจัยที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่า ปัจจัยทางจิต ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพและการสนับสนุนทางครอบครัว และปัจจัยลักษณะชีวสังคม ได้แก่ เพศ รายได้ของบิดา/มารดา ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา ขนาดของมหาวิทยาลัย มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตกับปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

2. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่ามีปัจจัยเชิงเหตุทางจิตและสังคมมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันอย่างไรในการส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้มีการพัฒนานิสิตเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมเพื่อให้นิสิตมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และเมื่อจบตามหลักสูตรจะเป็นทันตแพทย์ที่พึงประสงค์ตามความมุ่งหวังของแต่ละมหาวิทยาลัยได้

3. ผลการวิจัยทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเรียนกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ และนำผลที่ได้ไปพิจารณาสาเหตุและเพื่อการจัดการส่งเสริมให้นิสิตมีความสุขในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตในการวิจัย

การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตชั้นปีที่ 5 ที่ศึกษาหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากทันตแพทยสภา มีจำนวน 9 มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3) มหาวิทยาลัยมหิดล 4) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 5) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 6) มหาวิทยาลัยรังสิต 7) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 8) มหาวิทยาลัยนเรศวร และ 9) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 729 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2556 ชั้นปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ซึ่งผ่านการรับรองหลักสูตรจากทันตแพทยสภา การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมายได้ โดยใช้หลักการกำหนดขนาดตัวอย่าง 2 หลักการ คือ 1) การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอแกน (Krejcie & Morgan: 1970) ซึ่งพบว่า จำนวนประชากรมี 729 คน ควรมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 249 คน และ 2) การกำหนดอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกับตัวแปรที่เหมาะสมเมื่อใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุระดับ ซึ่งควรมีขนาด

เท่ากับ 20 ตัวอย่างต่อตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร (Hair; and et.al. 1992) การศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีอย่างน้อย 160 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 254 คน และได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีก เป็น 280 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
    1.1 ปัจจัยทางจิต มี 4 ตัวแปร ได้แก่
        1.1.1 เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค
        1.1.2 เชาวน์อารมณ์
        1.1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
        1.1.4 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ
    1.2 ปัจจัยทางสังคม มี 3 ตัวแปร ได้แก่
        1.2.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียน
        1.2.2 การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
        1.2.3 การสนับสนุนทางครอบครัว

2. ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร ได้แก่
    2.1 พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์
    2.2 ความสุขในการเรียน

3. ตัวแปรแบ่งกลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรลักษณะชีวสังคมมี 6 ตัวแปร คือ เพศ รายได้ของบิดา/มารดา ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา และขนาดของมหาวิทยาลัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นิสิตทันตแพทย์ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 5 ที่ผ่านการรับรองจากทันตแพทยสภา (ทันตแพทยสภา 2555: 1)

2. การเรียนก่อนคลินิก (Preclinical study) หมายถึง การเรียนรายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย สัมมนา หรือไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ และรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง 2 ถึง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 30 ถึง 45 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ (ทันตแพทย์สภา. 2555: 3)

3. การเรียนคลินิก (Clinical study) หมายถึง การเรียนรายวิชาการฝึกภาคปฏิบัติ การฝึกปฏิบัติงานในคลินิก หรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติหรือการฝึกภาคสนามในสถาน

บริการทางสาธารณสุข หรือในชุมชน หรือสถาบันอื่นๆ ทั้งในและนอกสถานที่ศึกษาตั้งแต่ 3 ถึง 6 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 45 ถึง 90 ชั่วโมง ต่อหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ต่อเนื่อง หรือไม่ต่ำกว่า 2000 ชั่วโมงตลอดหลักสูตร (ทันตแพทย์สภา. 2555: 3)

4. ขนาดของมหาวิทยาลัย หมายถึง การกำหนดลักษณะของมหาวิทยาลัย ตามจำนวนนิสิตที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต โดยมหาวิทยาลัยที่มีนิสิตต่ำกว่า 110 คน เป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กและมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนิสิตตั้งแต่ 110 คนขึ้นไปเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานเพื่อประกอบการศึกษา โดยนำเสนอลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต
2. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์
3. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียน
4. ปัจจัยทางจิตกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์
5. ปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์
6. ปัจจัยลักษณะชีวสังคมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

1. มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต

มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ เป็นเกณฑ์ในการจำแนกความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งการแบ่งประเภทของสมรรถนะขึ้นอยู่กับว่า จะยึดถืออะไรเป็นเกณฑ์ในการจำแนก ในที่นี้ได้จำแนกตามแหล่งที่มา ได้แก่ สมรรถนะเฉพาะตัวบุคคล สมรรถนะตำแหน่งงาน และสมรรถนะขององค์กร ซึ่งแต่ละสมรรถนะจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร และการประกอบวิชาชีพนั้นๆ (วิมาน วรรณคำ. 2553: 84) จากการศึกษาพบว่ามีผู้ให้ความหมายของคำว่า สมรรถนะดังนี้ สุภานัน อินนอก (2553: 26-30) ให้ความหมายของ สมรรถนะ หมายถึง การกระทำที่เกิดจากความรู้ ทักษะ และความสามารถภายในตัวบุคคลเป็นผลทำให้บุคคลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องต่อความต้องการขององค์กร สามารถวัดประเมินได้ด้วยความสามารถหลักเชิงวิชาชีพ ที่สะท้อนให้เห็นถึงเจตคติ อัตทัศน์ การมีองค์ความรู้เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดเป็นผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายและส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ส่วนแมคเชนและกรินาว (Mcshane and Glinow. 2000) พรทิพย์ วรกุล (2553: 25) และวิมาน วรรณคำ (2553: 60) กล่าวไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล ความรู้ และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ และรวมถึงค่านิยม บุคลิกภาพและคุณลักษณะอื่นๆ ที่มีผลทำให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานได้มาตรฐานสูงกว่าคนอื่นๆ หรือสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป ซึ่งสามารถเห็นได้จากพฤติกรรมที่คนคนนั้นแสดงออกเป็นส่วนส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จใน สาขาอาชีพของตน ส่วน เบาส์เชลล์ (Boushell. 2009: 109) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถที่ส่งผลต่อการ

ปฏิบัติงานหลัก (ตามบทบาทและความรับผิดชอบ) สิ่งที่มีความสัมพันธ์กับหน้าที่สามารถวัดได้อย่างมีมาตรฐานสามารถพัฒนาได้และนำมากำหนดลักษณะคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละวิชาชีพ เช่นเดียวกับวิชาชีพทันตกรรมที่มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับสมาชิกเพื่อจะได้วิธีการปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันในวิชาชีพโดยทันตแพทสภา คือ เกณฑ์มาตรฐานตามสมรรถนะวิชาชีพทันตกรรม ซึ่งระบบการจัดการศึกษาใช้เกณฑ์มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ (Competency) พ.ศ. 2555 โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในระดับทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ให้มีสมรรถนะ 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านความเป็นวิชาชีพ ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย 12 ด้าน ได้แก่ 1) ดำรงตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม 2) มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ ตลอดจนผดุงเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ 3) ตระหนัก และปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ 4) เห็นแก่ประโยชน์และสิทธิผู้ป่วยเป็นสำคัญและดำเนินการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างมีมาตรฐานถูกต้องตามหลักวิชาการ 5) ปฏิบัติต่อผู้ป่วยอย่างเท่าเทียมกันด้วยความเห็นอกเห็นใจ และตระหนักในคุณค่าความเป็นมนุษย์ 6) ตระหนักถึงข้อจำกัดและระดับสมรรถนะของตน รวมทั้งพิจารณาส่งต่อผู้ป่วยอย่างเหมาะสม 7) สื่อสารปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วย ผู้ร่วมงานและสาธารณชนด้วยความสุภาพ นุ่มนวล และให้เกียรติ 8) ซักถามพูดคุย อธิบาย อภิปรายกับผู้ป่วยอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การดูแลที่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ป่วย 9) ตระหนักถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำเนินการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพในการดูแลผู้ป่วย ตลอดจนมีความรู้เท่าทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีทางด้านทันตแพทย์ 10) สืบค้น ประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและนำไปประยุกต์ในการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม 11) สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ 12) ศึกษาค้นคว้า และวิจัยด้วยตนเองได้

1.2 ด้านความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย 2 ด้าน ได้แก่ 1) มีความรู้และสามารถประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน (Basic medical science) เพื่อการประกอบอาชีพทันตกรรมได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และ 2) มีความรู้และสามารถประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานทางคลินิก (Basic clinical science) เพื่อการประกอบอาชีพทันตกรรมได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.3 ด้านทักษะทางคลินิก ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรวบรวมข้อมูล 1.1) มีความสามารถในการตรวจ รวบรวม และวิเคราะห์ ข้อมูลที่จำเป็น อันประกอบด้วย ข้อมูลทางชีววิทยา สภาวะทางจิตใจ เงื่อนไขบริบททางสังคม และวัฒนธรรมเพื่อประกอบการประเมินสภาวะผู้ป่วยทางการแพทย์และทางทันตกรรม ตลอดจนเพื่อประกอบการวินิจฉัยโรค และวางแผนการรักษา 1.2) เลือกวิธีการตรวจที่เหมาะสมกับปัญหาของผู้ป่วยและสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้เครื่องมือพื้นฐาน การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจภาพถ่ายรังสี และการตรวจอื่นๆ โดยคำนึงถึงความ

คุ้มค่าและความเหมาะสม 1.3) บันทึกเวชระเบียนของผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยอาศัยแนวทางมาตรฐานสากล 1.4) ปรึกษาผู้ประกอบวิชาชีพทางทันตแพทย์กรณีพบความผิดปกติ หรือมีปัญหาทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องหรือส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อได้อย่างเหมาะสม 2.) การวินิจฉัย 2.1) แปลผลจากข้อมูลประวัติ ผลการตรวจผู้ป่วย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลการตรวจภาพรังสี และการตรวจอื่นๆ ได้อย่างถูกต้อง 2.2) วินิจฉัยโรคทางทันตกรรม หรือวินิจฉัยเบื้องต้น เพื่อนำมาตั้งสมมติฐานวิเคราะห์เพื่อการวินิจฉัยโรคได้ 2.3) ระบุสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการรักษาและป้องกันโรค 3) การวางแผนการรักษา 3.1) วางแผนรักษาทางทันตกรรมและลำดับขั้นตอนการรักษาได้อย่างเหมาะสมกับปัญหาของผู้ป่วย รวมถึงการปรับแผนการรักษาทาง ทันตกรรมอันเนื่องมาจากปัญหาทางการแพทย์ของผู้ป่วยรวมทั้งข้อจำกัดอื่น โดยใช้การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม (Holistic approach) และเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย 3.2) ระบุทางเลือกของวิธีการรักษา การพยากรณ์ โรค ให้ผู้ป่วยและ/หรือญาติผู้ป่วย เข้าใจและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม 4) ส่วนการดูแลรักษาและการฟื้นฟูสุขภาพช่องปาก 4.1) มีความตระหนักถึงความสำคัญและมีความสามารถในการป้องกันการติดเชื้อ การแพร่ กระจายเชื้อตลอดจนอันตรายจากการประกอบวิชาชีพที่อาจจะเกิดขึ้นในการรักษาทางทันตกรรมได้ 4.2) ตระหนัก และจัดการต่อภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ที่อาจเกิดขึ้นในผู้ป่วยทันตกรรมได้อย่างเหมาะสม 4.3) สามารถในการกู้ชีพเบื้องต้นได้ 4.4) ตระหนักและจัดการภาวะเจ็บปวดเฉียบพลัน เลือดออก การบาดเจ็บและการติดเชื้อของอวัยวะช่องปากได้ 4.5) จัดการต่อภาวะความเจ็บปวดและความวิตกกังวลของผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม 4.6) ให้ยาชาเฉพาะที่ได้อย่างถูกต้อง 4.7) เลือกและใช้ยาตามข้อบ่งชี้ และแผนการรักษา รวมทั้งจัดการต่อปัญหาหรือผลข้างเคียงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 4.8) ให้การรักษาศัลยกรรมช่องปากได้อย่างไม่ยุ่งยากซับซ้อนได้ 4.9) ตระหนักและจัดการให้ผู้ป่วยที่มีปัญหาทางศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเซียลที่ยุ่งยากซับซ้อนให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสม 4.10) ให้การรักษาทางปริทันตวิทยาที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนได้ 4.11) ให้การรักษาทางวิทยาเอนโดดอนต์ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนได้ 4.12) ทำการบูรณะฟันที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนได้ 4.13) ตระหนักและจัดการให้ผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของการเจริญเติบโต และพัฒนาการของกะโหลกศีรษะ กระดูกใบหน้า และขากรรไกร รวมทั้งการสบฟันให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสม 4.13) ตระหนักและจัดการให้ผู้ป่วยที่มีโรคหรือความผิดปกติของเยื่อเมือกช่องปากให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสม 4.15) ตระหนักและจัดการให้ผู้ป่วยที่มีโรคหรือความผิดปกติของข้อต่อขากรรไกรและอาการปวดบริเวณช่องปากและใบหน้า ให้ได้รับการการรักษาที่เหมาะสม 4.16) บูรณะภาวะสันเหงือกที่มีฟันหายไปบางส่วน หรือทั้งหมดด้วยการใส่ฟันเทียมทั้งชนิดติดแน่นหรือถอดได้ ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนได้ 4.17) จัดการผู้ป่วยที่ต้องการบูรณะด้วยวิธีทันตกรรมรากเทียมให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสม 4.18) จัดการผู้ป่วยที่มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลในระบบโรงพยาบาลได้ และ 5) การประเมินผลการรักษา ติดตาม ประเมินผลการรักษาตามแนวปฏิบัติของการรักษาแต่ละชนิด

1.4 ด้านส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการประเมินสุขภาพช่องปากอย่างเป็นองค์รวม ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน 2) สามารถระบุปัญหาและระดับความเสี่ยงต่อการเกิดโรค ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เพื่อเลือกใช้มาตรการส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้อย่างเหมาะสม 3) วางแผนดำเนินการและประเมินผลการให้ทันตสุขศึกษา และ 4) สามารถดำเนินการส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปว่า มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ มี 12 ด้านย่อย ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน มี 2 ด้านย่อย ด้านทักษะทางคลินิก มี 18 ด้านย่อย ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก มี 4 ด้านย่อยรวม 23 ด้านย่อย

2. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรม (Behavior) เป็นการกระทำของบุคคลมีการแสดงออก ตอบสนองหรือโต้ตอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ต่างๆ ได้มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้อย่างหลากหลาย ได้แก่ อ้อมเดือน สดมณี (2554: 25-27) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยภายใน คือ จิตตัวบุคคลตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลนั้นประสบอยู่และปัจจัยภายนอก คือ สถานการณ์แวดล้อมต่างๆ ส่วน ประทีป จินงี่ (2540: 5) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออกหรือสนองตอบต่อสิ่งเร้า ที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ตรงกันและ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545: 4) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกทางการกระทำ ทั้งพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น ร้องไห้ หัวเราะ และพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ที่ผู้อื่นไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น เสียใจ เศร้าโศก เกลียด กระหายน้ำ ส่วนมากเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทำงานภายในสมอง ซึ่งสังเกตได้โดยอาศัยการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เพื่อให้เกิดการแสดงออก

การศึกษาพฤติกรรมครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียน โดย เฟรดเดริก คิทเชน พอล และแมคเอลวี (Frederick, Kicken, Pual & Mcelevce. 1947: 10) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนเกิดจากการฝึกฝน ขัดเกลาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจนเกิดสมดุลระหว่างการกระทำร่วมกับผลงานที่ได้ออกมาและสามารถนำไปใช้ได้ มีการให้ความหมายของพฤติกรรมการเรียนดังนี้ เครนสตัน และแมคคอร์ท (Cranston & McCort. 1965: 136) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการเรียน หมายถึง วิธีการเรียนของผู้เรียนที่ต้องตอบสนองต่อสิ่งเร้าในขณะนั้น ส่วน ประทีป จินงี่ (2540: 67) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการกระทำหรือศักยภาพการกระทำของอินทรีย์ที่มีต่อสถานการณ์หนึ่ง เกิดจากการมีประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อมกับสถานการณ์นั้น โดยการกระทำหรือศักยภาพของการกระทำที่เปลี่ยนแปลงไปควรมีลักษณะที่ค่อนข้างถาวรและ

อาจจะเปลี่ยนไปในทิศทางที่เหมาะสมหรือไม่ก็ได้ ซึ่งกิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 9) อุมาพร นาคะวัจนะ (2547: 8) และพระมหาสุชาติ ใหม่อ่อน (2550: 13) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การทำงานชนิดหนึ่งที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ในสถานภาพของเยาวชนในวัยเรียน เป็นการแสดงออกเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้านความมุ่งมั่นในการเรียน ตั้งใจ ขยัน ทำหน้าที่เต็มความสามารถ อดทนต่อสู้อุปสรรค เพื่อให้การเรียนบรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหมายไว้ ทั้งในขณะเรียนและหลังจากเลิกเรียนแล้วได้อย่างเหมาะสม โดยการอ่านหนังสือ การทบทวนการเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การส่งงานตามกำหนด ส่วนแพรวพรรณ์ พิเศษ (2548: 11) และ นิตยา ยงภูมิพุทธา (2543: 16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความรู้และการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างถาวรคงทน อันเป็นผลจากประสบการณ์หรือการฝึกฝนที่แต่ละบุคคลจะได้รับ จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม และประณต เค้าฉิม (2549: 77) และสุพัตรา ผลรัตนไพบูลย์ (2550: 11) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนมี 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ เช่น เจตคติทางการเรียน แรงจูงใจในการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน และพฤติกรรมที่สังเกตได้ เช่น การบริหารเวลาในการเรียน การมีสมาธิและเอาใจใส่ในการเรียน กระบวนการประมวลความรู้ การเลือกประเด็นและสาระข้อมูลที่สำคัญในการเรียน การใช้เทคนิคเข้าช่วยในการแสวงหาความรู้ การทดสอบตนเอง การทบทวนและการเตรียมตัวในการเรียน ยุทธวิธีในการสอบและการเตรียมตัวสอบรวม รวมถึงความเอาใจใส่ในการเรียนของผู้เรียนในขณะเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนั้น พฤติกรรมการเรียนเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการถูกหล่อหลอม ขัดเกลา เกิดจากประสบการณ์และการฝึกฝน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการกระทำซึ่งบางอย่างสามารถสังเกตเห็นได้ และบางอย่างไม่สามารถสังเกตเห็นได้

พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เป็นการเปลี่ยนแปลงการกระทำของผู้เรียนทางสายวิชาชีพแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในตนเอง ที่ทำให้บุคคลในสังคมเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในการกระทำนั้นๆ

พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เป็นการบูรณาการระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับสมรรถนะและวิชาชีพ ซึ่งสมรรถนะเป็นส่วนบ่งชี้สำหรับผู้ป่วยที่จะมีความเชื่อมั่นในศักยภาพการรักษาโรคทางทันตกรรม ดังนั้นการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานของวิชาชีพทันตแพทย์นั้นมีกระบวนการเรียนที่นิสิตทันตแพทย์ต้องพัฒนาตนเองจากการเริ่มตระหนักรู้ต่อสิ่งที่ได้เห็นได้สัมผัส เรียนรู้ที่จะใช้วิธีอะไรในการจัดการกับสิ่งที่เห็นหรือสถานการณ์นั้นๆ รู้วิธีปฏิบัติได้ถูกหลักวิชาการ และสามารถปฏิบัติหรือทำการรักษาคนไข้ได้ถูกต้องตามหลักทันตแพทย์ทั่วไป มีแนวคิดเกี่ยวกับระดับขั้นของการเรียนวิชาชีพทันตแพทย์ของอัลบิโนและคณะ (Albino; and .et al. 2008: 1416-1417) ได้กล่าวถึง สมรรถนะทางวิชาชีพของทันตแพทย์ โดยนำรูปแบบสามเหลี่ยมปิรมิดของ มิลเลอร์ (Miller. 1990) ซึ่งเป็นรูปแบบพัฒนาการจากพื้นฐานความรู้ สู่การปฏิบัติ โดยมีระดับของสมรรถนะวิชาชีพมาประยุกต์แนวคิด 4 ขั้น ดังรูป

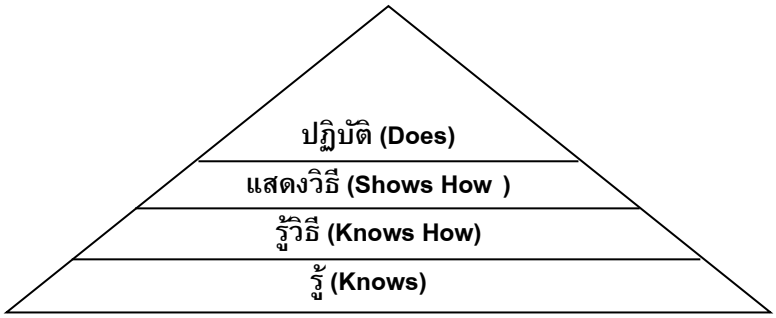

รูปภาพที่ 1 ระดับสมรรถนะวิชาชีพของมิลเลอร์ (Miller's Pyramid of Professional Competence Levels, Miller GE, Acad Med 1990: 63-7)

สมรรถนะในวิชาชีพแพทย์และทันตแพทย์ เริ่มจากขั้นการรับรู้ จนถึงสามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงตามสมรรถนะวิชาชีพได้ อัลบิโนและคณะ (Albino; and .et al. 2008) โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นดังนี้

ระดับที่ 1 การรับรู้ ระลึกและตระหนักได้ (knows) คือ ความสามารถในการเรียนของนิสิตเมื่อเห็นหรือเจออะไรสามารถบอกได้ ระบุได้ว่าสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น มีบริบทหรือสถานการณ์อย่างไร โดยความรู้เหล่านั้นยังไม่อ้างถึงการดูแลรักษาผู้ป่วย ดังนั้น พฤติกรรมการเรียนในระดับนี้ ได้แก่ การท่องจำ การอธิบาย และสามารถตอบคำถามว่าใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ได้

ระดับที่ 2 การประยุกต์ความรู้ที่มีแก้ไขสถานการณ์จำลองได้ (knows how) คือ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาของนิสิตเมื่ออยู่ในสถานการณ์จำลองได้ เช่น การเขียนรายงานโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (case-based essay) เป็นต้น โดยกรณีศึกษาเหล่านี้ จะจำลองสถานการณ์เสมือนจริงของผู้ป่วย นิสิตต้องอธิบายว่าจะใช้วิธีการใดจัดการแก้ปัญหากับสถานการณ์จำลองนั้นๆ อย่างเป็นขั้นตอนถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยสามารถวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณจากปัญหา ปัจจัยแวดล้อม เงื่อนไขต่างๆ โดยใช้ข้อมูลทางการแพทย์ และวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมการเรียนในระดับนี้ ได้แก่ การอธิบายความเชื่อมโยงเนื้อหาจากหลายสาขาวิชา การอธิบายกลไกการเกิดโรค และขั้นตอนในการรักษาผู้ป่วยได้

ระดับที่ 3 การแสดงให้เห็นถึงวิธีการในการปฏิบัติว่าทำได้อย่างไร (shows how) คือ นิสิตแสดงให้เห็นการใช้ทักษะในทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และได้งานตรงตามมาตรฐานในสถานการณ์จำลองภายใต้การดูแลของอาจารย์อย่างใกล้ชิดซึ่งในระดับนี้นิสิตต้องใช้ความสามารถที่ซับซ้อนกว่าการรับรู้ และการอธิบายการแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลอง ในระดับที่ 3 นิสิตต้องปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎีในสถานการณ์จำลองนั้น พฤติกรรมการเรียนในระดับนี้ ได้แก่ การฝึกทักษะทางวิชาชีพต่างๆ ในห้องปฏิบัติการ หรือในหุ่นจำลอง

ระดับที่ 4 การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์จริง (does) คือ นิสิตสามารถให้การบริการ การดูแลรักษาผู้ป่วยได้จริงตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ ด้วยความรับผิดชอบในฐานะทันตแพทย์ นิสิตต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ การประเมิน การตัดสินใจและความ

ชำนาญในทักษะต่างๆ ที่ใช้ในการรักษาตามหลักวิชาการได้เป็นอย่างดี และสามารถทำซ้ำๆ ทั้งกระบวนการได้ พฤติกรรมการเรียนในระดับนี้ ได้แก่ การวินิจฉัย การรักษาทางทันตกรรม การให้คำแนะนำดูแลในผู้ป่วยจริง

จากสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์นั้น ผู้ที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานจะต้องผ่านการเรียนรู้และการฝึกฝนถูกต้องตามหลักวิชาการ จนเกิดความรู้ความชำนาญ ทำให้เกิดศักยภาพในตนเอง สามารถแสดงบทบาท และหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม ซึ่ง สุมาวดี งะบุรง (2549: 25) กล่าวว่า วิชาชีพทันตแพทย์มีลักษณะของความเป็นวิชาชีพที่สมบูรณ์ เพราะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ 1) วิชาชีพนั้นต้องมีการให้บริการแก่สังคมที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและจำเป็น ให้ประโยชน์ต่อผู้มารับบริการมากกว่าหาประโยชน์จากผู้มารับบริการ 2) สมาชิกของวิชาชีพจะต้องใช้วิธีการแห่งปัญญา (intellectual method) ในการให้บริการ หมายถึง การวินิจฉัย การตัดสินใจในการปฏิบัติต่อผู้มารับบริการ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความคิด สติปัญญาเป็นพื้นฐาน มากกว่าการใช้ทักษะและความชำนาญแต่เพียงอย่างเดียว 3) สมาชิกของวิชาชีพจะต้องได้รับการศึกษาอบรม ให้มีความรู้กว้างขวางลึกซึ้ง โดยใช้ระยะเวลานานพอสมควร 4) ลักษณะของวิชาชีพจะต้องมีเสรีภาพ ในการใช้วิชาชีพนั้นๆ ตามมาตรฐานของวิชาชีพ คือ การตรวจวินิจฉัยภายในขอบเขตของวิชาชีพ 5) วิชาชีพต้องมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ (professional ethics) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพที่มีลักษณะพิเศษจากผู้ไม่มีวิชาชีพ 6)วิชาชีพจะต้องมีสถาบันวิชาชีพ (professional institution) เป็นแหล่งสร้างสรรค์จรรโลงมาตรฐานแห่งวิชาชีพและเป็นแหล่งกลางในการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกของวิชาชีพ วิชาชีพทันตกรรม เป็นวิชาชีพที่ต้องคำนึงถึงคุณภาพหรือสมรรถนะของวิชาชีพ เพราะเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ โดย สุภานัน อินนอก (2553: 30) กล่าวว่า พฤติกรรมตามสมรรถนะวิชาชีพ เป็นการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงเจตคติ อัตทัศน์ และอุปนิสัยที่จะช่วยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จสอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของวิชาชีพนั้น

แบบวัดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเกณฑ์มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ของทันตแพทยสภา (2555) และรูปแบบสมรรถนะวิชาชีพทันตกรรม 4 ขั้น ของ อัลบิโนและคณะ (Albino; and .et al. 2008) เป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนจากค่าเฉลี่ย โดยพิจารณาจากนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์สูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

เนื่องจากผู้วิจัยยังไม่ค้นพบงานวิจัยเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ แต่มีงานที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ของ ธีรพัฒน์ เอกศรีวงศ์และภาคิน พุทธทิพย์ (2551) ศึกษากลวิธีและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตทันตแพทยศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิตในหลักสูตร อิงเนื้อหารายวิชา และหลักสูตรอิงสมรรถนะวิชาชีพ พบว่า นิสิตมีมุมมองต่อหลักสูตรอิงสมรรถนะวิชาชีพที่มีจุดเน้นแตกต่างจากหลักสูตรอิงเนื้อหารายวิชา

โดยเฉพาะในหลักสูตรอิงตามสมรรถนะวิชาชีพ เป็นการเรียนแบบการพัฒนาการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการสื่อสาร และมีปัจจัยอื่นๆ ที่นิสิตรู้สึกดีต่อหลักสูตรอิงสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ การสอนของอาจารย์แบบการชี้หรือสรุปประเด็นสำคัญและมีการเชื่อมโยงทุกวิชาเป็นองค์รวม

จากการประมวลเอกสารสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ หมายถึง การกระทำของนิสิตทันตแพทย์ ที่มีการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นผู้เรียนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ เกี่ยวกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การรักษาสิทธิผู้ป่วย มาตรฐานการรักษา มีระดับการรักษาเท่าเทียมกันทุกชาติ ทุกภาษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ทักษะการสื่อสาร การเรียนรู้ตลอดชีวิต การซักและการสังเกตผู้รู้ การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมกับองค์กร การฝึกทักษะเพิ่มเติมในด้านต่างๆ 2) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ อาการของโรคทางระบบ และภาวะแทรกซ้อน เทคนิคทางการแพทย์ ด้านวิทยาศาสตร์ทางคลินิก 3) ด้านทักษะทางคลินิก เกี่ยวกับการเก็บข้อมูล ด้วยการซักประวัติ การถ่ายภาพรังสี การบันทึกข้อมูล การดูแลและส่งต่อผู้ป่วย การวินิจฉัย การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโรค การวางแผนการรักษาการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม (Holistic approach) 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก หมายถึง การปฏิบัติในการประเมินสุขภาพช่องปากอย่างเป็นองค์รวม ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ได้แก่ ด้านการระบุปัญหา การวางแผน การส่งเสริมและพัฒนา การประเมินผลจากการถามย้ำ และซักถามปกติจากอาการผู้ป่วย

3. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์: ความหมายและการวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสุขในการเรียน

ความสุขเป็นความสุขทางกายและความสุขทางใจ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ความสุขที่กล่าวถึง มุ่งเน้นในเรื่องของความสุขทางใจ โดยมีผู้ให้นิยามความสุขใจอยู่หลายแบบ ดังนี้ อ้อมเดือน สดมณีและคณะ (2549: 20) ให้ความหมายของความสุขใจ คือ ความพึงพอใจในชีวิต (life satisfaction) คือ ระดับที่บุคคลให้คุณค่าโดยรวมของคุณภาพชีวิตในด้านความพึงพอใจหรือมีความชอบในชีวิตของตนเองเพียงใดประกอบด้วยจิตใจและความรู้คิด ในขณะที่ งามตา วนินทานนท์และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2551: 84-85) ให้ความหมายว่า เป็นลักษณะทางจิตของสิ่งมีชีวิตที่ต้องเกี่ยวข้องผูกพันกับสิ่งต่างๆ รอบตัวไม่ว่าจะมองเห็นหรือไม่ก็ตาม ความสุขของแต่ละบุคคลย่อมเกิดจากการประเมินชีวิตของตนเองในลักษณะทั่วๆ ไป ในด้านชีวิตส่วนตัว ครอบครัว การเรียน และการใช้ชีวิตในสังคม ดำเนินไปได้ใกล้เคียงกับความคาดหวังหรือมาตรฐานที่บุคคลตั้งไว้มากน้อยเพียงใด และ พรรณี บุญประกอบและคณะ (2551: 22) ให้ความหมายว่า ความสุขใจ

หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกของตนเองที่เป็นความพึงพอใจในชีวิตความชื่นชอบชื่นชม การเห็นคุณค่า ทำให้เกิดความสุขในการประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ทั้งกับคนในครอบครัว เพื่อนในโรงเรียน และคนในสังคมทั่วไป ความสุขใจเป็นองค์ประกอบของการรู้คิด ดังนั้นคนที่คิดเป็น ทำเป็น ประพฤติปฏิบัติเป็น จะสามารถนำตนเองไปสู่ความสุขใจได้อย่างรวดเร็ว อังศินันท์ อินทรกำแหง และทัศนา ทองภักดี (2553: 44) ให้ความหมายว่า ความสุขใจ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจหรือชอบชีวิตของตนเอง ในระดับความรู้สึกที่ดีบ่อยและมีความอิ่มเอิบใจ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความภาคภูมิใจ ระดับความพึงพอใจในชีวิต และความสงบทางใจโดยปราศจากความรู้สึกทางลบ ซึ่งความสุขหรือความสุขใจเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศทุกวัย รวมถึงนิสิต นักศึกษาหรือผู้เรียน การเรียนมีผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนไม่ว่าจะสุขหรือทุกข์ ด้วยอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องได้แก่ เนื้อหาการเรียน บรรยากาศทางการเรียน อาจารย์ เพื่อน ผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับตัวผู้เรียน หรือแม้แต่ปัจจัยภายในตัวผู้เรียนเอง ซึ่งมีผู้ศึกษาเกี่ยวความสุขในการเรียนได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ได้แก่ แพรวพรรณ์ พิเศษ (2548: 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีความพึงพอใจ ตั้งใจ สนใจ และกระตือรือร้น ขณะที่มีส่วนร่วมในการเรียน มีกำลังใจในการแสวงหาความรู้ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่อครู และต่อโรงเรียน เกิดการเห็นประโยชน์ ของการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้สึกต่อตนเองในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ ความตั้งใจ ความสนใจ และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความสุข สนุกกับการเรียนและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) ความรู้สึกต่อวิชาเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ ความสนใจต่อวิชาเรียน เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนและยอมรับผลของการประเมิน 3) ความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น เช่น ครู เพื่อน และบุคคลที่แวดล้อม ซึ่งสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ งามตา วนินทานนท์และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2551: 84-85) ได้ศึกษาความสุขของผู้เรียนได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความพึงพอใจในชีวิต หมายถึง การที่บุคคลตัดสินเชิงประเมินค่าคุณภาพชีวิตของตนเองใน 4 ด้าน คือ ชีวิตส่วนตัว ครอบครัว การเรียน และสังคม ว่ามีความพึงพอใจในชีวิตด้านดังกล่าวมากเพียงใด 2) ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การตัดสินคุณค่าของตน (self) และการแสดงออกในรูปเจตคติที่บุคคลนั้นมีต่อตนเอง ซึ่งเป็นผลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะการประเมินผู้อื่น โครงสร้างของภาพเกี่ยวกับตนเองจากนั้นจึงค่อยพัฒนาจากความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์ ทำให้เกิดมโนภาพของตนเองจากผลงานความสามารถทางคุณลักษณะต่างๆ ตามมาตรฐานของค่านิยมส่วนตนแล้วพัฒนาเป็นการเห็นคุณค่าในตนเอง หรือความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง 3) ความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น หมายถึง การที่ผู้เรียนเป็นผู้รายงานเกี่ยวกับปริมาณความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับครอบครัว โรงเรียน เพื่อน

เช่น ห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น ร่วมรู้สึกเข้าใจผู้อื่น เปิดเผยหรือแสดงความห่วงใยผู้อื่น ซึ่ง มารุต พัฒผล (2546: 3) ได้ขยายความเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบของความสุขในการเรียนมีส่วนสนับสนุนการเรียนของผู้เรียนได้มาก ถ้าผู้เรียนมีความสุขใจมาก ย่อมทำให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เมื่อมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสามารถในการปรับตัว มีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน และได้เรียนด้วยวิธีเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณลักษณะของครูผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดความสุขในการเรียนกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547: 15-29) ที่เสนอ องค์ประกอบของความสุขในการเรียนมี 6 ด้านคือ 1) ผู้เรียนแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ตนหนึ่งที่มีหัวใจและสมอง 2) ครู มีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อผู้เรียนทุกคนโดยทั่วถึง 3) ผู้เรียนเกิดความรัก ความภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา 4) ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อค้นพบความสามารถของตนที่ซ่อนเร้นอยู่รอการพัฒนา มีกำลังใจที่จะเติมฝันของตนเองให้สมบูรณ์ 5) บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเร้าใจให้อยากเรียนรู้ 6) ค้นหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ พัฒนาความคิดและขยายวงกว้างไปสู่ความรู้ใหม่ 7) สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจากภายในหรือภายนอกห้องเรียน ถ้าเขานำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เขาจะเป็นผู้ที่รู้จักดำรงชีวิตอยู่ในโลกอย่างมีความสุข

การวัดความสุขในการเรียน มีผู้ศึกษาแบบวัดความสุขในการเรียน ได้แก่ งามตา วนินทานนท์และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2551) แบ่งออก เป็น 3 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านความรู้สึกภูมิใจในตนเอง และด้านความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ .857 แบบวัดของ เบญจมาพร อุ่นสุข (2552: 74) แบบวัดความสุขในการเรียน ลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ จริง ถึง ไม่จริง รวมคะแนน 120 มีจำนวน 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น .905 และแบบวัดของ นิตยา ยงภูมิพุทธา (2543: 48) เป็นแบบวัดการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จากเห็นด้วยมากที่สุด ถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 48 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น .91

ผลงานวิจัยความสุขในการเรียน เป็นของ เบญจมาพร อุ่นสุข (2552) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สามารถทำนายความสุขในการเรียนรู้ได้ค่าอิทธิพลการทำนายเท่ากับ .385 แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญในตัวแปรปัจจัยตัวแปรหนึ่งที่ทำนายความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เช่นเดียวกับ ศิริวัฒนา พูลสวัสดิ์ (2547) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการสอนที่สัมพันธ์กับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีการเรียนรู้อย่างมีความสุขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตัวทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษา คือ ปัจจัยในการสอน ประกอบด้วย บุคลิกภาพของ

ผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมอื่นๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3 อันดับแรก คือ การเข้ากลุ่มกับเพื่อนๆ ได้ สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สามารถปรับตัวให้อยู่ในสภาพแวดล้อมได้ สภาพปัจจัยในการสอนที่ทำให้นักศึกษามีการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3 อันดับแรก คือ กิจกรรมการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน อาคารสถานที่ และสภาพปัจจัยในการสอนที่ทำให้นักศึกษามีการเรียนรู้อย่างมีความสุขอันดับสุดท้าย คือ ด้านสื่อการเรียน และด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาความสุขในการเรียนของ นิตยา ยงภูมิพุทธา (2543) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักศึกษา คุณลักษณะครูพี่เลี้ยง สภาพแวดล้อมทางคลินิกกับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีความสุขน้อยในการเรียนภาคปฏิบัติทางคลินิก แต่ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางคลินิก และคุณลักษณะครูพี่เลี้ยงสามารถร่วมทำนายการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (r=.441) ดังนั้นสภาพแวดล้อม ลักษณะการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการสอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการเรียน หากนิสิตทันตแพทย์เรียนตามสมรรถนะวิชาชีพได้ จะทำให้นิสิตน่าจะรู้จักคุณค่าในตัวเอง มีความภาคภูมิใจและมีความพึงพอใจในชีวิตของตัวเอง จะทำให้นิสิตมีความสุขในการเรียน หรือในทางกลับกันหากในระหว่างเรียนนิสิตมีความสุข ก็อาจเป็นปัจจัยเพิ่มศักยภาพในการเรียนให้ประสบความสำเร็จได้

จากการประมวลเอกสาร สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์กับความสุขในการเรียนซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น หมายถึง นิสิตทันตแพทย์รู้จักประเมินค่าคุณภาพชีวิตของตนในชีวิตส่วนตัว ครอบครัว การเรียน และสังคม ความพึงพอใจในชีวิตการเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด และเป็นการประเมินความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเป็นการรู้จักคุณค่าของตนเองที่มีการแสดงออกในรูปเจตคติที่นิสิตมีต่อตนเอง เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะในเชิงประเมินจากผู้อื่น โครงสร้างของภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเอง จึงค่อยพัฒนาจากความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์ ทำให้เกิดมโนภาพของตนเองจากผลงาน ความสามารถ การพัฒนาคุณลักษณะตามมาตรฐานของค่านิยมส่วนตนในการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง และ ความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่นเป็นระดับความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับครอบครัว โรงเรียน เพื่อน เช่น ห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น ร่วมรู้สึกเข้าใจผู้อื่น เป็นผู้ที่สามารถให้ความรัก ความใกล้ชิดสนิทสนม และความเข้าใจผู้อื่น สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นที่นิสิตทันตแพทย์สามารถเปิดเผยหรือแสดงความห่วงใยผู้อื่นได้ในขณะเรียนทันตแพทย์

4. ปัจจัยทางจิตกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

จากการศึกษาที่ผ่านมาสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดย เดนนิสัน, พรีเวท และ อัฟเฟลค (วิชุดา กิจธรรธรรม. 2555: 5; อ้างอิงจาก Dennison, Prevet, & Affleck. 1980) พบว่า ปัจจัยทางจิตเป็นปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับมุมมองที่บุคคลมีต่อตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) ได้ศึกษาสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของบุคคล คือ ปัจจัยทางจิตลักษณะ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลมาก และในการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยทางจิตที่นำมาศึกษาความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมทั้ง 4 ด้านคือ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ

4.1 เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และ**งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**

เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค (adversity quotient, AQ) เป็นความฉลาดในการเอาชนะอุปสรรคของบุคคล โดยใช้พลังกายและพลังใจ เพื่อทะยานไปสู่เป้าหมายในชีวิต แม้ต้องผ่านขวากหนามและความยากลำบากมากมายเพียงไร บุคคลที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะประสบความสำเร็จในชีวิตในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน ด้านการทำงาน ด้านการบริหารองค์กร ด้านธุรกิจ และอื่นๆ ซึ่งได้มีผู้ศึกษางานด้านเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคไว้หลายท่านและได้ให้ความหมายในเรื่องของเชาวน์ (quotient) ซึ่งมีความหมายในแนวทางเดียวกัน ได้แก่ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541: 299) ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 371) และพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2553: 88) ได้ให้ความหมายว่า เชาวน์ คือ ความคิดที่รวดเร็ว ฉับไว มีไหวพริบ มีปฏิภาณ ดังนั้นบุคคลที่มีเชาวน์เป็นบุคคลที่มีความคิดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีไหวพริบหรือสามารถคิด ตัดสินใจได้อย่างฉับไว เชาวน์เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้เรียนมีในตนเองโดยเกิดจากการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ต่างๆ เชาวน์ภายในตัวบุคคลมีหลายเชาวน์ หนึ่งในนั้น คือ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งมีผู้ศึกษาได้ให้ความหมายไว้ว่า เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ความสามารถในการตอบสนองต่อเหตุการณ์และความยากลำบากหรือความฉลาดในการฝ่าวิกฤติ ซึ่งเป็นตัวขัดขวางไม่ให้สามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จ (วันดี จันทร์ลอย. 2549: 26) ส่วน อนันต์ นวลใหม่ (2549: 29) ธิดา ฐิติพานิชยางกูร (2550: 6) ปัญจภร หอมฤทัยกมล (2552: 23) ดวงฤดี ภูพลอย (2554: 19) ปรเมษฐ์ มากพงษ์ (2554: 15) และ นันทน์ปพร ดุรงค์พันธุ์ (2554: 9) ได้ให้ความหมายของ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ความสามารถที่บ่งบอกถึง ความอดทน ความพากเพียรและก้าวผ่านความยากลำบากอย่างมีสติ โดยไม่ล้มเลิกความพยายาม กล้าเผชิญและแก้ปัญหาอย่างมุ่งมั่นเพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จอย่างไม่ท้อถอย ซึ่งปัญหาเหล่านั้นอาจจะเป็นการนำไปสู่ความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้อันนำไปสู่หนทางการพบกับความสำเร็จอย่างที่หวัง และเป็นการวัด

ว่าคนแต่ละคนสามารถตอบสนองต่ออุปสรรคและปัญหาแต่ละครั้งได้อย่างไร และ ฐิติมา สร้างถิ่น. (2553: 7) ได้ให้ความหมายว่า เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อภาวะ หรือสิ่งที่บุคคลประเมินว่า เป็นปัญหาหรือสิ่งที่จะเข้ามาคุกคามต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตน เพื่อบรรเทาหรือจัดการปัญหาหรือสิ่งที่เข้ามาคุกคามนั้นให้คลี่คลายลง ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ศิริชนก จุลนาง (2552: 16) และ สิรีย์ลักษณ์ ไชยลังกาและคณะ (2552: 27) กล่าวว่า เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ศักยภาพของบุคคลในการต่อสู้และเอาชนะปัญหาหรืออุปสรรคที่กำลังเผชิญอยู่ อย่างมีสติ มีความพากเพียร และหาหนทางแก้ไขอย่างไม่หยุดหย่อนและอดทนไม่ล้มเลิกความพยายามโดยง่าย จนกว่าจะผ่านพ้นปัญหานั้นๆ ไปได้ด้วยดี สามารถบริหารจัดการกับชีวิตในภาวะวิกฤติ อย่างมีสติ และสามารถเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส มองความล้มเหลวหรือความเจ็บปวดนั้นเป็นบันไดสู่ความสำเร็จ มองปัญหาเป็นพลังชีวิตที่มีความหวังเสมอ มองโลกด้วยความคิดเชิงบวก สามารถยืนหยัดอย่างทรหดอดทน แข็งแกร่งและไม่ยอมแพ้ สตอลท์ (Stoltz. 1997: 6-13) กล่าวว่า เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคจะเป็นตัวทำนายหรือบอกได้ว่า 1) ใครมีความทนต่ออุปสรรค 2) ใครที่สามารถผ่านพ้นอุปสรรค 3) ใครที่มีสามารถทำงานเกินมาตรฐาน 4) ใครที่สามารถทำงานต่อไปได้มากกว่าผู้อื่น ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดการตอบสนองต่อการฟันฝ่าอุปสรรค 17 ด้าน ได้แก่ 1) การทำงาน 2) ความเข้มแข็งของอารมณ์ 3) แรงจูงใจ 4) สุขภาพร่างกาย 5) การมีอำนาจ 6) ความมั่นคง 7) ความคิดสร้างสรรค์ 8) ความยืดหยุ่น 9) ความสามารถในการผลิต 10) การปรับตัว 11) การเรียนรู้ 12) เจตคติ 13) ความกระตือรือร้น 14) การมีอายุยืน 15) ความหวัง 16) การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง 17) ความสุข กำลังใจ และความเพลิดเพลิน เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค และยังเป็นตัวทำนายผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและภาพรวมของความสำเร็จ สตอลท์ (Stoltz. 1997. 6-13) กล่าวว่า เชาวน์ปัญญาอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้สูงสุดถ้าขาดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค โกลแมน (Goleman.1995: 27-44) กล่าวไว้ว่า แม้บุคคลจะมีเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ เป็นฐานที่สำคัญแค่ไหน บางคนยังล้มเหลวในการดำเนินชีวิต เพราะขาดการพัฒนาศักยภาพในการต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงมีคำถามอยู่ว่า ทำไมบางคนยังคงทำในบางสิ่งบางอย่างได้อย่างงดงาม สามารถปรับตัวได้ดีกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว แต่ในขณะที่คนอื่นๆ หรือบางคนละทิ้ง ถอยหนี และประสบความล้มเหลว ทั้งที่บุคคลนั้นมีเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์สูงอยู่ในตัว ดังนั้นบุคคลที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การควบคุม (control) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าจะควบคุมสถานการณ์และอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างไร โดยการควบคุมจะมีพลังอำนาจและมีอิทธิพลโดยตรงต่อการรับรู้ว่าสิ่งต่างๆ สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ ผู้ที่ควบคุมสถานการณ์ได้จะเป็นบุคคลที่มีลักษณะเข้าใจปัญหาและอุปสรรค รู้วิธีการแก้ปัญหาและก้าวข้ามอุปสรรคได้ สามารถพลิกแพลงเพื่อหาวิธีการให้สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ บุคคลที่มองเห็นมิติในการควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ได้สูงจะมีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคได้มากกว่าคนที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคต่ำ ซึ่งคนที่

มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีวิธีการคิด ให้ตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างได้ เป็นความหวังที่มองเห็นจนกลายเป็นความกล้าหาญเมื่อตัวบุคคลสามารถรับรู้ว่าตนเองสามารถควบคุมการตอบสนองต่อสถานการณ์ใดๆ ได้ตลอดเวลา 2) การวิเคราะห์สาเหตุของจุดเริ่มต้นของปัญหาและใครเป็นผู้รับผิดชอบต่อปัญหานั้น ตัวเองหรือบุคคลอื่น (origin and ownership) มี 2 คำถามว่า ใครหรืออะไรที่เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาอุปสรรค? และฉันต้องรับผิดชอบในฐานะเจ้าของปัญหาหรือต่อผลที่ตามมามากน้อยแค่ไหนหรือใคร? ดังนั้นด้านสาเหตุและความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์นั้นแยกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ อันดับแรก สาเหตุ (Or หรือ origin) คือ ผู้ที่สามารถวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาว่าเกิดจากอะไร ใครควรรับผิดชอบ รู้ในบทบาทและหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน เมื่อเจอปัญหาก็สามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สองคือ ความรับผิดชอบต่อผลของปัญหา (Ow หรือ ownership) บุคคลที่ยินดีรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเองสูง จะเป็นบุคคลที่ไม่ผลักความรับผิดชอบต่อผลของปัญหาให้กับผู้อื่น และกล้ารับผิดต่อปัญหาที่เกิดขึ้น 3) เป็นความสามารถในการรับรู้การกระจายของปัญหาอุปสรรคที่มีในชีวิตว่า “ปัญหาอุปสรรคกระจายเข้าสู่พื้นที่อื่นๆ ในชีวิตคุณนั้นมากน้อยแค่ไหน ซึ่งคนที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคต่ำจะยอมทำให้ปัญหาอุปสรรคในชีวิตเรื่องหนึ่งแพร่กระจายไปทำลายการดำเนินชีวิตในเรื่องอื่นๆ ของตนเองด้วยแต่คนที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะเข้าใจว่าปัญหาอุปสรรคแต่ละเรื่องเป็นเรื่องเฉพาะเราสามารถจำกัดการแพร่กระจายของปัญหาอุปสรรคได้ โดยเข้าใจว่าปัญหาและอุปสรรคทุกอย่างเมื่อเริ่มต้นเกิดก็ต้องมีการสิ้นสุดของแต่ปัญหาแยกออกกัน 4) ความคงทนของอุปสรรค (E หรือ endurance) มีคำถาม 2 มิติในส่วนนี้ คือ 1) อุปสรรคจะคงอยู่ยาวนานเท่าไหร่ 2) สาเหตุของอุปสรรคจะคงอยู่ยาวนานเท่าไหร่ ซึ่งบุคคลที่เข้าใจในความยาวนานของอุปสรรคจะคงอยู่ และสาเหตุที่ทำให้อุปสรรคนั้นคงอยู่ยาวนานแค่ไหน บุคคลนั้นจะเป็นผู้มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูง เพราะจะเข้าใจได้ว่าอุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นการเกิดขึ้นแค่ชั่วคราว และไม่น่าจะเกิดขึ้นอีกในอนาคตเพราะบุคคลที่มีมุมมองของการคงอยู่ของอุปสรรคแบบนี้จะนำมาซึ่งการสร้างพลังในการมองโลกในแง่ดี และเป็นการลงมือแก้ไขในปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นด้วยตัวคุณเอง และสามารถก้าวเดินชีวิตต่อไปข้างหน้าอย่างมีพลัง และสำหรับ ธิดา ฐิติพานิชยางกูร (2550: 6) กล่าวว่า เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การควบคุม คือ ความสามารถในการรับรู้ การควบคุมตนเองในการก้าวผ่านปัญหาความยากลำบากและอุปสรรค 2) ต้นเหตุและความรับผิดชอบ คือ การวิเคราะห์หาสาเหตุโดยพิจารณาจากตนเองก่อนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ 3) ผลกระทบที่จะมาถึง คือ การวัดผลกระทบของปัญหาความยุ่งยากที่มีต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละคนว่ามีมากน้อยเพียงใดพร้อมระวังอย่างมีสติว่าอีกนานเท่าไหร่ปัญหาและอุปสรรคจะเข้ามาในชีวิต และ 4) ความอดทน คือ การรับรู้ต่อปัญหาที่ยืดเยื้อและพยายามขจัดให้หมดไปอย่างถูกวิธีอย่างอดทน ซึ่ง สิรีย์ลักษณ์ ไชยลังกาและคณะ (2552: 36) กล่าวว่า องค์ประกอบของบุคคลที่มีระดับเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูง ประกอบด้วย การรับรู้ที่จะมีหนทางในการควบคุมสถานการณ์และสามารถหาวิธีการ

ที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดี รับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองอย่างเต็มใจและหาวิธีแก้ไข ปรับปรุง ไม่ให้ปัญหาขยายตัวออกไป มีสติเมื่อมีปัญหาหรือต้องเจอปัญหาอย่างเข้าใจว่า ปัญหานั้นจะผ่านพ้นไปได้ สอดคล้องกับ ดวงฤดี ภูพลอย (2554: 31-33) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบว่า ผู้ที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค ต้องรับรู้หนทางที่จะควบคุมสถานการณ์และความสามารถหาหนทางของปัญหาที่เกิดขึ้นให้ดีขึ้นได้ (control) มีความเต็มใจที่จะรับผิดชอบต่อปัญหาว่าเป็นปัญหาของตนเอง เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขและรับรู้ว่าปัญหาไม่ควรขยายตัวออกไปอย่างมีสติและรับรู้ว่าปัญหาเป็นสิ่งชั่วคราวผ่านมาก็จะผ่านไป ซึ่งเป็นลักษณะของผู้มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูง ได้แก่ เป็นคนที่มีความแข็งแกร่งฟื้นตัวได้เร็วเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรค เป็นบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยมและสามารถรักษาระดับของผลงานไว้ได้มองโลกในแง่ดีอย่างแท้จริง กล้าเสี่ยงในสิ่งที่จำเป็นต้องเสี่ยง มีพัฒนาการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดี รักษาสุขภาพได้ดี มีพลังกระชุ่มกระชวย มีชีวิตชีวาเสมอยอมรับและรับผิดชอบต่อความยากลำบากอย่างท้าทายเสมอ มีความอดทน มีความคิดสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหา เป็นนักแก้ปัญหาและนักคิดที่คล่องตัวมาก

การวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค ได้มีแบบวัดที่มีผู้ศึกษาดังต่อไปนี้ ปัญจภร หอมฤทัยกมล (2552: 55) เป็นแบบวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งมีการวัด จำนวน 4 ด้าน คือด้านการควบคุม จำนวน 10 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น .768 ด้านการรับรู้ต้นเหตุและความรับผิดชอบต่อปัญหา จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .780 ด้านการจำกัดปัญหา มี 10 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .836 ด้านความอดทน มีจำนวน 7 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .768 รวมทั้งฉบับ จำนวน 37 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .912 และ แบบวัดของ ศิริชนก จุลนาง (2552) เป็นแบบวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เป็นแบบวัดแบบมาตรวัดประมาณค่า จำนวน 40 ข้อ ที่ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 และแบบวัดของ สิรีย์ลักษณ์ ไชยลังกาและคณะ (2552: 122)เป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .909 และ ธิดา ฐิติพานิชยางกูร (2550: 64) เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยนำแบบวัดของ อนันต์ นวลใหม่ มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบวัดเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .918 ซึ่งสอดคล้องกับแบบวัดของ อนันต์ นวลใหม่ (2549: 101) เป็นแบบสอบ ถามวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคโดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยยึดแนวคิดของ สตอลซ์ (Stoltz. 1997) เป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

ผลการวิจัยเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ได้แก่ โสภิตา พุ่มดียิ่ง (2547) ได้ศึกษาการอนุมานสาเหตุความรับผิดชอบและการเผชิญปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 857 คน ผลวิจัยพบว่า นิสิตที่จะเลือกรูปแบบการให้ความช่วยเหลือและการเผชิญปัญหาแบบสร้างแรงจูงใจ และการให้/ใช้แหล่งสนับสนุน เลือกที่จะเผชิญปัญหาด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเลิศสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ไม่เลือกเผชิญปัญหาด้วยตนเองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน

ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมพร มั่นเสมอ (2545) ศึกษาการปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลพบว่า นิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 651 คน นิสิตนักศึกษาที่มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบอื่น ดังนั้นจึงคาดได้ว่านิสิตที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค มากน่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพได้มาก

จากการประมวลเอกสารสรุปได้ว่า เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ความชาญฉลาดของนิสิตทันตแพทย์ในการเอาชนะอุปสรรคเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ อดทน ทั้งความลำบากทางกาย ความอดทนอดกลั้น กับปัญหาที่ต้องเผชิญ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่มีความแน่นอน การตอบสนองต่อปัญหาและอุปสรรคในชีวิตไม่ว่าจะเป็นปัญหาขนาดเล็กน้อย ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือซับซ้อน ให้ก้าวผ่านไปได้ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การควบคุมสถานการณ์ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อให้ก้าวผ่านปัญหาและอุปสรรค ความยากลำบาก หรือเหตุการณ์ที่คับขันให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี มีไหวพริบในการหาทางออกให้กับปัญหา 2) การวิเคราะห์ต้นเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา เป็นความสามารถในการหาแนวคิดการค้นหาสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดว่ามาจากสาเหตุใด จะวิเคราะห์ทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อมภายนอก และกำหนดบทบาทให้ตนเองเป็นเจ้าของปัญหาที่ต้องรับผิดชอบ มีการเรียนรู้จนสามารถแก้ไขและปรับปรุงตนเองได้มากกว่าการทำร้ายตนเอง 3) การวัดผลกระทบที่จะมาถึง เป็นความสามารถในการวัดผลกระทบของปัญหาที่ยุ่งยาก มีผลต่อการดำเนินชีวิต ว่ามีมากน้อยเพียงใด พร้อมระวังและมีสติอยู่เสมอไม่ว่าอุปสรรคและปัญหาจะเข้ามาในชีวิตเมื่อไร มีการควบคุมอารมณ์ด้านลบ ควบคุมผลกระทบและความเสียหายจากการดำเนินชีวิตได้ พร้อมยอมรับความยากลำบากทุกสถานการณ์ มีความฉลาดในการสนองตอบต่อปัญหา และมองว่าปัญหาเป็นสิ่งท้าทาย 4) ความอดทนเป็นความสามารถในการประเมินว่าปัญหาอุปสรรคและสาเหตุนั้นจะคงทนถาวรอยู่นานแค่ไหน ความสำเร็จพยายามจะรักษาไว้ให้อยู่กับตัวเองไปนานๆ แต่ถ้ารักษาไว้ไม่ได้นานก็ให้พิจารณาว่าเป็นเรื่องธรรมดา ที่จะต้องก้าวข้ามขีดจำกัดไปให้ได้ โดยรับรู้ว่าปัญหาและอุปสรรคคงทนอยู่ชั่วคราวเท่านั้น พร้อมรับมือกับความยืดเยื้อของปัญหา อย่างมีความหวัง และพยายามขจัดปัญหาให้หมดไปอย่างถูกวิธี จากการฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถเพิ่มเติม จึงคาดว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ทันตแพทย์มากกว่านิสิตที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคต่ำ

4.2 เชาวน์อารมณ์กับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient) หรือความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นอีกเชาวน์หนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความสามารถด้านไหวพริบ การรู้จักเข้าใจ

ความคิด ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น กล้าเผชิญ และสามารถบริหารจัดการกับความรู้สึกของตนเองได้ สามารถควบคุม อดทนอดกลั้นที่จะรอคอยสถานการณ์ต่างๆ มีทักษะในการปฏิบัติที่ดี สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นและประพฤติตนอย่างถูกกาลเทศะ ทั้งสามารถสร้างขวัญและกำลังใจอันก่อให้เกิดสิ่งดีงามแก่ตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างประสบผลสำเร็จและมีความสุข (อรพินทร์ ชูชม. 2549: 3) มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของเชาวน์อารมณ์ ได้แก่ โกลแมน (Goleman. 1985: 317) ได้ให้ความหมายว่า เชาวน์อารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่นเพื่อการสร้างแรงจูงใจในตัวเอง บริหารจัดการอารมณ์ต่างๆ ของตนและอารมณ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ต่างๆ ได้ โดยเชื่อว่าเชาวน์อารมณ์นั้นแตกต่างจากเชาวน์ปัญญาแต่มีการเสริมและเกื้อกูลกัน คนที่เก่งแต่ขาดเชาวน์อารมณ์มักจะมาทำงานให้กับคนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าตน แต่มีความเป็นเลิศด้านทักษะความเก่ง ซึ่ง ซาโลเวย์และเมเยอร์ (Salovey & Mayer. 1990: 189) ได้ให้ความหมายว่า เชาวน์อารมณ์เป็นความฉลาดทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถรับรู้และระบุถึงความรู้สึก อารมณ์ของตัวเองและคนอื่นๆได้ สามารถจำแนกอารมณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลและสามารถนำข้อมูลที่รับรู้ได้เป็นแนวทางในการนำไปคิดและแสดงออกเป็นการกระทำ ในประเทศไทยมีคนให้ความหมายของเชาวน์อารมณ์อยู่หลายความหมาย ได้แก่ กรมสุขภาพจิต (2547: 1-3) และทรงพร สดใสจิต (2547: 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เชาวน์อารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดอารมณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมจัดการกับอารมณ์ มีความต้องการหรือเมื่อต้องเจอกับปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้ผ่านพ้นไปได้อย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ เป็นการให้กำลังใจตนเองและรู้จักจัดการความเครียดและความคับข้องหมองใจในตนเองได้ และสามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถประสบความสำเร็จในทุกด้านได้อย่างดีและมีสุข และ พนมนาถ สมิตานนท์ (2551: 32) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เชาวน์อารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ปัญญาในการกำหนดพฤติกรรมและสามารถรับรู้ความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกของผู้อื่น สามารถควบคุมให้การกระทำมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาอารมณ์ให้มีความสุขได้แม้สถานการณ์รอบข้างจะเป็นอย่างไรก็ตาม สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ซึ่ง อัจฉรา สุขารมณ์และปรีชา โยธี (2551: 16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เชาวน์อารมณ์ หมายถึง ความสามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองว่าเป็นเช่นไร (การตระหนักรู้ในตนเอง) รู้จักผ่อนคลายและควบคุมการแสดงออกได้อย่างเหมาะสมเป็นไปในทิศทางที่สังคมยอมรับ (การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง) สร้างความหวังและกำลังใจให้กับตนเองอย่างไม่ย่อท้อจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (การจูงใจตนเอง) รับรู้และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น (การเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น) และมีความสัมพันธ์ที่ดีโดยมีอารมณ์และความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น (การมีทักษะทางสังคม) ส่วนเชาวน์อารมณ์ในมุมมองของผู้เรียน อนันต์ นวลใหม่ (2549: 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เชาวน์อารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

เป้าหมายที่สำคัญของการศึกษาในปัจจุบัน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ การสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพตั้งแต่ขณะเรียนจนจบออกไปประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตในสังคม โดยสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข มีหลายคนที่เป็นคนเก่ง มีเชาวน์ปัญญา มีสมองดี ประสบความสำเร็จในการเรียนและการสอบคัดเลือกต่างๆ แต่ไม่สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ดังที่ โกลแมน (Goleman.1995: 25-45) กล่าวเรื่อง เชาวน์อารมณ์ว่า การใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จนั้น เชาวน์ปัญญาไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดแต่เชาวน์อารมณ์ต่างหากที่มีความสำคัญมากกว่า ซึ่งสติปัญญาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำงานได้ดีที่สุดถ้าปราศจากเชาวน์อารมณ์ เพราะเชาวน์อารมณ์เป็นองค์ประกอบที่จะมาเติมเต็มให้การดำเนินชีวิตมีความสมบูรณ์เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล เมื่อบุคคลมีเชาวน์อารมณ์มากย่อมนำไปสู่ความสามารถในเชาวน์อื่นๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่ง ซาโลเวย์ (Salovey. 1990, อ้างอิงจาก,; Goleman.1995: 43-44) และ การ์ดเนอร์ (Gardner. 1989, อ้างอิงจาก,; Goleman.1995: 43-44) กล่าวถึงความฉลาดของบุคคลที่เป็นนิยามพื้นฐานของเชาวน์อารมณ์อันนำไปสู่ความคิดรวบยอด 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรับรู้อารมณ์ตนเอง (knowing one's emotions) เป็นการตระหนักรู้ด้านความคิดความรู้สึก ที่เกิดขึ้นกับตน เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกตนเองจากสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งทำให้สามารถเข้าใจตนเองได้ การรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง เข้าใจสาเหตุที่ทำให้เกิดอารมณ์ต่างๆ สามารถแยกแยะอารมณ์ที่แท้จริงของตนเองได้ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง 2) การจัดการกับอารมณ์ (managing emotions) เป็นความสามารถในสร้างความตระหนักรู้ในการจัดการอารมณ์ของตนเองต่อบททดสอบจากสิ่งต่างๆ 5 อย่าง ได้แก่ สิ่งที่เข้ามากระทบกระทั่งอย่างรุนแรง ความวิตกกังวล ความเศร้า ความโกรธ และความล้มเหลว ที่เป็นทักษะพื้นฐานทางอารมณ์ ความสามารถในส่วนนี้เป็นการต่อสู้กับความรู้สึกที่พ่ายแพ้อย่างรุนแรงอย่างคาดไม่ถึง 3) การสร้างแรงจูงใจด้วยตนเอง (motivating oneself) เป็นความสามารถในการสร้างกำลังใจให้กับตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นการควบคุมอารมณ์ตนเองอย่างสร้างสรรค์ ลดความหุนหันพลันแล่นเพื่อไปสู่เป้าหมาย บุคลที่มีทักษะด้านแรงจูงใจจะทำงานได้ผลตอบแทนที่ดีกว่าและเป็นผู้มีประสิทธิภาพขณะที่เขาอยู่ภายใต้สัญญา 4) ความเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น (recognizing emotions in others) เป็นความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ของผู้อื่นๆ เข้าใจในทักษะพื้นฐานของแต่ละบุคคล เข้าใจต้นทุนเดิมทางสังคมด้านอารมณ์ เข้าใจในเหตุผลของจุดเริ่มต้นของความเห็นแก่ตัว บุคคลที่เข้าใจความต้องการของคนอื่นเป็นการมองไปยังจุดสัญญาณที่นำทางให้รู้ว่าคนในสังคมหรือสังคมต้องการอะไร เช่น อาชีพที่ต้องดูแลบริการ การสอน การค้าขาย และการจัดการ 5) การดูแลสัมพันธภาพ (handling relationships) หรือการปรับตัว ซึ่งเป็นศิลปะของความสัมพันธ์เป็นส่วนที่ยิ่งใหญ่ เป็นทักษะในการจัดการด้านอารมณ์กับผู้อื่น เป็นความชำนาญทางสังคมและเป็นการไม่มีความชำนาญการเข้าสังคม เกี่ยวกับทักษะที่มีลักษณะพิเศษความสามารถเหล่านี้อยู่ภายใต้ ค่านิยม ความเป็นผู้นำ และประสิทธิภาพส่วนบุคคล บุคคลที่มีทักษะด้านนี้จะทำทุกสิ่งได้ดีไม่มีปัญหาเมื่อต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกับบุคคลอื่นและกรมสุขภาพจิต

(2547: 2-4) ศึกษาและพัฒนาแนวคิดเรื่องความฉลาดทางอารมณ์เพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมคนไทย มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านดี หมายถึง ความสามารถควบคุมอารมณ์ ความต้องการของตนเอง ได้แก่ รู้จักอารมณ์และความต้องการของตนเอง ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้ มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม ความสามารถรู้จักเห็นใจผู้อื่น ได้แก่ ใส่ใจผู้อื่น เข้าใจและยอมรับผู้อื่น แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม และความสามารถในการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ได้แก่ รู้จักการให้และรู้จักการรับ รู้จักรับผิดและรู้จักให้อภัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม 2) ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเองและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง ได้แก่ รู้ศักยภาพของตนเอง สร้างขวัญและให้ตนเองได้ มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ได้แก่ รับรู้และเข้าใจปัญหา มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น ความสามารถการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้แก่ รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม แสดงความเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์ และ 3) ด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภาคภูมิใจในตนเอง ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การเชื่อมั่นในตนเอง ความพึงพอใจในชีวิต ได้แก่ รู้จักมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ มีความสงบทางใจ ได้แก่ มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข รู้จักผ่อนคลาย มีความสงบทางจิตใจ ซึ่งบทสรุปกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ เป็นคนที่เข้าใจตนเองร่วมกับเข้าใจผู้อื่น พร้อมสามารถแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

การวัดเชาวน์อารมณ์ มีแบบวัดเชาวน์อารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (2546) และ นิรมล สุวรรณโคตร (2553: 60-62) เป็นแบบสอบถามวัดเชาวน์อารมณ์ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 52 ข้อ เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 28 ข้อข้อคำถามทางลบ จำนวน 24 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 4 ระดับ คะแนนรวมสูงกว่า 170 คะแนนหมายถึงมีเชาวน์อารมณ์สูงกว่าปกติคะแนนรวมตั้งแต่ 138-170 คะแนนหมายถึง มีเชาวน์อารมณ์ปกติคะแนนรวมต่ำกว่า 138 คะแนนหมายถึง มีเชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient)ต่ำกว่าปกติ และ ปรีชา โยธี (2551: 51) แบบวัดเชาวน์อารมณ์ เป็นแบบสอบถามแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ เริ่มจาก ”จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 34 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .836 ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีคุณลักษณะเชาวน์อารมณ์สูงส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีคุณลักษณะเชาวน์อารมณ์ต่ำ

มีงานวิจัยเกี่ยวกับเชาวน์อารมณ์กับพฤติกรรมการเรียน ได้แก่ ทรงพร สดใสจิตต์ (2547) พบตัวแปรปัจจัยที่ร่วมทำนายต่อผลการเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ ปรีชาเชิงอารมณ์ กับบรรยากาศในการเรียน ร่วมทำนายผลการเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษาโดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ อัจฉรา สุขารมณ์และอังศินันท์ อินทรกำแหง (2548) ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเชาวน์อารมณ์ในประเทศไทย พบว่าเชาวน์อารมณ์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำหรับพฤติกรรมการเรียนด้วยค่าอิทธิพลเท่ากับ .03 ส่วน จักรพงษ์ สุรศิลป์

(2549) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบเชาวน์อารมณ์ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขตหนึ่ง จังหวัดยโสธร ผลพบว่า เชาวน์อารมณ์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงและร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวที่ทำนายได้ดีที่สุดคือ การรู้จักตนเอง (F =195.227, P= .000) ส่วน พิสณฑ์ เกิดศิลป์ (2546) ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของเชาวน์ปัญญา เชาวน์อารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ 15 ตัวของตัวแปรแฝงของเชาวน์อารมณ์ 5 ตัวแปร ร่วมกันทำนายแต้มเฉลี่ยสะสม ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้ร้อยละ 15.90 จากการประมวลเอกสารผู้วิจัยคาดว่าเชาวน์อารมณ์น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ เพราะหากนิสิตรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้อย่างเหมาะสม ย่อมเข้าใจกระบวนการเรียนและพร้อมพัฒนาตนเองเพื่อเดินไปสู่เป้าหมายได้

สรุปได้ว่า เชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient) หมายถึง ความชาญฉลาดของนิสิตทันตแพทย์ สามารถคิดอย่างฉับไว สามารถตระหนักรู้และยอมรับต่ออารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นข้อมูลในการคิดตัดสินใจในการที่จะแสดงการกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ออกมา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง เป็นความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่มีการแสดงออกอย่างมีสติ เหมาะสม และอดทนต่อความต้องการของตนในสถานการณ์ต่างๆ มีทักษะการสื่อสารที่สุภาพ อ่อนโยน 2) การรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเองเป็นความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่รู้จักใช้คำชมเป็นกำลังใจ ไม่ท้อแท้ สร้างแรงจูงใจให้สู้ด้วยสติปัญญาของตนเอง 3) การตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเอง เป็นความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็วและถูกต้องตามหลักจริยธรรม และ 4) ปรับตัวเองเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ เป็นความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่รู้จักเตรียมตัวล่วงหน้า การจัดการกับสภาวะอารมณ์ของตนเอง เข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องเผชิญ

4.3 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เป็นจิตลักษณะของบุคคลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องภายในตัวบุคคลเมื่อมีความต้องการผลสำเร็จในอนาคตมากกว่าผลในปัจจุบันโดยทันทีทันใด บุคคลนั้นจึงปรับตัวเอง จัดระบบตนเอง ให้สามารถเดินไปสู่เป้าหมายในอนาคตได้ ซึ่งมีผู้ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนไว้หลายท่าน ให้ความหมายไว้ว่า บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง บุคคลที่มีนิสัยการบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาในภายหลัง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน;

และคณะ. 2521: 42) และ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 43) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง ความสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะไม่เป็นผู้ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์และกฎหมาย โดยลักษณะมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดขึ้นก่อนแล้วบุคคลต้องใช้การควบคุมตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้นั้นสำเร็จในเวลาที่กำหนด ซึ่งมีความสำคัญต่อพฤติกรรม ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา โดยสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกัน คือ บุคคลต้องมีความต้องการผลในอนาคตมากกว่าผลในปัจจุบัน แล้วดำเนินการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตนั้น งามตา วนินทานนท์ และ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2551: 58-89) ให้นิยามว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง ลักษณะจิตของบุคคลที่ประเมินได้จากปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อเกิดประโยชน์กับตนเองในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักการอดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต ฉันทนา ภาคบงกช; และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2552: 55) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง ลักษณะทางจิตที่ประเมินได้จากปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้มีความอดทนได้รอคอยได้ เพื่อรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต เช่น การเรียนหนังสือเพื่อการทำดีในอนาคต การขยันดูหนังสือเพราะไม่ต้องสอบตก และฉัฐวีณ์ สิทธิ์ศิรอรรถ (2553: 74) ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมองไปสู่อนาคต โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลใหญ่กว่าในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กทันที หรือระงับความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมาหรือเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ใหญ่กว่าในอนาคต งามตา วนินทานนท์และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2551: 58-89) กล่าวว่าบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนนั้น ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ 1) ความสามารถในการมองการไกลว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล 2) ความเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตนั้น อาจจะเกิดขึ้นกับตนได้ เช่นเดียวกับที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น 3) สิ่งที่จะเกิดในอนาคตมีคุณค่าหรือความสำคัญไม่ลดลง ส่วนการควบคุมตน หรือการมีวินัยในตนเองนั้น ประกอบด้วย การบังคับตนเอง การปรับปรุงตนเองหรือการจัดระเบียบพฤติกรรมบางชนิดของตน เพื่อเป้าหมายของการจัดสร้างพฤติกรรมใหม่ที่น่าปรารถนา เพิ่มปริมาณพฤติกรรมนั้น อนุรักษ์พฤติกรรมที่ดี มีประโยชน์ตลอดจนการลดหรือขจัดพฤติกรรมเดิมที่ไม่ปรารถนาให้หมดไปจากตน โดยการจัดการตนเอง และไม่ต้องพึ่งการควบคุมหรือบังคับจากผู้อื่น ซึ่งเป็นการต้องการผลลัพธ์ในอนาคตมากกว่าผลลัพธ์ในปัจจุบันทันที

การวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เป็นของ ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ (2536) มีจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ แบบวัดเป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ประกอบด้วย จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า และฉันทนา ภาคบงกชและอุษา ศรีจินดา

รัตน์ (2552) เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า มีจำนวน 17 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ จาก จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 17-105 คะแนน ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

ผลการวิจัยลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ปรากฏในงานวิจัยของ โชติมา สุรฤทธิธรรม (2551) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย ผลพบว่า กลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 18-27 ปี พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมีตัวแบบและลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบ โดยเยาวชนที่มีตัวแบบสูงหรือต่ำ ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงจะเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงกว่าเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานของ ทิพย์วรรณ มงคลดีกล้ากุล (2554) ศึกษาบทบาทของการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรและจิตลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพยาบาลวิชาชีพ พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมากจะมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรมากกว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนน้อย และ พสชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปีการศึกษา 2548 พบว่าตัวแปรทางจิต คือ ความพร้อมในการเรียนรู้ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ร่วมกับตัวแปรการเป็นแบบอย่างด้านการเรียนรู้และบทบาทของอาจารย์ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ร่วมทำนายร้อยละ 68.90 ต่อการเรียนรู้นำตนเองของผู้เรียน และลำใย มากเจริญ (2554) ปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และมีการรับรู้บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนมาก จะมีพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมาก และมีการรับรู้บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนมาก จะมีพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง

จากการประมวลเอกสารสรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง ลักษณะทางจิตของนิสิตทันตแพทย์ที่ประเมินตนเองได้จากปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อประโยชน์กับตนเองในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักการอดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต เพื่อเป้าหมายของการจัดสร้างพฤติกรรมใหม่ที่น่าปรารถนา เพิ่มปริมาณพฤติกรรมนั้นและอนุรักษ์พฤติกรรมที่ดี มีประโยชน์ ตลอดจนการลดหรือขจัดพฤติกรรมเดิมที่ไม่ปรารถนาให้หมดไปจากตน โดยการจัดการตนเองและไม่ต้องพึ่งการควบคุมหรือบังคับจากผู้อื่น จึงกล่าวได้ว่าผู้เรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ดีมากกว่าผู้เรียนที่มีลักษณะมุ่ง

อนาคต-ควบคุมตนต่ำ เพราะฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงคาดว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำ

4.4 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เจตคติ (Attitude) เป็นการรับรู้ของบุคคลที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางสังคม เป็นจิตลักษณะประเภทหนึ่ง เกิดจากการรู้คิดเชิงประมาณค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่ง สิ่งใด มีประโยชน์หรือมีโทษ ทำให้เกิดความรู้สึกไปในทางชอบ พอใจมากน้อยต่อสิ่งนั้นๆ พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (งามตา วนินทานนท์. 2535: 215) นอกจากนี้ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 54) ยังให้ความหมาย เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดีก็ได้ ยังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม และ เติมศักดิ์ คทวณิช (2546: 312-315) ได้ให้ความหมายของคำว่า เจตคติ (Attitude) หมายถึง ความคิดความเข้าใจที่บุคคลมีต่อบุคคล มีต่อกลุ่มบุคคล มีต่อวัตถุสิ่งของ หรือมีต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่ได้รับรู้ จนก่อให้เกิดความรู้สึก พอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย จะแสดงพฤติกรรมตามความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกที่มีอยู่ และ สุรางค์ โค้วตระกูล (2545: 366) กล่าวว่าเจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่สนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งถ้าบุคคลนั้นมีเจตคติทางบวกก็พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น แต่ถ้ามีเจตคติทางลบก็จะหาทางหลีกเลี่ยงแต่ถ้ามีความรู้สึกทางบวกก็พร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเจตคติเกิดขึ้นกับบุคคลใดแล้ว ก็จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เช่น พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมการเรียน โดยเจตคติต่อพฤติกรรมการเรียนนั้น มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีการให้ความหมายเจตคติในการเรียน ได้แก่ ศิริรัตน์ ภู่สกลเจริญศักดิ์ (2531: 31) เจตคติในการเรียน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกที่เอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับผู้สอน เนื้อหาวิชา เพื่อน และอื่นๆ ส่วน และ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545: 51) ได้ให้ความหมายของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน หมายถึง การประเมินว่าพฤติกรรมการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน การเรียนขณะเรียนในชั้นเรียน การทบทวนการทำการบ้านหลังจากเรียนแล้วนั้นดี มีประโยชน์-โทษ ให้ความรู้ สามารถรับรู้ถึงความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ และมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมการเรียนนั้น สอดคล้องกับความหมายของ งามตา วนินทานนท์ และ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2551: 69-70) ที่ได้ให้ความหมายของ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน หมายถึง ปริมาณการรู้คิด ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับคุณประโยชน์หรือโทษของกระบวนการเรียนการสอน ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อกระบวนการเรียน และความพร้อมหรือความตั้งใจที่จะเรียนในกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว

ซึ่งเจตคติมีองค์ประกอบตามแนวคิดของ แมคไกร์ (McGuire. 1969: 155-157) ที่แบ่งไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความคิด (cognitive component) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับความคิดของบุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากจุดเริ่มต้นเล็กขององค์ประกอบ จนเป็นโครงสร้าง และการประยุกต์ใช้ได้โดยคำนึงถึงประโยชน์หรือโทษ 2) ด้านความรู้สึก (affective component) เป็นความรู้สึกของสภาวะทางอารมณ์ของบุคคลที่ชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ หรือเป็นค่านิยมหรือความเชื่อหลักที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง 3) ด้านการกระทำหรือพฤติกรรม (conative, action, behavioral component) เป็นการพิจารณาของบุคคลว่าในอนาคตมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมหรือไม่ต่อสิ่งต่างๆ ที่ตนรับรู้และมีความรู้สึก ซึ่งจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับการรับรู้ ความคิดและความพร้อมของตัวบุคคลมีต่อสิ่งนั้น ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนั้นเกิดจาก 1) การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learned Throug experience) 2) เป็นตัวกำหนดรูปแบบของพฤติกรรม (Exerting a directive on behavior) 3) เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ (Dynamic influence on behavior) นอกจากนั้น อัจฉรา สุขารมณ์ (2527: 183-184) กล่าวถึงการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน ว่าการที่ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนนั้น มีตัวกำหนดพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายทางการเรียนได้เป็นอย่างดี ได้แก่ โรงเรียนและวิชาต่างๆ โดยการจัดประสบการณ์ นำความพอใจ ความสนุกมาให้ผู้เรียน โดยสอนวิชาต่างๆ ให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน ความประพฤติ ความมีวินัยในตนเองและสังคม ให้ความอบอุ่น และต้องทำความเข้าใจและรับรู้ปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะเลียนแบบเจตคติต่อบางสิ่งบางอย่างจากผู้สอน และการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสถาบันการศึกษาให้น่าสนใจ ทั้งสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียน มีความพร้อมด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนต่างๆ จึงกล่าวได้ว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน ผู้เรียนจะมีเจตคติทางบวกหรือทางลบนั้น ย่อมมีองค์ประกอบต่างๆ มากมาย ทั้งบุคลิกของผู้สอน วิชาที่เรียน วิธีการสอน การเรียนของตนเอง สภาพแวดล้อมในห้องเรียน การนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ (อุทุมพร จามรมาน. 2532. 3-4)

การวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ มีแบบวัดของ เชิดชาย ชูช่วยสุวรรณ (2547: 53) เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 4 ระดับ จาก จริงมากที่สุด ถึง ไม่จริงเลย โดยผู้ที่ตอบข้อคำถามตรงกับความคิดและความรู้สึกมาก เป็นผู้มีเจตคติที่ต่อพฤติกรรมการเรียนสูงกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำ จำนวน 15 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .838 และ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีจำนวน 15 ข้อ เกณฑ์คะแนนพิสัยอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

ผลการวิจัยเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ไม่มีวรรณกรรมที่ศึกษาโดยตรงแต่มีกลุ่มใกล้เคียงเป็นกลุ่มนักเรียนซึ่งปรากฏในงานวิจัยของ เชิดชาย ชูช่วยสุวรรณ (2547) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า เจตคติต่อการเรียนซึ่งเป็นตัวแปรปัจจัย 1 ใน 8 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนที่ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์เท่ากับ .713 ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ .255 และ ณัฐพล แย้มสอาด (2551) ศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาที่ 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติต่อการเรียนส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ .44 และสุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) ศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มาก เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียน ขณะเรียนในชั้น และหลังเรียนมากกว่ามีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์น้อยและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์น้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มาก มีการรับรู้การปฏิบัติจากครูมาก จะเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่า นักเรียนที่มีการรับรู้การปฏิบัติจากครูน้อย และมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์น้อย ส่วน กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ พบว่า เจตคติต่อการเรียนสาระวิทยาศาสตร์เป็นตัวแปรเชิงเหตุที่บทบาทเด่นชัดในการทำนายในอันดับแรกต่อพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ในด้านรวม และด้านหลังเรียน และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ดีต่อการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ กับ การมีแบบอย่างด้านการเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากเพื่อน ร่วมทำนายพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ในด้านรวม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม โดยกลุ่มทำนายได้สูงสุดพบในกลุ่มนักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการประมวลเอกสารสรุปได้ว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ หมายถึง นิสิตทันตแพทย์ประเมินตนว่าการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก และด้านการส่งเสริมสุขภาพในช่องปาก มีประโยชน์หรือโทษอย่างไร มีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจมากน้อยแค่ไหน และมีความพร้อมที่จะตั้งใจที่จะเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทั้ง 4 ด้านนั้นหรือไม่ จึงกล่าวได้ว่าเจตคติเป็นปัจจัยทางจิตที่มีผลเกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรม โดยอาจจะทำนายพฤติกรรมได้ดีขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการวัดเจตคติและพฤติกรรมที่จะทำการศึกษา จากการประมวลเอกสารทำให้คาดได้ว่านิสิตที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพสูงจะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตกรรมมากว่านิสิตที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพน้อย

1. **ปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์**

เนื่องจากการศึกษาที่ผ่านมาสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบุคคล โดย เดนนิสัน, พรีเวท และ อัฟเฟลกค์ (วิชุดา กิจธรธรรม. 2555: 5; อ้างอิงจาก Dennison, Prevet, & Affleck. 1980) พบว่า ปัจจัยทางสังคมหรือปัจจัยภายนอก หรือเป็นปัจจัยด้านสถานการณ์ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับมุมมองที่ผู้มองมีต่อผู้อื่นที่เป็นสภาพแวดล้อมรอบตัว ซึ่งการศึกษาสาเหตุพฤติกรรมมนุษย์ หนึ่งในสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมจากภายนอกได้แก่ สถานการณ์ต่างๆ ที่มุ่งเน้นว่า พฤติกรรมของบุคคลสามารถปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงได้ โดยอาศัยสิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นเงื่อนไขทางสังคมและสิ่งเร้าต่างๆ ที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมในลักษณะต่างๆ ออกมา โดยสถานการณ์ต่างๆ นั้นหากมีปฏิสัมพันธ์กับจิตลักษณะภายในของบุคคลย่อมส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยทางสังคมที่นำมาศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดต่อไป

5.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ : ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางการเรียน เป็นสิ่งกระตุ้นและเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ภรณี เชาวกุล. (2542: 56) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวนักศึกษาทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต แบ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือ สภาพแวดล้อมด้านวัตถุ ได้แก่ บริเวณ อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียนอื่นๆ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนระบบแสงสว่าง เสียง และการถ่ายเทอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาสามารถเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน เริ่มต้นด้วยการติดต่อกันด้วยความซื่อสัตย์ เชื่อใจและไว้วางใจ ช่วยเหลือและแบ่งปันกันทั้งความคิดและความรู้สึก และสามารถพัฒนาทั้งบุคลิกและสมรรถนะของผู้เรียนได้ ซึ่ง ปรมปณต แก้วนนท์ (2553: 16) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สถานที่หรือแหล่งที่รวบรวมข้อมูล ความรู้ สาระ ทรัพยากรต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาและสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติในพื้นที่นั้นๆ รวมทั้งทรัพยากรหรือชุดความรู้ที่ใช้ในการเรียนรู้ควรมีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับพื้นที่ ประชากรแหล่งเรียน จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง แหล่งการเรียนรู้และบรรยากาศในการเรียนที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนอง เกิดการประมวลความคิดและค้นหาคำตอบที่ต้องการรู้ ซึ่งผู้เรียนจะพัฒนาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของตนเอง และยังเป็นการสร้างมุมมองที่กว้างไกลได้จากสภาพจริงที่เป็น ที่เกิด และยังคงอยู่ ส่งผลให้มีความสุขในการเรียนและ วราภรณ์

ศรีทองทิพย์ (2544: 3) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง แหล่งเรียนรู้และบรรยากาศทางการเรียนที่สร้างความรัก สร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยเฉพาะตัวผู้สอนกับปัจจัยภายนอกของสถาบันการศึกษาจะต้องทำหน้าที่ช่วยให้สถานการณ์เชื่อมโยงเข้าสู่การพัฒนาความใฝ่รู้ สร้างสรรค์ในตัวผู้เรียน เป็นตัวกลางที่ทำตัวเป็นสื่อเงียบช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับความจริงแห่งธรรมชาติของโลก มีการพัฒนาและการจัดการบริหารชีวิต มีความรับผิดชอบด้วยตนเอง สร้างสถานการณ์การเรียนอย่างสนุก ไม่ทำให้สถานการณ์การเรียนยึดติด หรือผูกมันกับความสนุกหรือรอคอยการเรียนที่มีแต่ความสนุก แต่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนของตนเองให้เป็นสุขและสนุกได้ไปพร้อมๆ กับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในลักษณะของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ส่วน พสชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549: 13) กับ คูณธนา เบี้ยวบรรจงและคณะ (2553: 8) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง การรับรับรู้ของนักศึกษาต่อคุณภาพด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านบุคลากร วัสดุ เครื่องมือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานบริการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และ ฉัฐวีณ์ สิทธิ์ศิรอรรถ (2553: 76) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพลักษณะภายในและภายนอกห้องเรียนที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต การใช้สื่อการสอน ขนาดของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เรียน การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน ความสะอาดและความเป็นระเบียบของห้องเรียน ปริมาณสื่อการสอน ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน และจำนวนที่เพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอนเทียบกับจำนวนอาจารย์และผู้เรียน

นักวิชาการอุดมศึกษาได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมของสถาบันที่มีต่อการพัฒนานักศึกษา ได้แก่ พรนภา บรรจงกาลกุล (2539: 14) ได้กล่าวถึงแนวคิด เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยไว้ว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลโดยตรงต่อนักศึกษาที่มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยม เจตคติ อัตมโนทัศน์ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม การกระทำ ตลอดแผนการเรียน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษามากกว่า ความสามารถ ศาสนา และเชื้อชาติ ส่วนบุคลิกภาพมีความสำคัญสำหรับผลการเรียนทางบวกและทางลบ โดยเฉพาะอาจารย์สามารถทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมทางบวก ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ระดับความตั้งใจ การจบการศึกษาด้วยปริญญาเกียรตินิยม การศึกษาต่อในระดับสูงและความพึงพอใจในอาชีพ ส่วนลักษณะของสถาบันกลับมีอิทธิพลต่อนักศึกษาน้อยลง และในการจัดการด้านหลักสูตรวิชาการศึกษาพบว่า การจัดให้นักศึกษาเรียนวิชาการแบบบังคับทำให้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านความเป็นผู้นำและทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจมากกว่า ส่วนกิจกรรมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่เป็นตัวส่งผลต่อการพัฒนาสติปัญญา การได้มีส่วนร่วมทางวิชาการ การได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับอาจารย์และการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเพื่อนจะส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แอสติน (Astin. 1971) มีมุทมองว่า สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยเป็นการกระทำเหตุการณ์ หรือคุณลักษณะใดๆ ของสถาบันที่สังเกตได้อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ของสมาชิกภายในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่รับรู้สภาพความที่เป็นอยู่และสิ่งที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย สามารถตรวจสอบได้ด้วยการวิธีการสังเกตอย่างอิสระ มี 4 ประเภท คือ เพื่อน การบริหาร สถานที่ สภาพห้องเรียน ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา ในรูปแบบ I-E-O (The I-E-O Model) ซึ่ง I คือ Input หมายถึง ลักษณะของนิสิตที่เริ่มเข้าเรียน E คือ Environment หมายถึง โปรแกรม นโยบาย คณาจารย์ กลุ่มเพื่อน และประสบการณ์ทางการศึกษาที่มีผลต่อตัวนักศึกษา และ O คือ Outcome หมายถึง ลักษณะของนักศึกษาภายหลังจากได้ประสบกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ แล้ว การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของนักศึกษาสังเกตได้จากการเปรียบเทียบลักษณะของผลลัพธ์กับตัวปัจจัยที่ป้อนเข้าไป ซึ่งระยะเวลามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อผลลัพธ์ที่ได้รับย่อมแตกต่างกัน ตัวแปรสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนานักศึกษา ได้แก่ ลักษณะของสถาบัน หลักสูตร อาจารย์ กลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมของนักศึกษา ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เพื่อนกับนักศึกษา ในการทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับกับการเรียน แอสติน (Astin. 1993: 4-18) ส่วน มูส์ (Moos. 1976) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางจิตใจและสังคม ซึ่ง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สภาพห้องเรียน ขนาด ลักษณะของห้องเรียน แสงสว่าง อากาศถ่ายเท ความร้อนหนาวในห้องเรียน เก้าอี้สำหรับนั่งเรียน ตลอดจนโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ในห้อง และสภาพแวดล้อมทางจิตใจและสังคม ได้แก่กลุ่มบุคคลมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียน การจัดการเรียนการสอน มี 3 กลุ่ม คือ อาจารย์ กลุ่มเพื่อน และทีมเจ้าหน้าที่ทางด้านการศึกษา โดยเฉพาะทีมเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษามีลักษณะการทำงาน ในการให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ สอนวิธีการแก้ปัญหา ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนแบบเป็นกันเอง การเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน จะช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการเรียน

ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาหรือการเรียนรู้ทางวิชาการของนักศึกษาได้ จากสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ได้ประมวลความหมาย ผู้วิจัยทำการศึกษา 2 ด้าน โดยนำมาจากแนวคิด ของ มูส์ (Moos. 1976) ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ในการวิจัยเป็นการศึกษาด้านทรัพยากรวัตถุ และ สภาพแวดล้อมทางจิตและสังคมเป็นการศึกษาด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านทรัพยากรวัตถุ ได้แก่ กลุ่มวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารสถานที่ ห้องสมุด ห้องสารสนเทศ โสตทัศนศึกษาและบรรยากาศต่างๆ ซึ่ง พชรี ชัยมูล (2552: 8) กล่าวว่า ทรัพยากรวัตถุ ได้แก่ จำนวนอาคารสถานที่หรือสิ่งที่อำนวยความสะดวกต่างๆ จะเป็นสิ่งเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนที่ดีแก่ผู้เรียน ได้แก่ ห้องสมุด ห้องศูนย์การเรียน ป้ายนิเทศ สวนพฤกษศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์อินเตอร์เนทและห้องโสตทัศนศึกษา แต่เมื่อกล่าวถึง ทรัพยากรบุคคล ในศึกษาครั้งนี้ ศึกษาในกลุ่มอาจารย์ เพื่อน และ

ทีมเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ซึ่งกลุ่มแรก คือ อาจารย์ เป็นผู้มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเฉพาะคุณลักษณะของอาจารย์ ซึ่ง พรีมม์ (สุชีวา วิชัยกุล. 2542: 27. อ้างอิงจาก; Piemme. 1986) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ไว้ว่า 1) ต้องมีความอดทน 2) มีความกระตือรือร้น 3) มีความรู้ 4) มีการบริหารจัดการดี 5) มีเจตคติทางบวก 6) ไม่ขู่หรือคุกคาม 7) ไม่วิจารณ์ 8) มีความยืดหยุ่น ใจเปิดกว้าง 9) มีเป้าหมาย 10) เป็นคนมีอารมณ์ดี อารมณ์ขัน 11) มีวุฒิภาวะสูง 12) มีความเชี่ยวชาญทักษะทางคลินิก 13) มีการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม 14) สามารถใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด 15) ให้การสนับสนุนผู้เรียน 16) มีความเชื่อมั่นในตัวเอง 17) มีความรับผิดชอบ 18) เป็นผู้ที่มีลักษณะหรือ อัตลักษณ์ในวิชาชีพ 19) ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ร่วมงาน ซึ่งนอกจากคุณลักษณะแล้ว มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีที่อาจารย์ควรมีให้กับนิสิตเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าอาจารย์กับนิสิตมีลักษณะของความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว ให้การดูแลอย่างใกล้ชิดและให้การช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี ย่อมนำมาซึ่งบรรยากาศที่น่าเรียน ซึ่ง ธนา กระจายวงศ์ (2524: 29) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ เป็นลักษณะของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกสอนตลอดเวลา ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ ร่วมทำงานวางแผนการสอน จัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์ การวัดผลการสอนของนักศึกษา การติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นผู้แนะนำให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเพื่อนิสิตจะได้ประสบความสำเร็จในอนาคต กลุ่มที่สอง คือ เพื่อน ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยกว่ากลุ่มอาจารย์ เพราะเพื่อนเป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมาก มีความไว้เนื้อเชื่อใจกัน ดูแลทุกข์สุขซึ่งกันและกันไม่ว่าจะทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียน หากผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนย่อมเป็นการส่งเสริม เป็นแรงผลักดันให้เกิดความตั้งใจเรียน อดทน และต่อสู้ต่อปัญหาและอุปสรรคที่ต้องเผชิญได้ทุกสถานการณ์ เป็นการก่อให้เกิดการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพทางการเรียนให้มีมากขึ้นได้ เพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมากเพราะการได้เข้ามาศึกษาร่วมกันทำให้มีความสัมพันธ์กันได้แลกเปลี่ยนทางวิชาการและไม่ใช่ด้านวิชาการซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันเป็นสิ่งที่ดี แต่ในสิ่งดีย่อมมีสิ่งที่ตรงกันข้ามเสมอในทุกสถาบันย่อมมีนิสิตจำนวนมากที่อดทนกับอะไรหลายๆ อย่างที่ตนเองไม่ชอบ ยอมปฏิบัติอะไรหลายๆ อย่างที่ตนเองไม่เต็มใจ เพื่อให้ได้ชื่อว่ารักษามิตรภาพระหว่างกันไว้ในฐานะเพื่อนที่ดีไว้ (ภรณี เชาวกุล. 2542: 66) ส่วน อรพินทร์ ชูชม; สุภาพร ธนะชานันท์; และ ทัศนา ทองภักดี (2554: 16) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับผู้เรียน หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าเพื่อนมีความรักเข้าใจ เอาใจใส่ และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และ งามตา วนินทานนท์ และ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2551: 38) กล่าวว่า การมีความใกล้ชิดผูกพันกับเพื่อนมาก ส่งผลดีต่อตนเอง และการคบเพื่อนในทางสร้างสรรค์ เช่น ร่วมปรึกษาหารือเรื่องการเรียนในระดับที่สูงขึ้น มีผลการเรียนดีขึ้น แต่การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และการตกอยู่ใต้อิทธิพลการกดดันของเพื่อนมากส่งผลเสียต่อความสุข ดังนั้นการคบเพื่อนดี ร่วมทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์มากและการยอมรับอิทธิพลของเพื่อนในทางที่เหมาะสม เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านการเรียน และกลุ่มสุดท้าย คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทางการเรียน บุคคลเหล่านี้มีความสำคัญเช่นกัน เพราะหากบุคคลเหล่านี้มี

ศักยภาพในหน้าที่ที่รับผิดชอบเพียงพอ ย่อมให้การช่วยเหลือและบริการดูแลนิสิตให้มีศักยภาพทางการเรียนได้ไม่น้อยกว่าบุคคลประเภทอื่นๆ เพราะบางเรื่องนิสิตกลัวที่จะไปขอความช่วยเหลือจากอาจารย์หรือเพื่อน เจ้าหน้าที่จึงเป็นที่พึ่งที่ดีที่สุด ดังนั้นหากสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับเจ้าหน้าที่ทางการเรียนมีสัมพันธภาพที่ดี เอื้ออาทรต่อกัน ต่างคนต่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน ให้การช่วยเหลืออย่างเต็มใจ ย่อมเกิดบรรยากาศที่อบอุ่นได้ เพราะสภาพแวดล้อมทางการเรียนดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการรับรู้ เจตคติ และการแสดงออกของพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียนเสมอ ทำให้บรรยากาศในการเรียนน่าเรียนหรือไม่น่าเรียนได้สูง ส่งผลให้นิสิตอยากมาเรียนหรือไม่อยากมาเรียนเช่นกัน

การวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของ พสชนันท์ นิรมิตรไชยนนท์ (2549) โดยดัดแปลงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้แบบวัดความพร้อมแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ มีข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .941 พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน และแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน มีข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .847 พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน และ สุชีวา วิชัยกุล (2542: 64-69) เป็นแบบวัดสัมพันธภาพกับอาจารย์ เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จาก ทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ถึง ไม่ทำเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 ซึ่งผู้เรียนที่ได้คะแนนจากแบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า เป็นผู้เรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดีกว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ไม่มีผู้ศึกษาโดยตรง แต่มีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ที่ใกล้เคียง ได้แก่ พงษ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และมนตรี แย้มกสิกร (2551) ศึกษาองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ผลพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มองว่าองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะเทคนิคการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน เพราะความพร้อมด้านบทบาทของอาจารย์ด้านการมีความรู้ มีประสบการณ์และเทคนิคการสอนที่ดี มีความเข้าใจนิสิตตลอดจนแหล่งค้นข้อมูลที่สะดวก อาคารสถานที่ที่เป็นลานเอนกประสงค์ในการทำกิจกรรมของนิสิต และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในภาควิชา เป็นตัวทำนายสูงสุดมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ซึ่ง คูณธนา เบี้ยวบรรจงและศักดิ์ สายันต์ ใยสามเสน (2553) ศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พื้นที่จอมทอง ผลการศึกษาพบว่า ทรัพยากรประกอบการเรียนเป็นตัวแปรปัจจัยทางสังคมที่นักศึกษาให้ความสำคัญสูงสุด โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 80.35 โดยเฉพาะความพร้อม ในเรื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของสำนักงานคอมพิวเตอร์ที่มีความหลากหลายมีผลต่อการเรียนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 รองลงมา คือ

ห้องสมุด มีหนังสือ วารสาร โสตทัศนวัสดุ ที่หลากหลายตรงกับความต้องการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และสุดท้ายอุปกรณ์อำนวยความสะดวกของห้องสมุด เช่น คอมพิวเตอร์ โสตทัศนูปกรณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับร้อยละ 14.797 ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อพัฒนาความรู้ด้วยตัวเองของนักศึกษาเป็นลำดับมาก และ พสชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปีการศึกษา 2548 ผลการศึกษาพบว่า ทรัพยากรประกอบการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ทิพย์ฤทัย ประยูรวงษ์ (2552) ศึกษาการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนิสิตทันตแพทย์ในคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า นิสิตทันตแพทย์ค่อนข้างพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้มหาวิทยาลัย โดยคะแนนเฉลี่ยในระดับพรีคลินิกอยู่ระหว่าง 57.42 ถึง 90 คิดเป็นร้อยละ 64 และระดับคลินิกอยู่ระหว่าง 42.78 ถึง 70 คิดเป็นร้อยละ 61 เป็นความรู้สึกทางบวก แต่มีความรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความเครียด โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับงานของ โทมัสและคณะ (Thomas, et.al 2009) ศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาทันตแพทย์ต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนทันตแพทย์อินเดีย พบว่า นักศึกษาชั้นปีต้นและชั้นปีสุดท้าย มีมุมมองด้านบรรยากาศทางการเรียนในโรงเรียนเป็นด้านลบและมีมุมมองลักษณะการสอนของอาจารย์ว่าเป็นการสอนระบบเผด็จการทำให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ดีทางการเรียน ส่วน เดวิดและคณะ (David, et.al. 2005) ศึกษาการประเมินสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนทันตแพทย์จากมุมมองของนักศึกษา ปี1 และปี 2-3 มหาวิทยาลัยในอเมริกา พบว่า สำหรับนักศึกษาปี 1 มีมุมมองในบรรยากาศทางการเรียนในมุมมองของประสบการณ์ที่มีความหมายต่อบรรยากาศทางอารมณ์ ได้แก่ การไม่ได้รับการช่วยเหลือ เอาใจใส่ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการเรียน แต่นักศึกษาปี 2 ปี 3 มีมุมมองว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่มีไม่เพียงพอจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน

จากการประมวลเอกสาร สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ประกอบด้วยย่อย 2 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรวัตถุ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ อาคารสถานที่ ห้องสมุด สื่อสารสนเทศ เทคโนโลยี และ ด้านทรัพยากรบุคลากร ได้แก่ อาจารย์ เพื่อน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ที่มีความเพียงพอเหมาะสมกับผู้เรียน มีการแสดงออกด้านสัมพันธภาพระหว่างกัน การปฏิบัติต่อกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว การยอมรับกันในความต่างด้านต่างๆ เช่น ฐานะทางบ้าน ระดับสติปัญญา เจตคติในเรื่องต่างๆ และศักยภาพของเพื่อน การเปิดใจ และจริงใจต่อกันในทุกๆ ด้าน จึงคาดได้ว่านิสิตที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากน่าจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้มากกว่านิสิตที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อย

5.2 การถ่ายทอดทางวิชาชีพกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การถ่ายทอดทางวิชาชีพ เป็นการถ่ายทอดทางสังคมด้านวิชาชีพ ซึ่งมีแนวคิดของ ซิมสัน (Simpson. 1979) กล่าวว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในทางวิชาชีพ (professional socialization) เป็นกระบวนการถ่ายทอดด้านความรู้ ทักษะ และสำนึกแห่งเอกลักษณ์วิชาชีพ ค่านิยม บรรทัดฐานของกลุ่ม และจริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ให้แก่บุคคลต่างๆ ในวิชาชีพนั้นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต โดยให้ความหมายว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพฤติกรรมและปทัสถานเฉพาะแบบเพื่อเข้าสู่อาชีพตลอดจนการสร้างบุคลิกภาพเพื่อให้เป็นไปตามบทบาทและเอกลักษณ์วิชาชีพ โดยจะเกิดขึ้นขณะกำลังศึกษาวิชาชีพ ซึ่งเป็นระยะของการปรับเปลี่ยนสภาพจากการเป็นผู้เรียนไปสู่บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างเด่นชัด และ โคเฮน (สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์. 2545: 47; อ้างอิงจาก, Cohen. 1981: 14) กล่าวว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการอันซับซ้อนที่บุคคลได้มาซึ่ง ความรู้ ทักษะ เอกลักษณ์วิชาชีพ จนทำให้บุคคลกลายเป็นสมาชิกของวิชาชีพนั้นๆ ส่วน อุษณีย์ เสือดี (2549) กล่าวว่า การถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง มีทักษะความชำนาญในการสร้างสรรค์ผลงานและมีความงอกงามด้านจิตใจ คือมีเจตคติที่ดีต่อวิชาความรู้ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญเห็นคุณค่าที่จะถ่ายทอดสืบต่อให้คงอยู่ต่อไป ดังนั้นในการศึกษาการถ่ายทอดทางวิชาชีพทันตกรรมในครั้งนี้ จะศึกษาในลักษณะการถ่ายทอดสองด้าน คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรม และการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ

การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรมมีผู้ให้ความหมายของการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการไว้ ได้แก่ สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์ (2545: 59) กล่าวว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการ หมายถึง กลวิธีการหรือเทคนิคที่ใช้ในกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของโรงเรียน ที่เป็นทางการ ได้แก่ การฝึกอบรม การให้การศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552: 36) ได้ให้ความหมายว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการ หมายถึง ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถและเจตคติในวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารและด้านวิชาการผ่านกิจกรรมการฝึกอบรม การดูงาน การปฐมนิเทศ การสัมมนา การจัดงานวิชาการ จากองค์กร การถ่ายทอดความรู้ให้แก่นิสิตอีกวิธีหนึ่ง ได้แก่ การสอนแนะ ที่ผู้สอนแนะ จำเป็นต้องมีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางในระดับสูงพอที่จะสอนอย่างใกล้ชิด และเจาะจงในรายละเอียดได้มากที่สุดที่นิสิตควรจะได้รับ ซึ่งมีการให้ความหมายของการสอนแนะเช่น โทรฟี่และครีฟฟอร์ด (วันเพ็ญ พุ่มเกตุ. 2551: 39; Thorpe and Clifford. 2003) กล่าวว่า การสอนแนะ หมายถึง การให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือสนับสนุน โดยการให้ความรู้ ฝึกทักษะ และการฝึกปฏิบัติเพื่อให้บุคคลมีการ

เรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องเหมาะสมและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และ วิมล มาดิษฐ์ (2547: 52-53) กล่าวถึงความจำเป็นในการใช้กระบวนการสอนแนะ เนื่องจากการสอนแนะจะช่วยให้ผู้ที่ไม่มีความชำนาญสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจ ซึ่งบุคคลที่จะทำหน้าที่สอนแนะ ควรจะมีลักษณะของความเป็นเพื่อน เพราะเพื่อนมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ดี สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้เวลาน้อยที่สุด มีแบ่งด้านการสอนแนะออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเทคนิค ด้านความรู้ และด้านการแก้ปัญหา ในการถ่ายทอดทางวิชาชีพทันตกรรมนั้นนิสิตต้องได้รับการสอนที่ใกล้ชิด จากผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ดังนั้นเทคนิคการสอนแบบการสอนแนะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนวิชาชีพทันตกรรม เพราะการจัดการเรียนการสอนเพื่อหล่อหลอมให้ผู้เรียนสามารถเรียนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ให้ได้ผลสัมฤทธิ์นั้น การสอนแนะจะเป็นการช่วยเหลือแนะนำอย่างใกล้ชิดทั้งในด้านความรู้และทักษะทางทันตกรรม ซึ่งเป็นวิชาช่างชั้นสูง ที่ต้องมีความระมัดระวัง ต้องใช้สติปัญญาและไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์ ตลอดจนต้องมีคุณธรรมจริยธรรมขั้นสูงในการทำกิจกรรมทุกอย่างอยู่ตลอดเวลา เพราะต้องเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่พึงควรระวังและต้องปกป้องดูแลอย่างดีที่สุดและมีคุณภาพมากที่สุด ซึ่งการสอนแนะที่ดีส่งผลต่อทักษะทางทันตกรรมเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ป่วย ซึ่งสุวดี เอื้ออรัญโชติ (2551: 5) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความชำนาญ หรือความสามารถที่จะทำสิ่งใดได้ถูกต้องอย่างรวดเร็วโดยอาศัยความรู้ ซึ่งวิชาชีพทันตกรรมเป็นวิชาชีพที่ต้องมีทักษะในด้านต่าง ๆ หลายด้าน รวมทั้งทักษะการเคลื่อนไหวซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญทางวิชาชีพทันตกรรม เพราะเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ความชำนาญในการรักษาผู้ป่วยในช่องปาก ซึ่งทักษะการเคลื่อนไหว (psychomotor skill, motor skill) หมายถึง ความสามารถทางการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ โดยการประสานงานของสมองและกล้ามเนื้อ หรือด้านประสาทและกล้ามเนื้อได้รวดเร็วและถูกต้อง โดยทักษะการเคลื่อนไหวในวิชาชีพทันตกรรมด้านทักษะการใช้มือ (manual dexterity) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ว่า ทักษะทางการใช้มือ หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวมือ การจับเครื่องมือ การประกอบหรือสร้างของ โดยมีการควบคุมการเคลื่อนไหวของนิ้วมือ และข้อมือ ให้เคลื่อนไหวได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง วัดได้จากแบบวัดความแม่นยำและเที่ยงตรงในการใช้มือและคะแนนจากการทดสอบด้วยเครื่องทรีโมมิเตอร์ (tremometer) ที่เรียกว่า หัตถการทางทันตกรรม ซึ่งเป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาทาง ทันตกรรมซึ่งใช้มือเป็นหลัก เช่นการอุดฟัน การถอนฟัน การผ่าตัดในช่องปาก การทำฟันปลอม เป็นต้น ดังนั้นการถ่ายทอดทางวิชาชีพด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรมเป็นกระบวนการหล่อหลอมให้นิสิตทันตแพทย์มีความรู้ ความชำนาญและมีเทคนิคในการเรียนเพื่อประกอบวิชาชีพทันตกรรมต่อไป การถ่ายทอดอย่างเป็นทางการด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรมจึงมีความสำคัญมากไม่น้อยกว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ

การถ่ายทอดอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ เป็นการหล่อหลอมระบบความรู้ ความคิด เจตคติ และการกระทำ โดยแสดงพฤติกรรมให้เห็นเป็นตัวอย่างผ่านการสังเกตของผู้เรียน มีการกล่าวถึงความหมายของการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552: 39) หมายถึง ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดได้รับการถ่ายทอดเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และเจตคติในวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการจากการมีปฏิสัมพันธ์ และเรียนรู้กับบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในทีมสุขภาพ โดยผ่านกระบวนการพูด คุย แนะนำ แลกเปลี่ยนความคิด สังเกต การปรับตัว และ สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์ (2545: 59) หมายถึง กลวิธีการหรือเทคนิคที่ใช้ในกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของโรงเรียนที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพูดคุย การเห็นแบบอย่างจากบุคคลในกลุ่มวิชาชีพที่ตนศึกษาอยู่หรือวิชาชีพอื่น เมื่อกล่าวถึงการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการ ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการศึกษาด้านการเป็นตัวแบบ จากการประมวลเอกสารพบว่า มีผู้ศึกษาเรื่องการเป็นตัวแบบไว้หลายท่านที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของตัวแบบที่ผู้เรียนจะได้สังเกต หรือเรียนรู้จากตัวแบบ เมื่อกล่าวถึงความหมายได้มีผู้ให้ความหมายไว้ได้แก่ อรพินทร์ ชูชม อัจฉรา สุขารมณ์และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2549: 7-15) ได้ให้ความหมายของการเป็นตัวแบบ หมายถึง การถ่ายทอดทางสังคมที่เป็นการทำตัวอย่างทางพฤติกรรมกับคนอื่นๆ เพื่อให้เกิดการเลียนแบบ ซึ่งบุคคลค่อนข้างจะเลียนแบบตัวแบบที่มีอำนาจหรือมีความสามารถ และ โชติมา สุรฤทธิธรรม (2551: 31) ให้ความหมายของ การเป็นตัวแบบ หมายถึง การแสดงให้เยาวชนได้รับรู้ว่าตนมีเพื่อนและเจ้าหน้าที่ที่มีการกระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใด ส่วน พสชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549: 41) ให้ความหมายของ การเป็นตัวแบบอย่างด้านการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่ทำให้ผู้เรียนรับรู้ได้ด้วยการสังเกตว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่เสมอ เมื่อมีความคิดริเริ่มอยากรู้สิ่งใด ก็จะใช้ ทักษะในการแสวงหาความรู้ เช่น การสังเกต การอ่าน การฟัง ลงมือกระทำเพื่อแสวงหาวามรู้ และสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และ ประทีป จินงี่ (2540: 96-101) กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งได้แบ่งตัวแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ตัวแบบทางพฤติกรรม การเป็นตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมให้บุคคลเห็น เช่น อาจารย์ประคองผู้ป่วยชราเมื่อต้องลุกจากเก้าอี้ทำฟัน ตัวแบบทางวาจา เป็นตัวแบบที่พูดบอกหรือเขียนบอกว่าทำอะไร ตัวแบบสัญลักษณ์ เป็นการมีตัวแบบภาพหรือเสียงที่ผ่านสื่อต่างๆ มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสัญลักษณ์เหล่านี้ได้และเป็นตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์มากขึ้นในปัจจุบัน และตัวแบบสัมผัส เป็นตัวแบบที่ใช้การสัมผัสเช่น เด็กหูหนวก ตาบอด ซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ 4 กระบวนการคือ 1) กระบวนการใส่ใจ 2) กระบวนการเก็บจำ 3) กระบวนการกระทำ 4) กระบวนการจูงใจ ดังนั้นการเป็นตัวแบบกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลายลักษณะ เป็นการแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่รอบๆ ตัวที่อยู่ในกลุ่มของตนเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มการศึกษาบุคคลที่สำคัญมากๆ ได้แก่ อาจารย์ เพื่อน บุคคลที่เกี่ยวข้องทางการเรียน

ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดทางวิชาชีพนั้นไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการหรือการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการ มีส่วนสำคัญทั้งสิ้น เพราะทั้งสองด้านเป็นการหล่อหลอมให้ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เกิดขึ้นค่อนข้างถาวรและสามารถใช้ชีวิตในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้ จากองค์ประกอบต่างๆ ตามแนวคิดของ ซิมสัน (Simpson. 1979) กล่าวว่าการถ่ายทอดทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในทางวิชาชีพ (professional socialization) เป็นกระบวนการถ่ายทอดด้านความรู้ ทักษะและจิตสำนึกแห่งเอกลักษณ์วิชาชีพ ค่านิยม บรรทัดฐานของกลุ่ม และจริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ให้แก่บุคคลต่างๆ ในวิชาชีพนั้นๆ ให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคตและ ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ. (2552: 32) กล่าวถึงองค์ประกอบของ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ ไว้ว่ามี 3 ขั้นตอน 1) ระยะก่อนเข้าสู่การถ่ายทอดทางวิชาชีพ เป็นจุดเริ่มต้นที่บุคคลตัดสินใจเข้าสู่วิชาชีพ โดยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมกับภูมิหลัง ในแง่ประสบการณ์ทางสังคมและอิทธิพลของบุคคลให้ครอบครัวเป็นนัยสำคัญ และอิทธิพลทางเศรษฐกิจ เช่น จบแล้วมีงานทำ รายได้ดี เป็นอาชีพที่มั่นคง 2) ระยะระหว่างกระบวนการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ระยะนี้มีการถ่ายทอดทั้งแบบเป็นทางการและแบบที่ไม่เป็นทางการ โดยมีตัวแทนถ่ายทอด ได้แก่ ครอบครัว สถาบันการศึกษา อาจารย์ กลุ่มเพื่อน เจ้าหน้าที่ประจำการตามหน่วยเรียน ซึ่งนิสิตจะได้รับความรู้ทางวิชาชีพ เกิดทักษะวิชาชีพที่เหมาะสม ความรู้และทักษะที่ได้รับจะเพิ่มพูนขึ้นตามระยะเวลาที่เรียนอยู่ในสถาบันมีการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งวิชาชีพโดยมีเงื่อนไขที่สำคัญ ได้แก่ กระบวนการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ที่มีสาระสำคัญต่อการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพ การฝึกบทบาทจนเกิดทักษะ มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในวิชาชีพ นิสิตสามารถก้าวสู่ความสัมพันธ์เชิงบทบาทและผู้ร่วมงานอื่นๆ 3) ระยะสู่วิชาชีพ กล่าวได้ว่า ผู้ที่จบการศึกษามีเอกลักษณ์แห่งวิชาชีพและสัมพันธ์กับอาชีพ 3 วิถีทาง คือ ยึดถือสภาพแห่งวิชาชีพ ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพและการให้คุณค่าสูงต่อวิชาชีพ เมื่อนิสิตก้าวสู่สภาพใหม่ คือ ผู้สำเร็จทางวิชาชีพ ปัจจัยในการทำตามบทบาทเชิงวิชาชีพย่อมเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านองค์การ วัฒนธรรมในการทำงาน บทบาทความคาดหวังของบุคคลอื่น ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพที่เปลี่ยนไปด้วยการก้าวสู่สถานการณ์วิชาชีพนั้นๆ เต็มตัว กลุ่มและสังคมมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแสดงพฤติกรรมตามระยะระหว่างกระบวนการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในระยะการเข้าสู่วิชาชีพนั้นๆ การถ่ายทอดทางวิชาชีพมี 2 ลักษณะ คือ การถ่ายทอดวิชาชีพอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ของ ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552: 67) เป็นแบบสอบถามการวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก มากที่สุด ถึง ไม่เคยเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 และ.92 และ พสชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549: 66-67) เป็นแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .871

ผลการวิจัยการถ่ายทอดทางวิชาชีพด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ปรากฏในงานของ สุวดี เอื้ออรัญโชติ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้มือสำหรับปฏิบัติงานหัตถการทาง ทันตกรรม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสนทนากลุ่มในกลุ่มอาจารย์ทันตแพทย์ อาจารย์สอนศิลปะ ทันตแพทย์ และนักศึกษาทันตแพทย์ จำนวน 31 คน เป็นการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้มือสำหรับปฏิบัติงานหัตถการทางทันตกรรม โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาพัฒนาเป็นหลักสูตรและทดลองสอนในนักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน และชั้นปีที่ 1 จำนวน 45 คน ระยะที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการทำงานปฏิบัติการทางทันตกรรมนักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลอง (ผ่านการเรียนในหลักสูตร) และกลุ่มควบคุม (ไม่ผ่านการเรียนในหลักสูตร) กลุ่มละ 34 คน รวม 68 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ลักษณะของทักษะการใช้มือที่เป็นพื้นฐานของงานหัตถการทางทันตกรรม คือ การควบคุมการเคลื่อนไหวของนิ้ว การจัดเครื่องมือแบบประยุกต์จากการจับปากกา การควบคุมความสัมพันธ์ของการใช้แรงนิ้วมือ มือ และข้อมือ การหยิบจับเครื่องมือและความสามารถรับและแยกแยะสัมผัสต่างๆ ของมือ ส่วนวิธีการฝึกฝนเพื่อให้ได้ทักษะการใช้มือที่เป็นพื้นฐานของงานหัตการทางทันตกรรม คือ กิจกรรมที่เพิ่มทักษะในด้านสหสัมพันธ์ของมือและตา และเพิ่มทักษะการใช้มือ กิจกรรมที่มีการปรับระดับเพื่อเพิ่มกำลังและความทนทานของกล้ามเนื้อ กิจกรรมที่ช่วยเพิ่มความทนทานในงาน การฝึกจับและควบคุมเครื่องมือ และการฝึกรับรู้โดยการสัมผัสพื้นผิว (2) หลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้มือประกอบ ด้านการจัดการเรียนการสอนจำนวน 15 คาบ คาบ 3 ชั่วโมง ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการ และระยะเวลาที่นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนปฏิบัติการเฉลี่ย ทั้ง 2 กลุ่ม ด้วย t-test ที่ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า ค่าคะแนนปฏิบัติการเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุมเท่ากับ .571 หน่วย ทั้งนี้ความแตกต่างดังกล่าว มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = .002) (3) คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการทำงานปฏิบัติการหัตถการทางทันตกรรมของนิสิตที่ผ่านหลักสูตรสูงกว่านิสิตกลุ่มที่ไม่ผ่านหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอีแวนสและเดิร์ค (Evans & Dirks. 2001) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ของข้อมูลการสอบเข้ามหาวิทยาลัยกับการวัดโครงสร้างทางจิตกับระบบประสาทการเคลื่อนไหวอัตโนมัติของนิสิตทันตแพทย์ด้านเทคนิคทางทันตกรรม กล่าวว่า ทักษะการเคลื่อนไหวเป็นเทคนิคในการทำแลปทาง ทันตกรรม ผู้สอนควรตระหนักถึงปัญหาการคัดเลือกเข้าเรียนโรงเรียนทันตแพทย์ ด้วยการให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อด้านหัตถกรรมซึ่งการศึกษาครั้งนี้ วัดจากผลงานในวิชาชีพปฏิบัติการทันตกรรมของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 เทอม 1 ซึ่งตัวแปรตามที่เลือกมาศึกษาคือ ระดับคะแนนจากการเรียนรายวิชาปฏิบัติการ 3 วิชา ผลมีความสัมพันธ์ทางบวกมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดูจากบันทึกระดับผลคะแนนวิชาการศึกษา พบว่า ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่างานทางทันตกรรมด้านทักษะการใช้มือมีความสำคัญต่อการเรียนทางทันตกรรมที่จะเชื่อมโยงระหว่างการเรียนปฏิบัติการก่อนเรียนระดับคลินิกกับขณะเรียนระดับคลินิก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาแบนโควาและคณะ (Urbankova and et.al. 2011) ได้ทำการศึกษาการใช้ระบบสัมผัสในการทำนายการทำงานทางทันตกรรมหัตถการและความสามารถในการรับรู้ของนิสิตทันตแพทย์ปี 1 ในการฝึกฝนใช้ระบบสัมผัสการทำงานด้านการเคลื่อนไหวมือเป็นการเชื่อมโยงไปสู่คะแนนการสอบขึ้นคลินิกทางทันตกรรมหัตถการและความสามารถในการรับรู้ โดยการทำการทดสอบให้เขียนเส้นตรง เส้นวงกลม และการเขียนงานที่มองภาพจากกระจก ซึ่งจากผลที่ได้การเขียนเส้นแบบวงกลมและการเขียนงานที่มองภาพจากกระจก มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงทำนายผลได้ว่า นิสิตที่ผ่านการทดสอบหลังจากการฝึกในการเขียนเส้นแบบวงกลมและการเขียนงานที่มองภาพจากกระจก สามารถทำนายการทำงานในการเรียนระดับคลินิกทางทันตกรรมหัตถการของนิสิตทันตแพทย์ได้ ส่วน โพลีซอส์และคณะ (Polyzois and et.al. 2011) ได้ศึกษาการวัดประสิทธิผลของการฝึกปฏิบัติของนิสิตทันตแพทย์ตามปกติ ก่อนขึ้นคลินิกและการประเมินการเริ่มฝึกปฏิบัติขั้นต้น ที่จะเป็นการทำนายการทำงานในอนาคตของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ที่ยังไม่มีประสบการณ์ทางทันตกรรมหัตถการ เป็นการถามถึงการเตรียมตัวในการบูรณะฟันคลาสวัน (บูรณะฟันกรามซี่แรกด้านบดเคี้ยว) ด้วยทำกับหุ่นจำลองการปฏิบัติงานทางทันตกรรม โดยนิสิตกลุ่มหนึ่งไม่ได้ฟังบรรยายและสาธิตวิธีการเตรียมการบูรณะฟันให้ดูแต่ให้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กลุ่มที่สองได้ฟังบรรยายและสาธิตวิธีการให้ดู ผลการวิจัยจากคะแนนก่อนฝึกปฏิบัติและหลังฝึกปฏิบัติก่อนขึ้นเรียนในคลินิก มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญและจากผลการฝึกปฏิบัตินี้สามารถการทำนายการทำงานของนิสิตทันตแพทย์ก่อนขึ้นในคลินิกได้ ส่วน เบาวส์เชลล์และคณะ (Boushell and et.al. 2011) ได้ศึกษาการเตรียมฟันคลาสทู (บูรณะฟันกรามซี่แรกสองด้าน คือด้านบดเคี้ยวและด้านประชิด) เพื่อทำนายการทำงานของระบบกล้ามเนื้อในวิชาทันตกรรมหัตถการ โดยฝึกใช้มือในการจับเครื่องกรอฟัน ในการฝึกการเรียนรู้การเตรียมฟันคลาสทู(อุดฟันกรามซี่แรกสองด้าน) ในวิชาทันตกรรมหัตถการก่อนขึ้นเรียนในคลินิก โดยศึกษาจากนิสิตชั้นปี 1 จำนวน 81 คน ผลการวิจัยการฝึกการใช้เครื่องกรอฟัน และผลสะท้อนรูปแบบของการทำงานของระบบกล้ามเนื้อในการเตรียมฟันคลาสทู(อุดฟันกรามซี่แรกสองด้าน) นิสิตเรียนรู้ด้วยตนเองในการเตรียมฟันคลาสทู (อุดฟันกรามซี่แรกสองด้าน) จากการวาดแบบที่จะอุด และทำการกรอฟันตามเส้นที่วาดแบบไว้ให้มีความลึกที่เหมาะสมที่ยอมรับได้ ซึ่งแต่ละลักษณะมี 4 รูปแบบ มีการเปรียบเทียบการสรุปผลการประเมินสองระยะในการทดสอบจากระยะกลางและตลอดการสิ้นสุดหลักสูตร และการประเมินผลสุดท้าย โดยนิสิตสามารถฝึกการใช้เครื่องกรอฟันประสานกับการทำงานของระบบกล้ามเนื้อจนเกิดความชำนาญได้ จะเห็นได้ว่าการทำงานของระบบกล้ามเนื้อสำหรับวิชาชีพทันตกรรมเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะวิชาชีพทันตกรรมใช้ทักษะในการใช้มือเป็นหลัก

ส่วนงานด้านการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ มานะ รักษ์วงษ์ (2546) ศึกษาบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด

คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและ สุชีวา วิชัยกุล (2542) ศึกษาผลการสอนโดยอาจารย์พี่เลี้ยงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลพบว่า โดยรวมของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองที่เรียนกับอาจารย์พี่เลี้ยง จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกสูงกว่ากลุ่มที่มีการเรียนการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักศึกษากลุ่มทดลองได้รับการสอนจากอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งมีความชำนาญทางคลินิกสูง สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการพยาบาลและใช้กระบวนการแก้ปัญหาทางการพยาบาลให้ผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมกับโรคและสถานการณ์ ส่วนตัวแบบกลุ่มเพื่อนมีในงานของ วรทัศน์ วัฒนชีวโนปกรณ์ (2555) ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาที่มีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีมากพบในกลุ่มเคยเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มาก และ ลัดดาวรรณ เจริญศักดิ์ศิริ (2547) ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลความเชื่อมโยงระหว่างนวัตกรรมการเรียนการสอนและคุณลักษณะการเป็นคนดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ผลพบว่า กระบวนการที่ใช้ส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นคนดีที่ได้ผลมากที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนงานด้านการศึกษาตัวแปรปัจจัยการเป็นตัวแบบ พบในงานของ พสชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549) ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ผลพบว่า การเป็นแบบอย่างด้านการเรียนรู้ สามารถร่วมทำนายการเรียนรู้ด้วยการนำตัวเองของนิสิตได้ร้อยละ 68.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552) ลักษณะทางจิตและการถ่ายทอดทางวิชาชีพพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพของพยาบาลใหม่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในการกำกับของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ผลพบว่า การได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพพยาบาลอย่างไม่เป็นทางการ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการปฏิบัติงานพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพ ได้ร้อยละ 45

สรุปได้ว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพ หมายถึง หมายถึง การหล่อหลอมให้นิสิตทันตแพทย์ได้รับความรู้ทางวิชาชีพ เกิดทักษะวิชาชีพที่เหมาะสม มีการพัฒนาเอกลักษณะแห่งวิชาชีพ การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ที่มีสาระสำคัญต่อการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพ การฝึกบทบาทจนเกิดทักษะ มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในวิชาชีพ ก้าวสู่ความสัมพันธ์เชิงบทบาทและผู้ร่วมงานอื่น ประกอบด้วยด้านย่อย 2 ด้าน คือ 1) การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรมเป็นกลวิธีในการหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านวิชาการ โดยผู้เรียนรับรู้ได้จากการกระตุ้นความคิดจากการถาม ด้านเทคนิค โดยผู้เรียนรับรู้ว่าได้รับการสอนปฏิบัติงานโดยได้รับการแนะนำหรืออธิบาย สาธิตวิธีหรือบอกแนวทางที่ถูกต้องจากผู้สอนก่อนลงมือปฏิบัติงาน และด้านการแก้ปัญหา ผู้เรียนรับรู้ในการสอนแนะหรือแนะนำการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และหาแนวทางแก้ปัญหาทางด้านงานทันตกรรม และ 2) การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตจากการแสดงออกของบุคคล ที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ เช่น การแสดง

พฤติกรรม จากวาจา สัญลักษณ์ และการสัมผัส ใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้นั้น ลงมือกระทำเพื่อให้ได้ความรู้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวิชาชีพได้ จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับตัวแทนที่ถ่ายทอดทางวิชาชีพ เพื่อหล่อหลอมให้นิสิตทันตแพทย์มีคุณภาพ มีจรรยาบรรณของของผู้ดำรงตนในวิชาชีพทันตกรรม จึงคาดการณ์ได้ว่านิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพน้อย

5.3 การสนับสนุนทางครอบครัวกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์: ความหมาย การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญ เป็นจุดแรกของชีวิตและมีอิทธิพลมากที่สุดในการปลูกฝังพฤติกรรมและวิถีทางในการดำเนินชีวิต ตลอดจนเป็นการหล่อหลอมทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ค่านิยม เจตคติ คุณธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่ง กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 64) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางครอบครัว หมายถึง การที่ผู้เรียนทราบว่าผู้ปกครอง ให้การสนับสนุนตน เช่น การพูดให้กำลังใจ การแสดงความดีใจเมื่อผู้เรียนสามารถทำคะแนนได้ดี การพูดปลอบโยน การแสดงความห่วงใยเมื่อนักเรียนสอบตกหรือทำคะแนนได้ไม่ดีเท่าที่ควร ไม่แสดงอาการเกรี้ยวกราด มีการแนะนำในสิ่งที่ผู้เรียนศึกษาอยู่เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับของ งามตา วนินทานนท์; และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2551: 87) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางครอบครัว หมายถึง ผู้เรียนทราบว่าครอบครัวให้การสนับสนุนตนในลักษณะของการพูดให้กำลังใจ การแสดงความดีใจเมื่อผู้เรียนสอบได้คะแนนดี การพูดปลอบโยน ความห่วงใยเมื่อผู้เรียนสอบตกหรือทำคะแนนไม่ดีเท่าที่ควร การสอบถามเรื่องการเรียน มีเหตุผลและไม่เกรี้ยวกราด การช่วยแนะนำความสำคัญของการเรียนวิชาต่างๆ ช่วยตักเตือนในการทบทวนตำรา การพบอาจารย์ที่ปรึกษา การแก้ปัญหาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เวลาในการพูดคุย จัดหาอุปกรณ์การเรียนให้ สอนเพิ่มเติมในการฝึกทักษะ หรือทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่ดี การสนับสนุนทางครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัว ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2543: 156-166) ทำการศึกษาการสนับสนุนทางครอบครัวโดยแบ่งลักษณะการสนับสนุนออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านอารมณ์ (Emotional Support) ได้แก่ การพูดให้กำลังใจ ปลอบโยน ถามด้วยความรักความห่วงใย ให้ความอบอุ่น และยอมรับในสิ่งที่ผู้เรียนเป็น 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational Support) เป็นการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ช่วยหาทางออกที่ดี ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา ให้รางวัล หรือลงโทษเมื่อทำไม่ดี ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถตัดสินใจในสิ่งที่ดีได้ 3) ด้านวัสดุ (Material Support) เป็นการสนับสนุนด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ เงิน และแรงงาน ซึ่งเป็นการสนับสนุนทางสังคมที่สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ให้การร่วมมือ

การวัดการสนับสนุนทางครอบครัว ของ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 64) ประกอบด้วยข้อคำถาม 12 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 และ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545: 216-217) มีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจการจำแนกรายข้อ มีค่า 10-60 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .77

ผลการวิจัยการสนับสนุนทางครอบครัวสำหรับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ยังไม่มีผู้ศึกษาโดยตรงแต่พบในงานวิจัยในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ได้แก่งานของ สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มาก ได้แก่ การได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมจากครอบครัว การมีแบบอย่างที่ดีจากครอบครัวและเพื่อน และการที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย ซึ่ง กิติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ พบว่า ตัวแปรการสนับสนุนด้านการเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากบิดามารดา เป็นตัวทำนายสูงสุดต่อพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนเรียน ได้ร้อยละ 9.8 ค่าเบต้าเท่ากับ .29 และพฤติกรรมการเรียนหลังเรียน ได้ร้อยละ 24.70 ค่าเบต้าเท่ากับ .37 เป็นตัวทำนายตัวที่ 1 ของการเกิดพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ด้านหลังเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และ ณัฐวัตร ลุณหงส์ (2544: 127-128) ศึกษาความ สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัว สังคม และสภาพแวดล้อมกับการควบคุมตนเอง และการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้เรียนที่มีผู้ปกครองเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยการให้กำลังใจ มีเวลาให้ผู้เรียนปรึกษาปัญหาต่างๆ ให้การดูแลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .158 แสดงว่าผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองมาก จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนอย่างเหมาะสมมากด้วย และงานวิจัยของ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545: 176) ศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 524 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนในการเรียนคณิตศาสตร์จากผู้ปกครองมาก เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียน พฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียน พฤติกรรมหลังเรียนมากกว่า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนในการเรียนคณิตศาสตร์จากผู้ปกครองน้อย ซึ่งตัวแปรการได้รับการสนับสนุนในการเรียนคณิตศาสตร์จากผู้ปกครองร่วมกับตัวแปรกลุ่มประสบการณ์ในการเรียนทำนายพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียนได้ร้อยละ 31.8 มีค่าเบต้า = .34 เข้าสู่สมการทำนายเป็นลำดับที่ 1 ทำนายพฤติกรรมขณะเรียนได้ ร้อยละ 32.10 มีค่าเบต้า = .14

จากการประมวลเอกสาร ผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัวมากจะมีพฤติกรรมการเรียนมากกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวน้อย สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของนิสิตทันตแพทย์ที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติต่อนิสิต ด้วยการช่วยเหลือนิสิตในด้านต่างๆ ประกอบด้วยด้านย่อย 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ได้แก่ การพูดให้กำลังใจ การแสดงความดีใจเมื่อผู้เรียนสอบได้คะแนนดี การพูดปลอบโยนและแสดงความห่วงใยเมื่อนิสิตสอบตกหรือทำคะแนนไม่ดีเท่าที่ควร การสอบถามเรื่องการเรียน มีเหตุผลและไม่เกรี้ยวกราด ด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การช่วยแนะนำความสำคัญของการเรียนวิชาต่างๆ ช่วยตักเตือนในการทบทวนตำรา การพบอาจารย์ที่ปรึกษา การแก้ปัญหาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เวลาในการพูดคุย สอนเพิ่มเติมในการฝึกทักษะทางวิชาชีพ ด้านสิ่งของเครื่องใช้ ได้แก่ จัดหาอุปกรณ์การเรียนให้เหมาะสม มีค่าใช้จ่ายให้เพียงพอสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัว กิจกรรมส่วนรวม ดังนั้นจึงคาดการณ์ได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการสนับสนุนทางครอบครัวมากจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากกว่านิสิตที่ได้รับการสนับสนุนทางครอบครัวน้อย

6. ปัจจัยลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นอกจากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรลักษณะชีวสังคมของนิสิต ได้แก่ เพศ รายได้ของบิดา รายได้ของมารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ขนาดของมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการแบ่งประเภทของนักศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1 เพศ กับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

เพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน เพราะเพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมบางอย่างต่างๆ กัน ซึ่งเพศ หมายถึง รูปที่แสดงให้รู้ว่าเป็นชายและหญิง มีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของเพศกับพฤติกรรมการเรียน คือ งานวิจัยของ ดลฤดี สุวรรณคีรี (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ ซึ่งผลพบว่า นักเรียนหญิงมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนชาย ซึ่ง สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 249 คน นักเรียนหญิง 325 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 66.43 และ 63.18 ตามลำดับ) และ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 212 คน นักเรียนหญิง 312 คน ผลการศึกษา

พบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียนมากกว่านักเรียนชาย มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนเรียนเท่ากับ 35.37 และ 33.39 มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียนเท่ากับ 43.74 และ 41.42 มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมหลังเรียนเท่ากับ 37.68 และ 34.50 ตามลำดับ

จากการประมวลเอกสารข้างต้นทำให้คาดว่า เพศสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้ โดยนิสิตทันตแพทย์หญิงน่าจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตทันตแพทย์ชาย

6.2 รายได้ของบิดา/มารดากับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

รายได้ของบิดา/มารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน เพราะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้สะดวกไม่มีอุปสรรคในเรื่องค่าใช้จ่าย เพราะปัจจุบันการศึกษาแต่ละระดับมีค่าใช้จ่ายมากไม่ว่าเป็นเรื่องค่าเทอม ค่าทำกิจกรรม ค่าเสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ดังนั้น รายได้ของบิดา/มารดาในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง รายได้ของบิดา และรายได้มารดาของนิสิตทันตแพทย์ต่อเดือน ซึ่งมีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของรายได้ของบิดามารดากับพฤติกรรมการเรียน คืองานของ เทพิกา รอดสการ (2548) การศึกษาพฤติกรรมการเรียนวิชาดนตรีของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ พบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนวิชาดนตรีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานของ ดลฤดี สุวรรณคีรี (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ ซึ่งผลพบว่านักเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวดีจะมีการตัดสินใจในการศึกษาต่อมากกว่าที่มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวต่ำ เพราะการเรียนในปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายสูงมาก จากผลที่ได้เป็นการเชื่อมโยงให้เห็นว่าองค์ประกอบต่างๆ ในขั้นต้น น่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการก้าวสู่ระดับการเรียนในแต่ละระดับของการศึกษา และสิ่งเหล่านี้น่าจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนต่อไปในอนาคตของผู้เรียน ส่วนผลการวิจัยรายได้ของบิดามารดา ปรากฏในงานของ สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวดีเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมากกว่านักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวไม่ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 46.17 และ 44.17 ตามลำดับ และสุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลพบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของบิดามารดาสูงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีรายได้ของบิดามารดาต่ำ ซึ่งงานวิจัยที่พบเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนเหมือนกัน แต่แตกต่างกันตามสาขาวิชาที่เรียนและกลุ่มตัวอย่าง

จากการประมวลเอกสารข้างต้น พบว่า รายได้ของบิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการตัดสินใจเรียนต่อและส่งผลพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้เรียนที่มีรายได้ของบิดาและมารดาสูงจะมีพฤติกรรมการตั้งใจเรียน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ของบิดามารดาต่ำและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีรายได้ของบิดามารดาสูงจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์สูงกว่านิสิตที่มีรายได้ของบิดามารดาต่ำ

6.3 ระดับการศึกษาของบิดาและมารดากับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของบุคคล เพราะการศึกษาทำให้บุคคลนั้นมีมุมมองที่กว้างไกล มีสติปัญญาในการรู้คิด และเป็นที่พึ่งของบุคคลรอบข้างในสภาวะที่บุคคลรอบข้างต้องการความชัดเจนในเนื้อหาและปัญหาที่ต้องเผชิญ เป็นผู้ที่สนับสนุนแก่ผู้เรียนตามสาขาอาชีพที่ผู้เรียนเลือกเรียนในด้านความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดี ซึ่งเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนให้แก่ผู้เรียนอีกเส้นทางหนึ่งนอกเหนือจากสถาบันการศึกษา คือบิดามารดาของผู้เรียน ซึ่งมีงานวิจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบิดามารดาปรากฏในงานของ ดลฤดี สุวรรณคีรี (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ ซึ่งผลพบว่า นักเรียนที่ระดับการศึกษาของบิดามารดาสูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจในการศึกษาต่อของนักเรียนสูงกว่าระดับการศึกษาของบิดามารดาต่ำว่าปริญญาตรี เนื่องจากเป็นตัวแบบที่ดีซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการก้าวสู่ระดับการเรียนในแต่ละระดับของการศึกษา และสิ่งเหล่านี้น่าจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนต่อไปในอนาคตของผู้เรียน และ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) ศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ได้แก่ มารดามีระดับการศึกษาสูงส่งผลต่อพฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียนของนักเรียนคณิตศาสตร์ และ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) พฤติกรรมเตรียมตัวก่อนเรียน ขณะเรียน และหลังเรียน ผลพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์สูงจะพบในกลุ่มที่บิดาและมารดามีการศึกษาสูง

จากการประมวลเอกสารข้างต้น พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการตัดสินใจเรียนต่อ ส่งผลพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมาก โดยผู้เรียนที่มีบิดาและมารดามีการศึกษาสูงผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดการณ์ได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาสูง จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์สูงกว่านิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาต่ำ

6.4 ขนาดของมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

ขนาดของมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของบุคคล เพราะจำนวนของนิสิตต่ออัตรากำลังของบุคคลทางการศึกษา เช่น อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิต ถ้ามีความพร้อมเพียงพอจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดศักยภาพแก่ผู้เรียนได้ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขนาดของมหาวิทยาลัย ปรากฏในงานของ สมพร สังข์เพิ่มและเดือนเพ็ญ ธิรวรรณวิวัฒน์ (2553) ศึกษาดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ขนาดของมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการพยากรณ์ความแปรปรวนได้ร้อยละ 20.90 เป็นตัวแปรปัจจัยด้านองค์กร ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และนิตยา เหมือดไธสง (2543) ศึกษาการส่งอิทธิพลผ่านตัวกลางเชิงสาเหตุของปัจจัยด้านนักเรียน ด้านครู และด้านโรงเรียนไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัย พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน คือ ตัวแปรด้านขนาดของโรงเรียน (.318) และร่วมอธิบายความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 15.93

จากการประมวลเอกสาร สรุปได้ว่า ขนาดของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเรียนของผู้เรียน โดยมหาวิทยาลัยขนาดเล็กน่าจะมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัยมากกว่ามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงคาดการณ์ได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็กน่าจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากกว่านิสิตที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ มี 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม ซึ่งปัจจัยทางจิต มี 4 ตัวแปร ประกอบด้วย เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และปัจจัยทางสังคม มี 3 ตัวแปร ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว โดยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ คือ การกระทำของนิสิตทันตแพทย์ที่มีการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นผู้เรียนตามมาตรฐานสมรรถนะสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพทันตกรรม มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ ได้แก่ การเรียนด้านการปฏิบัติตนตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมายและข้อบังคับของวิชาชีพ การรักษาสิทธิของผู้ป่วยและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นสำคัญ การมีทักษะสื่อสารกับบุคคลทุกประเภทโดยเฉพาะผู้ป่วย การศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต การทำงานเพื่อส่วนรวมเพื่อพัฒนาองค์กร ด้านการวิจัยพัฒนาวิชาชีพ 2) ด้านความรู้พื้นฐาน คือ การประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ด้าน

การแพทย์กับวิชาการทางทันตกรรม และวิทยาศาสตร์ทางคลินิกกับวิชาการทางทันตกรรม 3) ด้านทักษะทางคลินิก คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของอาการโรคของผู้ป่วย วินิจฉัยโรคได้ วางแผนการรักษาโรค การดูแลรักษาและส่งเสริมสุขภาพช่องปาก และประเมินผลการรักษา 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก คือการให้ความรู้ ส่งเสริมและพัฒนา ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมในเรื่องเกี่ยวกับช่องปาก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิต ความภาคภูมิใจในตนเองและความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์จากรูปแบบระดับขั้นการฝึกประเมินสมรรถนะของมิลเลอร์ (Miller) ในรูปสามเหลี่ยมปิรมิดระดับขั้นสมรรถนะวิชาชีพ (Miller's Prymid of Professional Competence Level) เริ่มจากระดับพื้นฐานคือ รู้ (Know) ระดับที่ 2 รู้วิธี (Knows How) ระดับที่ 3 แสดงวิธี (Shows How) และ ระดับที่ 4 ปฏิบัติ (Does) อัลบิโนและคณะ (Albino; and .et al. 2008) โดยใช้แนวคิดของทันตแพทยสภา ตามเกณฑ์มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตหรือปัจจัยภายใน และปัจจัยทางสังคมหรือปัจจัยภายนอกของ เดนนิสัน, พรีเวทและอัฟเฟลกค์ (วิชุดา กิจธรธรรม. 2555: 5; อ้างอิงจาก Dennison, Prevet & Affleck. 1980) มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับงานวิจัยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทางทันตแพทย์ ซึ่งมีปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัย ปัจจัยที่สำคัญประกอบด้วย ปัจจัยทางจิตซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับมุมมองที่นิสิตมีต่อตัวเองและปัจจัยทางสังคมเป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นมุมมองของนิสิตมีต่อสิ่งต่างๆ ที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกและพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน โดยทำการศึกษาปัจจัยเชิงเหตุ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ปัจจัยทางจิต ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient) เชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient) ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว และลักษณะชีวสังคม ได้แก่ เพศ รายได้ของบิดาของมารดา ระดับการศึกษาของบิดาของมารดา ขนาดของมหาวิทยาลัย ดังแสดงในภาพประกอบต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

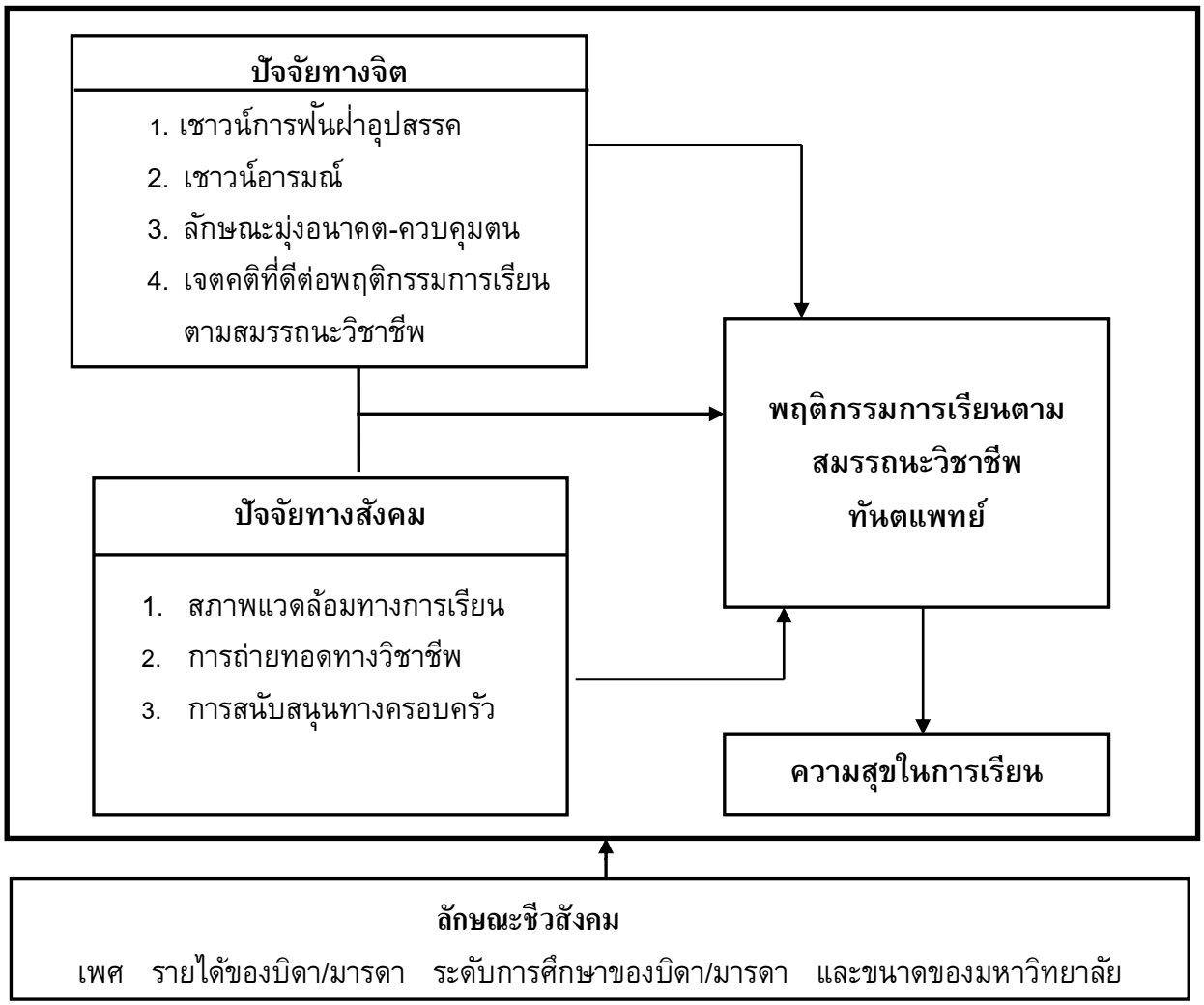

นิยามปฏิบัติการ

1. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ หมายถึง การกระทำของนิสิตทันตแพทย์ที่มีการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นผู้เรียนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ เกี่ยวกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การรักษาสิทธิผู้ป่วย มาตรฐานการรักษา มีระดับการรักษาเท่าเทียมกันทุกชาติ ทุกภาษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ทักษะการสื่อสาร การเรียนรู้ตลอดชีวิต การซักและการสังเกตผู้รู้ การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมกับองค์กร การฝึกทักษะเพิ่มเติมในด้านต่างๆ 2) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ อาการของโรคทางระบบ และภาวะแทรกซ้อน เทคนิคทางการแพทย์ ด้านวิทยาศาสตร์ทางคลินิก 3) ด้านทักษะทางคลินิก เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลด้วยการซักประวัติ การถ่ายภาพรังสี การบันทึกข้อมูล การดูแลและส่งต่อผู้ป่วย การวินิจฉัย การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโรค การวางแผนการรักษาการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม (Holistic approach)

4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก หมายถึง การปฏิบัติในการประเมินสุขภาพช่องปากอย่างเป็นองค์รวม ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ได้แก่ ด้านการระบุปัญหา การวางแผน การส่งเสริมและพัฒนา การประเมินผลจากการถามย้ำ และซักถามปกติจากอาการผู้ป่วย ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเองขึ้นจากการแบ่งลำดับขั้นของ สมรรถนะวิชาชีพทันตกรรมของ อัลบิโน (Albino. 2008) และตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ ของ ทันตแพทยสภา (2550) เป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 35 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” = 6 คะแนน “จริง” = 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง” = 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน“ไม่จริง” = 2 คะแนน “ไม่จริงเลย” = 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนนสำหรับนิสิตทันตแพทย์ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์สูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

2. ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์ที่มีต่อบทบาทการเรียนในคลินิก ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพึงพอใจในชีวิต เป็นความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์ที่มีความสามารถในการตัดสินใจเชิงประเมินค่าต่อคุณภาพชีวิตของตนเองว่า มีความพึงพอใจในชีวิตการเรียนมากน้อยเพียงใด 2) ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์ที่ตัดสินคุณค่าของตนเอง และการแสดงออกเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะในเชิงประเมินจากผู้อื่น โครงสร้างของภาพเกี่ยวกับตนเอง จึงค่อยพัฒนาจากความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์ ทำให้เกิดมโนภาพของตนเองจากผลงาน ความสามารถ คุณลักษณะตามมาตรฐานของค่านิยมส่วนตน และพัฒนาเป็นการเห็นคุณค่าในตนเอง และ 3) ด้านความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น เป็นความรู้สึกของนิสิตทันตแพทย์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับครอบครัว โรงเรียน เพื่อน เป็นความห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น ร่วมรู้สึกเข้าใจผู้อื่น เป็นผู้ที่สามารถให้ความรัก ความใกล้ชิดสนิทสนม และความเข้าใจผู้อื่น สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น เปิดเผยหรือแสดงความห่วงใย ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดความสุขในการเรียนของ งามตา วนินทานนท์; และ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2551) คือ แบบวัดความพึงพอใจในตนเอง เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่ระดับความเชื่อมั่น เท่ากับ .919 จำนวน 20 ข้อ แบบวัดด้านความรู้สึกภูมิใจในตนเอง แบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ เสมอ ถึง ไม่เคย ที่ระดับความเชื่อมั่น เท่ากับ .886 จำนวน 20 ข้อ และแบบวัดความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น แบบมาตรส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่ระดับความเชื่อมั่น เท่ากับ .857 จำนวน 20 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน

โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีความสุขในการเรียนสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

3. เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ความชาญฉลาดของนิสิตทันตแพทย์ในการเอาชนะอุปสรรคเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ อดทน ทั้งความลำบากทางกาย ความอดทนอดกลั้นกับปัญหาที่ต้องเผชิญ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่มีความแน่นอน การตอบสนองต่อปัญหาและอุปสรรคในชีวิตไม่ว่าจะเป็นปัญหาขนาดเล็กน้อย ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือซับซ้อน ให้ก้าวผ่านไปได้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การควบคุมสถานการณ์ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อให้ก้าวผ่านปัญหาและอุปสรรค ความยากลำบากหรือเหตุการณ์ที่คับขันให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี มีไหวพริบในการหาทางออกให้กับปัญหา 2) การวิเคราะห์ต้นเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา เป็นความสามารถในการหาแนวคิดการค้นหาสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดว่ามาจากสาเหตุใด จะวิเคราะห์ทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อมภายนอก และกำหนดบทบาทให้ตนเองเป็นเจ้าของปัญหาที่ต้องรับผิดชอบ มีการเรียนรู้จนสามารถแก้ไขและปรับปรุงตนเองได้มากกว่าการทำร้ายตนเอง 3) การวัดผลกระทบที่จะมาถึง เป็นความสามารถในการวัดผลกระทบของปัญหาที่ยุ่งยาก มีผลต่อการดำเนินชีวิต ว่ามีมากน้อยเพียงใด พร้อมระวังและมีสติอยู่เสมอไม่ว่าอุปสรรคและปัญหาจะเข้ามาในชีวิตเมื่อไร มีการควบคุมอารมณ์ด้านลบ ควบคุมผลกระทบและความเสียหายจากการดำเนินชีวิตได้ พร้อมยอมรับความยากลำบากทุกสถานการณ์ มีความฉลาดในการสนองตอบต่อปัญหา และมองว่าปัญหาเป็นสิ่งท้าทาย 4) ความอดทนเป็นความสามารถในการประเมินว่าปัญหาอุปสรรคและสาเหตุนั้นจะคงทนถาวรอยู่นานแค่ไหน ความสำเร็จพยายามจะรักษาไว้ให้อยู่กับตัวเองไปนานๆ แต่ถ้ารักษาไว้ไม่ได้นานก็ให้พิจารณาว่าเป็นเรื่องธรรมดา ที่จะต้องก้าวข้ามขีดจำกัดไปให้ได้ โดยรับรู้ว่าปัญหาและอุปสรรคคงทนอยู่ชั่วคราวเท่านั้น พร้อมรับมือกับความยืดเยื้อของปัญหา อย่างมีความหวัง และพยายามขจัดปัญหาให้หมดไปอย่างถูกวิธี จากการฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถเพิ่มเติม ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค มาจากแบบวัดของ สิรีย์ลักษณ์ ไชยลังกาและคณะ (2552) โดยปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .909 การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

4. เชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient) หมายถึง ความชาญฉลาดของนิสิตทันตแพทย์สามารถคิดอย่างฉับไว สามารถตระหนักรู้และยอมรับต่ออารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นข้อมูลในการคิดตัดสินใจในการที่จะแสดงการกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ออกมา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง เป็นความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่มีการแสดงออกอย่างมีสติ เหมาะสม และอดทนต่อความต้องการของตนในสถานการณ์ต่างๆ มีทักษะการสื่อสารที่สุภาพ อ่อนโยน 2) การรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเองเป็น

ความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่รู้จักใช้คำชมเป็นกำลังใจ ไม่ท้อแท้ สร้างแรงจูงใจให้สู้ด้วยสติปัญญาของตนเอง 3) การตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเอง เป็นความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็วและถูกต้องตามหลักจริยธรรม และ 4) ปรับตัวเองเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ เป็นความสามารถของนิสิตทันตแพทย์ที่รู้จักเตรียมตัวล่วงหน้า การจัดการกับสภาวะอารมณ์ของตนเอง เข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องเผชิญ ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดเชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient) ของกรมสุขภาพจิต (2546) โดยเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มาปรับปรุงให้เข้ากับการวัด มีข้อคำถามจำนวน 52 ข้อ เป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 4 หน่วย จาก “ไม่จริง” ถึง “จริงมาก” การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีเชาวน์อารมณ์สูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

5. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง ลักษณะทางจิตของนิสิตทันตแพทย์ที่ประเมินตนเองได้จากปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อประโยชน์กับตนเองในอนาคต สามารถควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักการอดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต เพื่อเป้าหมายของการจัดสร้างพฤติกรรมใหม่ที่น่าปรารถนา เพิ่มปริมาณพฤติกรรมนั้น และอนุรักษ์พฤติกรรมที่ดี มีประโยชน์ตลอดจนการลดหรือขจัดพฤติกรรมเดิมที่ไม่ปรารถนาให้หมดไปจากตน โดยการจัดการตนเองและไม่ต้องพึ่งการควบคุมหรือบังคับจากผู้อื่น ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521) โดยปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่านิสิตมีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

6. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนิสิตทันตแพทย์ต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ 3 ระดับ ได้แก่ 1) การรับรู้เชิงประเมินค่าเป็นการประเมินได้ว่าการกระทำดังกล่าวได้ประโยชน์หรือโทษจากกระบวนการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ 2) การรับรู้ด้านความรู้สึกเป็นความรู้สึกว่ามีความพอใจหรือไม่พอใจต่อกระบวนการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และ 3) การรับรู้ความพร้อมที่จะกระทำ เป็นความพร้อมที่จะเรียนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากน้อยแค่ไหนของนิสิตทันตแพทย์ ต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ 2) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน เป็นการเรียนวิทยาศาสตร์พื้นฐานด้านการแพทย์และวิทยาศาสตร์ทางคลินิก 3) ด้านทักษะทางคลินิก 4) ด้านส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ ข้อคำถามผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีจำนวนทั้งหมด 14 ข้อ พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน เกณฑ์

การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

7. สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรวัตถุ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ อาคารสถานที่ ห้องสมุด สื่อสารสนเทศ เทคโนโลยี และ ด้านทรัพยากรบุคลากร ได้แก่ อาจารย์ เพื่อน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ที่มีการแสดงออกด้านสัมพันธภาพระหว่างกัน การปฏิบัติต่อกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว การยอมรับกันในความต่างด้านต่างๆ เช่นฐานะทางบ้าน ระดับสติปัญญา เจตคติในเรื่องต่างๆ และศักยภาพของเพื่อน การเปิดใจและจริงใจต่อกันในทุกๆ ด้าน ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของพสชนันท์ นิรมิตรไชยนนท์ (2549) โดยปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้แบบวัดความพร้อมแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ แบบวัดมีประโยคข้อคำถาม 20 ข้อ แต่ละข้อมีแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .941 พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน และแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบวัดมีประโยคข้อคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .847 พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน และ สุชีวา วิชัยกุล (2542: 64-69) เป็นแบบวัดสัมพันธภาพกับอาจารย์ เป็นแบบวัดแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จาก ทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ถึง ไม่ทำเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 โดยผู้เรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าผู้เรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

8. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ หมายถึง การหล่อหลอมให้นิสิตทันตแพทย์ได้รับความรู้ทางวิชาชีพ เกิดทักษะวิชาชีพที่เหมาะสม มีการพัฒนาเอกลักษณะแห่งวิชาชีพ การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ที่มีสาระสำคัญต่อการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพ การฝึกบทบาทจนเกิดทักษะ มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในวิชาชีพ ก้าวสู่ความสัมพันธ์เชิงบทบาทและผู้ร่วมงานอื่น แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรม เป็นกลวิธีในการหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านวิชาการ โดยผู้เรียนรับรู้ว่าได้รับการกระตุ้นความคิดจากการถาม ด้านเทคนิค โดยผู้เรียนรับรู้ว่าได้รับการสอนปฏิบัติงานโดยได้รับการแนะนำหรืออธิบาย สาธิตวิธีหรือบอกแนวทางที่ถูกต้องจากผู้สอนก่อนลงมือปฏิบัติงาน และด้านการแก้ปัญหา โดยผู้เรียนรับรู้ในการสอนแนะหรือแนะนำการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและหาแนวทางแก้ปัญหาทางด้านงานทันตกรรม และ 2) การถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตจากการแสดงออกของ

บุคคล ที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ เช่นการแสดงพฤติกรรม จากวาจา สัญลักษณ์ และการสัมผัส ใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้นั้นและลงมือกระทำเพื่อให้ได้ความรู้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวิชาชีพได้ จาก การพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับตัวแทนที่ถ่ายทอดทางวิชาชีพ เพื่อหล่อหลอมให้นิสิตทันตแพทย์มีคุณภาพ และมีจรรยาบรรณของผู้ดำรงตนในวิชาชีพทันตกรรม ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพของณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552: 67) โดยปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ แบบวัดมีประโยคข้อคำถาม 15 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 และ .91 พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน ผู้เรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากกว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

9. การสนับสนุนทางครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของนิสิตทันตแพทย์ที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติต่อนิสิต ด้วยการช่วยเหลือนิสิตในด้านต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ได้แก่ การพูดให้กำลังใจ การแสดงความดีใจเมื่อผู้เรียนสอบได้คะแนนดี การพูดปลอบโยนและแสดงความห่วงใยเมื่อนิสิตสอบตกหรือทำคะแนนไม่ดีเท่าที่ควร การสอบถามเรื่องการเรียน มีเหตุผลและไม่เกรี้ยวกราด ด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การช่วยแนะนำความสำคัญของการเรียนวิชาต่างๆ ช่วยตักเตือนในการทบทวนตำรา การพบอาจารย์ที่ปรึกษา การแก้ปัญหาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เวลาในการพูดคุย สอนเพิ่มเติมในการฝึกทักษะทางวิชาชีพ ด้านสิ่งของเครื่องใช้ ได้แก่ จัดหาอุปกรณ์การเรียนให้เหมาะสม มีค่าใช้จ่ายให้เพียงพอสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัว กิจกรรมส่วนรวม ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดการสนับสนุนทางครอบครัวของ พสชนันท์ นิรมิตรไชยนนท์ (2549) โดยปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ แบบวัดมีประโยคข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .852 พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ผู้เรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางครอบครัวมากกว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

2. นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต–ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นผู้มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

3. นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต–ควบคุมตนสูงและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากเป็นผู้มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

4. นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นผู้มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

5. กลุ่มปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคม สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อควบคุมอิทธิพลกลุ่มตัวแปรปัจจัยชุดที่ 1 ให้คงที่แล้วนำกลุ่มตัวแปรปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เข้าร่วมทำนาย อีกสามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ จากปริมาณที่กลุ่มตัวแปรปัจจัยชุดที่ 1 เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ โดยมีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน คือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 5 ตามหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากทันตแพทยสภาประจำปีการศึกษา 2556 จากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จำนวน 9 มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3) มหาวิทยาลัยมหิดล 4) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 5) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 6) มหาวิทยาลัยรังสิต 7) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 8) มหาวิทยาลัยนเรศวร และ 9) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 729 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2556 สาขาทันตแพทยศาสตร์ หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากทันตแพทยสภา ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Statifiled Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างและเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างให้มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมายได้ โดยใช้การกำหนดขนาดตัวอย่าง 2 หลักการ คือ 1) การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอแกน (Krejcie & Morgan: 1970) ซึ่งพบว่าประชากรที่ทำการศึกษามีจำนวน 729 คน ควรมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 249 คน และ 2) การกำหนดอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกับตัวแปรที่เหมาะสมเมื่อใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ซึ่งควรมีขนาดเท่ากับ 20 ตัวอย่างต่อตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร (Hair. et.al. 1992) การศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีอย่างน้อย 160 คน เพื่อให้

ครอบคลุมทั้ง 2 หลักการ ผู้วิจัยจึงมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 254 คน และเพื่อเป็นการป้องกันการสูญหายของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างและให้มีความเพียงพอของข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น 280 คน

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยมีลำดับขั้นดังนี้

2.1) กำหนดให้ขนาดของมหาวิทยาลัยเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งขนาดของมหาวิทยาลัยตามเกณฑ์การรับนิสิตเข้าศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ คือ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 2) มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นมหาวิทยาลัยที่รับนิสิตทันตแพทย์เข้าศึกษาจำนวนมากกว่าหรือเท่ากับ 110 คน และมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก คือ 1) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 3) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4) มหาวิทยาลัยรังสิต 5) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 6) มหาวิทยาลัยนเรศวร และ 7) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นมหาวิทยาลัยที่รับนิสิตทันตแพทย์เข้าศึกษาจำนวนน้อยกว่า 110 คน

2.2) สุ่มเลือกมหาวิทยาลัยตามสัดส่วนของมหาวิทยาลัยขนาดเล็กและมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ได้มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ จำนวน 1 มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก จำนวน 4 มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 5) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.3) เลือกนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 5 จากมหาวิทยาลัยที่คัดเลือกไว้ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนนิสิตที่รับเข้า เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ รวมจำนวน 280 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 5 แห่ง ในเรียนการปฏิบัติการรักษาโรคทางทันตกรรมกับผู้ป่วยจริง

มหาวิทยาลัย	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	89
ศรีนครินทรวิโรฒ	45
ธรรมศาสตร์	47
ขอนแก่น	52
เชียงใหม่	47
รวม	280

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือวัดประเภทมาตรประมาณค่า (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามมี 1 ชุด แบ่งออกเป็น 10 ตอน คือ 1) แบบวัดลักษณะทางชีวสังคม 2) แบบวัดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ 3) แบบวัดความสุขในการเรียน 4) แบบวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค 5) แบบวัดเชาวน์อารมณ์ 6) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน 7) แบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ 8) แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน 9) แบบวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพ 10) แบบวัดการสนับสนุนทางครอบครัว

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดนิยามปฏิบัติการในการสร้างเครื่องมือ

2. เครื่องมือสร้างตามนิยามปฏิบัติการมี 1 ชุด 10 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ได้แก่ แบบวัดลักษณะชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2-10 ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ แบบวัดความสุขในการเรียน แบบวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค แบบวัดเชาวน์อารมณ์ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบบวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพ แบบวัดการสนับสนุนทางครอบครัว โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างเองจำนวน 2 ฉบับ และแบบวัดที่ปรับปรุงมาจากผู้วิจัยอื่นๆ 8 ฉบับ มีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ประกอบด้วย เพศ รายได้ของบิดา/มารดา ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา ขนาดของมหาวิทยาลัยโดยนำผลนี้มาเพื่อใช้วิเคราะห์ในการบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นต่อไป

แบบวัดลักษณะทางชีวสังคมของนิสิตทันตแพทย์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / และหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

❒ ชาย ❒ หญิง

2.

3. รายได้ของ

บิดา.....บาท/เดือน

มารดา……บาท/เดือน

4. ระดับการศึกษาของบิดามารดา

บิดา ❒ ต่ำกว่าปริญญาตรี ❒ ปริญญาตรีขึ้นไป

มารดา ❒ ต่ำกว่าปริญญาตรี ❒ ปริญญาตรีขึ้นไป

5. ขนาดของมหาวิทยาลัย

❒ ขนาดเล็ก (มีนิสิตจำนวนน้อยกว่า 110 คน)

❒ ขนาดใหญ่ (มีนิสิตจำนวนเท่ากับ/มากกว่า 110 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

ลักษณะแบบวัด เป็นการวัดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ 2) ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์กับวิชาชีพทันตกรรม 3) ด้านทักษะทางคลินิก 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ของทันตแพทยสภา (2555) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีจำนวน 35 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .903 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .260-.693

แบบวัดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

1) ฉันเรียนรู้หลักจรรยาบรรณวิชาชีพทันตกรรม

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” = 6 คะแนน “จริง” = 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง” = 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน“ไม่จริง” = 2 คะแนน “ไม่จริงเลย” = 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน สำหรับนิสิตทันตแพทย์ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์สูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 3 ความสุขในการเรียน

ลักษณะแบบวัด เป็นการวัดความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจใน และด้านความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามมาจากแบบวัดความสุขในการเรียน ของ งามตา วนินทานนท์ (2551) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง”ไม่จริงเลย” มีจำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .809 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .291- .754

<u>แบบวัดความสุขในการเรียน</u>

1) ปัจจุบันชีวิตการเรียนในคลินิกส่วนใหญ่ของฉันมีความใกล้เคียงกับสิ่งที่อยู่ในอุดมคติของฉัน

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีความสุขในการเรียนสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 4 เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค

ลักษณะของแบบวัด เป็นการวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตทันตแพทย์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมสถานการณ์ ด้านการวิเคราะห์ต้นเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา ด้านการวัดผลกระทบที่จะมาถึง และด้านความอดทนต่อปัญหา ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค มาจากแบบวัดของ สิรีย์ลักษณ์ ไชยลังกา และคณะ (2552) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง ”ไม่จริงเลย. จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .705 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .221-.711

<u>แบบวัดเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค</u>

1) ถ้าอาจารย์สอนแล้วฉันไม่เข้าใจ เรียนไม่รู้เรื่อง ฉันจะหาหนังสืออ่านโดยเร็ว

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” = 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง” = 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 5 เชาวน์อารมณ์

ลักษณะแบบวัด เป็นการวัดเชาวน์อารมณ์ของนิสิตทันตแพทย์ 4 ด้าน ได้แก่ การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม การรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง โดยการตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเองและการสร้างขวัญกำลังใจให้ตนเอง การปรับตัวเองเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดเชาวน์อารมณ์ของ กรมสุขภาพจิต (2543) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .828 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .231-.743

<u>แบบวัดเชาวน์อารมณ์</u>

1) เมื่อฉันเจอปัญหาในการเรียน ฉันจะพยายามหาสาเหตุด้วยการใช้เหตุผล โดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีเชาวน์อารมณ์สูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 6 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน

ลักษณะแบบวัด เป็นการวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ของนิสิตทันตแพทย์ ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .711 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง.252-.494

<u>แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน</u>

1) เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการทำงานเก็บคะแนนจาก case ผู้ป่วยที่ไม่มาตามนัด ฉันจะตรวจสอบ case สำรองกับผู้จัดตารางผู้ป่วยไว้ล่วงหน้า

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่านิสิตมีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 7 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ

ลักษณะของแบบวัด เป็นการเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ด้านการรับรู้เชิงประเมินค่า ด้านความรู้สึก และด้านมีความพร้อมที่จะกระทำ ในการเรียนตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตกรรม ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนของ สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) ข้อลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 14 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .914 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .464-.862

<u>แบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ</u>

1) ฉันคิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับวิชาชีพทันตกรรม มีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพของฉันในอนาคต

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะสูงกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 8 สภาพแวดล้อมทางการเรียน

ลักษณะของแบบวัด เป็นการวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรวัตถุ และ ด้านทรัพยากรบุคคล ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ พสชนันท์ นิรมิตรไชยนนท์ (2549) และ สุชีวา วิชัยกุล (2542: 64-69) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง”ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .723 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .128-.617

<u>แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน</u>

1) ห้องสมุดมีหนังสือที่มีความรู้ใหม่ๆ ทางทันตกรรมจำนวนเพียงพอ

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดีกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าเฉลี่ย

ตอนที่ 9 การถ่ายทอดทางวิชาชีพ

ลักษณะแบบวัด เป็นการวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างเป็นทางการด้านการสอนแนะทักษะทางทันตกรรมและด้านการถ่ายทอดทางวิชาชีพอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพของ ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552: 67) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .804 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .331- .683

<u>แบบวัดการถ่ายทอดทางวิชาชีพ</u>

1) อาจารย์ถามถึงการเลือกวิธีรักษาเมื่อฉันเก็บข้อมูลและวินิจฉัยอาการของโรคเรียบร้อย

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 10 การสนับสนุนทางครอบครัว

ลักษณะแบบวัด เป็นการวัดการสนับสนุนทางครอบครัวของนิสิตทันตแพทย์ 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งของเครื่องใช้ ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากแบบวัดการสนับสนุนทางครอบครัวของ พสชนันท์ นิรมิตรไชยนนท์ (2549) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .842 มีความสามารถในการจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .391-.688

<u>แบบวัดการสนับสนุนทางครอบครัว</u>

1) เมื่อฉันเครียดจากการเรียนปฏิบัติการรักษาโรคกับผู้ป่วย ผู้ปกครองจะพูดคุยให้ฉันผ่อนคลาย

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดโดยข้อคำถามที่มีข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”= 6 คะแนน “จริง”= 5 คะแนน “ค่อนข้างจริง”= 4 คะแนน “ค่อนข้างไม่จริง”= 3 คะแนน “ไม่จริง”= 2 คะแนน “ไม่จริงเลย”= 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม การแปลความหมายของคะแนน โดยนิสิตที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่านิสิตได้รับการสนับสนุนทางครอบครัวมากกว่านิสิตที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบวัดตัวแปรไปหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดเป็นอย่างดี จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสังคม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทันตแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบวัดแต่ละฉบับ พบว่า มีแบบวัดสามารถวัดได้ถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาที่จะวัดและครอบคลุมเนื้อหาตามนิยามปฏิบัติการ ภาษาและสำนวนถ้อยคำของข้อความมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยตัวแปรต่างๆ จะถูกพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 เป็นเกณฑ์ และปรับปรุงข้อคำถามให้มีเหมาะสมถูกต้องก่อนนำไปใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด โดยผู้วิจัยนำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มนิสิตทันตแพทย์กลุ่มอื่น ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดฉบับนั้น (Item-Total Correlation) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป โดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 210-211) แต่เพื่อให้แบบวัดมีเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ จึงต้องคงข้อคำถามบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกน้อยกว่า 0.20 และปรับปรุงเนื้อหาให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการวัด

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้จะหาภายหลังจากการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว จากนั้นเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติและได้รับการปรับปรุงจนมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่ต้องการจะวัดและนำมาหาค่าความเชื่อมั่นชนิดสอดคล้องภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.ติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมในการแจกแบบวัดและเก็บรวบรวมแบบวัดในระยะที่กำหนด โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดีหรือคณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ที่ใช้เป็นสถานที่เก็บข้อมูลเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ทำหนังสือขอเข้าพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. จัดเตรียมแบบวัดให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่าง

4. นำแบบวัดไปดำเนินการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดของการเก็บข้อมูลให้ทราบ เพื่อแจกแบบวัดไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการและนัดหมายระยะเวลา

5. ผู้วิจัยจะเก็บแบบวัดคืนด้วยตัวเองในวันและเวลาที่นัดหมายไว้ และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้ง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. สถิติพรรณนา เพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ่ (Scheffe') เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-4

3. สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 5

4. สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 6

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต่อไปนี้ เป็นการเสนอผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 6 ข้อ ซึ่งมีลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนิสิตทันตแพทย์

2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Variance) ของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก พิจารณาตามตัวแปรอิสระทีละ 2 ตัว คือ ดังนี้

2.1 เชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน เพื่อตอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 1

2.2 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน เพื่อตอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 2

2.3 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ เพื่อตอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 3

2.4 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน เพื่อตอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 4

3) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) ของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยใช้ตัวทำนายชุดตัวแปรลำดับที่ 1 คือ ปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว ชุดตัวแปรลำดับที่ 2 คือ ปัจจัยทางจิต 3 ตัวแปร ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเข้าร่วมทำนายด้วย เพื่อตอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 5

4) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ เพื่อตอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 6

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 6 รูปแบบนั้นจะทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 6 ตัวแปร แบ่งเป็น 12 กลุ่มย่อย โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในบทนี้จะเสนอ

ผลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตามด้วยผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานทั้ง 6 สมมติฐาน ตามรายละเอียดดังนี้

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มนิสิตทันตแพทย์ที่ให้ข้อมูล คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2556 หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากทันตแพทยสภา มีจำนวนรวม 280 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะชีวสังคม โดยมีรายละเอียดในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะชีวสังคม

ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	78	27.90
หญิง	202	72.10
รวม	280	100.00
รายได้ของบิดา		
บิดามีรายได้ต่ำ (5,000-50,000)	105	37.50
บิดามีรายได้สูง (50,001-200,000)	175	62.50
รวม	280	100.00
รายได้ของมารดา		
มารดามีรายได้ต่ำ (5,000-50,000)	157	56.10
มารดามีรายได้สูง (50,001-200,000)	123	43.90
รวม	280	100.00
ระดับการศึกษาของบิดา		
บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี	65	23.20
บิดามีระดับการศึกษาสูงว่า/เท่ากับปริญญาตรี	215	76.80
รวม	280	100.00
ระดับการศึกษาของมารดา		
มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี	72	25.70
มารดามีระดับการศึกษาสูงว่า/เท่ากับปริญญาตรี	208	74.30
รวม	280	100.00
ขนาดของมหาวิทยาลัย		
ขนาดเล็ก	191	68.20
ขนาดใหญ่	89	31.89
รวม	280	100.00

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 คน พบว่า ส่วนมากเป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง จำนวน 202 คน (ร้อยละ 72.10) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (50,001-200,000) จำนวน 175 คน (ร้อยละ 62.50) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ จำนวน 157 คน (ร้อยละ 56.10) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าหรือเท่ากับปริญญาตรี จำนวน 215 คน (ร้อยละ 76.80) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าหรือเท่ากับระดับปริญญาตรี จำนวน 208 คน (ร้อยละ 74.30) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก จำนวน 191 คน (ร้อยละ 68.20)

สถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การนำเสนอแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยทางจิต ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว

ตาราง 3 ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยทางจิต

ปัจจัยทางจิต	แปลผล	เกณฑ์แบ่งกลุ่ม	ช่วงคะแนน	พิสัย	จำนวนคน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค			1-6	1.70			4.22	0.37
	ต่ำ	< 4.22			139	49.60		
	สูง	≥ 4.22			141	50.40		
2. เชาวน์อารมณ์			1-6	2.60			4.36	0.45
	ต่ำ	< 4.36			130	46.40		
	สูง	≥4.36			150	53.60		
3. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน			1-6	2.30			4.45	0.48
	ต่ำ	< 4.45			125	44.60		
	สูง	≥ 4.45			155	55.40		
4. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ			1-6	1.54			4.97	0.37
	น้อย	< 4.97			121	43.20		
	มาก	≥ 4.97			159	56.80		

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยทางจิต คือ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตทันตแพทย์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูง มีจำนวน 141 คน (ร้อยละ 50.40) เชาวน์อารมณ์ของนิสิตทันตแพทย์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูง มีจำนวน 150 คน (ร้อยละ 53.60) ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนของนิสิตทันตแพทย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง มีจำนวน 155 คน (ร้อยละ 55.40) และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมาก จำนวน 159 คน (ร้อยละ 56.80)

ตาราง 4 ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคม	แปลผล	เกณฑ์แบ่งกลุ่ม	ช่วงคะแนน	พิสัย	จำนวนคน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน			1-6	4.00			3.81	0.70
	ไม่ดี	< 3.81			139	49.60		
	ดี	≥ 3.81			141	50.40		
2. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ			1-6	2.50			4.22	0.49
	น้อย	< 4.22			135	48.20		
	มาก	≥ 4.22			145	51.80		
3. การสนับสนุนทางครอบครัว			1-6	2.10			4.28	0.42
	น้อย	< 4.28			142	50.70		
	มาก	≥ 4.28			138	49.30		

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยทางสังคม คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี มีจำนวน 141 คน (ร้อยละ 50.40) การถ่ายทอดทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก มีจำนวน 145 คน (ร้อยละ 51.80) และการสนับสนุนทางครอบครัวของนิสิตทันตแพทย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 พบว่าส่วนใหญ่เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการสนับสนุนทางครอบครัวน้อย มีจำนวน 142 คน (ร้อยละ 50.70)

ตาราง 5 ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรตาม	ช่วงคะแนนแบบวัด	พิสัย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์	1-6	1.60	3.89	5.49	4.68	0.32
1.1 ด้านความเป็นวิชาชีพ	1-6	2.70	3.10	5.80	4.60	0.41
1.2 ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	1-6	2.40	3.60	6.00	4.74	0.44
1.3 ด้านทักษะทางคลินิก	1-6	2.30	3.70	6.00	4.81	0.41
1.4 ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	1-6	2.50	3.00	5.50	4.59	0.46
2. ความสุขในการเรียน	1-6	2.90	2.30	5.20	3.87	0.67
2.1 ด้านความพึงพอใจในชีวิต	1-6	5.00	1.00	6.00	3.39	1.09
2.2 ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง	1-6	5.00	1.00	6.00	4.06	0.79
2.3 ด้านความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น	1-6	3.00	3.00	6.00	4.33	0.58

จากตาราง 5 พบว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพรายด้าน พบว่า ด้านทักษะทางคลินิก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 รองลงมา คือ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และความสุขในการเรียนด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณาความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 รองลงมา คือ ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้เป็นการทดสอบสมมติฐาน เพื่อค้นหาปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ 2) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 3) ด้านทักษะทางคลินิก 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระทีละ 2 ตัวแปร ที่มีความแตกต่างกัน คือ เชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพจำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		เชาวน์อารมณ์ ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน ข	กxข	
รวม	280	56.52*	5.77*	2.46	21.90
เพศ					
ชาย	78	38.92*	4.88*	1.79	43.00
หญิง	202	27.17*	2.06	1.52	15.40
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	33.48*	3.34	3.89	32.70
บิดามีรายได้สูง	175	21.10*	2.86	<1	15.80
มารดามีรายได้ต่ำ	157	50.53*	8.99*	3.69	33.60
มารดามีรายได้สูง	123	9.86*	<1	<1	10.30
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	9.91*	1.39	4.03*	27.80
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	43.00*	4.78*	<1	21.70
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	13.87*	7.36*	2.11	31.80
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	43.77*	1.51	<1	20.30
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	25.42*	4.22*	2.79	17.80
ขนาดใหญ่	89	22.37*	2.08	<1	24.30

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 6 พบว่า เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	22	12	11
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					48.17	47.27	44.76
สูง	ไม่ดี	21	17	48.82	2.95	0.65	1.55*	4.06*
สูง	ดี	22	10	48.17	1.92		0.90	3.41*
ต่ำ	ดี	12	11	47.27	2.95			2.51*
ต่ำ	ไม่ดี	11	27	44.76	3.22			

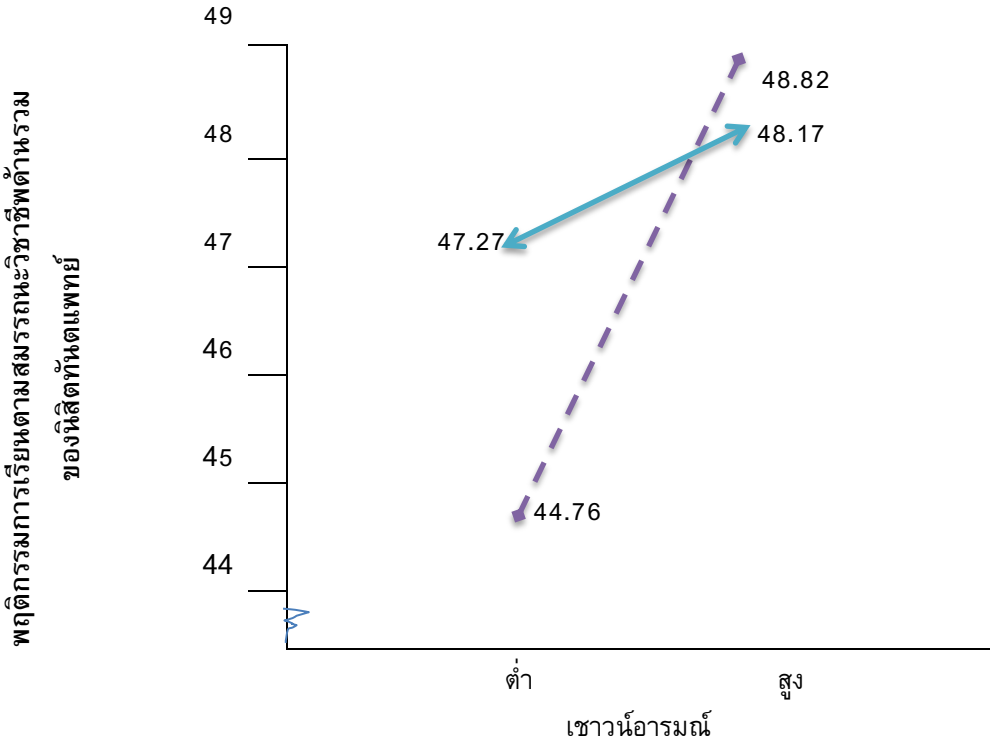

ภาพประกอบ 2 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 7 และภาพประกอบ 2) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 48.82) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 44.76)

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของ นิสิตทันตแพทย์ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	**ตัวแปรอิสระ**	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.07	น้อย	=	45.40
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	47.16	น้อย	=	46.31
เพศ							
ชาย	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.90	น้อย	=	45.11
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	47.67	น้อย	=	46.33
หญิง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.74	น้อย	=	45.50
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.34	น้อย	=	44.88
บิดามีรายได้สูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.82	น้อย	=	45.77
มารดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.49	น้อย	=	45.25
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	47.55	น้อย	=	46.18
มารดามีรายได้สูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.57	น้อย	=	45.77
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.50	น้อย	=	46.02
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.89	น้อย	=	45.21
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	46.99	น้อย	=	46.10
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.74	น้อย	=	45.97
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	48.36	น้อย	=	46.35
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.91	น้อย	=	45.22
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.13	น้อย	=	45.82
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	47.45	น้อย	=	46.50
ขนาดใหญ่	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.88	น้อย	=	44.93

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 6)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 8 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเชาวน์อารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.07 และ 45.40) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.90 และ 45.11) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.74 และ 45.50) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.34 และ 44.88) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.82 และ 45.77) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.49 และ 45.25) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.57 และ 45.77) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.50 และ46.02) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.89 และ 45.21) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.74 และ 45.97) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.91 และ 45.22) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.13 และ 45.82) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 47.88 และ 44.93) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.16 และ 46.31) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 5 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.67 และ 46.33) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.55 และ 46.18) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.99 และ 46.10) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.36 และ 46.35) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 47.45 และ 46.50)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมมาก คือ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูง พบในทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 3) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

1.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ ที่มีเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่แตกต่างกัน

ในส่วนนี้ทำการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพในด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2

ตัว คือ เชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังนี้

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพจำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ระดับนัยสำคัญ
		เชาวน์อารมณ์	สภาพแวดล้อมทางการเรียน		
		ก	ข	กxข	
รวม	280.00	14.77*	3.81	2.60	0.09
เพศ					
ชาย	78.00	12.84*	5.76*	4.41*	27.20
หญิง	202.00	5.80*	<1	<1	4.00
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105.00	10.56*	<1	4.58*	15.70
บิดามีรายได้สูง	175.00	3.29	6.53*	<1	7.60
มารดามีรายได้ต่ำ	157.00	15.47*	4.21*	7.62*	18.50
มารดามีรายได้สูง	123.00	<1	<1	1.89	3.90
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	5.50*	1.09	12.72*	32.80
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	6.84*	2.78	<1	5.90
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	3.63	6.43*	7.60*	26.60
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	10.48*	<1	<1	5.80
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	7.05*	1.59	2.55	6.70
ขนาดใหญ่	89.00	9.50*	4.53*	<1	15.50

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 9 พบว่า เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ชาย

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	21	12	11
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					48.14	47.07	43
สูง	ดี	22	29	48.41	3.48	0.27*	1.34*	5.41*
สูง	ไม่ดี	21	14	48.14	4.15		1.07*	5.14*
ต่ำ	ดี	12	14	47.07	3.97			4.07*
ต่ำ	ไม่ดี	11	21	43.00	3.93			

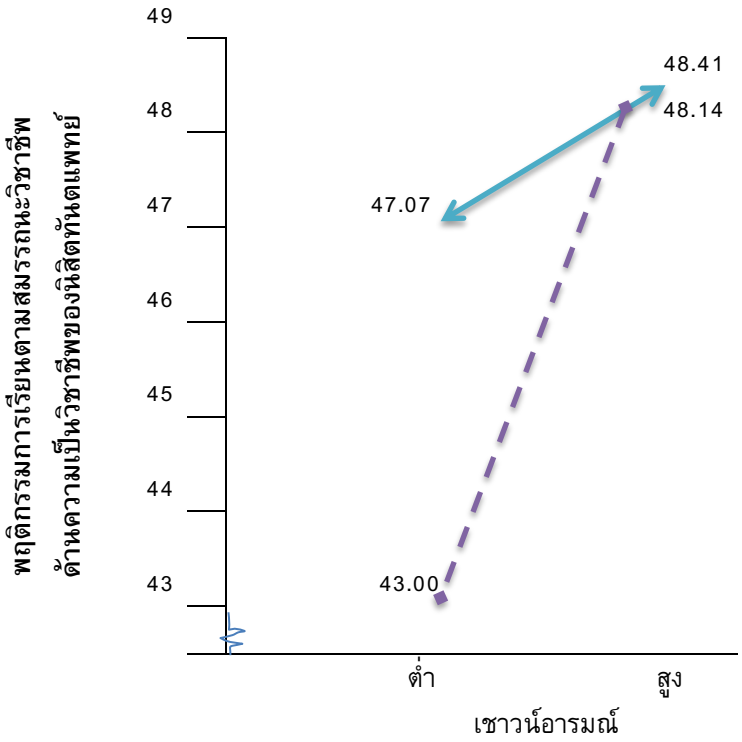

ภาพประกอบ 3 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ชาย

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี
สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ชายเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 10 และภาพประกอบ 3) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 48.41) จะเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 43.00)

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	22	12	11
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					46.43	45.58	43.88
สูง	ไม่ดี	21	29	48.03	7.20	1.60*	2.45*	4.15*
สูง	ดี	22	23	46.43	8.00		0.85*	2.55*
ต่ำ	ดี	12	19	45.58	8.82			1.70*
ต่ำ	ไม่ดี	11	34	43.88	6.60			

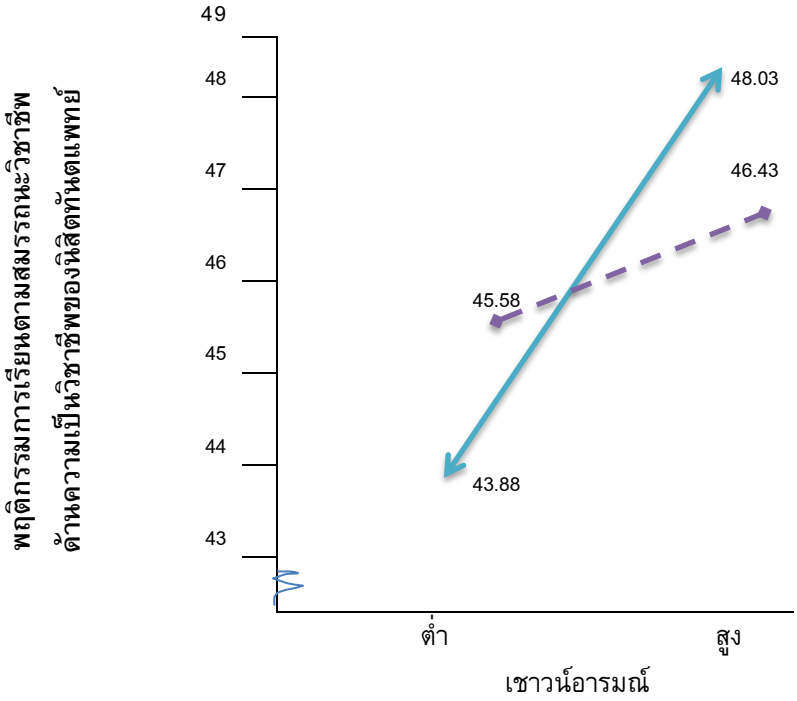

ภาพประกอบ 4 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 11 และภาพประกอบ 4) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 48.03) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 43.88)

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	22	12	11
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					47.24	46.5	43.45
สูง	ไม่ดี	21	39	47.69	6.20	0.45*	1.19*	4.24*
สูง	ดี	22	37	47.24	6.40		0.74*	3.79*
ต่ำ	ดี	12	28	46.50	7.30			3.05*
ต่ำ	ไม่ดี	11	53	43.45	5.30			

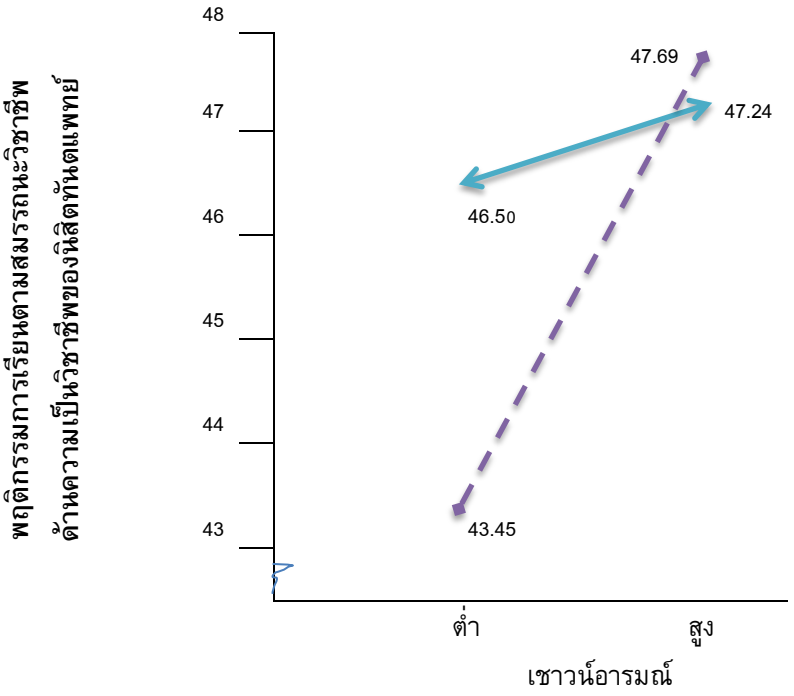

ภาพประกอบ 5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 12 และภาพประกอบ 5) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 47.69) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 43.45)

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	12	22	11
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					47.82	46.6	43.22
สูง	ไม่ดี	21	17	49.13	9.00	1.31*	2.53*	5.91*
ต่ำ	ดี	12	11	47.82	11.20		1.22*	4.60*
สูง	ดี	22	10	46.60	11.80			3.38*
ต่ำ	ไม่ดี	11	27	43.22	7.20			

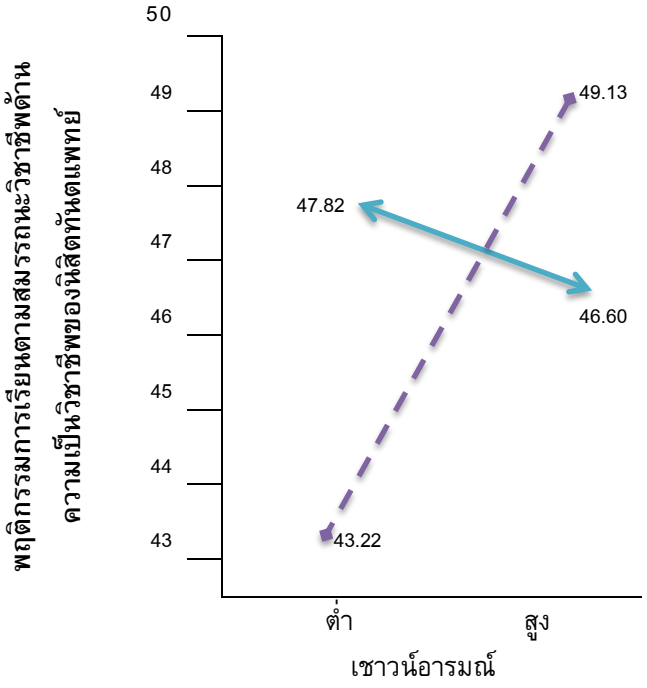

ภาพประกอบ 6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 13 และภาพประกอบ 6) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 49.13) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 43.22)

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	21	22	11
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					47.88	47.64	42.97
ต่ำ	ดี	12	13	48.54	11.80	0.66*	0.90*	5.57*
สูง	ไม่ดี	21	16	47.88	10.60		0.24	4.91*
สูง	ดี	22	14	47.64	11.40			4.67*
ต่ำ	ไม่ดี	11	29	42.97	7.90			

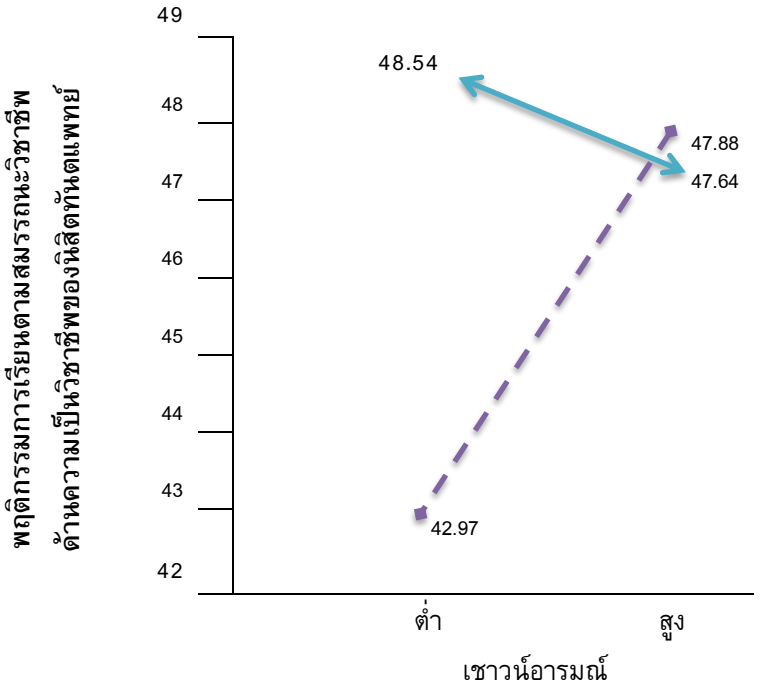

ภาพประกอบ 7 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe'

ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 14 และภาพประกอบ 7) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 48.54) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 42.97)

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	**ตัวแปรอิสระ**	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	เชาวน์อารมณ์	มาก = 46.93	น้อย = 45.05
เพศ			
ชาย	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.28	น้อย = 45.04
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.74	น้อย = 45.57
หญิง	เชาวน์อารมณ์	มาก = 46.40	น้อย = 45.02
รายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก = 47.23	น้อย = 44.73
บิดามีรายได้สูง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.67	น้อย = 45.02
มารดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก = 47.47	น้อย = 44.98
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.87	น้อย = 45.57
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก = 47.86	น้อย = 45.52
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก = 46.48	น้อย = 45.01
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.09	น้อย = 45.42
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก = 46.67	น้อย = 44.91
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.38	น้อย = 45.57
ขนาดใหญ่	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.50	น้อย = 46.10
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.16	น้อย = 45.36

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 9)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 15 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเชาวน์อารมณ์ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.93 และ 45.05) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.28 และ 45.04) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 46.40 และ 45.02) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.23 และ 44.73) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.47 และ 44.98) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.86 และ 45.52) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย

46.48 และ 45.01) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.67 และ 44.91) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 48.50 และ 46.10) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 6 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.74 และ 45.57) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 46.67 และ 45.02) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 46.87 และ 45.57) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.09 และ 45.42) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 46.38 และ 45.57) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 47.16 และ 45.36)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ชาย และนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 3) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็กและนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

1.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังต่อไปนี้

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละแนวโน้ม
		เชาวน์อารมณ์ ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน ข	กxข	
รวม	280.00	10.59*	<1	<1	4.50
เพศ					
ชาย	78.00	5.23*	1.01	<1	10.40
หญิง	202.00	5.50*	<1	<1	3.10
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105.00	6.91*	<1	<1	8.60
บิดามีรายได้สูง	175.00	3.42	<1	<1	3.00
มารดามีรายได้ต่ำ	157.00	4.97*	2.96	<1	6.70
มารดามีรายได้สูง	123.00	5.00*	<1	1.19	5.60
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	<1	<1	5.70*	9.80
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	10.76*	1.28	<1	7.20
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	<1	1.19	<1	5.30
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	11.45*	<1	<1	6.00
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	3.76	3.96*	2.09	6.00
ขนาดใหญ่	89.00	4.38*	<1	<1	6.70

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 16 พบว่า เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำมีพฤติกรรม การเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	12	11	22
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					48.91	46.96	46.4
สูง	ไม่ดี	21	17	49.65	9.90	0.74*	2.69*	3.25*
ต่ำ	ดี	12	11	48.91	12.20		1.95*	2.51*
ต่ำ	ไม่ดี	11	27	46.96	7.80			0.56*
สูง	ดี	22	10	46.40	12.80			

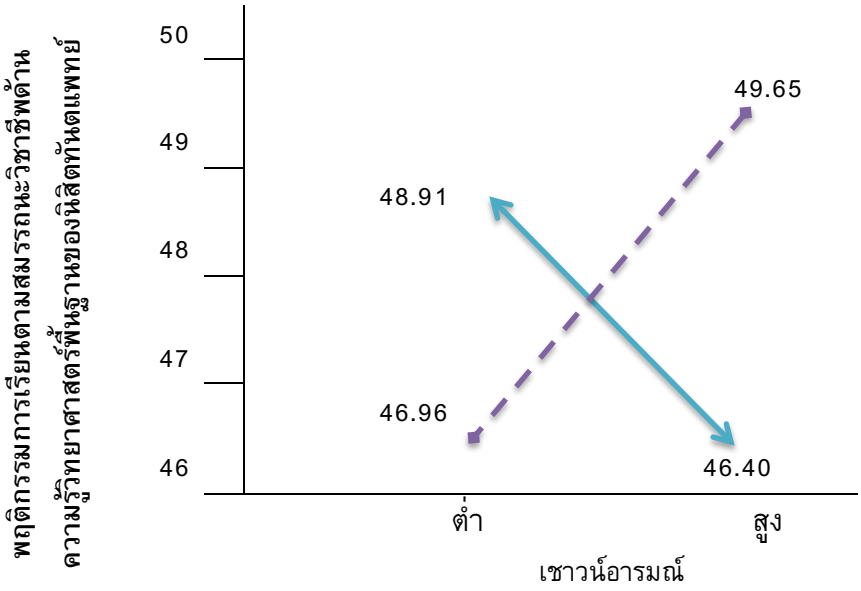

ภาพประกอบ 8 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

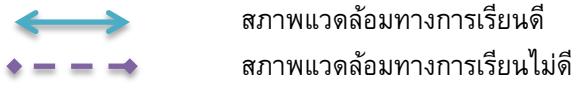

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำเป็นรายคู่ด้วยวิธี

Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 17 และภาพประกอบ 8) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 49.65) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 46.40)

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	**ตัวแปรอิสระ**	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพฯ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.19	น้อย = 46.47
เพศ			
ชาย	เชาวน์อารมณ์	มาก = 49.32	น้อย = 47.02
หญิง	เชาวน์อารมณ์	มาก = 47.71	น้อย = 46.26
รายได้ของบิด/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.62	น้อย = 46.30
มารดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.27	น้อย = 46.71
มารดามีรายได้สูง	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.16	น้อย = 46.29
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก = 47.98	น้อย = 45.97
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.07	น้อย = 46.01
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.25	น้อย = 46.89
ขนาดใหญ่	เชาวน์อารมณ์	มาก = 48.00	น้อย = 46.08

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 16)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 18 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเชาวน์อารมณ์ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.19 และ 46.47) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 49.32 และ 47.02) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.71 และ 46.26) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.62 และ46.30) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.27 และ 46.71) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.16 และ 46.29) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.98 และ 45.97) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 48.07 และ 46.01) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 48.00 และ 46.08) และแปรปรวนไปตามระดับของ

สภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.25 และ 46.89)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 3) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		เชาวน์อารมณ์	สภาพแวดล้อมทางการเรียน		
		ก	ข	กxข	
รวม	280.00	38.90*	3.55	2.39	16.10
เพศ					
ชาย	78.00	21.12*	<1	<1	26.20
หญิง	202.00	21.32*	2.59	2.08	13.60
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105.00	21.31*	5.55*	4.54*	27.70
บิดามีรายได้สูง	175.00	16.91*	<1	<1	10.80
มารดามีรายได้ต่ำ	157.00	31.05*	8.67*	2.17	25.20
มารดามีรายได้สูง	123.00	9.53*	<1	<1	8.10
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	5.37*	3.56	<1	15.60
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	36.87*	1.58	2.29	17.80
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	6.88*	7.22*	<1	20.90
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	35.07*	<1	1.82	16.30
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	19.47*	3.41	3.32	14.70
ขนาดใหญ่	89.00	14.29*	<1	<1	16.20

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 19 พบว่า เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	21	12	11
เชาว์อารมณ์	สภาพแวดล้อมฯ					49.66	47.95	44.56
สูง	ดี	22	23	49.83	7.90	0.17	1.88*	5.27*
สูง	ไม่ดี	21	29	49.66	7.00		1.71*	5.10*
ต่ำ	ดี	12	19	47.95	8.70			3.39*
ต่ำ	ไม่ดี	11	34	44.56	6.50			

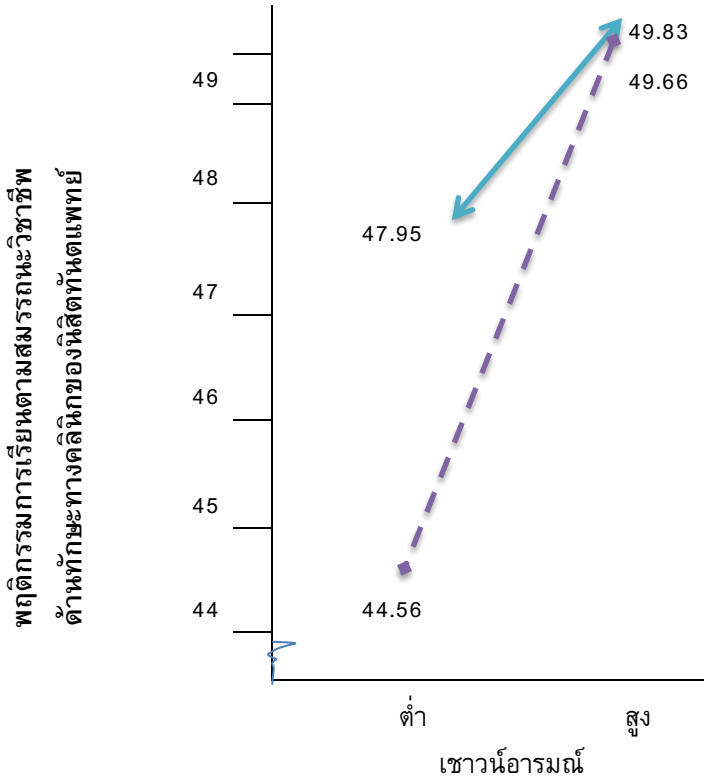

ภาพประกอบ 9 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 20 และภาพประกอบ 9) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 49.83) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 44.56)

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.51	น้อย	=	46.61
เพศ							
ชาย	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.75	น้อย	=	46.26
หญิง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.41	น้อย	=	46.75
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.74	น้อย	=	46.25
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	48.89	น้อย	=	47.11
บิดามีรายได้สูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.36	น้อย	=	46.90
มารดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	50.08	น้อย	=	46.58
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	49.25	น้อย	=	47.40
มารดามีรายได้สูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.00	น้อย	=	46.83
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	50.01	น้อย	=	47.43
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.49	น้อย	=	46.33
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.85	น้อย	=	47.12
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	49.88	น้อย	=	47.09
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.53	น้อย	=	46.45
ขนาดมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.59	น้อย	=	46.87
ขนาดใหญ่	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	49.27	น้อย	=	46.35

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 20)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 21 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเชาวน์อารมณ์ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 49.51 และ 46.61) และทุกกลุ่มย่อยตาม

ลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 49.75 และ 46.26) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 49.41 และ 46.75) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.74 และ46.25) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.36 และ 46.90) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 50.08 และ 46.58) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.00 และ 46.83) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 50.01 และ 47.43) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.49 และ 46.33) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.85 และ 47.12) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.53 และ 46.45) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 49.59 และ 46.87) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 49.27 และ 46.35) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 3 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.89 และ 47.11)นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.25 และ 47.40) และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.88 และ 47.09)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 3) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

1.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		เชาวน์อารมณ์ ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน ข	กxข	
รวม	280.00	52.78*	3.59	<1	19.60
เพศ					
ชาย	78.00	39.15*	2.35	<1	40.50
หญิง	202.00	24.34*	1.67	<1	13.50
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105.00	34.44*	3.72	<1	30.40
บิดามีรายได้สูง	175.00	20.36*	<1	<1	13.20
มารดามีรายได้ต่ำ	157.00	45.42*	2.33	<1	25.90
มารดามีรายได้สูง	123.00	10.08*	1.44	<1	11.30
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	9.40*	<1	<1	16.20
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	41.38*	4.18*	<1	20.80
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	18.73*	<1	<1	24.80
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	35.43*	3.44	<1	18.60
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	23.48*	1.20	<1	14.00
ขนาดใหญ่	89.00	16.33*	1.23	1.93	21.30

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 22 พบว่า เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.71	น้อย	=	44.01
เพศ							
ชาย	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.45	น้อย	=	43.06
หญิง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.42	น้อย	=	44.35
บิดามีรายได้/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.91	น้อย	=	42.95
บิดามีรายได้สูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.66	น้อย	=	44.74
มารดามีรายได้ต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.03	น้อย	=	43.45
มารดามีรายได้สูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.42	น้อย	=	44.86
บิดามีระดับการศึกษา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.86	น้อย	=	44.14
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.63	น้อย	=	43.92
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	46.37	น้อย	=	45.19
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	48.67	น้อย	=	44.19
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.46	น้อย	=	43.90
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	47.94	น้อย	=	44.91
ขนาดใหญ่	เชาวน์อารมณ์	มาก	=	46.73	น้อย	=	42.90

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 22)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 23 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเชาวน์อารมณ์ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.71 และ 44.01) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย48.45 และ43.06) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.42 และ 44.35) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.91 และ42.95) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.66 และ 44.74) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.03 และ 43.45) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.42 และ 44.86) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.86 และ 44.14) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย47.63 และ 43.92) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย

48.67 และ 44.19) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย47.46 และ 43.90) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 47.94 และ44.91) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 46.73 และ 42.90) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 1 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.37 และ 45.19)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูง พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์เพศชาย นิสิตทันตแพทย์เพศหญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดีเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ 2) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 3) ด้านทักษะทางคลินิก 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว ที่มีความแตกต่างกัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์จำแนกตาม กลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียน
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน ข	กxข	
รวม	280	76.55*	7.10*	<1	25.80
เพศ					
ชาย	78	21.46*	9.05*	1.53	32.40
หญิง	202	61.25*	<1	<1	25.90
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	34.27*	2.41	<1	29.90
บิดามีรายได้สูง	175	39.53*	4.00*	<1	23.20
มารดามีรายได้ต่ำ	157	44.76*	9.44*	<1	29.10
มารดามีรายได้สูง	123	32.64*	<1	<1	23.20
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	12.43*	2.14	<1	23.10
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	61.72*	5.40*	<1	27.10
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	10.17*	10.10*	<1	25.00
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	75.47*	1.20	<1	29.30
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	55.38*	5.19*	1.06	27.20
ขนาดใหญ่	89	10.94*	2.03	<1	14.90

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 24 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวม แปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.13	น้อย = 45.13
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.08	น้อย = 46.17
เพศ			
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.59	น้อย = 45.62
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.07	น้อย = 46.14
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.97	น้อย = 44.79
รายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.20	น้อย = 44.58
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.08	น้อย = 45.47
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.19	น้อย = 46.36
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.22	น้อย = 45.05
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.36	น้อย = 45.91
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.27	น้อย = 45.29
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.35	น้อย = 45.49
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.08	น้อย = 45.02
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.00	น้อย = 46.10
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.27	น้อย = 45.81
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.26	น้อย = 45.82
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.22	น้อย = 44.91
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.23	น้อย = 44.96
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.10	น้อย = 46.10
ขนาดใหญ่	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.61	น้อย = 45.27

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 24)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 25 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.13 และ 45.13) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.59 และ 45.62) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.97 และ 44.79) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.20 และ 44.58) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.08 และ 45.47) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.22 และ 45.05) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.27 และ 45.29) นิสิต

ทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.35 และ 45.49) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 48.08 และ 45.02) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.27 และ 45.81) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 48.22 และ 44.91) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.23 และ 44.96) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 47.61 และ 45.27) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพในด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.08 และ 46.17) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 5 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.07 และ 46.14) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.19 และ 46.36) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.36 และ 45.91) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.00 และ 46.10) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.26 และ 45.82) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 47.10 และ 46.10)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมมาก คือ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

ในส่วนนี้ทำการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพในด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังนี้

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (ก)	สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ข)	กxข	
รวม	280	25.30*	4.39*	3.04	11.90
เพศ					
ชาย	78	11.45*	7.91*	3.02	24.70
หญิง	202	18.08*	<1	<1	9.60
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	34.27*	2.41	<1	29.90
บิดามีรายได้สูง	175	39.53*	4.00*	<1	23.20
มารดามีรายได้ต่ำ	157	44.76*	9.44*	<1	29.10
มารดามีรายได้สูง	123	32.64*	<1	<1	23.20
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	6.08*	2.30	1.88	19.30
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	16.77*	2.78	1.00	10.10
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	2.99	8.79*	<1	17.00
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	26.86*	<1	2.38	13.10
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	23.57*	2.04	2.82	14.20
ขนาดใหญ่	89	4.64*	3.72	<1	11.00

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 26 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยวระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.11	น้อย = 44.71
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.40	น้อย = 45.42
เพศ			
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.15	น้อย = 45.13
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.89	น้อย = 45.38
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 46.75	น้อย = 44.37
รายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.20	น้อย = 44.58
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.08	น้อย = 45.47
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.19	น้อย = 46.36
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.22	น้อย = 45.05
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.36	น้อย = 45.91
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.27	น้อย = 45.29
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.67	น้อย = 44.98
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 46.92	น้อย = 44.69
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.02	น้อย = 44.74
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.21	น้อย = 44.51
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.09	น้อย = 44.08
ขนาดใหญ่	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.30	น้อย = 45.29

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 26)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 27 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.11 และ 44.71) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.15 และ 45.13) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 46.75 และ 44.37) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.20 และ 44.58) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.08 และ 45.47) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.22 และ 45.05) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.27 และ

45.29) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.67 และ 44.98) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.92 และ 44.69) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.21 และ 44.51) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 47.09 และ 44.08) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 47.30 และ 45.29) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.40 และ 45.42) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 3 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.89 และ 45.38) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.19 และ 46.36) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.36 และ 45.91) และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.02 และ 44.74)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2**)** นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังต่อไปนี้

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน ข	กxข	
รวม	280	16.68*	<1	2.91	7.20
เพศ					
ชาย	78	5.73*	2.06	<1	11.70
หญิง	202	13.86*	<1	3.45	7.70
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	8.39*	<1	<1	8.60
บิดามีรายได้สูง	175	7.05*	<1	3.91*	7.20
มารดามีรายได้ต่ำ	157	9.98*	2.33	1.70	8.80
มารดามีรายได้สูง	123	7.00*	<1	1.06	7.40
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	7.23*	<1	1.38	10.70
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	9.48*	1.59	2.34	7.50
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	8.45*	1.35	3.35	14.80
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	10.40*	<1	1.28	6.10
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	11.46*	1.89	<1	8.40
ขนาดใหญ่	89	2.77	<1	<1	5.30

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 28 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 29 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	21	11	12
ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สภาพแวดล้อมฯ					47.27	46.84	45.76
สูง	ดี	22	65	48.74	5.10	1.47*	1.90*	2.98*
สูง	ไม่ดี	21	33	47.27	7.10		0.43*	1.51*
ต่ำ	ไม่ดี	11	43	46.84	6.20			1.08*
ต่ำ	ดี	12	34	45.76	7.00			

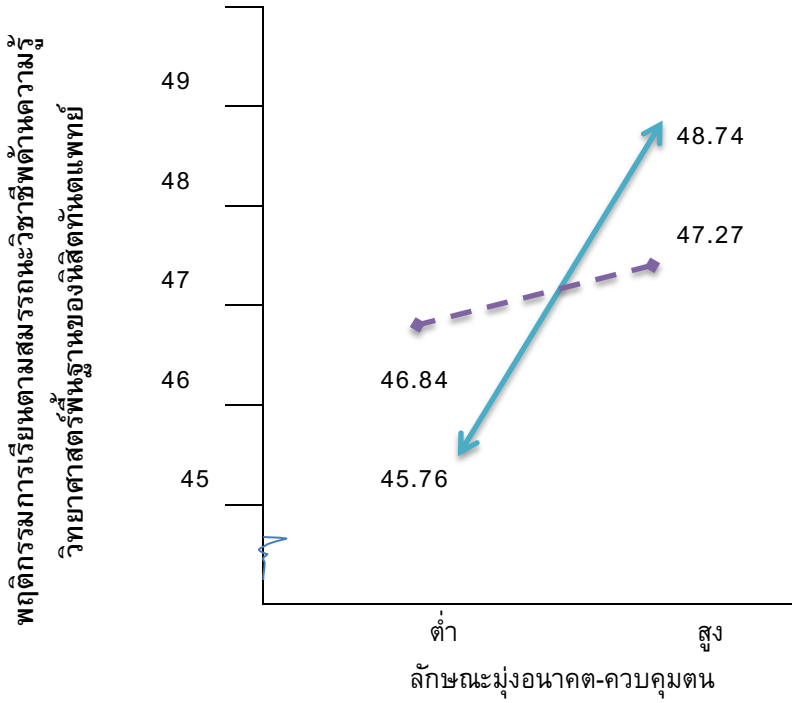

ภาพประกอบ 10 แสดงปฏิสัมพันธ์คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง

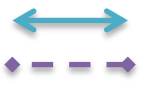

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 29 และภาพประกอบ 10) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 48.74) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 45.76)

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.25	น้อย = 46.13
เพศ			
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.45	น้อย = 47.14
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.83	น้อย = 45.56
รายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.57	น้อย = 45.94
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.01	น้อย = 46.30
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.36	น้อย = 46.19
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.37	น้อย = 46.22
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.16	น้อย = 46.26
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.89	น้อย = 46.03
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.38	น้อย = 46.35
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.00	น้อย = 46.05
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.30	น้อย = 45.99

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 28)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 30 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.25 และ 46.13) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 49.45 และ 47.14)

นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.83 และ 45.56) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.57 และ 45.94) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.01 และ 46.30) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.36 และ 46.19) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.37 และ 46.22) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.16 และ 46.26) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.89 และ 46.03) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.38 และ 46.35) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 48.00 และ 46.05) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.30 และ 45.99) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ไม่แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละของความแปรปรวนรวม
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน ข	กxข	
รวม	280	41.70*	4.22*	<1	16.10
เพศ					
ชาย	78	8.86*	2.80	1.14	15.60
หญิง	202	34.90*	1.34	<1	17.50
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	24.71*	4.44*	<1	25.90
บิดามีรายได้สูง	175	16.54*	<1	<1	11.10
มารดามีรายได้ต่ำ	157	23.28*	8.81*	<1	19.50
มารดามีรายได้สูง	123	20.25*	<1	<1	15.30
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	3.90	3.80	<1	12.50
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	41.07*	1.62	<1	18.70
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	2.43	8.86*	<1	15.10
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	51.56*	<1	<1	21.30
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	31.17*	3.25	<1	17.60
ขนาดใหญ่	89	5.81*	1.44	<1	8.60

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 31 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 32 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.40	น้อย = 46.42
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.39	น้อย = 47.44
เพศ			
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.30	น้อย = 46.98
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.44	น้อย = 46.07
รายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.68	น้อย = 45.83
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.57	น้อย = 46.94
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.23	น้อย = 46.87
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.65	น้อย = 46.49
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 49.04	น้อย = 47.10
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.45	น้อย = 46.48
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.48	น้อย = 46.19
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 49.83	น้อย = 46.66
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.71	น้อย = 46.11
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.52	น้อย = 46.08
ขนาดใหญ่	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.81	น้อย = 46.74

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 31)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 32 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 49.40 และ 46.42) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 49.30 และ 46.98) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 49.44 และ 46.07) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.68 และ 45.83) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.23 และ 46.87) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.65 และ 46.49) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.45 และ 46.48) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.48 และ 46.19) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.71 และ

46.11) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 49.52 และ 46.08) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 48.81 และ 46.74) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.39 และ 47.44) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 3 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.57 และ 46.94) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.04 และ 47.10) และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.83 และ 46.66)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ คือ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ และ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

2.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังต่อไปนี้

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเอฟ			
		ความมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สภาพแวดล้อมทางการเรียน		ความร้อยเรียงการเรียน
		ก	ข	กxข	
รวม	280	68.39*	5.13*	1.50	23.50
เพศ					
ชาย	78	17.61*	5.79*	<1	26.50
หญิง	202	51.47*	1.09	<1	0.23
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	39.12*	2.84	<1	32.50
บิดามีรายได้สูง	175	31.55*	1.45	1.12	18.10
มารดามีรายได้ต่ำ	157	45.10*	2.53	<1	25.50
มารดามีรายได้สูง	123	28.23*	1.21	5.74*	23.20
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	8.98*	<1	<1	15.80
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	59.64*	4.92*	2.02	26.30
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	10.89*	2.02	<1	18.80
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	57.78*	3.19	1.18	25.60
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	39.23*	2.87	<1	20.50
ขนาดใหญ่	89	9.58*	<1	<1	14.00

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 33 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูงมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 34 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	22	12	11
ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สภาพแวดล้อมฯ					47.78	45.64	43.07
สูง	ไม่ดี	21	19	48.74	8.80	0.96*	3.10*	5.67*
สูง	ดี	22	51	47.78	5.40		2.14*	4.71*
ต่ำ	ดี	12	25	45.64	7.60			2.57*
ต่ำ	ไม่ดี	11	28	43.07	7.20			

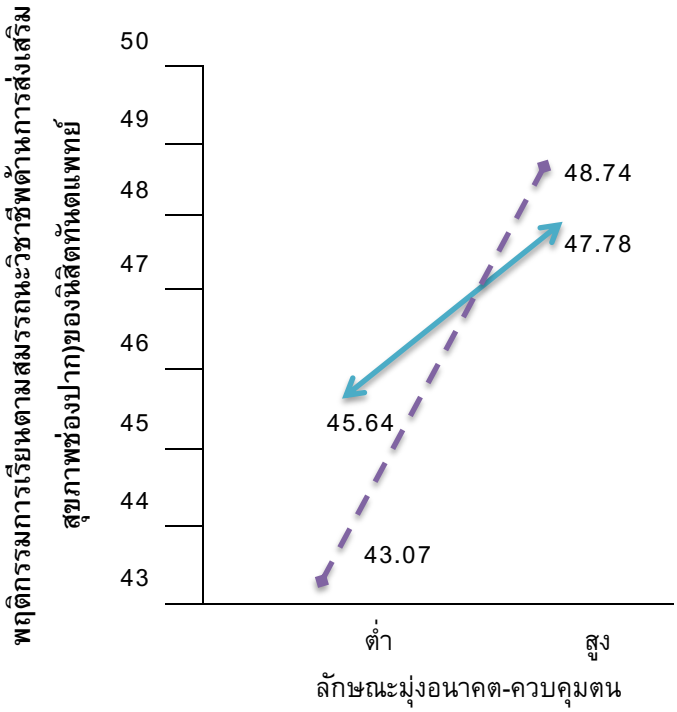

ภาพประกอบ 11 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง

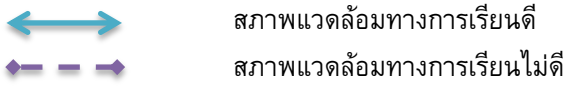

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูงเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 34 และภาพประกอบ 11) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 48.74) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่ากลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 43.07)

ตาราง 35 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพฯ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.82	น้อย	=	43.74
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	46.34	น้อย	=	45.22
เพศ							
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.88	น้อย	=	43.99
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	47.05	น้อย	=	44.82
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.79	น้อย	=	43.54
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.79	น้อย	=	42.52
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.92	น้อย	=	44.48
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.76	น้อย	=	43.16
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.26	น้อย	=	44.36
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.43	น้อย	=	43.79
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.93	น้อย	=	43.68
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	46.42	น้อย	=	45.20
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.84	น้อย	=	44.34
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.84	น้อย	=	43.53
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.05	น้อย	=	44.22
ขนาดใหญ่	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	46.57	น้อย	=	43.29

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 33)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 35 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.82 และ 43.74) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.88 และ 43.99) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.79 และ 43.54) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.79 และ 42.52) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.92 และ 44.48) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.76 และ 43.16) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.26 และ 44.36) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.43 และ 43.79) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.93 และ 43.68) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.84 และ 44.34) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.84 และ 43.53) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.05 และ 44.22) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 46.57 และ 43.29) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.34 และ 45.22) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 2 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.05 และ 44.82) และนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.42 และ 45.20)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 3) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย และนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก จะเป็นผู้มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ 2) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 3) ด้านทักษะทางคลินิก 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว ที่มีความแตกต่างกัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 36 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ก	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ ข	กxข	
รวม	280	72.14*	7.52*	<1	25.90
เพศ					
ชาย	78	19.27*	1.20	<1	23.70
หญิง	202	53.07*	5.72*	<1	27.60
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	32.24*	4.38*	1.07	31.60
บิดามีรายได้สูง	175	38.98*	3.01	<1	22.90
มารดามีรายได้ต่ำ	157	42.53*	7.08*	<1	28.10
มารดามีรายได้สูง	123	29.36*	0.98	<1	23.40
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	13.61*	2.17	<1	23.20
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	58.13*	5.50*	<1	27.10
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	9.52*	3.94	<1	19.00
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	70.05*	3.82	<1	30.20
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	59.42*	2.83	<1	26.40
ขนาดใหญ่	89	8.42*	5.77*	<1	18.80

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 36 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.08	น้อย	=	45.13
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	47.08	น้อย	=	46.13
เพศ							
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.60	น้อย	=	45.59
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.91	น้อย	=	44.93
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	46.91	น้อย	=	45.93
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.11	น้อย	=	44.64
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	47.02	น้อย	=	45.74
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.06	น้อย	=	45.46
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.10	น้อย	=	44.99
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	47.18	น้อย	=	45.91
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.13	น้อย	=	45.34
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.26	น้อย	=	45.37
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.05	น้อย	=	45.06
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	47.02	น้อย	=	46.09
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.96	น้อย	=	45.54
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.17	น้อย	=	44.98
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.19	น้อย	=	44.80
ขนาดใหญ่	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.65	น้อย	=	45.59
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	47.48	น้อย	=	45.77

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 36)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 37 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.08 และ 45.13) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.60 และ 45.59) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.91 และ 44.93) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.11 และ 44.64) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.06 และ 45.46) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.10 และ 44.99) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.13 และ 45.34) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.26 และ 45.37) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับ

การศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 48.05 และ45.06) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.96 และ 45.54) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 48.17 และ 44.98) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.19 และ 44.80) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 47.65 และ 45.59) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของการถ่ายทอดทางวิชาชีพ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.08 และ46.13) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 5 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 46.91 และ 45.93) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.02 และ 45.74) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.18 และ 45.91) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.02 และ 46.09) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 47.48 และ 45.77)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมมาก คือ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก พบใน กลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและมีการถ่ายทอดทางวิชาชีพแตกต่างกัน

ในส่วนนี้ทำการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพในด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังนี้

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพจำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 38 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ		
		ก	ข	กxข	
รวม	280	27.49*	<1	<1	9.90
เพศ					
ชาย	78	12.13*	<1	<1	14.20
หญิง	202	17.45*	<1	<1	9.40
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	32.24*	4.39*	1.07	31.60
บิดามีรายได้สูง	175	38.98*	3.01	<1	22.90
มารดามีรายได้ต่ำ	157	42.53*	7.08*	<1	28.10
มารดามีรายได้สูง	123	2936*	<1	<1	23.40
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	9.85*	<1	<1	14.50
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	17.95*	<1	<1	8.90
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	3.76	1.69	1.82	9.90
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	28.46*	<1	2.70	13.20
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	26.01*	<1	<1	12.80
ขนาดใหญ่	89	3.05	<1	2.55	11.70

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 38 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 39 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.14	น้อย	=	44.58
เพศ							
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.42	น้อย	=	45.08
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	46.72	น้อย	=	44.33
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.11	น้อย	=	44.64
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	47.02	น้อย	=	45.74
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.06	น้อย	=	45.46
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.10	น้อย	=	44.99
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	47.18	น้อย	=	45.91
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.13	น้อย	=	45.34
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.66	น้อย	=	44.26
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.01	น้อย	=	44.66
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.29	น้อย	=	44.49
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	47.07	น้อย	=	43.89

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 38)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 39 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.14 และ 44.58) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 10 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.42 และ 45.08) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 46.72 และ 44.33) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.11 และ 44.64) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.06 และ 45.46) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.10 และ 44.99) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.13 และ 45.34) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.66 และ 44.26) นิสิต

ทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.01 และ 44.66) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.29 และ 44.49) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 47.07 และ43.89) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 2 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.02 และ 45.74) และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.18 และ 45.91)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก 2) นิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก พบในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ

3.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 40 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ก	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ ข	ก x ข	
รวม	280	15.96*	<1	1.62	6.70
เพศ					
ชาย	78	5.70*	<1	5.28*	14.70
หญิง	202	10.83*	<1	<1	6.20
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	7.45*	<1	<1	8.50
บิดามีรายได้สูง	175	8.12*	<1	2.04	6.10
มารดามีรายได้ต่ำ	157	9.88*	<1	2.10	7.50
มารดามีรายได้สูง	123	6.33*	<1	<1	6.10
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	6.76*	<1	1.30	10.40
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	9.81*	<1	<1	6.40
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	7.36*	<1	1.87	11.20
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	9.32*	<1	<1	6.20
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	12.68*	<1	<1	6.90
ขนาดใหญ่	89	2.51	2.35	3.83	7.60

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 40 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ชายมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 41 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ของนิสิตทันตแพทย์ชาย

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	21	11	12
ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ					48.29	48.2	46
สูง	ดี	22	25	50.48	8.30	2.19*	2.28*	4.48*
สูง	ไม่ดี	21	14	48.29	11.00		0.09	2.29*
ต่ำ	ไม่ดี	11	20	48.20	9.20			2.20*
ต่ำ	ดี	12	19	46.00	9.50			

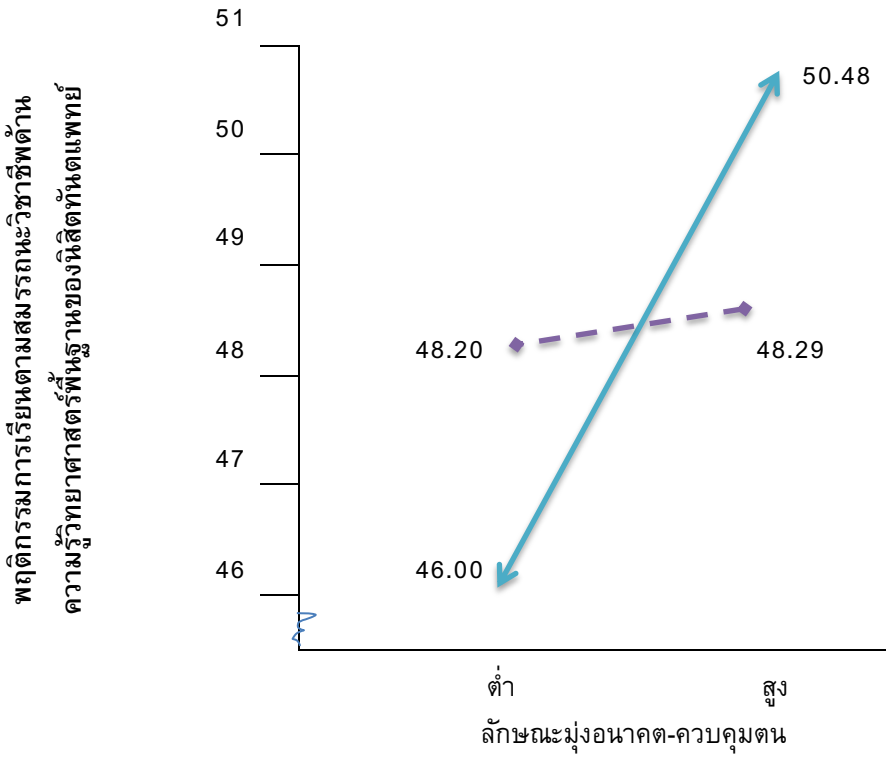

ภาพประกอบ 12 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ของนิสิตทันตแพทย์ชาย

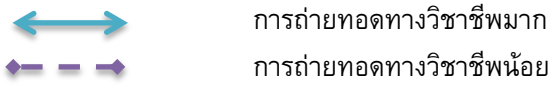

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ชายเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 41 และภาพประกอบ 12) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก (ค่าเฉลี่ย 50.48) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก (ค่าเฉลี่ย 46.00)

ตาราง 42 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.24	น้อย = 46.14
เพศ			
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.38	น้อย = 47.10
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.85	น้อย = 45.79
บิดามีรายได้/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.44	น้อย = 45.96
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.11	น้อย = 46.27
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.23	น้อย = 46.03
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.31	น้อย = 46.27
บิดามีระดับการศึกษา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.08	น้อย = 46.37
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.96	น้อย = 46.04
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 49.04	น้อย = 46.21
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.97	น้อย = 46.10
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 48.38	น้อย = 45.94

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 40)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 42 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.24 และ 46.14) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 11 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 49.38 และ 47.10) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.85 และ 45.79) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ

(ค่าเฉลี่ย 48.44 และ 45.96) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.11 และ 46.27) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.23 และ 46.03) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 48.31 และ 46.27) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.08 และ 46.37) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.96 และ 46.04) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.04 และ 46.21) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.97 และ 46.10) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.38 และ 45.94) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ไม่แปรปรวนไปตามระดับของการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก เป็นนิสิตทันตแพทย์ชาย และ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพจำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ		
		ก	ข	กxข	
รวม	280	39.42*	3.89*	<1	16.10
เพศ					
ชาย	78	7.86*	<1	<1	11.90
หญิง	202	30.44*	3.22	<1	17.90
รายได้บิดาของ/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	25.36*	<1	<1	23.20
บิดามีรายได้สูง	175	15.47*	3.00	<1	12.70
มารดามีรายได้ต่ำ	157	21.54*	61.78*	<1	18.30
มารดามีรายได้สูง	123	19.15*	<1	<1	15.20
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	3.58	3.73	<1	12.60
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	39.48*	1.24	<1	18.70
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	1.87	4.39*	<1	10.10
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	48.38*	<1	<1	21.60
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	33.38*	3.85	<1	17.90
ขนาดใหญ่	89	5.66*	1.63	<1	9.00

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 43 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพในด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.34	น้อย	=	46.41
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	48.34	น้อย	=	47.42
เพศ							
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.22	น้อย	=	46.95
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.39	น้อย	=	46.20
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.58	น้อย	=	45.61
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.18	น้อย	=	46.91
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.46	น้อย	=	46.40
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	48.75	น้อย	=	47.11
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.35	น้อย	=	46.48
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.44	น้อย	=	46.19
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก	=	49.04	น้อย	=	46.78
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.64	น้อย	=	46.13
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	49.46	น้อย	=	45.93
ขนาดใหญ่	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก	=	48.87	น้อย	=	46.77

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 43)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 44 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 49.34 และ 46.41) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 10 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 49.22 และ 46.95) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 49.39 และ 46.20) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.58 และ45.61) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.18 และ 46.91) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.46 และ 46.40) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.35 และ 46.48) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.44 และ 46.19) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.64 และ 46.13) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 49.46 และ 45.93) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 48.87 และ

46.77) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของการถ่ายทอดทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.34 และ 47.42) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 2 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.75 และ 47.11) และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.04 และ 46.78)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

3.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพจำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ		
		ก	ข	กxข	
รวม	280	60.50*	19.34*	2.43	27.20
เพศ					
ชาย	78	16.69*	7.43*	<1	27.70
หญิง	202	42.26*	11.45*	1.87	27.20
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	35.98*	8.05*	3.12	36.90
บิดามีรายได้สูง	175	26.43*	10.75*	<1	21.80
มารดามีรายได้ต่ำ	157	39.51*	10.59*	<1	29.10
มารดามีรายได้สูง	123	20.60*	7.65*	1.39	24.30
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	8.26*	3.05	<1	19.90
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	52.17*	15.88*	1.89	29.70
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	10.73*	3.67	<1	20.50
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	50.53*	15.84*	2.47	30.00
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	42.71*	7.48*	1.31	22.40
ขนาดใหญ่	89	6.48*	9.03**	<1	21.40

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 45 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 46 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.69	น้อย = 43.90
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.87	น้อย = 44.73
เพศ			
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.77	น้อย = 43.99
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 47.14	น้อย = 44.62
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.66	น้อย = 43.85
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.75	น้อย = 44.76
มีรายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.65	น้อย = 42.78
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.37	น้อย = 44.06
บิดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.70	น้อย = 44.62
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 47.14	น้อย = 45.18
มารดามีรายได้ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.62	น้อย = 43.43
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.61	น้อย = 44.44
มารดามีรายได้สูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.81	น้อย = 44.53
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 47.17	น้อย = 45.17
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.41	น้อย = 44.13
บิดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.76	น้อย = 43.83
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.88	น้อย = 44.71
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.70	น้อย = 44.31
มารดามีระดับการศึกษาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.69	น้อย = 43.74
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.82	น้อย = 44.61
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 47.96	น้อย = 44.03
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.81	น้อย = 45.17
ขนาดใหญ่	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	มาก = 46.58	น้อย = 43.93
	การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	มาก = 46.82	น้อย = 43.69

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 47)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 46 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.69 และ 43.90) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.77 และ 43.99) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.66 และ 43.85) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.65 และ 42.78) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.70 และ 44.62) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.62 และ 43.43) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.81 และ 44.53) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.41 และ 44.13) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.76 และ 43.83) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.70 และ 44.31) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.69 และ 43.74) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 47.96 และ 44.03) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 46.58 และ 43.93) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของการถ่ายทอดทางวิชาชีพ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.87 และ 44.73) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 10 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.14 และ 44.62) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 46.75 และ 44.76) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 46.37 และ 44.06) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.14 และ 45.18) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 46.61 และ 44.44) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.17 และ 45.17) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.88 และ 44.71) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.82 และ 44.61) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 46.81 และ 45.17) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 46.82 และ 43.69)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับ

การศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มากกว่านิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ในด้านรวมและด้านย่อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นวิชาชีพ 2) ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 3) ด้านทักษะทางคลินิก 4) ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว ที่มีความแตกต่างกัน คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวม จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 47 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			
		เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ (ก)	สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ข)	กxข	ร้อยละการทำนาย
รวม	280.00	45.62*	10.14*	<1	18.50
เพศ					
ชาย	78.00	18.82*	6.70*	<1	30.10
หญิง	202.00	27.72*	4.00*	<1	14.80
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105.00	16.72*	1.71	<1	19.90
บิดามีรายได้สูง	175.00	25.40*	7.67*	<1	18.40
มารดามีรายได้ต่ำ	157.00	20.56*	9.68*	<1	19.00
มารดามีรายได้สูง	123.00	22.51*	1.30	<1	18.60
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	4.96*	2.09	<1	12.00
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	40.58*	8.11*	<1	20.90
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	6.96*	8.05*	<1	21.20
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	40.31*	3.60	<1	19.10
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	33.52*	6.38*	<1	19.20
ขนาดใหญ่	89.00	10.36*	2.40	<1	14.90

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 47 พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 48 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง
รวม	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.81	น้อย = 45.39
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.17	น้อย = 46.03
เพศ			
ชาย	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 48.41	น้อย = 45.53
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.83	น้อย = 46.11
หญิง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.58	น้อย = 45.34
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.89	น้อย = 46.04
รายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.72	น้อย = 44.89
บิดามีรายได้สูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.82	น้อย = 45.70
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.34	น้อย = 46.18
มารดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.83	น้อย = 45.54
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.47	น้อย = 45.90
มารดามีรายได้สูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.85	น้อย = 45.35
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.81	น้อย = 45.85
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.82	น้อย = 45.27
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.12	น้อย = 45.98
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.92	น้อย = 45.76
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.00	น้อย = 45.68
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 47.87	น้อย = 45.33
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 48.18	น้อย = 45.68
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 47.47	น้อย = 46.38
ขนาดใหญ่	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 46.91	น้อย = 44.87

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 47)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 48 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.81 และ45.39) และทุกกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 48.41 และ 45.53) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.58 และ 45.34) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย

47.72 และ 44.89) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.82 และ 45.70) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.83 และ 45.54) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.85 และ 45.35) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.81 และ 45.85) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.82 และ 45.27) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.92 และ 45.76) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.87 และ 45.33) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.18 และ 45.68) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 46.91 และ 44.87) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.17และ 46.03) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 7 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.83 และ 46.11) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 46.89 และ 46.04) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.34 และ 46.18) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.47 และ 45.90) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.12 และ 45.98) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.00 และ 45.68) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 47.47 และ 46.38)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมมาก คือ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์มาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2) นิสิตที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างกัน

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 49 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ระดับนัยสำคัญ
		เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน ก	สภาพแวดล้อมทางการเรียน ข	กxข	
รวม	280.00	10.15*	5.06*	<1	6.20
เพศ					
ชาย	78.00	4.76*	6.40*	<1	17.00
หญิง	202.00	5.30*	<1	<1	<1
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	238.00	6.05*	1.74	<1	3.50
บิดามีรายได้สูง	42.00	2.72	10.80*	6.24*	2.50
มารดามีรายได้ต่ำ	253.00	8.63	3.43	<1	5.10
มารดามีรายได้สูง	27.00	0.05	4.22	7.06*	3.70
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	1.07	1.41	1.32	6.10
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	10.81*	3.70	<1	7.50
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	1.47	6.65*	<1	13.50
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	10.02*	<1	<1	5.60
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	5.21*	1.62	<1	0.05
ขนาดใหญ่	89.00	4.94*	4.35*	<1	11.20

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 49 พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงและนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูงมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 50 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ตาม เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง

กลุ่ม						12	11	21
เจตคติที่ดีฯ	สภาพแวดล้อมฯ	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	44.71	43.89	43
มาก	ดี	22	20	49.05	6.80	4.34*	5.16*	6.05*
น้อย	ดี	12	7	44.71	11.50		0.82*	1.71*
น้อย	ไม่ดี	11	9	43.89	10.20			0.89*
มาก	ไม่ดี	21	6	43.00	12.40			

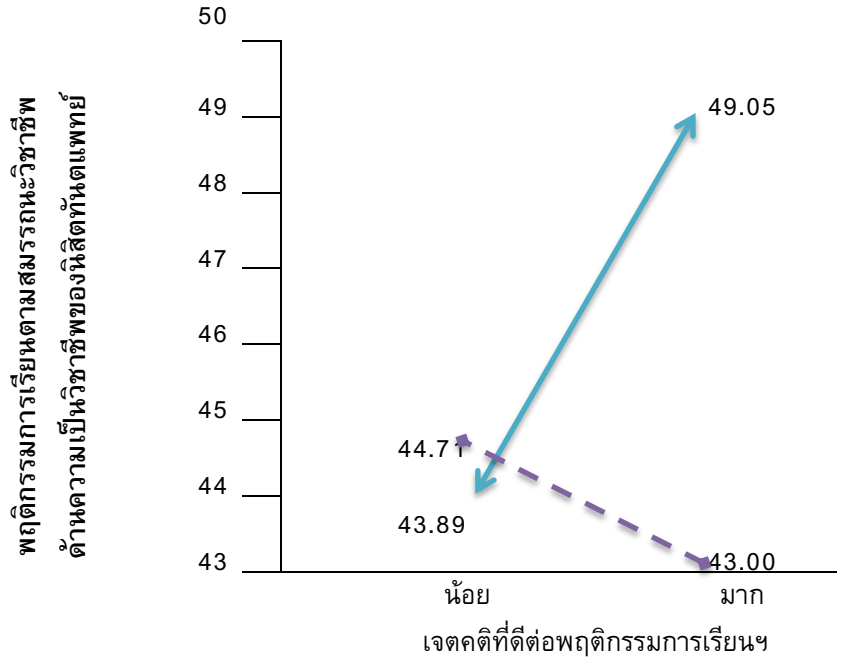

ภาพประกอบ 13 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 50 และภาพประกอบ 13) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 49.05) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 43.00)

ตาราง 51 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11	12	21
เจตคติที่ดีฯ	สภาพแวดล้อมฯ					45.57	44.6	41.67
มาก	ดี	22	12	49.25	10.70	3.68*	4.65*	7.58*
น้อย	ไม่ดี	11	7	45.57	14.00		0.97*	3.90*
น้อย	ดี	12	5	44.60	16.50			2.93*
มาก	ไม่ดี	21	3	41.67	21.30			

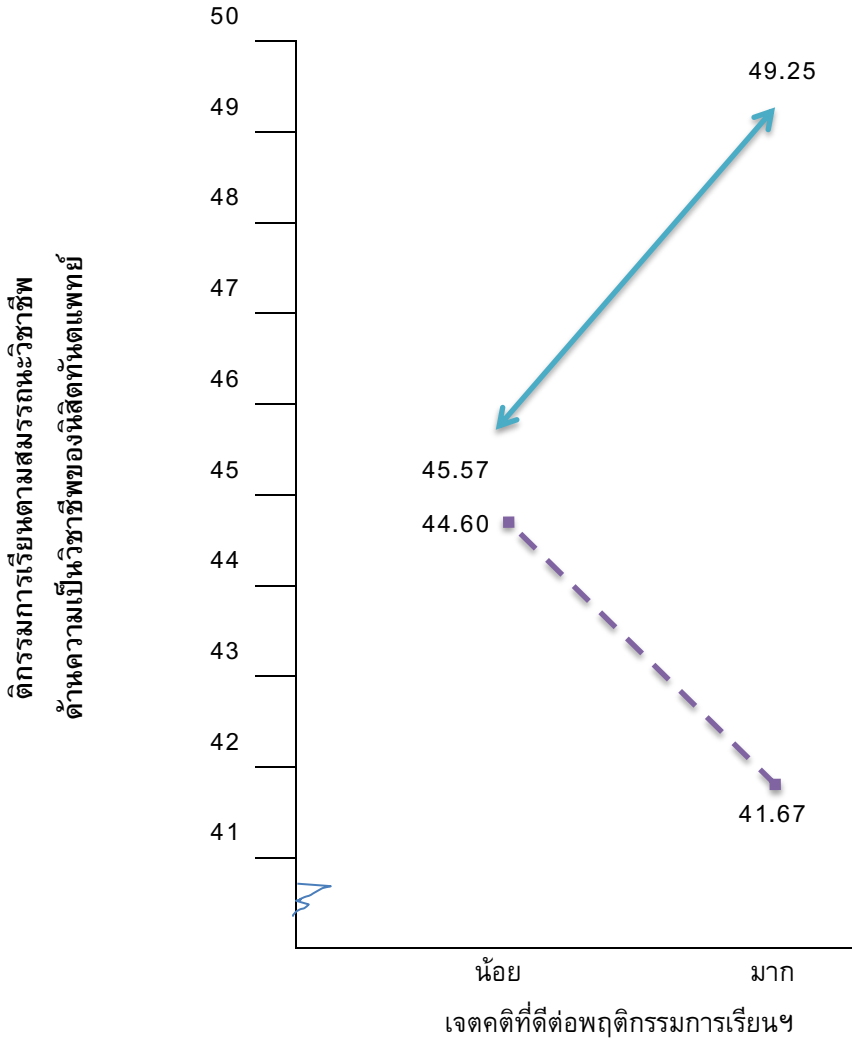

ภาพประกอบ 14 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูงเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 51 และภาพประกอบ 14)โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 49.25) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 41.67)

ตาราง 52 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพฯ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	46.61	น้อย	=	45.05
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	46.38	น้อย	=	45.28
เพศ							
ชาย	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	47.41	น้อย	=	45.33
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	47.58	น้อย	=	45.17
หญิง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	46.25	น้อย	=	44.94
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	46.50	น้อย	=	45.17
บิดามีรายได้สูง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	46.88	น้อย	=	43.44
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	46.66	น้อย	=	44.86
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	47.69	น้อย	=	44.68
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	46.68	น้อย	=	44.99
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	46.59	น้อย	=	45.19
ขนาดใหญ่	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	46.72	น้อย	=	44.87
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก	=	46.66	น้อย	=	44.93

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 49)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 52 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.61 และ 45.05) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 7 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.41 และ 45.33) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 46.25 และ 44.94) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 46.50 และ 45.17) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.66 และ 44.86) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.68 และ 44.99) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 46.59 และ45.19) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 46.72 และ 44.87) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อม

ทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.38 และ 45.28) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 4 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.58 และ 45.17) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 46.88 และ 43.44) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.69 และ 44.68) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 46.66 และ 44.93)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะด้านความเป็นวิชาชีพมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดาและมารดามีรายได้สูง 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 3) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มีที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 53 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการทำนาย
		เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน		
		ก	ข	กxข	
รวม	280.00	15.11*	<1	1.16	6.30
เพศ					
ชาย	78.00	8.08*	1.42	<1	14.20
หญิง	202.00	9.07*	<1	3.33	5.80
บิดามีรายได้/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105.00	7.56*	<1	1.32	11.40
บิดามีรายได้สูง	175.00	4.27*	<1	7.04**	7.50
มารดามีรายได้ต่ำ	157.00	9.97*	2.70	<1	8.70
มารดามีรายได้สูง	123.00	3.38	<1	2.75	6.00
บิดามีระดับการศึกษา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	8.65*	<1	<1	13.30
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	6.52*	2.34	1.98	6.10
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	10.17*	<1	<1	15.30
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	6.56*	<1	<1	4.30
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	11.79*	2.73	2.53	9.80
ขนาดใหญ่	89.00	2.48	1.49	<1	5.10

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 53 พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 54 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง

กลุ่ม		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11	21	12
เจตคติที่ดีฯ	สภาพแวดล้อมฯ					47.21	46.84	45.95
มาก	ดี	22	59	48.92	5.30	1.71*	2.08*	2.97*
น้อย	ไม่ดี	11	38	47.21	6.60		0.37*	1.26*
มาก	ไม่ดี	21	38	46.84	6.60			0.89*
น้อย	ดี	12	48	45.95	6.50			

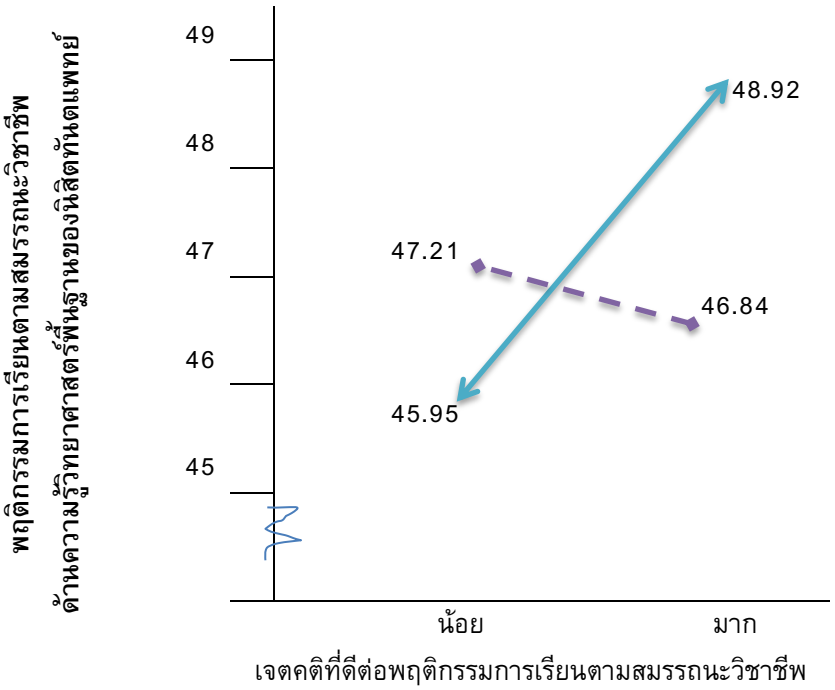

ภาพประกอบ 15 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง

สภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 54 และภาพประกอบ 15) โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 48.92) จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพน้อยและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี (ค่าเฉลี่ย 45.95)

ตาราง 55 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ					
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง			กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ		
รวม	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	48.22	น้อย	=	46.21
เพศ							
ชาย	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	49.72	น้อย	=	46.97
หญิง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	47.71	น้อย	=	45.90
รายได้ของบิดา/มารดา							
บิดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	48.54	น้อย	=	45.97
บิดามีรายได้สูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	47.88	น้อย	=	46.58
มารดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	48.41	น้อย	=	46.21
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา							
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	49.14	น้อย	=	45.96
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	47.77	น้อย	=	46.24
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	49.27	น้อย	=	45.84
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	47.86	น้อย	=	46.32
ขนาดของมหาวิทยาลัย							
ขนาดเล็ก	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก	=	48.43	น้อย	=	46.26

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 53)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 55 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.22 และ 46.21) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย

(ค่าเฉลี่ย 49.72 และ 46.97) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.71และ 45.90) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.54 และ 45.97) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.88 และ 46.58) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 48.41และ46.21) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.14 และ 45.96) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.77 และ46.24) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.27 และ 45.84) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.86 และ 46.32) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.43 และ 46.26) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ไม่แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์นิสิตที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 56 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละการคำนวณ
		เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน		
		ก	ข	กxข	
รวม	280	34.05*	7.05*	1.18	14.40
เพศ					
ชาย	78	11.94*	2.00	1.77	19.30
หญิง	202	22.91*	4.79*	<1	13.30
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105	13.49*	3.77	1.17	20.10
บิดามีรายได้สูง	175	17.37*	2.40	<1	11.00
มารดามีรายได้ต่ำ	157	15.96*	10.26*	1.61	18.00
มารดามีรายได้สูง	123	15.54*	<1	<1	12.30
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	2.59	4.58*	<1	13.20
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	32.53*	3.35	<1	15.90
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	5.34*	8.62*	<1	20.20
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	29.89*	1.25	1.31	14.20
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191	23.75*	5.75*	1.53	15.00
ขนาดใหญ่	89	9.45*	<1	<1	12.10

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 56 พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 57 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.28	น้อย = 46.58
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.54	น้อย = 47.31
เพศ			
ชาย	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.43	น้อย = 46.72
หญิง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.25	น้อย = 46.52
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.51	น้อย = 47.26
บิดามีรายได้/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.24	น้อย = 46.14
บิดามีรายได้สูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.30	น้อย = 46.92
มารดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.48	น้อย = 46.84
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 49.22	น้อย = 47.10
มารดามีรายได้สูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.14	น้อย = 46.54
บิดามีระดับการศึกษา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 49.60	น้อย = 47.15
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.35	น้อย = 46.41
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.28	น้อย = 46.81
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 49.61	น้อย = 46.48
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.42	น้อย = 46.60
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 49.62	น้อย = 46.77
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 48.89	น้อย = 47.50
ขนาดใหญ่	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	มาก = 48.46	น้อย = 46.13

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 56)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 57 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ แปรปรวนไปตามระดับของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 49.28 และ 46.58) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 11 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 49.43 และ 46.72) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 49.25 และ 46.52) นิสิตทันตแพทย์ที่

บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.24 และ 46.14) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.30 และ 46.92) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.48 และ 46.84) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 49.14 และ 46.54) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.35 และ 46.41) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.28 และ 46.81) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 49.42 และ 46.60) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 49.62 และ 46.77) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 48.46 และ 46.13) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 48.54 และ 47.31) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 5 กลุ่มย่อย จาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 48.51 และ 47.26) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.22 และ 47.10) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.60 และ 47.15) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ (ค่าเฉลี่ย 49.61 และ 46.48) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.89 และ 47.50)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์

การนำเสนอผลของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมดังต่อไปนี้

ตาราง 58 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ พิจารณาตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ			ร้อยละของผลรวมกำลังสองทั้งหมด
		เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนฯ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน		
		ก	ข	กxข	
รวม	280.00	38.57*	7.76*	<1	15.80
เพศ					
ชาย	78.00	17.03*	4.07*	<1	26.00
หญิง	202.00	22.10*	3.81	<1	12.40
รายได้ของบิดา/มารดา					
บิดามีรายได้ต่ำ	105.00	14.02*	2.34	<1	18.60
บิดามีรายได้สูง	175.00	22.13*	3.47	<1	14.30
มารดามีรายได้ต่ำ	157.00	19.13*	3.38	<1	15.00
มารดามีรายได้สูง	123.00	16.24*	3.25	<1	15.80
ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา					
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65.00	2.92	<1	<1	7.70
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215.00	36.00*	7.24*	<1	19.00
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72.00	2.74	1.68	<1	7.40
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208.00	39.46*	5.93*	<1	19.90
ขนาดของมหาวิทยาลัย					
ขนาดเล็ก	191.00	35.11*	3.73	<1	18.40
ขนาดใหญ่	89.00	5.42*	2.46	<1	10.10

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ตาราง 58 พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 59 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ตามระดับตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดี่ยว ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.34	น้อย = 44.14
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.46	น้อย = 45.02
เพศ			
ชาย	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.71	น้อย = 43.80
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.71	น้อย = 44.80
หญิง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.19	น้อย = 44.28
มีรายได้ของบิดา/มารดา			
บิดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 46.91	น้อย = 43.29
บิดามีรายได้สูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.58	น้อย = 44.69
มารดามีรายได้ต่ำ	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.18	น้อย = 43.98
มารดามีรายได้สูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.47	น้อย = 44.42
มีระดับการศึกษาของบิดา/มารดา			
บิดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.48	น้อย = 44.06
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.54	น้อย = 45.00
มารดามีระดับการศึกษาสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 47.53	น้อย = 43.89
	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	มาก = 46.41	น้อย = 45.00
ขนาดของมหาวิทยาลัย			
ขนาดเล็ก	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 48.20	น้อย = 44.78
ขนาดใหญ่	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน	มาก = 45.26	น้อย = 43.00

หมายเหตุ นำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยที่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 58)

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรอิสระทีละตัวแปร ตามตาราง 59 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับปฏิสัมพันธ์ระดับของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.34 และ 44.14) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 47.71 และ 43.80) นิสิตทันตแพทย์หญิง (ค่าเฉลี่ย 47.19 และ 44.28) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 46.91 และ 43.29) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.58 และ 44.69) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.18 และ 43.98) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 47.47 และ 44.42) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 47.48 และ 44.06) นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย

47.53 และ 43.89) นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 48.20 และ 44.78) และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 45.26 และ 43.00) ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์แปรปรวนไปตามระดับของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.46 และ 45.02) และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 3 กลุ่มย่อยจาก 12 กลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย (ค่าเฉลี่ย 46.71 และ 44.80) นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.54 และ 45.00) และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง (ค่าเฉลี่ย 46.41 และ 45.00)

สรุปได้ว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากมาก ได้แก่ 1) นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์หญิง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2) นิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาสูง และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง

5. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ตัวแปรปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายตามสมมติฐานข้อที่ 5

5.1 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 ปัจจัยทางสังคม และตัวทำนายชุดที่ 2 ปัจจัยทางจิตเป็นตัวทำนายตามลำดับ

ตาราง 60 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ชุดที่ 1 (กลุ่มปัจจัยทางสังคม 1-3)			ชุดที่ 2 (กลุ่มปัจจัยทางจิต 4-7)			%
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	ทำนายเพิ่มขึ้น
รวม	280	17.40***	1, 2, 3	.161, .246, .251	44.20***	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	.113, .122, .116, .108, .152, .258, .210	26.80
ชาย	78	16.20***	2, 3	.286, .248	42.50***	2, 3, 4, 6, 7	.139, .119, .143, .343, .177	26.30
หญิง	202	23.00***	1, 3	.323, .252	58.20***	1, 5, 7	.222, .409, .274	34.60
บิดามีรายได้ต่ำ	105	20.10***	2, 3	.263, .241	54.10***	5, 7	.289, .261	34.00
บิดามีรายได้สูง	175	15.10***	2, 3	.237, .258	38.80***	4, 6, 7	.154, .264, .211	23.70
มารดามีรายได้ต่ำ	157	18.80***	1, 2, 3	.210, .241, .201	52.80***	1, 4, 5, 6, 7	.137, .138, .294, .151, .217	34.00
มารดามีรายได้สูง	123	16.60***	2, 3	.251, .317	38.90***	3, 6, 7	.187, .379, .214	22.30
การศึกษาของบิดาต่ำ	65	23.70***	2, 3	.286, .344	44.70***	2, 3	.211, .236	21.00
การศึกษาของบิดาสูง	215	16.70***	1, 2, 3	.167, .243, .226	45.50***	5, 6, 7	.173, .247, .218	28.80
การศึกษาของมารดาต่ำ	72	38.80***	1, 2, 3	.383, .288, .280	52.20***	1, 2, 6	.319, .224, .291	13.40
การศึกษาของมารดาสูง	208	12.40***	2, 3	.255, .220	45.70***	6, 7	.266, .274	33.30
มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก	191	14.20***	1, 3	.212, .269	44.50***	1, 5, 6, 7	.152, .144, .347, .226	30.30
มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่	89	20.20***	2, 3	.385, .225	48.50***	2, 4, 7	.387, .320, .173	28.30

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้น หมายถึง เปอร์เซ็นต์การทำนายที่เปลี่ยนไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายเข้าไปใหม่ ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1:

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน
2. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
3. การสนับสนุนทางครอบครัว
4. เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค
5. เชาวน์อารมณ์
6. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
7. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรรถนะฯ

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 60) โดยใช้ชุดตัวแปรปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายกลุ่มที่ 1 ปรากฏว่า ปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมอย่างมีนัยสำคัญได้ร้อยละ 17.40 ซึ่งมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางครอบครัว การถ่ายทอดทางวิชาชีพ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .251, .246 และ .161 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ระหว่างร้อยละ 12.40 ถึง ร้อยละ 38.80 โดยสามารถทำนายได้สูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .383, .288 และ .280 ตามลำดับ) และทำนายได้ต่ำสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .255 และ .220 ตามลำดับ) และชุดที่ 2 เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ โดยเอาชุดปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เข้าร่วมทำนายลำดับที่ 2 เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.80 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เชาวน์อารมณ์ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางการเรียน เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค (ค่าเบต้า .258, .210, .152, .122, .116, .113 และ .108 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมทุกประเภท สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.40 ถึงร้อยละ 34.60 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .409, .274 และ .222 ตามลำดับ) และทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .319, .291 และ .224 ตามลำดับ)

5.2 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 ปัจจัยทางสังคม และตัวทำนายชุดที่ 2 ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายตามลำดับ

ตาราง 61 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ชุดที่ 1 (กลุ่มปัจจัยทางสังคม 1-3)			ชุดที่ 2 (กลุ่มปัจจัยทางจิต 4-7)			**%**
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	ทำนายเพิ่มขึ้น
รวม	280	8.10***	1, 3	.226, .200	14.90***	1, 3, 6	.191, .132, .173	6.80
ชาย	78	5.90**	3	.203	13.60***	3, 6	.143, .254	7.70
หญิง	202	20.20***	1	.428	39.50***	1, 2, 5	.347, .260, .415	19.30
บิดามีรายได้ต่ำ	105	6.80	-		19.50	5	.269	12.70
บิดามีรายได้สูง	175	12.00***	1, 3	.336, .200	19.00	1, 6	.302, .187	7.00
มารดามีรายได้ต่ำ	157	7.90**	1	.238	22.20	1, 5	.180, .344	14.30
มารดามีรายได้สูง	123	10.30**	1, 3	.226, .278	21.90	1, 3, 6	.242, .204, .330	11.60
การศึกษาของบิดาต่ำ	65	10.60			25.40*	5	.303	14.80
การศึกษาของบิดาสูง	215	8.20***	1, 3	.249, .195	16.70***	1, 6	.229, .224	8.50
การศึกษาของมารดาต่ำ	72	24.50***	1	.370	29.10**	1	.330	4.60
การศึกษาของมารดาสูง	208	5.20*	1, 3	.184, .193	17.70***	1, 6	.155, .239	12.50
มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก	191	9.40***	1, 3	.252, .235	19.10***	1, 3, 6	.199, .170, .232	9.70
มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่	89	12.60**			23.30**	1	.175	10.70

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้น หมายถึง เปอร์เซ็นต์การทำนายที่เปลี่ยนไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายเข้าไปใหม่ ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1:
1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน
2. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
3. การสนับสนุนทางครอบครัว

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2:
4. เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค
5. เชาวน์อารมณ์
6. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
7. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะฯ

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 61) โดยใช้ชุดตัวแปรปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายกลุ่มที่ 1 ปรากฏว่า ปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมอย่างมีนัยสำคัญได้ร้อยละ 8.10 ซึ่งมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนและการสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .226 และ .200 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายระหว่างร้อยละ 5.20 ถึง ร้อยละ 24.50 โดยสามารถทำนายได้สูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .370) และทำนายได้ต่ำสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .193 และ .184 ตามลำดับ) และชุดที่ 2 เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ โดยเอาชุดปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร เข้าร่วมทำนายลำดับที่ 2 เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.80 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และการสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .191, .173 และ .132 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมบางกลุ่ม สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.60 ถึงร้อยละ 19.30 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุด เป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เชาวน์อารมณ์ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .415, .347 และ .260 ตามลำดับ) และทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดเป็นนิสิตทันแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .330)

5.3 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 ปัจจัยทางสังคม และตัวทำนายชุดที่ 2 ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายตามลำดับ

ตาราง 62 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ชุดที่ 2 (กลุ่มปัจจัยทางสังคม 1-3)			ชุดที่ 2 (กลุ่มปัจจัยจิต 4-7)			% ทำนายที่เพิ่มขึ้น
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	
รวม	280	3.30*	1		13.40***	6,7	.150, .167	10.10
ชาย	78	2.90			12.30***	4, 6	.188, .187	9.40
หญิง	202	7.50			25.70**	7	0.382	18.20
บิดามีรายได้ต่ำ	105	6.20			19.30**	7	.279	13.10
บิดามีรายได้สูง	175	4.10*	3	.177	13.80***	4	.226	9.70
มารดามีรายได้ต่ำ	157	4.30			16.50***	7	.270	12.20
มารดามีรายได้สูง	123	5.50*	3	.191	15.60**	4, 6	.224, .214	10.10
บิดามีระดับการศึกษาต่ำ	65	8.30			22.10*	7	.376	13.80
บิดามีระดับการศึกษาสูง	215	3.40			14.00***	4	.183	10.60
มารดามีระดับการศึกษาต่ำ	72	10.90*	1	0.332	17.80*	1	.290	6.90
มารดามีระดับการศึกษาสูง	208	4.40*	2	0.20	15.40***	4	.182	11.00
มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก	191	4.90*	1, 3	.179, .144	14.60***	1, 7	.162, .179	9.70
มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่	89	4.40			16.20*	2, 4	.270, .258	11.80

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้น หมายถึง เปอร์เซ็นต์การทำนายที่เปลี่ยนไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายเข้าไปใหม่ ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1:
1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน
2. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
3. การสนับสนุนทางครอบครัว

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2:
4. เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค
5. เชาวน์อารมณ์
6. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
7. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะฯ

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 62) โดยใช้ชุดตัวแปรปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายกลุ่มที่ 1 ปรากฏว่า ปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมอย่างมีนัยสำคัญได้ร้อยละ 3.30 มีตัวทำนาย คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนและในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายระหว่างร้อยละ 2.90 ถึง ร้อยละ 10.90 โดยสามารถทำนายได้สูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .332) และทำนายได้ต่ำสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .177) และชุดที่ 2 เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ โดยเอาชุดปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร เข้าร่วมทำนายลำดับที่ 2 เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.10 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (ค่าเบต้า .167 และ .150 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมทุกกลุ่มสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.90 ถึงร้อยละ 18.20 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ (ค่าเบต้า .382) และสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .290)

5.4 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 ปัจจัยทางสังคม และตัวทำนายชุดที่ 2 ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายตามลำดับ

ตาราง 63 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 12 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ชุดที่ 1 (กลุ่มปัจจัยทางสังคม 1-3)			ชุดที่ 2 (กลุ่มปัจจัยทางจิต 4-7)			% ทำนายเพิ่มขึ้น
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	
รวม	280	15.60***	2, 3	.252, .279	38.20***	2, 3, 4, 6, 7	.146, .148, .144, .194, .261	22.60
ชาย	78	15.30**	2, 3	.247, .273	40.30***	5, 7	.257, .271	25.00
หญิง	202	16.90***	2, 3	.252, .303	39.00***	3, 4, 6, 7	.143, .164, .245, .256	22.10
บิดามีรายได้ต่ำ	105	18.50***	3	.263	44.20***	3, 7	.165, .274	25.70
บิดามีรายได้สูง	175	15.20***	2, 3	.295, .297	38.00***	2, 3, 4, 6, 7	.206, .145, .225, .194, .261	22.80
มารดามีรายได้ต่ำ	157	18.30***	1, 2, 3	.170, .258, .220	44.30***	2, 4, 7	.168, .228, .230	26.00
มารดามีรายได้สูง	123	15.40***	2, 3	.233, .351	36.10***	3, 6, 7	.201, .299, .305	20.70
การศึกษาของบิดาต่ำ	65	22.90***	2, 3	.317, .300	34.80***	2	.266	11.90
การศึกษาของบิดาสูง	215	14.80***	2, 3	.242, .278	42.30***	4, 6, 7	.172, .168, .273	27.50
การศึกษาของมารดาต่ำ	72	31.70***	1, 2, 3	.317, .294, .252	40.60***	1, 2, 6	.297, .250, .237	8.90
การศึกษาของมารดาสูง	208	12.60***	2, 3	.268, .268	42.20***	2, 4, 6, 7	.155, .156, .203, .308	29.60
มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก	191	14.80***	2, 3	.195, .295	40.10***	3, 6, 7	.135, .319, .260	25.30
มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่	89	13.50***	2, 3	.313, .245	43.00***	2, 4, 7	.344, .413, .207	29.50

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้น หมายถึง เปอร์เซ็นต์การทำนายที่เปลี่ยนไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายเข้าไปใหม่ ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1:
1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน
2. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
3. การสนับสนุนทางครอบครัว

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2:
4. เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค
5. เชาวน์อารมณ์
6. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
7. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะฯ

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 63) โดยใช้ชุดตัวแปรปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายกลุ่มที่ 1 ปรากฏว่า ปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมอย่างมีนัยสำคัญได้ร้อยละ 15.60 ซึ่งมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางครอบครัว การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .279 และ .252 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม ระหว่างร้อยละ 12.60 ถึง ร้อยละ 31.70 โดยสามารถทำนายได้สูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .317, .294 และ .252 ตามลำดับ) และทำนายได้ต่ำสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .268 และ .268 ตามลำดับ) และชุดที่ 2 เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ โดยเอาชุดปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร เข้าร่วมทำนายลำดับที่ 2 เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.60 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การสนับสนุนทางครอบครัว การถ่ายทอดทางวิชาชีพ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค (ค่าเบต้า .261, .194, .148, .146, และ .144 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.90 ถึงร้อยละ 29.60 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .308, .203, 156 และ .155 ตามลำดับ) และทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (ค่าเบต้า .297, .250 และ .237 ตามลำดับ)

5.5 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ เมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 ปัจจัยทางสังคม และตัวทำนายชุดที่ 2 ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายตามลำดับ

ตาราง 64 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ด้วยชุดทำนายปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลัก

กลุ่ม	จำนวน	ชุดที่ 1 (กลุ่มปัจจัยทางสังคม 1-3)			ชุดที่ 2 (กลุ่มปัจจัยทางจิต 4-7)			**% ทำนายเพิ่มขึ้น**
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	
รวม	280	16.10***	2, 3	.336, .145	37.70***	2, 5, 6, 7	.220, .203, .238, .150	21.60
ชาย	78	13.80***	2	.350	33.90***	2, 6	.210, .301	20.10
หญิง	202	25.70***	1, 2	.235, .341	54.40***	2, 5	.237, .401	28.70
บิดามีรายได้ต่ำ	105	21.50***	2, 3	.261, .245	56.30***	1, 5, 7	.161, .303, .212	34.80
บิดามีรายได้สูง	175	14.30***	2	.387	29.80***	2, 5, 6	.286, .173, .219	15.50
มารดามีรายได้ต่ำ	157	15.40***	2, 3	.316, .160	45.10***	2, 5, 6, 7	.209, .285, .195, .174	29.70
มารดามีรายได้สูง	123	16.20***	2	.366	29.30***	2, 6	.242, .268	13.10
การศึกษาของบิดาต่ำ	65	13.20*	2, 3	.257, .256	32.90***	6	.348	19.70
การศึกษาของบิดาสูง	215	17.70***	2	.370	41.00***	2, 5, 6, 7	.238, .224, .199, .179	23.30
การศึกษาของมารดาต่ำ	72	24.50***	2, 3	.322, .273	47.20***	2, 5, 6	.256, .278, .358	22.70
การศึกษาของมารดาสูง	208	14.30***	2	.347	38.60***	2, 5, 6, 7	.222, .185, .190, .256	24.30
มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก	191	9.20***	2	.219	35.00***	5, 6, 7	.199, .286, .224	25.80
มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่	89	18.20***	2, 3	.371, .199	37.00***	2, 4	.369, .254	18.80

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้น หมายถึง เปอร์เซ็นต์การทำนายที่เปลี่ยนไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายเข้าไปใหม่ ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1:

1. หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียน
2. หมายถึง การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
3. หมายถึง การสนับสนุนทางครอบครัว

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2:

4. หมายถึง เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค
5. หมายถึง เชาวน์อารมณ์
6. หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
7. หมายถึง เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะฯ

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 64) โดยใช้ชุดตัวแปรปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายกลุ่มที่ 1 ปรากฏว่า ปัจจัยทางสังคม 3 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมอย่างมีนัยสำคัญได้ร้อยละ 16.10 ซึ่งมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว (ค่าเบต้า .336 และ .145 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม ระหว่างร้อยละ 9.20 ถึง ร้อยละ 25.70 โดยสามารถทำนายได้สูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .341 และ .235 ตามลำดับ) และทำนายได้ต่ำสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .219) และชุดที่ 2 เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ โดยเอาชุดปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร เข้าร่วมทำนายลำดับที่ 2 เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่า สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.60 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ (ค่าเบต้า .238, .220, .203 และ .150 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.10 ถึงร้อยละ 34.80 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .303, .212 และ .161 ตามลำดับ) และทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .268 และ .242 ตามลำดับ)

จึงสรุปได้ว่า เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ จากตัวแปรปัจจัยทางจิต 4 ตัว ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 2 สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ทั้งในด้านรวมและด้านย่อยได้เพิ่มขึ้นจากตัวทำนายปัจจัยทางสังคม 3 ตัว ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว ที่ได้ทำนายไว้ในลำดับที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มรวมและในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม โดยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์สามารถทำนายในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.80 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เชาวน์อารมณ์ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางการเรียน

เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค (ค่าเบต้า .258, .210, .152, .122, .116, .113 และ .108 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมทุกประเภท สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.40 ถึงร้อยละ 34.60 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .409, .274 และ .222 ตามลำดับ) ส่วนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.90 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การสนับสนุนทางครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (ค่าเบต้า .191, .173 และ .132 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมบางกลุ่มสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.60 ถึงร้อยละ 19.30 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เชาวน์อารมณ์ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .415, .347 และ .260 ตามลำดับ) พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.10 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (ค่าเบต้า .167 และ .150 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.90 ถึงร้อยละ 18.20 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ (ค่าเบต้า .382) พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.60 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การสนับสนุนทางครอบครัว การถ่ายทอดทางวิชาชีพ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค (ค่าเบต้า .261, .194, .148, .146, และ .144 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.90 ถึงร้อยละ 29.60 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค การถ่ายทอดทางวิชาชีพ (ค่าเบต้า .308, .203, 156 และ .155 ตามลำดับ) และสุดท้ายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ในกลุ่มรวมสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.60 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ (ค่าเบต้า .238, .220, .203 และ .150 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมสามารถทำนายได้ทุกกลุ่ม โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.10 ถึงร้อยละ 34.80 โดยสามารถทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .303, .212 และ .161 ตามลำดับ)

6. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Analysis) ด้วยวิธีสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ตาราง 65 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1	1.1	1.2	1.3	1.4	2	2.1	2.2
1. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ	4.68	3.24								
1.1 ด้านความเป็นวิชาชีพ	4.60	.41	.702*							
1.2 ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	4.74	.44	.607*	.415*						
1.3 ด้านทักษะทางคลินิก	4.81	.41	.833*	.362*	.409*					
1.4 ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	4.59	.46	.808*	.316*	.288*	.648*				
2. ความสุขในการเรียน	3.87	.67	.294*	.179*	.140*	.191*	.329*			
2.1 ด้านความพึงพอใจในชีวิต	3.39	1.09	.175*	.107	.106	.077	.217*	.924*		
2.2 ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง	4.06	.79	.279*	.195*	.139*	.207*	.264*	.823*	.664*	
2.3 ด้านความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่น	4.33	.58	.305*	.150*	.082	.253*	.356*	.389*	.127*	.120*

*นัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ จากตาราง 65 สรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพต่อความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ในด้านรวมและด้านย่อยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .294 ในแต่ละด้านย่อยของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพต่อความสุขในการเรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากมีความสัมพันธ์สูงสุดกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .329 และพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์

พื้นฐานมีความสัมพันธ์กันต่ำสุดต่อความสุขในการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .140 ส่วนด้านอื่นของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมีความสัมพันธ์ต่อความสุขในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ สรุปว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนด้านรวมอยู่ในระดับต่ำ แต่พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมต่อความสุขในการเรียนด้านความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่นมีอยู่ในระดับปานกลาง

บทที่ 5
การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยประเภทศึกษาสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบทั้งปัจจัยทางจิต ปัจจัยทางสังคม และลักษณะชีวสังคม ว่ามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มากน้อยเพียงใด และเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 5 จำนวนรวมทั้งสิ้น 280 คน

ในบทนี้ประกอบด้วยหัวข้อหลักตามลำดับ ได้แก่ 1) การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน 2) ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ และข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งจะนำเสนอดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

การนำเสนอการสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยในบทนี้ จะมีการนำเสนอสมมติฐานการวิจัยในแต่ละหัวข้อ เริ่มจากการสรุปผลการวิจัยในตอนต้นเพื่อให้เป็นผลที่สำคัญเป็นภาพรวมของการวิจัยว่า ผลสนับสนุนการวิจัยที่กำหนดขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด จากนั้นเป็นการอภิปรายผลการวิจัยร่วมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยกับองค์ความรู้ที่มีอยู่และสะท้อนถึงความสำคัญของผลการวิจัยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อผู้ที่จะทำการวิจัยเรื่องนี้ต่อไป

1. สมมติฐานข้อที่ 1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ เชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยวิเคราะห์ตัวแปรตามทั้งด้านรวมและด้านย่อยทีละด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1.1 เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ชาย นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้ต่ำ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5 เชาวน์อารมณ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานบางส่วน

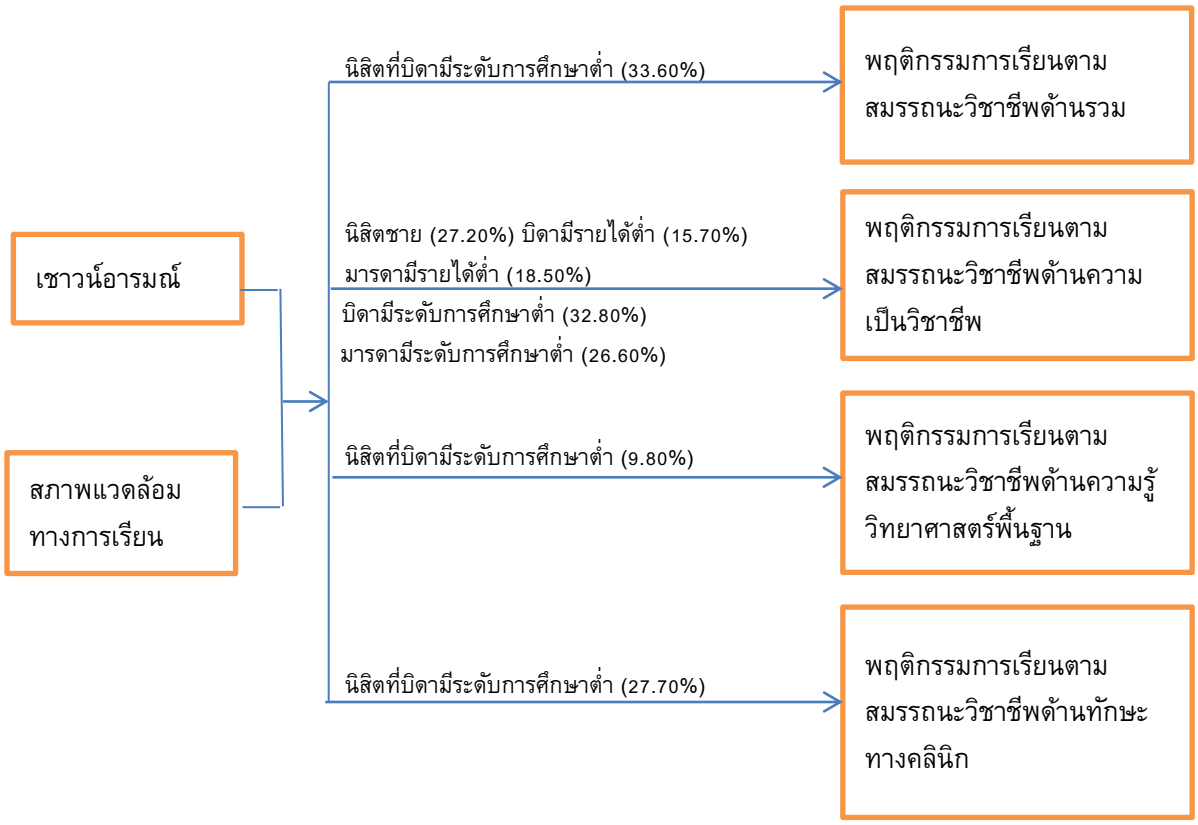

ภาพประกอบ 16 ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ (ภาพประกอบ 16) พิจารณาตามตัวแปรอิสระทีละ 2 ตัว คือ เชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐาน ดังนี้ 1) พบว่านิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อม

ทางการเรียนไม่ดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ด้านรวมมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี 2) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ชาย ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี 3) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มารดามีรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และบิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี 4) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี 5) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมดี 6) พบว่านิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ด้านทักษะทางคลินิกมากกว่านิสิตที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นทำให้พบว่า สมมติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุนผลบางส่วน ซึ่งผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์อารมณ์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยพบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์สูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดีกลับมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพสูงกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีเชาวน์อารมณ์ต่ำและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่แตกต่างกัน ผลแสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มากกว่าปัจจัยภายนอกที่เป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียน เนื่องจากนิสิตทันตแพทย์สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง เข้าใจความรู้สึกและความต้องการของตนเองและผู้อื่นได้ดี รู้จักสร้างแรงจูงใจในการเรียนด้วยตนเองและความต้องการของตนเองได้ดี สามารถปรับตนเองไปตามสถานการณ์ต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาขณะเรียนฝึกปฏิบัติในคลินิก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของการ์ดเนอร์ (Gardner. 1989, อ้างอิงจาก,; Goleman. 1995: 43-44) และ ซาโลเวส (Saloves. 1990, อ้างอิงจาก,; Goleman. 1995: 43-44) กล่าวว่า บุคคลที่มีลักษณะเชาวน์อารมณ์สูงเป็นบุคคลที่สามารถรับรู้อารมณ์ตน ตระหนักรู้ในความคิด ความรู้สึก ที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้เมื่อมีสิ่งต่างๆ เข้ามากระทบ สามารถเข้าใจอารมณ์และความต้องการของคนอื่น สามารถดูแลสัมพันธภาพและสามารถปรับตัวเองได้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในสังคมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ สุรศิลป์ (2549) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบเชาวน์อารมณ์ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษายโสธร เขตหนึ่ง จังหวัดยโสธร ผลพบว่า เชาวน์อารมณ์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงและร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญตัวที่ทำนายได้สูงสุดคือ การรู้จักตนเอง (F =195.227, P= .000) ส่วน พิสณฑ์ เกิดศิลป์ (2546) ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของเชาวน์ปัญญา เชาวน์อารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ 15 ตัวของตัวแปรแฝงของเชาวน์อารมณ์ 5 ตัวแปรร่วมกันทำนายแต้มเฉลี่ยสะสม ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้ร้อยละ 15.90

ดังนั้นแม้นิสิตจะรู้สึกว่ามีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี คือ มีความพร้อมน้อยด้านทรัพยากรวัตถุ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และทรัพยากรบุคคล ได้แก่ อาจารย์ เพื่อน เจ้าหน้าที่ ส่งผลทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเรียน ซึ่งมีการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตทันตแพทย์ 8 มหาวิทยาลัย ที่เปิดสอนสาขาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตของโครงการโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข (2549) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นและความรู้สึกด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบสาเหตุที่น่าสนใจ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับคณาจารย์ ที่เกิดขึ้นจากความหวังดี มีเกณฑ์การประเมินขั้นต่ำที่จริงจังมาก มีมุมมองกับผลงานที่ต่างกัน ทำให้เกณฑ์คะแนนและการประเมินการผ่านแตกต่างกัน และอีกทั้งความร่วมมือของผู้ป่วย ที่มาตามนัดและไม่มาตามนัด เพราะจะมีความสัมพันธ์กับเวลาในการเก็บคะแนนโดยรวม และถ้าผู้ป่วยมีโรคทางทันตกรรมที่อาการรุนแรงจะทำให้นิสิตต้องใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยนานกว่าปกติ บางครั้งไม่สามารถรักษาผู้ป่วยได้ทันตามกำหนดเวลา แม้จะได้คะแนนมากแต่ต้องใช้เวลาในการดูแลรักษามากขึ้นทำให้นิสิตเกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย หมดกำลังใจ และอาจจะไม่มีความมั่นใจในตนเองถ้างานนั้นไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ตลอดจนเรื่องเนื้อหาในหลักสูตรที่มีมากทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการจัดการสอนควบคู่กับการสอบเกือบทุกสัปดาห์ทำให้นิสิตทันตแพทย์ไม่มีเวลาว่างสำหรับการกลับมาดูแลตัวเองจึงเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โทมัสและคณะ (Thomas, et.al 2009) ศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาทันตแพทย์ต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนทันตแพทย์อินเดีย พบว่า นักศึกษาชั้นปีต้นและชั้นปีสุดท้ายมีมุมมองด้านบรรยากาศทางการเรียนในโรงเรียนเป็นด้านลบ และมีมุมมองลักษณะการสอนของอาจารย์ว่าเป็นการสอนระบบเผด็จการทำให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ดีทางการเรียน ส่วน เดวิดและคณะ (David, et.al. 2005) ศึกษาการประเมินสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนทันตแพทย์จากมุมมองของนักศึกษา ปี1 และปี 2-3 มหาวิทยาลัยในอเมริกา พบว่า สำหรับนักศึกษาปี 1 มีมุมมองในบรรยากาศทางการเรียน ในมุมมองของประสบการณ์ที่มีความหมายต่อบรรยากาศทางอารมณ์ ได้แก่ การไม่ได้รับการช่วยเหลือ เอาใจใส่ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการเรียน แต่นักศึกษาปี 2 ปี 3 มีมุมมองว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่มีไม่เพียงพอจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนและมีงานวิจัยสนับสนุนสมมติฐานการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัวแปรที่ผ่านมา ของ ทรงพร สดใสจิตต์ (2547) ศึกษาปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อผลการเรียนตามแนวคิดปฏิรูปทางการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผล

พบว่า ปัจจัยทางจิตได้แก่ ปรีชาเชิงอารมณ์หรือเชาวน์อารมณ์ กับ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียนหรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนร่วมทำนาย ผลการเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. สมมติฐานข้อที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์เบื้องต้น ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยวิเคราะห์ตัวแปรตามทั้งด้านรวมและด้านย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

2.1 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูงมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานบางส่วน

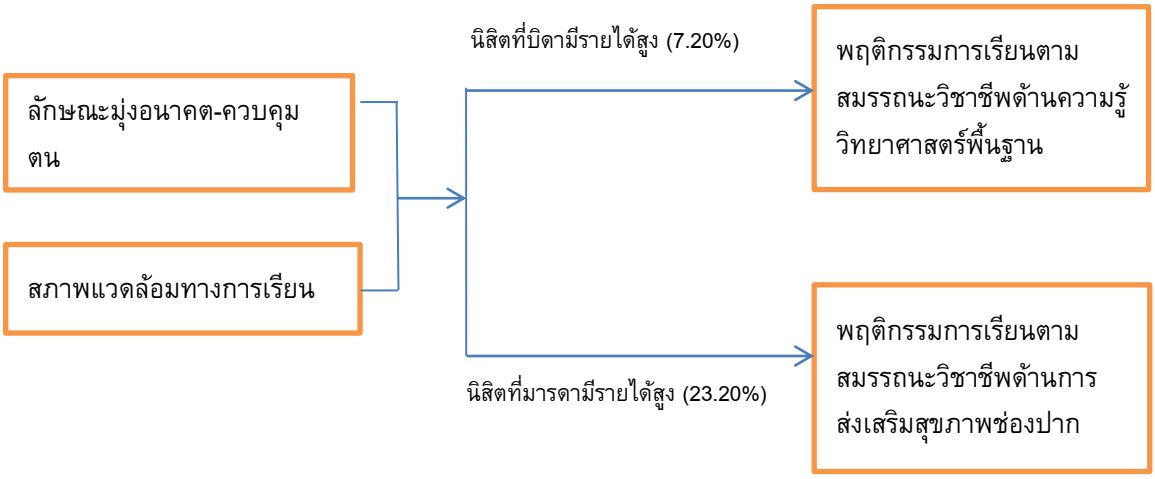

ภาพประกอบ 17 ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ (ภาพประกอบ 17) พิจารณาตามตัวแปรอิสระทีละ2 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐานดังนี้ 1) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี และ 2) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากมากกว่านิสิตที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี

จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นให้การสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 บางส่วน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นทำให้ทราบว่า ว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดีหรือไม่ดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน และด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก มากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำ พบเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดาและมารดามีรายได้สูง ซึ่งการพบผลเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงเป็นผู้มีความสามารถคาดการณ์ไกล สามารถเสียสละเวลาที่จะแสวงหาความสุขเล็กๆ น้อยๆ ในเวลานั้น สามารถระงับและชะลอการกระทำที่เป็นการตามใจความต้องการของตนเอง โดยอดทนและ

พากเพียรในการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับพฤติกรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521: 42) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนได้ดีจะมีนิสัยการบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาในภายหลัง และเมื่อสถานศึกษามีความพร้อมทางสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีร่วมด้วย ยิ่งเป็นการส่งเสริมให้นิสิตทันตแพทย์สามารถเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของ มูส์ (Moos. 1976) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น มีสภาพห้องเรียน ขนาด ลักษณะของห้องเรียน แสงสว่าง อากาศถ่ายเท ความร้อนหนาวในห้องเรียน เก้าอี้สำหรับนั่งเรียน ตลอดจนโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ในห้องที่พร้อมและเหมาะสม และสภาพแวดล้อมทางจิตใจและสังคม เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์ เพื่อน และเจ้าหน้าที่ทางด้านการศึกษาควรมีลักษณะในการทำงานแบบเชิงช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการชี้แนะ สอนวิธีการแก้ปัญหาด้วยความใส่ใจและอบอุ่น เพราะจะทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนแบบเป็นกันเอง อีกทั้งตัวบุคคลควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรมและตลอดการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม จะเป็นการช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ คูณธนา เบี้ยวบรรจงและศักดิ์สา ยันต์ ใยสามเสน (2553) ศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พื้นที่จอมทอง ผลการศึกษาพบว่า ทรัพยากรประกอบการเรียนเป็นตัวแปรปัจจัยทางสังคมที่นักศึกษาให้ความสำคัญสูงสุด โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 80.35 โดยเฉพาะความพร้อม ในเรื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของสำนักงานคอมพิวเตอร์ที่มีความหลากหลายมีผลต่อการเรียนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 รองลงมา คือห้องสมุด มีหนังสือ วารสาร โสตทัศนูปกรณ์ ที่หลากหลายตรงกับความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และสุดท้ายอุปกรณ์อำนวยความสะดวกของห้องสมุด เช่น คอมพิวเตอร์ โสตทัศนูปกรณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับร้อยละ 14.80 ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ด้วยตัวเองของนักศึกษาเป็นลำดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว กับงานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่อพฤติกรรมการเรียน ได้แก่งานของ พสชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิสิตชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2548 พบว่าตัวแปรทางจิต คือ ความพร้อมในการเรียนรู้ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน กับบทบาทของอาจารย์ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ร่วมทำนายร้อยละ 68.90 ต่อการเรียนรู้นำตนเองของผู้เรียน และงานของ ลำใย มากเจริญ (2554) ปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และมีการรับรู้

บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนมาก จะมีพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูง ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม ในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง

3. ตามสมมติฐานข้อที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยวิเคราะห์ตัวแปรตามทั้งด้านรวมและด้านย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

3.1 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ชายมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานบางส่วน

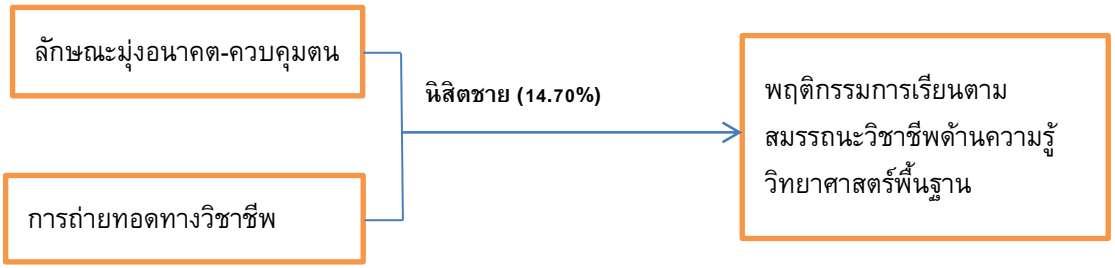

ภาพประกอบ 18 ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ (ภาพประกอบ 18) พิจารณาตามตัวแปรอิสระทีละ 2 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐาน ดังนี้ นิสิตทันตแพทย์ชายที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมาก

จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นให้การสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 บางส่วน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นทำให้ทราบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากจะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่ากลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนน้อยและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพน้อย ซึ่งเป็นนิสิตทันตแพทย์ชาย สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับพฤติกรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521: 42) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนได้ดีจะมีนิสัยการบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาในภายหลัง และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางวิชาชีพของ ซิมสัน (Simpson. 1979) กล่าวว่า การถ่ายทอดทางวิชาชีพเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมทางวิชาชีพ (professional socialization) เป็นกระบวนการถ่ายทอดด้านความรู้ ทักษะ เทคนิคและจิตสำนึกสาธารณะ สำนึกแห่งเอกลักษณ์วิชาชีพ ค่านิยม บรรทัดฐานของกลุ่ม และจริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ให้แก่บุคคลต่างๆ ในวิชาชีพนั้นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุชีวา วิชัยกุล (2542) ศึกษาผลการสอนโดยอาจารย์พี่เลี้ยงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า นักศึกษาที่ได้เรียนกับอาจารย์พี่เลี้ยงโดยได้รับการสอนจากอาจารย์พี่เลี้ยงจะมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกได้สูงกว่าก่อนเข้าเรียนกับอาจารย์พี่เลี้ยง (การสอนปกติ) และงานของ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับการมีแบบอย่างด้านการเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากเพื่อน ร่วมทำนายพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ในด้านรวม โดยทำนายได้สูงสุดพบในกลุ่มนักเรียนชาย และงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ มงคลดีกล้ากุล (2554) ศึกษาบทบาทการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรและจิตลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพยาบาลวิชาชีพ พบว่า พยาบาลที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรน้อยและมีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนน้อย มีความผูกพันต่อองค์การและมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมในองค์การมากและมีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมากอย่างชัดเจน ซึ่งการถ่ายทอดทางสังคมในการ

วิจัยครั้งนี้ หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความรู้ ทักษะในการทำงานที่เหมาะสม รวมทั้งบุคลิกภาพ การปฏิบัติงานตามบทบาท ค่านิยม วัฒนธรรมของอาชีพพยาบาล บรรทัดฐานและจริยธรรมให้แก่พยาบาลวิชาชีพ และงานวิจัย ของ โชติมา สุรฤทธิธรรม (2551) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย พบว่า กลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 18-24 ปี ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและการมีตัวแบบ (เป็นลักษณะหนึ่งของตัวแปรการถ่ายทอดทางวิชาชีพ) สูงหรือต่ำเป็นผู้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบสูงกว่าเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สมมติฐานข้อที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์เบื้องต้น ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยวิเคราะห์ตัวแปรตามทั้งด้านรวมและด้านย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

4.1 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงและนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีรายได้สูง มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานบางส่วน

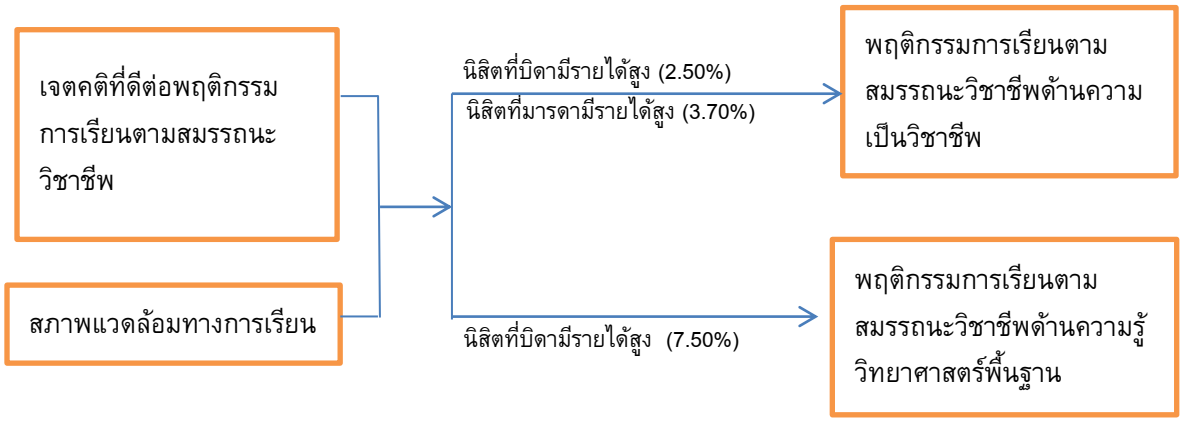

ภาพประกอบ 19 ผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ (ภาพประกอบ 19) พิจารณาตามตัวแปรอิสระทีละ2 ตัว คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐาน ดังนี้ 1) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยและมารดามีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพมากกว่านิสิตที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี 2) พบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานมากกว่านิสิตที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพน้อยและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี

จึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นให้การสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 บางส่วน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นทำให้ทราบว่า นิสิตทันตแพทย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนดี จะมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพ และด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์มากกว่านิสิตที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพน้อยและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ดี พบเป็นนิสิตทันตแพทย์ที่บิดาและมารดามีรายได้สูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติของแมคไกวร์ (McGuire. 1969: 155-157) กล่าวว่าเจตคติ เป็นจิตของบุคคลที่เป็นความคิดเกี่ยวกับการรับรู้ของบุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งถึงประโยชน์หรือโทษ เป็นความรู้สึกทางอารมณ์ของบุคคลที่ชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมหรือไม่ต่อ

สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนรับรู้และมีความรู้สึก สอดคล้องกับ งามตา วนินทานนท์ (2535: 215) กล่าวไว้ว่า เจตคติ (attitude) เป็นการรับรู้ของบุคคลที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางสังคม เป็นจิตลักษณะประเภทหนึ่ง เกิดจากการรู้คิดเชิงประมาณค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่ง สิ่งใด มีประโยชน์หรือมีโทษ ทำให้เกิดความรู้สึกไปในทางชอบ พอใจมากน้อยต่อสิ่งนั้นๆ พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุคลธร แจ่มฤทธิ์ (2544) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพ รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษา การดูแลนักศึกษาของอาจารย์ และบรรยากาศการเรียนรู้กับการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพ รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษา การดูแลนักศึกษาของอาจารย์ และบรรยากาศการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล และกิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ พบว่า เจตคติต่อการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ เป็นตัวแปรเชิงเหตุที่บทบาทเด่นชัดในการทำนายในอันดับแรกต่อพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ในด้านรวม และด้านหลังเรียน และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ดีต่อการเรียนสาระวิทยาศาสตร์กับการมีแบบอย่างด้านการเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากเพื่อน ร่วมทำนายพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ในด้านรวม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม โดยกลุ่มทำนายได้สูงสุดพบในกลุ่มนักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สมมติฐานข้อที่ 5 มาจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (Hierarchical Multiple Regression Analysis) ของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์จากตัวแปรอิสระ 2 ชุด ได้แก่ กลุ่มตัวแปรชุดที่ 1 คือ ปัจจัยทางสังคม มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ในด้านรวมและแต่ละด้านย่อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เมื่อควบคุมอิทธิพลกลุ่มตัวแปรชุดที่ 1 คือ ปัจจัยทางสังคมให้คงที่แล้ว นำกลุ่มตัวแปรชุดที่ 2 คือ ปัจจัยทางจิต มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เข้าร่วมทำนายด้วย สามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมและด้านย่อยทั้ง 4 ด้าน จากปริมาณที่กลุ่มตัวแปรชุดปัจจัยทางสังคมเคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1 พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์

5.1.1 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 1 พบว่า

5.1.1.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนาย ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว สามารถร่วมทำนายได้ร้อยละ 17.40

5.1.1.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว ส่วนตัวแปรที่เข้าทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว

5.1.2 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 2 พบว่า

5.1.2.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้น ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เชาวน์อารมณ์ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางการเรียน และเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค สามารถทำนายได้ร้อยละ 44.20 มีปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.80

5.1.2.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ส่วนตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้นต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ

5.2 พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์

5.2.1 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 1 พบว่า

5.2.1.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่ทำนายได้เพิ่มขึ้น ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการสนับสนุนทางครอบครัว สามารถทำนายได้ร้อยละ 8.10

5.2.1.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ส่วนตัวแปรที่เข้าทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการสนับสนุนทางครอบครัว

5.2.2 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 2 พบว่า

5.2.2.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้น ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การสนับสนุนทางครอบครัว สามารถทำนายได้ร้อยละ 14.90 มีปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.80

5.2.2.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เชาวน์อารมณ์ สภาพแวดล้อมทางการเรียน

และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ส่วนตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้นต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน

5.3 พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์

5.3.1 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 1 พบว่า

5.3.1.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าร่วมทำนาย ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน สามารถทำนายได้ร้อยละ 3.30

5.3.1.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และตัวแปรที่เข้าทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์บิดามีรายได้สูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางครอบครัว

5.3.2 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 2 พบว่า

5.3.2.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้น ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สามารถทำนายได้ร้อยละ 13.40 มีปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.10

5.3.2.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ และตัวแปรที่เข้าทำนายเพิ่มขึ้นต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน

5.4 พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์

5.4.1 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 1 พบว่า

5.4.1.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนาย ได้แก่ การสนับสนุนทางครอบครัว และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ สามารถทำนายได้ร้อยละ 15.60

5.4.1.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว ส่วนตัวแปรที่เข้าทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว

5.4.2 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 2 พบว่า

5.4.2.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าร่วมทำนายเพิ่มขึ้น ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การสนับสนุนทาง

ครอบครัว การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค สามารถทำนายได้ร้อยละ 38.20 มีปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.60

5.4.2.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ตัวแปรที่ทำนายเพิ่มขึ้นต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน

5.5 พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์

5.5.1 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 1 พบว่า

5.5.1.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนาย ได้แก่ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว สามารถร่วมทำนายได้ร้อยละ 16.10

5.5.1.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์หญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมทางการเรียน และตัวแปรที่เข้าทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ

5.5.2 กลุ่มชุดตัวแปรที่ 2 พบว่า

5.5.2.1 กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนายเพิ่มขึ้น ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนการถ่ายทอดทางวิชาชีพ เชาวน์อารมณ์ และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ สามารถทำนายได้ร้อยละ 37.70 มีปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.60

5.5.2.2 กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ส่วนตัวแปรที่มีปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นต่ำสุด ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์มารดามีรายได้สูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 5

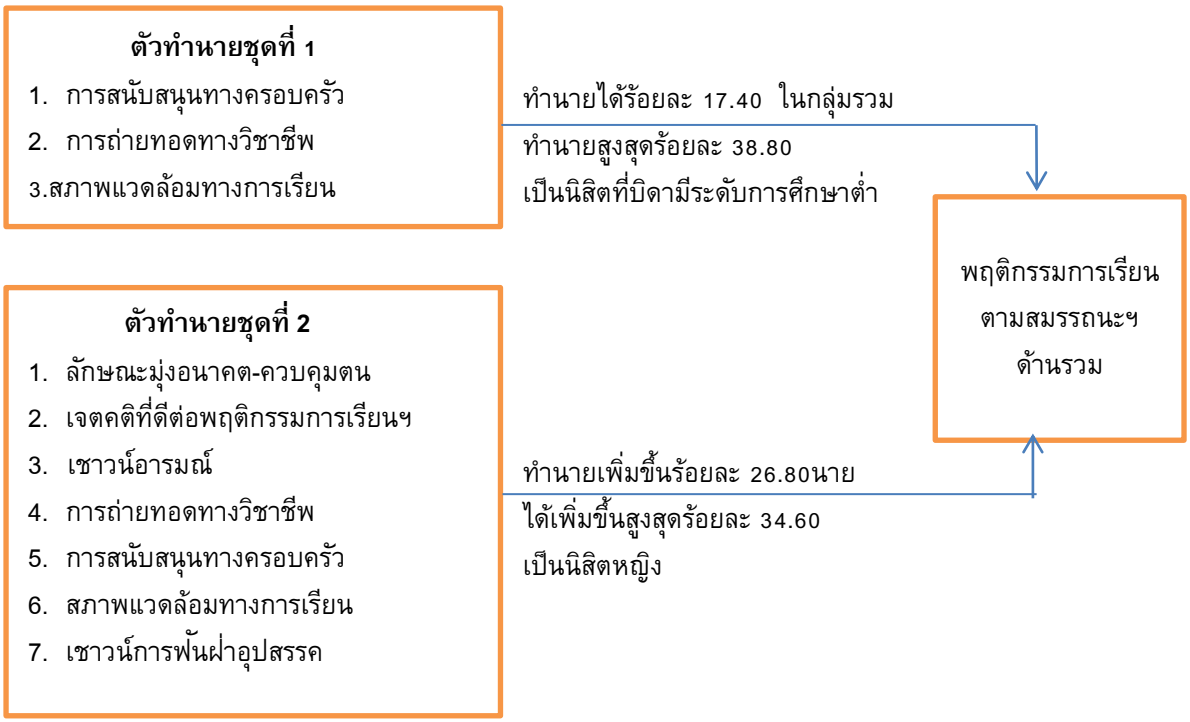

ภาพประกอบ 20 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 60 และภาพประกอบ 20) โดยใช้กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางสังคม มี 4 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การถ่ายทอดทางวิชาชีพ และการสนับสนุนทางครอบครัว เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 โดยทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรชุดที่ 1 ให้คงที่แล้วนำตัวทำนายกลุ่มปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร ได้แก่ เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เชาวน์อารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดทำนายลำดับที่ 2 ผลพบว่า ชุดปัจจัยทางจิตสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวทำนายชุดที่ 1 ที่เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่ศึกษา 12 ตัวแปร โดยมีร้อยละของการทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 13.40 ถึง ร้อยละ 34.60 โดยกลุ่มรวมสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.80 และนิสิตทันตแพทย์หญิง สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 36.40 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 5

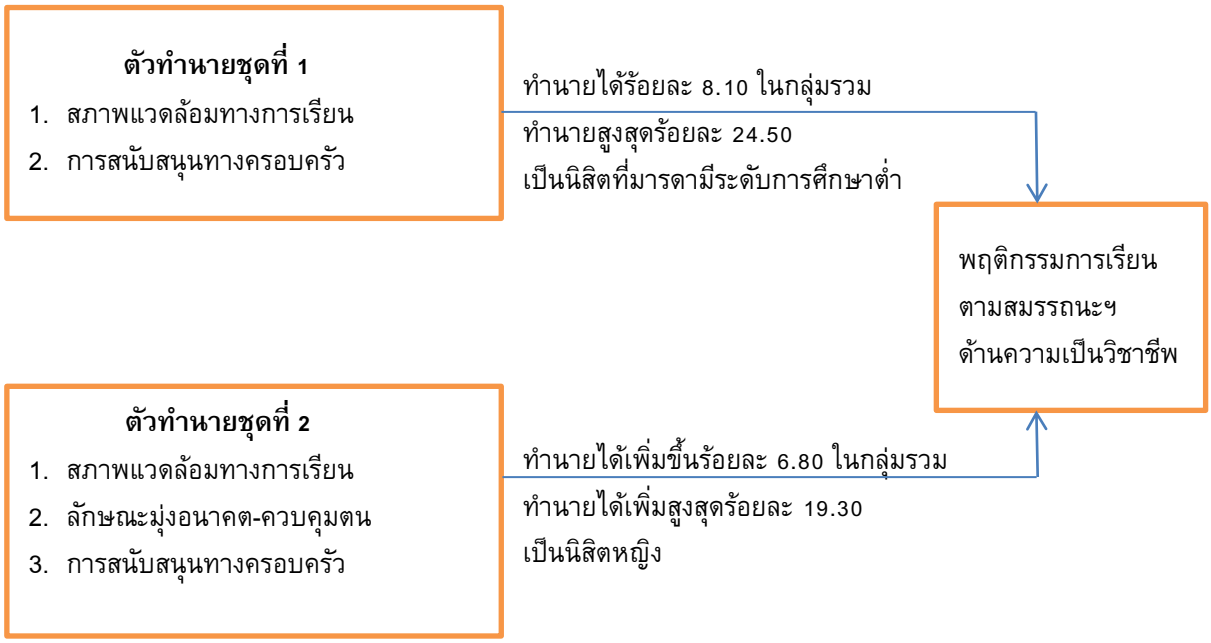

ภาพประกอบ 21 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 61 และภาพประกอบ 21) โดยใช้กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางสังคม มี 4 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 โดยทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรชุดที่ 1 ให้คงที่แล้วนำตัวทำนายกลุ่มปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปรเข้ามาเพิ่มเป็นชุดทำนายลำดับที่ 2 ผลพบว่า ชุดปัจจัยทางจิตสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความเป็นวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ได้เพิ่มขึ้นจากตัวทำนายชุด ที่ 1 ที่เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่ศึกษา 12 ตัวแปร โดยมีร้อยละของการทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 4.60 ถึงร้อยละ 19.30 โดยกลุ่มรวมทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.80 และนิสิตทันตแพทย์หญิง สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 19.30 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เชาวน์อารมณ์ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 5

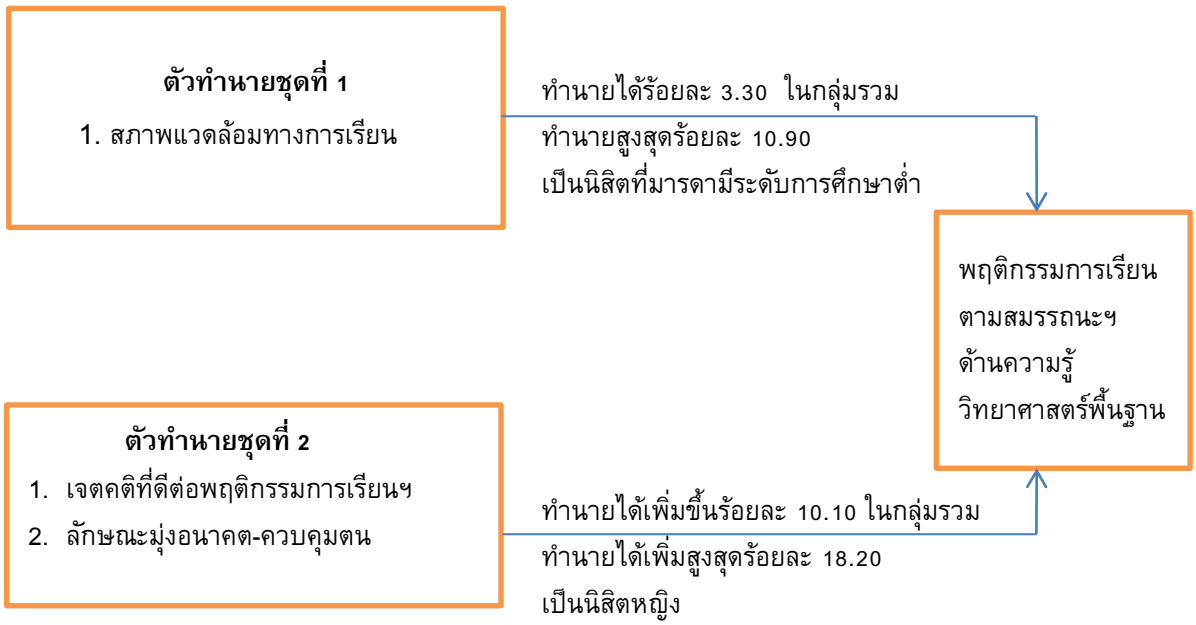

ภาพประกอบ 22 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 62 และภาพประกอบ 22) โดยใช้กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางสังคม มี 4 ตัว เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 โดยทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรชุดที่ 1 ให้คงที่แล้วนำตัวทำนายกลุ่มปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดทำนายลำดับที่ 2 ผลพบว่า ชุดปัจจัยทางจิตสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพในด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานของนิสิตทันตแพทย์ สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นจากตัวทำนายชุดที่ 1 ที่เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่ศึกษา 12 ตัวแปร โดยมีร้อยละของการทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 6.90 ถึง ร้อยละ 18.20 โดยกลุ่มรวมทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.10 และนิสิตทันตแพทย์หญิง สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 18.20 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพตามลำดับ

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 5

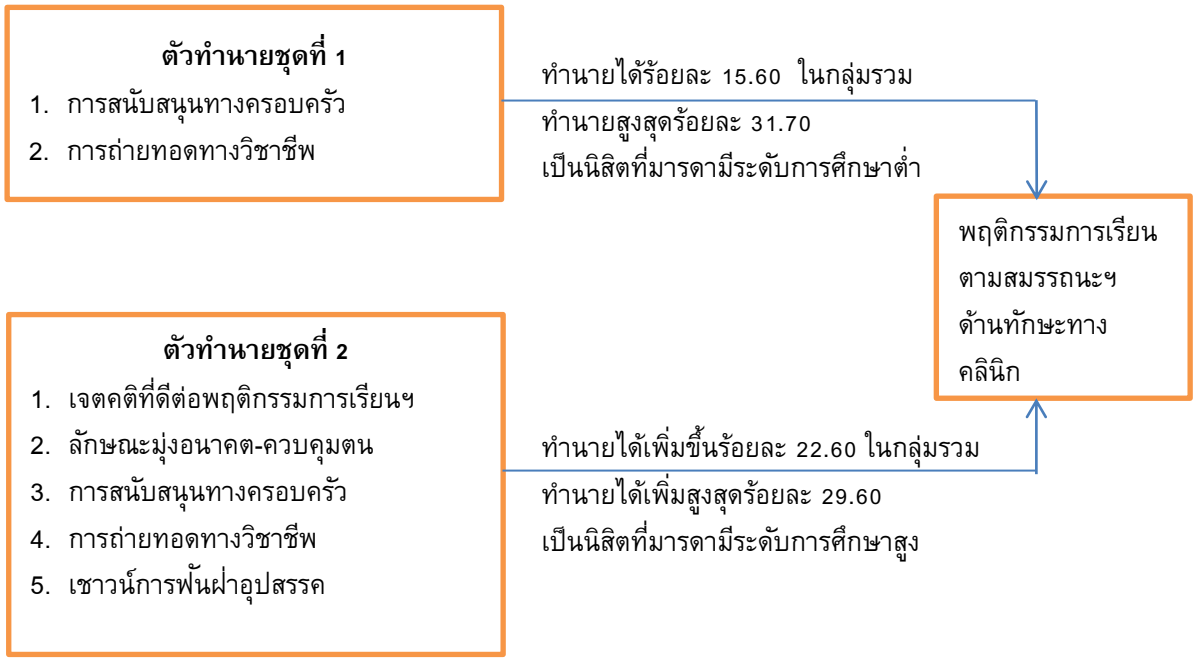

ภาพประกอบ 23 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิต เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 63 และภาพประกอบ 23) โดยใช้กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางสังคม มี 4 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 โดยทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรชุดที่ 1 ให้คงที่แล้วนำตัวทำนายกลุ่มปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดทำนายลำดับที่ 2 ผลพบว่า ชุดปัจจัยทางจิตสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านทักษะทางคลินิกของนิสิตทันตแพทย์ ได้เพิ่มขึ้นจากตัวทำนายชุด ที่ 1 ที่เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่ศึกษา 12 ตัวแปร โดยมีร้อยละของการทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 8.90 ถึง ร้อยละ 29.60 โดยกลุ่มรวมทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.60 และนิสิตทันตแพทย์ที่มารดามีระดับการศึกษาสูง สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 29.60 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค และการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 5

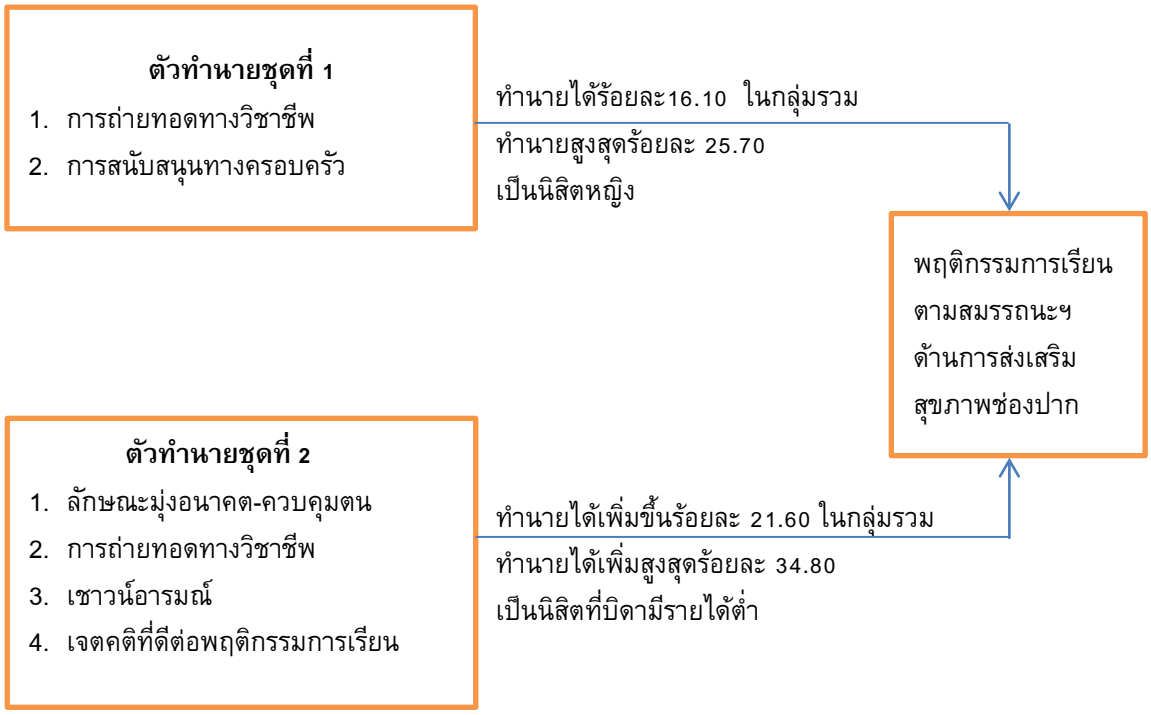

ภาพประกอบ 24 ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ โดยใช้ปัจจัยทางสังคม เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ชุดที่ 1) ปัจจัยทางจิตเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 (ชุดที่ 2) ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับขั้น (ตาราง 64 และภาพประกอบ 24) โดยใช้กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางสังคม มี 4 ตัวแปร เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 โดยทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรชุดที่ 1 ให้คงที่แล้ว นำตัวทำนายกลุ่มปัจจัยทางจิต 4 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดทำนายลำดับที่ 2 ผลพบว่า ชุดปัจจัยทางจิตสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์ ได้เพิ่มขึ้นจากตัวทำนายชุดที่ 1 ที่เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมที่ศึกษา 12 ตัวแปร โดยมีร้อยละของการทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 13.10 ถึง ร้อยละ 34.80 โดยกลุ่มรวมทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.60 และนิสิตทันตแพทย์ที่บิดามีรายได้ต่ำ สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 34.80 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมทางการเรียน ตามลำดับ

จึงกล่าวได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 ทั้งหมด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อหาปริมาณการทำนายและตัวทำนายของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ทั้งด้านรวมและด้ายย่อย 4 ด้าน พบผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 โดยการกำหนดขึ้นบนพื้นฐานของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตหรือปัจจัยภายใน และปัจจัยทางสังคมหรือปัจจัยภายนอกตามแนวคิดของ เดนนิสัน, พรีเวทและอัฟเฟลกค์ (วิชุดา กิจธรธรรม. 2555: 5; อ้างอิงจาก Dennison, Privet, & Affleck. 1980) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมใดๆ ของบุคคลสามารถทำนายได้ด้วยปัจจัยทางจิตหรือปัจจัยภายใน และปัจจัยทางสังคมหรือปัจจัยภายนอก พบว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์มีปริมาณการทำนายที่เพิ่มขึ้นจากตัวทำนายชุดที่ 2 คือ ปัจจัยทางจิต โดยการควบคุมอิทธิพลของกลุ่มทำนายชุดที่ 1 คือ ปัจจัยทางสังคม โดยพบว่า กลุ่มตัวทำนายชุดที่ 2 คือ ปัจจัยทางจิตสามารถทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม โดยในกลุ่มรวมสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.60 มีตัวแปรที่ทำนาย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ เชาวน์อารมณ์ การถ่ายทอดทางวิชาชีพ การสนับสนุนทางครอบครัว และเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค

โดยตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลการทำนายมากที่สุดใน 7 ตัวแปร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544) ที่ศึกษาพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 330 คน พบว่า พยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยตามจรรยาบรรณพยาบาลมากกว่า พยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนน้อย และภาสชนก พิชญเวทย์วงศา (2551) ที่พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีจิตลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมาก มีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การมากกว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีจิตลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ ณัฐพล แย้มสอาด (2551) ศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา 2 กรุงเทพมหานคร ผลพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวันวิสา สรีระศาสตร์ (2555) ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยมากกว่าตัวแปรเชิงเหตุอื่นๆ

ส่วนเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ มีอิทธิพลการเป็นลำดับที่ 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพล แย้มสะอาด (2551) ศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติต่อการเรียน เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญรวมต่อพฤติกรรมการเรียน มีขนาดน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ .74 โดยเจตคติต่อการเรียนมีค่าน้ำหนักความสำคัญทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียน เท่ากับ .44 ซึ่งมีค่า

อิทธิพลอยู่ในลำดับแรกของตัวทำนายอื่นๆ และ ศุภรางค์ อินทุณฑ์ (2553) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักการอ่าน สามารถทำนายพฤติกรรมรักการอ่านได้เป็นอันดับแรกทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มลักษณะทางชีวสังคมที่ศึกษา และงานของ วันวิสา สรีระศาสตร์ (2555) ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์ และปลอดภัย มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมการสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากกว่า ตัวแปรเชิงเหตุอื่น และงานของ สุขจิตร ตั้งเจริญ (2556) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีภาคสมทบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ เป็นตัวแปรที่ทำนายสูงสุดต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีภาคสบทบ

ส่วนงานวิจัยตัวแปรเชาวน์อารมณ์ ของ พิสณฑ์ เกิดศิลป์ (2546) ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของเชาวน์ปัญญา เชาวน์อารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า เชาวน์อารมณ์สามารถทำนายคะแนนเฉลี่ยสะสมซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้ร้อยละ 15.90 และงานของ วารุณี ทีนา (2551) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความสุขในการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 องค์ประกอบความสุข 10 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ตัวบ่งชี้ด้านพึงพอใจในการกระทำที่พิจารณาว่าดีถูกต้อง และการรู้จักตนและเข้าใจตนเองดี ซึ่งเป็นลักษณะของตัวบ่งชี้ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน

สำหรับตัวแปรการถ่ายทอดทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีวา วิชัยกุล (2542) ศึกษาผลการสอนโดยอาจารย์พี่เลี้ยงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกโดยรวมของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองที่เรียนกับอาจารย์พี่เลี้ยง จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกสูงกว่ากลุ่มที่มีการเรียนการสอนปกติเพราะได้รับการสอนจากอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งมีความชำนาญทางคลินิกสูง สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการพยาบาล และใช้กระบวนการแก้ปัญหาทางการพยาบาลให้ผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมกับโรคและสถานการณ์ และ มานะ รักษ์วงษ์ (2546) ศึกษาบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และ สุวดี เอื้ออรัญโชติ (2551)

ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้มือสำหรับปฏิบัติงานหัตถการทางทันตกรรม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสนทนากลุ่มในกลุ่มอาจารย์ทันตแพทย์ อาจารย์สอนศิลปะ ทันตแพทย์ และนักศึกษาทันตแพทย์ จำนวน 31 คน หลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้มือประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าคะแนนปฏิบัติการเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและ คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการทำงานปฏิบัติการหัตถการทางทันตกรรมของนิสิตที่ผ่านหลักสูตรสูงกว่านิสิตกลุ่มที่ไม่ผ่านหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ โพลีเซียสและคณะ (Polyzois and et.al. 2011) ได้ศึกษาการวัดประสิทธิผลของการฝึกปฏิบัติของนิสิตทันตแพทย์ตามปกติ ก่อนขึ้นคลินิกและการประเมินการเริ่มฝึกปฏิบัติขั้นต้น ที่จะเป็นการทำนายการทำงานในอนาคตของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ที่ยังไม่มีประสบการณ์ทางทันตกรรมหัตถการ เป็นการเตรียมตัวในการบูรณะฟันคลาสวัน (บูรณะฟันกรามซี่แรกด้านบดเคี้ยว) ด้วยการทำกับหุ่นจำลองการปฏิบัติงานทางทันตกรรม โดยนิสิตกลุ่มหนึ่งไม่ได้ฟังบรรยายและสาธิตวิธีการเตรียมการบูรณะฟันให้ดูเป็นตัวอย่าง แต่ให้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กลุ่มที่สองได้ฟังบรรยายและสาธิตวิธีการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างก่อนให้นิสิตลงมือปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่าคะแนนก่อนฝึกปฏิบัติและหลังฝึกปฏิบัติก่อนขึ้นเรียนในคลินิกมีความแตกต่างกัน กลุ่มที่ได้รับการบรรยายและสาธิตให้ดูก่อนจะมีคะแนนการปฏิบัติสูงกว่ากลุ่มไม่ได้ฟังบรรยายและสาธิตให้ดูก่อนและ ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ (2552) ศึกษาลักษณะทางจิตและการถ่ายทอดทางวิชาชีพพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพของพยาบาลใหม่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในการกำกับของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ผลพบว่า การได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพพยาบาลอย่างไม่เป็นทางการ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการปฏิบัติงานพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพ

ส่วนการสนับสนุนทางครอบครัว สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางครอบครัวของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2543: 156-166) กล่าวว่า การสนับสนุนทางครอบครัว เป็นการสนับสนุนด้านอารมณ์ เป็นการพูดให้กำลังใจ ปลอบโยน ถามด้วยความรักความห่วงใย ให้ความอบอุ่น และยอมรับในสิ่งที่ผู้เรียนเป็น ด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ช่วยหาทางออกที่ดี ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา ให้รางวัล หรือลงโทษเมื่อทำไม่ดี ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถตัดสินใจในสิ่งที่ดีได้ด้านวัสดุเป็นการสนับสนุนด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ เงิน และแรงงาน ซึ่งเป็นการสนับสนุนทางสังคมที่สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ให้การร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ณัฐวัตร ลุณหงส์ (2544 : 127-128) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัว สังคม และสภาพแวดล้อมกับการควบคุมตนเองและการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้เรียนที่มีผู้ปกครองเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยการให้กำลังใจ มีเวลาให้ผู้เรียนปรึกษาปัญหาต่างๆ ให้การดูแลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมขึ้น และ กิติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ พบว่า ตัวแปรการสนับสนุนด้านการเรียนสาระ

วิทยาศาสตร์จากบิดามารดา เป็นตัวทำนายสูงสุดต่อพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนเรียน หลังเรียน เป็นลำดับแรกทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ส่วนสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่เข้าร่วมทำนายการเกิดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พสชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ผลการศึกษาพบว่า ทรัพยากรประกอบการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ พงษ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และมนตรี แย้มกสิกร (2551) ศึกษาองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ผลพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในด้านบรรยากาศในชั้นเรียน และแหล่งค้นข้อมูลที่สะดวก อาคารสถานที่ที่เป็นลานเอนกประสงค์ในการทำกิจกรรมของนิสิต และ ณัฐพล แย้มสอาด (2551) ศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา 2 กรุงเทพมหานคร ผลพบว่า บรรยากาศทางการเรียน (สภาพแวดล้อมทางการเรียน) ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานของ อินทิรา บริบูรณ์ (2556) ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนนานาชาติเวลล์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ได้รับการจัดให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมีผลต่อการเรียน และผลของคะแนนการเรียนซึ่งอยู่ในระดับสูง

ส่วนเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค เป็นตัวแปรหนึ่งที่เข้าร่วมทำนายการเกิดพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์เช่นกัน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค ของ สตอลท์ (Stoltz. 1997: 6-13) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรคสูง เป็นบุคคลที่สามารถควบคุมสถานการณ์และอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ รู้ว่าใครหรืออะไรที่เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาอุปสรรคและต้องรับผิดชอบในฐานะเจ้าของปัญหาหรือต่อผลที่ตามมามากน้อยแค่ไหนหรือใคร สามารถรับรู้การกระจายของปัญหาอุปสรรคที่มีในชีวิตว่า “ ปัญหาอุปสรรคกระจายเข้าสู่พื้นที่อื่นๆ ในชีวิตคุณนั้นมากน้อยแค่ไหนและสามารถรับรู้ได้ว่าความคงทนของอุปสรรค นั้นคงอยู่ไม่นานผ่านมาแล้วก็จะผ่านไป ” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมพร มั่นเสมอ (2545) ศึกษาการปรับตัวกลวิธีการเผชิญปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 651 คน นิสิตนักศึกษาที่มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบอื่น และ โสภิตา พุ่มดียิ่ง (2547) ได้ศึกษาการอนุมานสาเหตุความรับผิดชอบและการเผชิญปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 854 คน ผลวิจัยพบว่า นิสิตจะเลือกรูปแบบการให้ความช่วยเหลือและการเผชิญปัญหาแบบสร้าง

แรงจูงใจ และการให้/ใช้แหล่งสนับสนุน เลือกที่จะเผชิญปัญหาด้วยตนเองมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดีเลิศสูง

ส่วนผลการวิจัยในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบในกลุ่มนิสิตเพศหญิง ที่มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ ในด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน มากกว่ากลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคมอื่นๆ ในกลุ่มศึกษา เพราะเพศหญิงมีลักษณะของความอดทนสูง มีความรับผิดชอบและรักความก้าวหน้าในชีวิต ซึ่งมีงานวิจัยของ ดลฤดี สุวรรณคีรี (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ ผลพบว่า นักเรียนหญิงมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนชาย ส่วน สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย และสุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียนมากกว่านักเรียนชาย จากลักษณะของเพศหญิงที่ต่างกับเพศชายดังที่กล่าวมาแล้ว ส่งผลให้เพศหญิงมีแนวโน้มทางการมีพฤติกรรมการเรียนสัมฤทธิ์ผลมากกว่าเพศชาย

6. สมมติฐานข้อที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์กับความสุขในการเรียนด้านรวมและด้านย่อย ซึ่งตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ด้านทักษะทางคลินิก ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก และตัวแปรตาม คือ ความสุขในการเรียนด้านรวมและด้านย่อย ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านความภาคภูมิใจในชีวิต ด้านสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวม พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .294 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านย่อยกับความสุขในการเรียนด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์ พบว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .329 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมกับความสุขในการเรียนด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์ พบว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนด้านความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .305 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 6

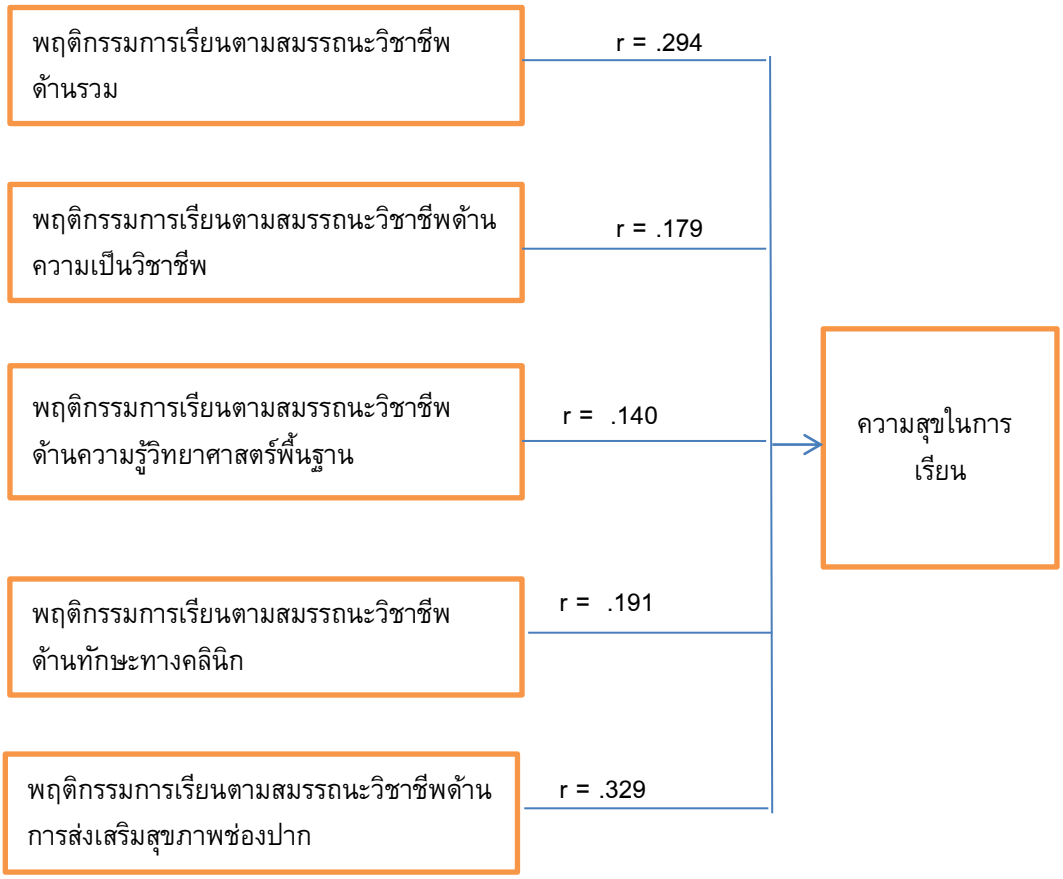

ภาพประกอบ 25 ผลการทำนายระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมและด้านย่อยกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ (ตาราง 65 และภาพประกอบ 25) สรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ด้านรวมและด้านย่อย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ทั้งในด้านรวมและด้านย่อย โดยพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์สูงสุดกับความสุขในการเรียน ในระดับปานกลาง และรองลงมาเป็นพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพด้านรวมของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 6

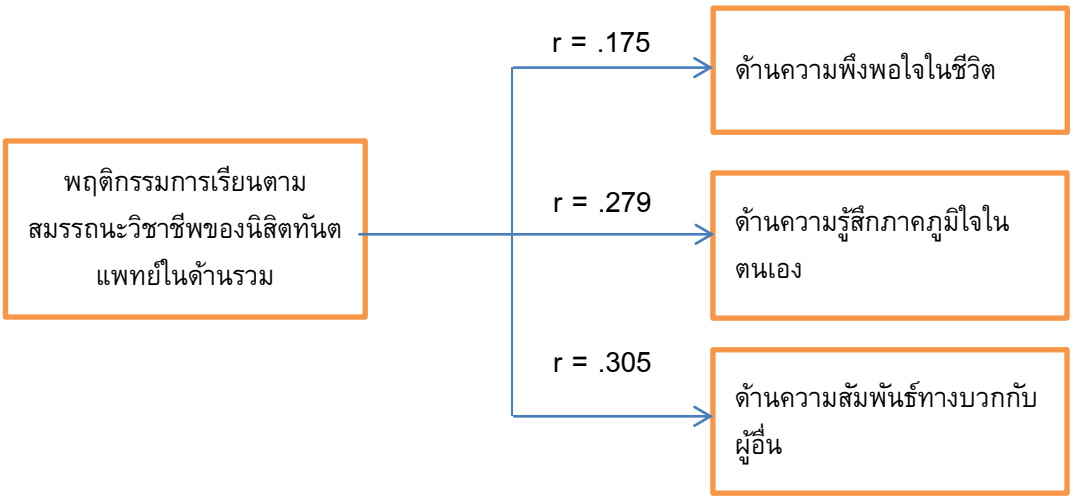

ภาพประกอบ 26 ผลการทำนายระหว่างพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนด้านย่อยของนิสิตทันตแพทย์

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ (ตาราง 65 และภาพประกอบ 26) สรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ด้านรวมและด้านย่อยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพมีความสัมพันธ์สูงสุดต่อความสุขในการเรียนด้านความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่น และรองลงมา คือ ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ในส่วนของสมมติฐานที่ 6 สรุปว่า พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพกับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทั้งด้านรวมและด้านย่อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวัฒนา พูลสวัสดิ์ (2547) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการสอนที่สัมพันธ์กับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรีผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีการเรียนรู้อย่างมีความสุขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการเรียนนาฏศิลป์ในระดับชั้นกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3 อันดับแรกคือ การเข้ากลุ่มกับเพื่อนๆ ได้ สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สามารถปรับตัวให้อยู่ในสภาพแวดล้อมได้ ดังนั้นการเรียนของบุคคลที่เรียนได้มีปัจจัยที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับ และ เจริญขวัญ นำพา (2554) ศึกษาผลการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวจิตปัญญาศึกษาแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการเชื่อมโยง และความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มี

ความสัมพันธ์กันทางบวกกับความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หลังจากได้รับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญา คือ การเรียนตามกระบวนการที่เน้นการพัฒนาจิตใจ ความคิด อารมณ์ภายในตนอย่างแท้จริงเพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ในตนเอง รู้ถึงคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ ให้ความสำคัญและเอาใจใส่จิตใจของผู้เรียนรู้ในทุกขณะ โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ กลับพบว่านิสิตทันตแพทย์มีความสุขในการเรียนอยู่ระดับต่ำถึงปานกลาง ผู้วิจัยมีมุมมองว่า กระบวนการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติงานให้ถูกต้องไม่ควรเกิดการผิดพลาดหรือถ้าจะเกิดการผิดพลาดก็ควรเป็นเรื่องเล็กน้อยที่ไม่มีผลกระทบกับชีวิตของผู้ป่วย ซึ่งลักษณะของวิชาชีพทำให้กระบวนการเรียนอยู่ภายใต้ความกดดันระหว่างคณาจารย์กับนิสิต เพื่อนกับนิสิต และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทางการเรียนกับนิสิตที่ต้องใช้ความระมัดระวังในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเข้มงวด ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ เนตรสวรรค์ จินตนาวลี (2553) ศึกษาความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล จังหวัดสมุทรสาคร พบผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสมุทรสาคร ความรู้สึกที่มีความสุขอยู่ในระดับต่ำ เพราะสัมพันธภาพกับบุคคลในองค์กร โดยมองว่าไม่มีการให้ความช่วยเหลือกัน ไม่มีความสามัคคี และไม่มีความสุขอันเกิดจากความสำเร็จในงานที่ตนกระทำอยู่เพราะงานไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้ไม่เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และรู้สึกชีวิตไม่มีคุณค่า ทำให้เกิดการลาออก และ ความสุขอันเกิดจากการตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ เนื่องจากพยาบาลในปัจจุบันทำงานด้วยความไม่ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ ไม่ตระหนักในหน้าที่ที่จะทำให้ผู้ป่วยหายและกลับบ้านได้ และความสุขจากการได้รับการยอมรับทางสังคม พยาบาลไม่ค่อยได้แสดงความสามารถ ไม่ว่ากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ หรือต่างวิชาชีพ จึงรู้สึกว่าไม่ได้รับการยอมรับในสังคม และสุดท้ายความสุขอันเกิดจากการได้รับสวัสดิการจากองค์กรในด้านต่างๆ ไม่ว่าเป็นสถานที่ รถรับส่ง การได้เรียนรู้เพิ่มเติม เป็นสิ่งสนับสนุนให้เกิดความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. การคัดเลือกนิสิตทันตแพทย์สามารถใช้คุณลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกได้ เพราะมีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ได้ในอันดับแรกและอันดับรองลงมา นอกจากนั้นยังสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแพทย์ให้สูงขึ้นผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการส่งเสริมให้นิสิตทันตแพทย์มีพฤติกรรมการเรียนที่สูงขึ้นจะได้เอื้อต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพทันตกรรม

2. การจัดการเรียนการสอนในคลินิกควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนิสิต โดยนิสิตทันตแพทย์ที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพน้อย ควรได้รับการส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีและได้รับการถ่ายทอดทางวิชาชีพมากกว่านิสิตกลุ่มอื่นๆ จึงจะทำให้มีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตกรรมทัดเทียมกัน

3. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิตทันตแพทย์จะทำให้นิสิตนิสิตมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางคลินิกมากขึ้น จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตทันตแพทย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่มีความพร้อมต่อความต้องการ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบด้วยว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเชาวน์อารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ โดยเฉพาะในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาต่ำจะได้รับอิทธิพลมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังนั้น นิสิตทันตแพทย์กลุ่มนี้ควรได้รับการดูแลให้มีการสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และควรได้รับการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ควบคู่ไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้นิสิตมีพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์สูงขึ้น

4. นิสิตทันตแพทย์ควรได้รับการส่งเสริมคุณลักษณะทางจิต ด้านเชาวน์อารมณ์ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค พร้อมๆ กัน และมีการสนับสนุนทางสังคม คือ มีการถ่ายทอดทางวิชาชีพทันตแพทย์อย่างเข้มข้น เพื่อให้นิสิตมีพฤติกรรมการเรียนทันตแพทย์ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตทันตแพทย์ที่บิดา/มารดามีการศึกษาต่ำและบิดา/มารดามีรายได้ต่ำ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นิสิตทันตแพทย์กลุ่มดังกล่าว จัดว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมการเรียนต่ำกว่ามาตรฐานทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างต้นแบบชุดฝึก เพื่อพัฒนาปัจจัยทางจิตของนิสิตทันตแพทย์ เช่น ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เชาวน์อารมณ์ และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ แล้วทำวิจัยเชิงทดลองประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกดังกล่าว

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการประมวลเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อคัดเลือกตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีความสำคัญในการทำนายพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ในกลุ่มลักษณะชีวสังคมอื่นๆ

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือความฉลาดทางอารมณ์*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). *ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.

กุศล อิสดุลย์. (2537). *การศึกษาการจัดการทางการศึกษาและทรัพยากรการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ขวัญฤดี ขำซ่อนสัตย์. (2542). *การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล.*ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คูณธนา เบี้ยวบรรจง; และ ศักดิ์สายันต์ ใยสามเสน. (2553). *การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พื้นที่จอมทอง*. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ.

โครงการโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข. (2549). *Happy Dent สรุปบทเรียนเครือข่ายการเรียนรู้สร้างสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

งามตา วนินทานนท์. (2535). *จิตวิทยาสังคม*. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

งามตา วนินทานนท์; และ อุษา ศรีจินดารัตน์. (2551). *ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียนที่มีต่อความสุขใจและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิจัยช่วงยาวหลายระยะ.* รายงานการวิจัยฉบับที่ 120. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จักรพงษ์ สุรศิลป์. (2549). *องค์ประกอบเชาวน์อารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จังหวัดยโสธร.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จารุวรรณ รัตนโภคา. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้หลักสูตรฐานสมรรถนะวิชาชีพหัตถกรรมโดยภูมิปัญญาไทย.* ดุษฎีนิพนธ์ ค.อ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549). *หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต.* กรุงเทพฯ: คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจนจิรา ถิระวัฒน์. (2544). *การสำรวจความคิดเห็นต่อมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทยศาสตร์สำหรับทันตแพทยศาสตรบัณฑิตใหม่.* วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพัฒนาสุขภาพ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ส

เจริญขวัญ นำพา. (2554). *ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษาแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการเชื่อมโยง และความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉัฐวีณ์ สิทธิศิรอรรถ. (2553, กรกฎาคม). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์.* 16(2): 66-82.

ฉันทนา ภาคบงกช; และ อุษา ศรีจินดารัตน์. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาและสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียนที่มีต่อความสุขใจและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา : การศึกษาต่อเนื่องหลายระยะ.* รายงานการวิจัยฉบับที่ 123. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เชิดชาย ชูช่วยสุวรรณ. (2547). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เชื้อโชติ หังสสูต. (2536). *การพัฒนาทันตแพทย์ไทย (พ.ศ. 2483-2536) ความสำเร็จที่จำเป็นต้องแก้ไข.* กรุงเทพฯ: คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โชติมา สุรฤทธิธรรม. (2551). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฐิติมา สร้างถิ่น. (2553). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงต่อความ สามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้ากรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ณัฐธยาน์ พงษ์ประวัติ. (2552). *ลักษณะทางจิตและการถ่ายทอดทางวิชาชีพพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพของพยาบาลจบใหม่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฐพล แย้มสอาด. (2551). *การศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา 2 กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฐวัตร ลุณหงส์. (2544). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัว สังคม และสภาพแวดล้อมกับการควบคุมตนเอง และการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน : ศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ.* วิทยานิพนธ์ สส.ม. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ดลฤดี สุวรรณคีรี. (2550, ตุลาคม). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. *วารสารพัฒนาสังคม.* 9(1): 157-174.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2521). *ปัจจัยทางจิตสังคมกับความสันทัดภาษาไทย.* รายงานการวิจัยฉบับที่ 23. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

----------. (2543). *ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2543, กันยายน-ธันวาคม). การวิจัยสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์ในประเทศไทย. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย.* 13(3): 25-55.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. (2536). *ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและแนวทางป้องกัน*. รายงานการวิจัยสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

ดวงฤดี ภูพลอย. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพมิติสร้างสรรค์ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค กับการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพของพนักงานระดับปฏิบัติการในภาควิชาอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2543). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้าในสถานีอนามัยตำบล.* รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เติมศักดิ์ คทวณิช. (2546). *จิตวิทยาทั่วไป.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ทรงพร สดใสจิตต์. (2547). *ปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อผลการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษาของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทันตแพทยสภา. (2555ก). *เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมพ.ศ. 2555.* สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.dentalcouncil.or.th/regulation/std_dent.pdf

----------. (2555ข). *ประวัติความเป็นมาทันตแพทยสภา.* สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.dentalcouncil.or.th/organize/index.php

----------. (2555ค). *หลักเกณฑ์การพิจารณาเห็นชอบหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตและการรับรองสถาบันการศึกษาทันตแพทยศาสตร์.* ประกาศทันตแพทยสภาที่ 23/2555.

ทิพย์วรรณ มงคลดีกล้ากุล. (2554). *บทบาทของการถ่ายทอดทางสังคมในองค์การและจิตลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของพยาบาลวิชาชีพ.* วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เทพิกา รอดสการ. (2548). *การศึกษาพฤติกรรมการเรียนวิชาดนตรีของนักศึกษาวิชาเอกดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ เขตภาคเหนือ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธนา กระจายวงศ์. (2524). *เทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธิดา จิติพานิชยางกูร. (2550). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธีรพัฒน์ เอกศรีวงศ์; และ ภาคิน พุทธทิพย์. (2551). *กลวิธีและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตทันตแพทยศาสตร์ ระดับปริญญาบัณฑิตในหลักสูตรอิงสมรรถนะวิชาชีพ.* รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทน์ปพร ดุรงค์พันธุ์. (2554). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.* รายงานวิจัย. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.

นิตยา ยงภูมิพุทธา. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักศึกษา คุณลักษณะครูพี่เลี้ยง สภาพแวดล้อมทางคลินิกกับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยา เหมือดไชสง. (2543). *การส่งอิทธิพลผ่านตัวกลางเชิงสาเหตุของปัจจัยด้านนักเรียน ด้านครู และด้านโรงเรียนไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ : การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิรมล สุวรรณโคตร. (2553). *การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปี1 มหาวิทยาลัยนเรศวร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เนตรสวรรค์ จินตนาวลี. (2553). *ความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เบญจมาพร อุ่นสุข. (2552). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรมปณต แก้วนนท์. (2553). *แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตภายในบ้านเขาทุเรียน ตำบลเขาพระอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2555, จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/ thesis/showthesis_th.asp?id=0000004471

ปรเมษฐ์ มากพงษ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2555, จาก http://library.cmu.ac.th/ digital_collection /etheses/fulltext. php?id=25369

ประณต เค้าฉิม. (2549, กันยายน). ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนและการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 12(1): 72-93. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2555, จาก http://bsris.swu.ac.th/ journal/1201092549/file/s5.pdf

ประทีป จินงี่. (2540). *การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม*. (เอกสารประกอบการสอน).กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรีชา โยธี. (2551). *ปัจจัยด้านครอบครัว โรงเรียน และ จิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในโครงการส่งเสริมความสามารถทางการเรียน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปัญจภร หอมฤทัยกมล. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคและการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพ : กรณีศึกษาพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศจังหวัดปราจีนบุรี*. งานวิจัย ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2555, จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc//browse.php

เปรมพร มั่นเสมอ. (2545). *การปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงษ์ประเสริฐ หกสุวรรณ; และ มนตรี แย้มกสิกร. (2551, กันยายน). องค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา.*วารสารเทคโนโลยีทางการศึกษา*. 3(1): 66-83.

พนมนาถ สมิตานนท์. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ คุณภาพชีวิตการทำงาน กับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การบริหารการพยาบาล). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพย์ วรกุล. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสำนักวิทยบริการ.* ดุษฎีนิพนธ์ ค.อ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2555, จาก http://tdc.thailis.or.th/ tdc//browse.php

พรนภา บรรจงกาลกุล. (2539). *การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนของกลุ่มนิสิตนักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ในสถาบันผลิตครูสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรรณี บุญประกอบ; และคนอื่นๆ. (2551). *การวิจัยแบบมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาพลังปัญญาของเยาวชนไทย*. รายงานวิจัยฉบับที่ 114. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2553). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระเพิ่มเติม ช่วง ที่ 1/เสริม)*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พระมหาสุชาติ ใหมอ่อน. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของพระนิสิต คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พสชนัน นิรมิตรไชยนนท์. (2549). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิสณฑ์ เกิดศิลป์. (2546). *โมเดลสมการโครงสร้างของเชาวน์ปัญญา เชาวน์อารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพชรี ชัยมูล. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 : การวิเคราะห์พหุระดับโดยใช้โมเดลระดับลดหลั่นเชิงเส้น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2555, จาก http://tdc.thailis.or.th/ tdc//browse.php

แพรวพรรณ์ พิเศษ. (2548). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เทคโนโลยีวิจัยการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2555, จาก http://tdc.thailis.or.th/ tdc//browse.php

ภรณี เชาวกุล. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลและสภาพแวดล้อมของสถาบันกับสมรรถนะเชิงวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานะ รักษ์วงศ์. (2546). บทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. 15(1): 56-66.

มารุต พัฒผล. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุคลธร แจ่มฤทธิ์. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ทัศนคติต่อวิชาชีพ รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษา การดูแลนักศึกษาของอาจารย์ และบรรยากาศการเรียนรู้ กับการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การ พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ลัดดาวรรณ เจริญศักดิ์ศิริ; และคนอื่นๆ. (2547). *การวิจัยเพื่อประเมินความเชื่อมโยงระหว่างนวัตกรรมการเรียนการสอนและคุณลักษณะการเป็นคนดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2555, จาก http://www.lib.ku.ac.th/KUCONF/KC4408028.pdf

ลำใย มากเจริญ. (2554). *ปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรทัศน์ วัฒนชีวโนปกรณ์. (2555). *ปัจจัยเชิงเหตุทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วราภรณ์ ศรีทองพิมพ์. (2544). *ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพทรัพยากรการเรียนมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นปีการศึกษา 2544*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

วันดี จันทร์ลอย. (2549). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันเพ็ญ พุ่มเกตุ. (2551). *ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยการสอนแนะต่อพฤติกรรมการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดของมารดาวัยรุ่นครรภ์แรก.* วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลเด็ก). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วันวิสา สรีระศาสตร์; งามตา วนินทานนท์; และ นำชัย ศุภกฤษ์ชัยสกุล. (2555, มกราคม). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคมและการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. 4(1): 1-13.

วารุณี ทีนา. (2551). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุขของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

วิชุดา กิจธรธรรม. (2555, มกราคม). เหตุและผลของพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิต/นักศึกษาไทย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 18(1): 2-16.

วิณี ชิดเชิดวงศ์. (2546, พฤศจิกายน 2545-มีนาคม 2546). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*. 14(2): 67-79.

วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. (2541). *พจนานุกรมไทย-อังกฤษ (ฉบับห้องสมุด)*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

วิมล มาดิษฐ์. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การ การสอนแนะกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การบริหารการพยาบาล). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิมาน วรรณคำ. (2553). *การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ศิริชนก จุลนาง. (2552). *การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสาร คาม.

ศิริรัตน์ ภู่สกลเจริญศักดิ์. (2531). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริวัฒนา พูลสวัสดิ์. (2547). *การศึกษาสภาพปัจจุบันในการสอนที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศุภรางค์ อินทุณห์. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น*. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศูนย์ทนายความทั่วไทย. (2553). *พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2537*. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2555, จาก http://www.thailandlawyercenter.com/ index.php? lay=show&ac= article&Id= 538975423 &Ntype=19

สมชาย กิจสนาโยธิน. (2555). *คิดไม่ถึง 2*. นนทบุรี: สำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภา.

สมพร สังข์เพิ่ม. (2555). *คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สถิติประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์. (2545). *ปัจจัยการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อเอกลักษณ์วิชาชีพและพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูแนะแนว*. ปริญญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สิรีย์ลักษณ์ ไชยลังกา; และคนอื่นๆ. (2552). *ความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา*. งานวิจัย. พะเยา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา.

สุขจิตร ตั้งเจริญ; ฐาศุกร์ จันประเสริฐ; และ อ้อมเดือน สดมณี. (2556, มกราคม). ปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีภาคสมทบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. 5(1): 1-9.

สุชีวา วิชัยกุล. (2542). *ผลการสอนโดยอาจารย์พี่เลี้ยงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพัตรา ธรรมวงษ์. (2544). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน. ภาค*นิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุพัตรา ผลรัตนไพบูลย์. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราฎร์ธานี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภานัน อินนอก. (2553). *การพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพศัลยศาสตร์หัวใจและทรวงอกโรงพยาบาลศิริราช*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การบริหารการพยาบาล). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาสิณี นุ่มเนียม. (2546). *ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุมาวดี งะบุรง. (2549). *องค์ประกอบในการตัดสินใจศึกษาวิชาชีพทันตแพทย์ใน 4 สถาบันอุดมศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุมิตรา เจิมพันธ์. (2545). *จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.* งานวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวดี เอื้ออรัญโชติ. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้มือสำหรับปฏิบัติงานหัตถการทางทันตกรรม*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โสภิตา พุ่มดียิ่ง. (2547). *การอนุมานสาเหตุความรับผิดชอบและการเผชิญปัญหาด้านการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการปรึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนันต์ นวลใหม่. (2549). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์(EQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอ่างทอง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรพินทร์ ชูชม; สุภาพร ธนะชานันท์; และ ทัศนา ทองภักดี. (2554). *ปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 137. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรพินทร์ ชูชม; อัจฉรา สุขารมณ์; และ อุษา ศรีจินดารัตน์. (2549). *การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 104. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อ้อมเดือน สดมณี; และ อุษา ศรีจินดารัตน์. (2549). *ปัจจัยด้านจิตสังคมและความสุขที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา : รายงานการวิจัย.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อ้อมเดือน สดมณีและฐาศุกร์ จันทประเสริฐ (2554) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม: จากแนวคิดสู่แนวทางการปฏิบัติ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์.* 17(1): 19-30.

อังศินันท์ อินทรกำแหง; และ ทัศนา ทองภักดี. (2553). *ผลการใช้วิธีการจัดการภาวะวิกฤตชีวิตด้วยตนเองตามแนวตะวันออกที่มีต่อภาวะวิกฤตชีวิตและความสุขใจของสตรีไทยสมรสวัยกลางคนในกรุงเทพมหานคร*. รายงานวิจัยฉบับที่ 127. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา สุขารมณ์. (2527). *พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา.* เอกสารคำสอนวิชาศึกษา 503. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา สุขารมณ์; และ อรพินทร์ ชูชม. (2548). *โปรแกรมการส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวตะวันออก สำหรับเยาวชนไทยเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 102. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา สุขารมณ์; และ อังศินันท์ อินทรกำแหง. (2548). *การประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับอีคิวในประเทศไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 101. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อินทิรา บริบูรณ์. (2556). *การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนนานาชาติเวลล์ส สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุทุมพร จามรมาน. (2532). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุมาพร นาคะวัจนะ. (2547). *พฤติกรรมการเรียนของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2546*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุษณีย์ เสือดี. (2549). *การศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Albino, Judith E.N.; et al. (2008, December). Assessing Dental Student's Competence: Best Practice Recommendations in the Performance Assessment Literature and Investigation of Current Practices in Predoctoral Dental Education. *Journal of Dental Education.* 72 (12): 1405-1435.

Astin, Alexander W. (1968). *The College Environment.* Washington, D.C.: American Council on Education.

----------. (1993). *What Matters in College? Four Critical Years Revisited*. San Francisco: Jossey-Bass.

Boushell, Lee W.; Walter, Ricardo; & Phillips, Ceib. (2011, October). Learn-A-Prep II as a Predictor of Psychomotor Performance in a Restorative Dentistry Course. *Journal of Dental Education.* 75(10): 1362-1369.

Cohen, H.A. (1981). The Nurse's for Professional Identity. Menlo Park: Adison-Wesley.

Cranston, Charles M.; & McCort, Barclay. (1985, April). A Learner Analysis Experiment : CognitiveStyle Versus Learning Style in Undergraduate Nursing Education. *The Journal of Nursing Education*. 24(4): 136-138.

David, Henzi; et al. (2005, October). Appraisal of the Dental School Learning Environment: The Students' View. *Journal of Dental Education.* 69(10): 1137-1147.

Dennison, Darwin; Prevet, Thomas; & Affleck, Michael. (1980). *Alcohol and Behavior : An Activated Education Approach*. St. Louis: Mosby.

Evans, James G.; & Dirks, Sarah J. (2001, September*).* Relationships of Admissions Data and Measurements of Psychological Constructs with Psychomotor Performance of Dental Technology Students*. Journal of Dental Education.* 65(9): 874-882.

Frederick, Robert W.; Kitchen, Paul C.; & McElwee, Agnes R. (1947). *A Guide to College Study*. NewYork: Appleton-Century.

Gardner, Howard; & Hatch, Thomas. (1989, November). Multiple Intelligences Go to School: Educational Implications of the Theory of Multiple Intelligences. *Educational Researcher*. 18(8): 4-10.

Goleman, Daniel. (1995). *Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.

Hair, Joseph F.; et al. (1992). *Multivariate Data Analysis with Readings.* 3rd ed. New York: Macmillan.

Jablonski, Stanley. (1982). *Illustrated Dictionary of Dentistry.* Philadelphia: W. B. Saunders. p. 237.

Krejcie, Robert V.; & Morgan, Daryle W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30: 607-610.

Lee, Yonghak. (2009, Spring). Competencies Needed by Korean HRD Master's Graduates: A Comparison Between the ASTD WLP Competency Model and the Korean Study. *Human Resource Development Quarterly.* 20(1): 107-133.

McGuire, w.J. (1969) The nature of attitudes and attitude change. In G. Lindzey&E. Aronson (Eds.) *The Handbook of Social Psychology (Vot.3)*. Reading. Mass: Addison-Wesley Publising Co.

McShane, Steven L.; & Von Glinow, Mary Ann. (2000). *Organizational Behavior*. Boston: Irwin/McGraw-Hill.

Miller, George E. (1990, September). The Assessment of Clinical Skills/Competence/ Performance. *Academic Medicine : Journal of the Association of American Medical Colleges*. 65(9 Suppl.): S63-7.

Moos, Rudolf H. (1980). Evaluating Classroom Learning Environments. *Studies in Educational Evaluation*. 6(3): 239-252.

Moos, Rudolf H., editor. (1976). *Human Adaptation : Coping with Life Crises*. Lexington, Mass.: Heath.

Murphy, Robert J.; et al. (2009, March). A Comparative Study of Professional Student Stress. *Journal of Dental Education*. 73(3): 328-337.

Piemme, J.A.; et al. (1986, November-December). Developing the Nurse Preceptor. *Journal of Continuing Education in Nursing*. 17(6): 186-9.

Polyzois, Ioannis; et al. (2011, May). Can Evaluation of a Dental Procedure at the Outset of Learning Predict Later Performance at the Preclinical Level? A Pilot Study. *European Journal of Dental Education.* 15(2): 104-109.

Salovey, Peter; & Mayer, John D. (1990). Emotional Intelligence. *Imagination, Cognition and Personality.* 9(3): 185-211.

Simpson, Ida Harper. (1979). *From Student to Nurse : A Longitudinal Study of Socialization*. Cambridge: Cambridge University Press.

Stoltz, Paul Gordon. (1997). *Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities*. New York: Wiley.

Thomas, Betsy Sara; et al. (2009). Students' Perceptions Regarding Educational Environment in an Indian Dental School. *Medical Teacher.* 31(5): e185-e188. Retrieved June 15, 2012, from http://informahealthcare.com/doi/pdf/10.1080/01421590802516749

Thorpe, Sara; & Clifford, Jackie. (2003). *The Coaching Handbook: An Action Kit for Trainers & Managers.* London: Kogan Page.

Urbankova, Alice; & Engebretson, Steven P. (2011, December). The Use of Haptics to Predict Preclinic Operative Dentistry Performance and Perceptual Ability. *Journal of Dental Education.* 75(12): 1548-1557.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางแสดงค่าสถิติต่าง ๆ

ตาราง 66 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตัวแปร	1	1.1	1.2	1.3	1.4	2	3	4	5	6	7	8	9
1. พฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพฯ													
1.1 ด้านความเป็นวิชาชีพ	.702**												
1.2 ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	.607**	.415**											
1.3 ด้านทักษะทางคลินิก	.833**	.362**	.409**										
1.4 ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	.808**	.316**	.288**	.648**									
2. ความสุขในการเรียน	.294**	.179**	.140*	.191**	.329**								
3. เชาว์การฟันฝ่าอุปสรรค	.255**	.204**	.126*	.174**	.231**	.561**							
4. เชาว์อารมณ์	.312**	0.098	.138*	.278**	.370**	.380**	.486**						
5. ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	.223**	.177**	0.084	.258**	.120*	.125*	0.102	0.048					
6. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะ	.386**	.217**	.247**	.373**	.308**	.245**	0.082	0.01	.131*				
7. สภาพแวดล้อมทางการเรียน	.475**	.299**	.204**	.385**	.465**	.413**	.227**	.244**	0.111	.483**			
8. การถ่ายทอดทางวิชาชีพ	.527**	.311**	.282**	.454**	.483**	.283**	.147*	.223**	.149*	.389**	.510**		
9. การสนับสนุนทางครอบครัว	.472**	.222**	.287**	.489**	.393**	0.039	0.061	.212**	.257**	.371**	.335**	.416**	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ภาคผนวก ข

เครื่องมือในการทำวิจัย

แบบสอบถามปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ และความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ ในการศึกษาครั้งนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่านในฐานะที่เป็นนิสิต/นักศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างและขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามตัวแปรปัจจัยที่ศึกษา ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านมีความสำคัญและมีคุณค่าสำหรับวิชาชีพทันตแพทย์เป็นอย่างยิ่ง โดยข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมได้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ตอบจะไม่ได้รับผลกระทบใดๆ จากการตอบคำถามในครั้งนี้ทั้งสิ้น ***ดังนั้นเมื่อท่านได้รับทราบขั้นตอนการทำวิจัยนี้แล้ว และยินยอมที่จะเข้าร่วมการวิจัยโดยการตอบสอบถามนี้ ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามสภาพความเป็นจริงหรือความรู้สึกที่แท้จริงของท่านให้ครบทุกข้อ*** และขอขอบคุณล่วงหน้าที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านมา ณ โอกาศนี้

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ปริญวิทย์ นุราช

ผู้วิจัย

แบบวัด

เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพและความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์

แบบวัดลักษณะชีวสังคม เป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ เศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา

1. เพศ

☐ 1 ชาย ☐ 2 หญิง

2. รายได้ของ

บิดา ☐ 5,000 -50,000 บาท/เดือน

☐ 50,001 - 100,000 บาท/เดือน

☐ 100,001 - 200,000 บาท/เดือน

มารดา ☐ 5,000 -50,000 บาท/เดือน

☐ 50,001 - 100,000 บาท/เดือน

☐ 100,001 - 200,000 บาท/เดือน

3. ระดับการศึกษาของบิดามารดา

บิดา ☐ 1 ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

มารดา ☐ 3 ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 4 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ชื่อมหาวิทยาลัย

☐ 1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ☐ 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

☐ 3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ☐ 4. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

☐ 5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

	ฉบับที่ 1 การเรียนวิชาชีพทันตแพทย์ของฉัน
คำแนะนำในการตอบ	
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงสิ่งที่เรียนในวิชาชีพทันตกรรม เมื่ออ่านรายการคำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย [/]
เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด	
เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)	
	มีจำนวนข้อคำถาม 35 ข้อ
ด้านความเป็นวิชาชีพ	
1	ฉันเรียนรู้หลักจรรยาบรรณวิชาชีพทันตกรรม
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2	ฉันได้เรียนรู้วิชากฎหมายเพื่อประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3	ฉันแจ้งให้ผู้ป่วยทราบถึงค่าใช้จ่ายก่อนลงมือรักษา
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4	ฉันรักษาผู้ป่วยโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ ด้วยมาตรฐานเดียวกัน ตามความรุนแรงของโรค
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5	ฉันได้เรียนทักษะสื่อสารที่เหมาะสมกับบุคคลทุกกลุ่มในวิชาพื้นฐาน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6	ฉันตอบคำถามผู้ป่วยด้วยความอ่อนโยน เมื่อผู้ป่วยถามซ้ำๆ ในสิ่งที่ผู้ป่วยไม่เข้าใจ
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7	ฉันเอาใจใส่ในการสังเกตวิธีการรักษาดูแลผู้ป่วยจากอาจารย์ในคลินิกทันตกรรม
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8	ฉันซักถามอาจารย์ในเรื่องที่ฉันไม่สามารถหาคำตอบได้ เกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยจนเข้าใจแจ่มแจ้ง
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9	ฉันร่วมกิจกรรมกับคณะในการออกชุมชนเพื่อดูแลผู้ป่วยผู้ยากไร้
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10	ฉันฝึกทักษะทางทันตกรรมในคลินิกทันตกรรมอย่างจริงจัง
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	
11	ฉันนำความรู้เกี่ยวกับเทคนิคทางการแพทย์มาใช้ในการดูแลผู้ป่วยในคลินิกทันตกรรม
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12	ฉันเรียนรู้เกี่ยวกับโรคทางระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคทางทันตกรรม
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13	ฉันเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนของโรคทางระบบ เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง เพื่อประยุกต์ใช้ในการรักษาผู้ป่วยโรคในช่องปาก
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14	ฉันเลือกใช้วัสดุทันตกรรมได้เหมาะสมกับการรักษาอาการของผู้ป่วยทางทันตกรรม
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
15	ฉันเรียนรู้วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการทำความสะอาดอุปกรณ์ทางทันตกรรมให้ปราศจากเชื้อโรค
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
ด้านทักษะทางคลินิก	
16	ฉันใช้ข้อมูลเบื้องต้นจากแฟ้มเวชระเบียนประกอบการดูแลผู้ป่วยตามหลักทางทันตกรรม
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
17	ฉันดูแลข้อมูลด้านอาการของโรคในผู้ป่วยให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนส่งต่อแผนกอื่นๆ
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
18	ฉันวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยอย่างเป็นขั้นตอนตามหลักวิชาการ
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
19	ฉันวินิจฉัยโรคจากข้อมูลที่มีอยู่ควบคู่กับการสังเกตผู้ป่วยด้วยตนเอง
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
20	ฉันวางแผนการรักษาผู้ป่วยแต่ละคนโดยยึดหลักการดูแลแบบองค์รวม
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
21	ฉันให้ความรู้ในการดูแลช่องปากแก่ผู้ป่วยควบคู่กับการพยากรณ์อาการของโรค
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
22	ฉันดูแลรักษาช่องปากโดยยึดหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
23	ฉันเลือกใช้ยาชาเฉพาะที่กับผู้ป่วยเท่าที่จำเป็นตามความเหมาะสมเท่านั้น
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
24	ฉันสังเกตสีหน้า แววตา ของผู้ป่วยเพื่อประเมินผลการรักษาทางทันตกรรม
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
25	ฉันซักถามอาการของผู้ป่วยเพื่อประเมินผลการรักษาทางทันตกรรม
	(……) (……) (……) (……) (……) (……)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

<u>ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก</u>	
26	ฉันระบุปัญหาอาการในช่องปากที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้ครอบคลุมในระดับบุคคล
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
27	ฉันระบุความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยอย่างครอบคลุมในระดับชุมชน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
28	ฉันวิเคราะห์ปัญหาของผู้ป่วยโดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้ป่วยร่วมด้วย
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
29	ฉันวางแผนการดูแลผู้ป่วยแต่ละคนตามความจำเป็นของผู้ป่วย
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
30	ฉันวางแผนการดูแลผู้ป่วยแต่ละคนตามความรุนแรงของอาการของโรค
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
31	ฉันวางแผนการดูแลทางทันตกรรมโดยยึดความต้องการของผู้ป่วยเป็นหลัก
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
32	ฉันให้ความรู้ในการดูแลช่องปากแก่ผู้ป่วยเพื่อส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วย
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
33	ฉันเน้นการให้ความรู้การป้องกันความเสี่ยงของโรคทางช่องปากเสมอ
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
34	ฉันประเมินความเข้าใจของผู้ป่วยในสิ่งที่ฉันอธิบาย โดยการถามย้ำไปมา
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
35	ฉันประเมินผลการรักษาโดยการซักถามอาการของผู้ป่วยขณะให้การรักษาเป็นระยะ ๆ
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 2 วิถีชีวิตของฉัน					
คำแนะนำในการตอบ						
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงความรู้สึกในการดำเนินชีวิตประจำวันของนิสิต เมื่ออ่านรายการคำถามแล้ว					
โปรดทำเครื่องหมาย [/] เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงที่สุด						
ของนิสิตมาก **<u>เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)</u>**						
	มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ					
<u>ด้านความพึงพอใจในชีวิต</u>						
1	ปัจจุบันชีวิตการเรียนในคลินิกส่วนใหญ่ของฉันมีความใกล้เคียงกับสิ่งที่อยู่ในอุดมคติของฉัน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2	เหตุการณ์ในคลินิกของฉันเองในช่วงนี้นับว่าดีมาก					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3	เท่าที่ผ่านมา ฉันได้ฝึกทักษะทางทันตกรรมที่สำคัญตามที่ฉันต้องการจากการเรียนในห้องปฏิบัติการ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
4	ฉันพึงพอใจกับชีวิตการเรียนในคลินิกของฉัน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>ด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง</u>						
5	คนอื่นเห็นว่าฉันเป็นคนสำคัญ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6	ฉันฝึกทักษะทางทันตกรรมอยู่ในเกณฑ์ดี					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7	ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่ออยู่ท่ามกลางเพื่อนๆ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>ด้านความสัมพันธ์ด้านบวกกับผู้อื่น</u>						
8	ฉันรู้สึกเหมือนอยู่โดดเดี่ยวขณะเรียนปฏิบัติในคลินิก					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
9	ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่น โดยคิดแบบเอาใจเขามาใส่ใจเรา					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10	ฉันยินดีให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรม					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 3 การฟันฝ่าอุปสรรคของฉัน					
คำแนะนำในการตอบ						
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงการใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาและเอาชนะอุปสรรค เมื่ออ่านรายการคำถามแล้ว					
โปรดทำเครื่องหมาย [/] เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริง						
ของนิสิตมากที่สุด **<u>เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)</u>**						
	มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ					
<u>ด้านควบคุมสถานการณ์</u>						
1	ถ้าอาจารย์สอนแล้วฉันไม่เข้าใจ เรียนไม่รู้เรื่อง ฉันจะหาหนังสืออ่านโดยเร็ว					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2	ถ้าอาจารย์บอกว่า ผลงานทางทันตกรรมของฉันยังไม่ดีพอ ฉันจะพยายามปรับปรุงให้ดีขึ้น					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>ด้านต้นเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา</u>						
3	อาจารย์ตรวจงานอุดฟันที่ฉันทำและบอกว่ายังไม่ผ่าน ฉันจะยอมรับ เพราะแสดงว่าอาจารย์ใส่ใจ ในงานที่ฉันทำ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
4	ถ้าฉันนัดลงพื้นที่ชุมชนแปดโมงเช้า รถที่ฉันโดยสารมาเกิดเสียทำให้ฉันสาย ฉันจะให้เพื่อนๆ ไปก่อนแล้ว รีบหารถตามไปทันที					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง</u>						
5	ถ้าฉันตอบคำถามอาจารย์ไม่ได้แล้วจิตตก ฉันจะตั้งสติอย่างรวดเร็ว พร้อมหาความรู้เพิ่มเติม					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6	เมื่อฉันรักษาผู้ป่วยที่เป็นเด็ก ฉันจะรีบทำให้เสร็จโดยเร็ว เพราะเด็กจะอยู่นิ่งได้ไม่นานจะทำให้ การรักษาเกิดความยุ่งยาก					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7	เมื่อฉันแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสมกับผู้ป่วยโดยไม่ตั้งใจฉันจะรีบขอโทษทันทีเพราะผู้ป่วย อาจจะปฏิเสธการเป็น case ในการรักษาให้กับฉัน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>ด้านความอดทน</u>						
8	ฉันรู้ว่าปัญหาต่างๆ ในการเรียนย่อมเกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติธรรมดา มันผ่านเข้ามาแล้วก็จะผ่านไป					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
9	ฉันต้องรักษาผู้ป่วยคนเดิมกับการตรวจเจอโรคใหม่ๆ ทุกครั้งมารักษาอย่างใจเย็น เพราะสุดท้าย ฉันรู้ว่าการรักษาก็ต้องสิ้นสุด					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10	ถ้าฉันนัดผู้ป่วยเก้าโมงเช้า สิบโมงแล้วผู้ป่วยก็ยังไม่มาตามนัด ฉันจะรออีกครึ่งชั่วโมง จึงจะหา ผู้ป่วยใหม่ทดแทน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 4 เชาว์อารมณ์ของฉัน					
คำแนะนำในการตอบ						
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงสภาวะอารมณ์ ความคิดของตนเองเมื่อเจอกับสถานการณ์ไม่ว่าดีหรือร้าย เมื่ออ่านรายการคำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย [/] เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด **<u>เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)</u>**					
	มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ					
<u>การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง</u>						
1	เมื่อฉันเจอปัญหาในการเรียน ฉันจะพยายามหาสาเหตุด้วยการใช้เหตุผล โดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2	ฉันยอมรับอย่างมีสติ ถ้าผู้ป่วยแสดงให้ฉันรู้ว่าไม่พอใจในการดูแลของฉัน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมบางอย่าง เพราะขัดกับความเคยชินที่ฉันกระทำ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>การรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง</u>						
4	ฉันนำคำชมของอาจารย์อีกท่านหนึ่งมาเป็นกำลังใจ เมื่อฉันท้อแท้จากคำตำหนิของอาจารย์อีกท่านหนึ่ง					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5	ฉันสร้างพลังใจให้ตนเองเพื่อต่อสู้กับปัญหาในขณะเรียนฝึกปฏิบัติรักษาผู้ป่วย ด้วยคำว่า "ขอบคุณคุณหมอ มากค่ะ/ครับ" จากผู้ป่วย					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>การตระหนักรู้ในศักยภาพของตน</u>						
6	ฉันรู้ว่า ฉันทำหน้าที่ของการเป็นหมอฟันได้ดีเสมอเมื่ออยู่ในบทบาทของการเป็น "ทันตแพทย์ฝึกหัด"					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7	หากฉันต้องรักษาผู้ป่วยที่มีอาการทางโรคที่รุนแรง ฉันมั่นใจว่าสามารถทำการรักษาให้หายได้					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
8	ฉันเตรียมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นทันที เมื่อฉันสังเกตเห็นผู้ป่วยมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>การปรับตัวเองเพื่อก้าวสู่เป้าหมายที่วางไว้</u>						
9	ฉันจะปรับเปลี่ยนความรู้สึกให้ผ่อนคลายก่อนเข้าเรียนปฏิบัติการรักษาผู้ป่วยในคลินิก					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10	ฉันจะทำความเข้าใจกับสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องเผชิญเพื่อไปสู่เป้าหมายของฉัน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 5 ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายในอนาคต					
คำแนะนำในการตอบ						
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงเป้าหมายในชีวิตและการกระทำเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้นของนิสิต เมื่ออ่านรายการ					
คำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย [/] เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรง						
กับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด **เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)**						
	มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ					
1	เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการทำงานเก็บคะแนนจาก case ผู้ป่วยที่ไม่มาตามนัด ฉันจะตรวจสอบ case สำรองกับผู้จัดตารางผู้ป่วยไว้ล่วงหน้า					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2	ฉันจะตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือทางทันตกรรมที่ใช้รักษาผู้ป่วยในแต่ละวันให้เสร็จก่อนลงมือรักษา เพื่อจะได้มีเวลาเต็มที่ในการรักษาแต่ละ case					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3	ฉันจะโทรศัพท์เตือนผู้ป่วยก่อนล่วงหน้าหนึ่งวัน เพื่อยืนยันการมารักษาตามนัด ฉันจะได้ไม่เสียเวลาในการเก็บ case กับผู้ป่วยแต่ละครั้ง					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
4	ฉันจะเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ต้องชำระค่าของเสียหาย					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5	ฉันทนได้ที่จะผลิตชิ้นงานเดียวกันซ้ำหลายๆ ครั้งเพื่อฉันมีความชำนาญมากขึ้น					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6	ฉันจะเก็บขยะที่หล่นบนพื้นให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อปฏิบัติงานเสร็จ เพื่อเป็นการฝึกนิสัยที่รักความสะอาดให้แก่ตัวเอง					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7	ฉันเรียนปฏิบัติกับผู้ป่วยหลายๆ case เพื่อจบออกไปจะได้เป็นทันตแพทย์ที่เก่ง					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
8	ฉันจะใช้วัสดุทางทันตกรรมของส่วนรวมอย่างประหยัด เพื่อเป็นการฝึกวินัยการใช้ของอย่างอื่นในตนเอง					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
9	ฉันจะไม่สนใจผู้ป่วยที่ไม่ใช่ case ที่ฉันใช้เก็บคะแนน เพราะทำให้ฉันเสียเวลา					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10	เมื่อผู้ช่วยทันตแพทย์นำเครื่องมือทันตกรรมมาให้ฉัน ฉันจะตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปใช้เพื่อป้องกันความผิดพลาด					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 6 ความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียน					
คำแนะนำในการตอบ						
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงความรู้สึกต่อการเรียนว่า มีประโยชน์ หรือไม่มีประโยชน์ มีความพอใจหรือไม่พอใจ					
และพร้อมที่จะเรียนมากน้อยแค่ไหน เมื่ออ่านรายการคำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย [/] เหนือตัวเลือก						
"จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด						
เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)						
	มีจำนวนข้อคำถาม 14 ข้อ					
ด้านความเป็นวิชาชีพใน						
1	ฉันคิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับวิชาชีพทันตกรรม มีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพของฉันในอนาคต					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2	ฉันรู้สึกดีที่ได้แจ้งสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานด้านค่าใช้จ่ายก่อนลงมือรักษาผู้ป่วย					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3	ฉันพร้อมที่จะเรียนฝึกทักษะการสื่อสารอย่างถูกหลักวิชาการเพื่อจะช่วยให้ฉันสามารถสื่อสารกับผู้ป่วยให้เข้าใจกันได้ง่ายขึ้น					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ด้านความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน						
4	ฉันคิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนของโรคในระบบต่างๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง มีประโยชน์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5	ฉันชอบเรียนวิชาทางการแพทย์เพราะจะทำให้ฉันได้มองเห็นระบบต่างๆ ของร่างกายมนุษย์ที่เชื่อมโยงสู่การเรียนปฏิบัติการรักษาโรคทางทันตกรรม					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6	ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับโรคทางระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคทางทันตกรรม					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ด้านทักษะทางคลินิก						
7	ฉันคิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับบันทึกข้อมูลที่ได้จากผู้ป่วยอย่างละเอียดครอบคลุมจะเกิดประโยชน์ต่อการวางแผนการรักษาโรคได้ดีขึ้น					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
8	ฉันชอบเรียนการวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยอย่างเป็นขั้นตอนตามหลักวิชาการ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
9	ฉันรู้สึกดีมากเมื่อฉันได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงของผู้ป่วยให้ครอบคลุมทุกระบบก่อนวินิจฉัยโรค					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10	ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้วิธีวางแผนการดูแลรักษาโรคทางทันตกรรมโดยยึดหลักการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
11	ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้วิธีวางแผนการดูแลช่องปากแก่ผู้ป่วยควบคู่กับการพยากรณ์โรค					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก						
12	ฉันคิดว่าการเรียนรู้วิธีการส่งเสริมสุขภาพในช่องปากทำให้ฉันสามารถออกปฏิบัติงานให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนได้ดี					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
13	ฉันวางแผนการดูแลทางทันตกรรมโดยยึดความต้องการของผู้ป่วยเป็นหลัก					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
14	ฉันพร้อมที่จะให้ความรู้ในการดูแลช่องปากแก่ผู้ป่วยเพื่อส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วย					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 7 สภาพแวดล้อมทางการเรียน
คำแนะนำในการตอบ	
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่ามีส่วนส่งเสริมการเรียนด้านวิชาชีพทันตกรรมของนิสิตมากน้อยแค่ไหน เมื่ออ่านรายการคำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย [/] เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด **เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)**
	มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ
ทรัพยากรด้านวัตถุ	
1	ห้องสมุดมีหนังสือที่มีความรู้ใหม่ๆ ทางทันตกรรมจำนวนเพียงพอ
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2	ยูนิตทำฟันมีสภาพสมบูรณ์ สะอาดปราศจากเชื้อพร้อมใช้งาน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3	วัสดุทันตกรรม เช่นหัวเบอร์ วัสดุพิมพ์ปาก วัสดุอุดฟัน มีจำนวนเพียงพอสำหรับการฝึกปฏิบัติงานทางทันตกรรมของฉัน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4	หัวกรอฟันในคลินิกทำฟันมีความทันสมัย
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5	คณะของฉันไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมการฝึกทักษะทางทันตกรรมในภายในคณะ
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
ทรัพยากรทางด้านบุคคล	
6	อาจารย์เป็นที่ปรึกษาให้ฉันทุกๆ เรื่องแม้กระทั่งปัญหาส่วนตัวในชีวิต
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7	อาจารย์ให้กำลังใจฉันทุกครั้งที่ผลการรักษาผู้ป่วยของฉัน ยังไม่ดีเพียงพอ
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8	ฉันมีเพื่อนสนิทที่ฉันปรึกษาปัญหาส่วนตัวได้
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9	พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาลมีส่วนในการสนับสนุนการเรียนฝึกปฏิบัติในคลินิกของฉัน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10	เจ้าหน้าที่แผนกตรวจสอบความสะอาดของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือทาง ทันตกรรมให้คำแนะนำวิธีการรักษาความสะอาดของเครื่องมือ อย่างใกล้ชิดแก่ฉัน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 8 การถ่ายทอดทางวิชาชีพ
คำแนะนำในการตอบ	
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงประสบการณ์เรียนที่อาจารย์สาธิตและสอนโดยตรงและจากการสังเกตด้วยตัวนิสิตเองว่า
วิธีการดังกล่าวทำให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงไร เมื่ออ่านรายการคำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย [/]	
เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด	
<u>เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)</u>	
	มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ
<u>การถ่ายทอดอย่างเป็นทางการด้านทักษะทางทันตกรรมหัตถการ</u>	
1	อาจารย์ถามถึงการเลือกวิธีรักษาเมื่อฉันเก็บข้อมูลและวินิจฉัยอาการของโรคเรียบร้อย
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2	อาจารย์สาธิตการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนลงมือปฏิบัติงานกับผู้ป่วยแก่ฉัน เช่น การใส่ถุงมือ ใส่มาส์ค การใช้วัสดุทันตกรรม และท่านั่ง
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3	พยาบาล/ผู้ช่วยทันตแพทย์ สาธิตวิธีการใช้อุปกรณ์ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อสำหรับงานทันตกรรมที่ถูกต้องให้แก่ฉัน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4	เมื่อฉันปฏิบัติการรักษาผู้ป่วยบางกรณีไม่ได้ อาจารย์จะสอนโดยการทำแทนและให้ฉันนั่งดูอย่างใกล้ชิด
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5	เมื่อฉันปฏิบัติการรักษาผู้ป่วยบางกรณีไม่ได้ อาจารย์ผู้สอนจะสอนเทคนิคและวิธีการรักษาที่ถูกต้องให้ฉัน
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
<u>การถ่ายทอดอย่างไม่เป็นทางการด้านการเป็นตัวแบบ</u>	
6	ฉันสังเกตเห็นอาจารย์เก็บความรู้สึกเมื่อต้องเจอผู้ป่วยที่ชอบอาละวาดไม่ฟังเหตุผล
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7	ฉันเห็นอาจารย์ยิ้มเสมอเมื่อเจอผู้ป่วยทุกกลุ่ม ทำให้ฉันทำตาม
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8	การพูดคุยกับผู้ช่วยทันตแพทย์บ่อยทำให้ฉันได้ข้อมูลที่เป็นเทคนิคทางการทำงานในคลินิก
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9	อาจารย์ร่วมประเมินอาการของผู้ป่วยกับฉันทุกครั้งหลังการรักษา
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10	พยาบาลกับฉันช่วยกันเตรียมพื้นที่ในการรักษาผู้ป่วยให้เป็นระบบ
	(.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....)
	จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

	ฉบับที่ 9 ผู้ปกครองของฉัน					
คำแนะนำในการตอบ						
	คำชี้แจง ให้นิสิตนึกถึงอผู้ปกครองว่ามีการให้การสนับสนุนการเรียนของนิสิตอย่างไร เมื่ออ่านรายการ					
คำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย [/] เหนือตัวเลือก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ลงในช่องใดช่องหนึ่ง						
ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด **<u>เพียงแห่งเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)</u>**						
	มีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ					
<u>ด้านอารมณ์</u>						
1	เมื่อฉันเครียดจากการเรียนปฏิบัติการรักษาโรคกับผู้ป่วย ผู้ปกครองจะพูดคุยให้ฉันผ่อนคลาย					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2	ผู้ปกครองของฉันไม่ค่อยทราบว่า ฉันเครียดกับการเรียนมากน้อยแค่ไหน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3	ผู้ปกครองมักแสดงความดีใจ เมื่อทราบว่า ฉันสอบผ่านการเรียนปฏิบัติการทางทันตกรรมได้คะแนนดีกว่าเดิม					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>ด้านข้อมูลข่าวสาร</u>						
4	ผู้ปกครองจะหาข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนต่อเฉพาะทางให้เมื่อฉันเรียนจบระดับปริญญาบัณฑิต					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5	ผู้ปกครองของฉันคอยบอกฉันทุกครั้งที่มีงานแสดงทางวิชาการทางทันตกรรมเพื่อให้ฉันไปหาความรู้เพิ่มเติม					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6	ผู้ปกครองของฉันไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับฉันในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งที่ฉันเรียนเลย					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7	ผู้ปกครองของฉันช่วยหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ออกฝึกปฏิบัติงานในชุมชนให้แก่ฉันเสมอ					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
<u>ด้านสิ่งของเครื่องใช้</u>						
8	ผู้ปกครองช่วยฉันจัดหาอุปกรณ์ เครื่องใช้ เพิ่มเติมบางส่วนเมื่อฉันจะต้องออกปฏิบัติการในชุมชน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
9	ผู้ปกครองให้การสนับสนุนเมื่อฉันต้องซื้อหาวัสดุเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่สถาบันมีให้ใช้					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10	ผู้ปกครองสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมการออกค่ายพัฒนาชุมชนในแต่ละครั้งของฉัน					
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ-สกุล	สถานที่ทำงาน
1. ว่าที่ร้อยตรี ดร.มนัส บุญประกอบ	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จินงี่	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง วาสนา พัฒนพีระเดช	คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร. เกศกาญจน์ เกศวยุธ	คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ นายแพทย์ ดร.ดนัย วังสตุรค	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

ตาราง 67 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพของนิสิตทันตแทพย์ จำนวน 35 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.438
2	.260
3	.337
4	.374
5	.389
6	.362
7	.468
8	.377
9	.316
10	.426
11	.291
12	.402
13	.504
14	.693
15	.296
16	.396
17	.419
18	.553
19	.573
20	.557
21	.509
22	.557
23	.391
24	.358
25	.356
26	.492
27	.545
28	.606
29	.569
30	.443
31	.656
32	.452
33	.437
34	.525
35	.530

ค่าความเชื่อมั่น = .903

ตาราง 68 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนิสิตทันตแพทย์ จำนวน10 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.494
2	.754
3	.324
4	.650
5	.566
6	.348
7	.532
8	.555
9	.291
10	.344

ค่าความเชื่อมั่น = .809

ตาราง 69 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเชาวน์การฟันฝ่าอุปสรรค จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.281
2	.291
3	.711
4	.246
5	.486
6	.443
7	.319
8	.448
9	.612
10	.221

ค่าความเชื่อมั่น = .705

ตาราง 70 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเชาวน์อารมณ์ จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.645
2	.743
3	.464
4	.253
5	.352
6	.231
7	.559
8	.532
9	.725
10	.694

ค่าความเชื่อมั่น = .828

ตาราง 71 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.346
2	.309
3	.252
4	.482
5	.414
6	.422
7	.494
8	.395
9	.369
10	.345

ค่าความเชื่อมั่น = .711

ตาราง 72 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนตามสมรรถนะวิชาชีพ จำนวน 14 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.534
2	.562
3	.559
4	.605
5	.532
6	.639
7	.588
8	.862
9	.740
10	.736
11	.794
12	.751
13	.464
14	.662

ค่าความเชื่อมั่น = .914

ตาราง 73 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.397
2	.617
3	.357
4	.599
5	.128
6	.344
7	.376
8	.447
9	.241
10	.383

ค่าความเชื่อมั่น = .723

ตาราง 74 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการถ่ายทอดทางวิชาชีพ จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.435
2	.683
3	.580
4	.496
5	.550
6	.369
7	.600
8	.331
9	.437
10	.369

ค่าความเชื่อมั่น = .804

ตาราง 75 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการสนับสนุนทางครอบครัว จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1	.651
2	.392
3	.475
4	.630
5	.558
6	.688
7	.506
8	.601
9	.452
10	.490

ค่าความเชื่อมั่น = .842

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาวปริญวิทย์ นุราช
วันเดือนปีเกิด 10 กันยายน 2517
สถานที่เกิด นครศรีธรรมราช
ที่อยู่ปัจจุบัน 370/8 ถ.สามัคคี แขวงท่าทราย อำเมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2536 จบปริญญาตรี บธ.บ. สาขาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย